

Threes Anna
Motormoeder

Vassallucci Amsterdam 2005

Van dezelfde auteur verscheen bij Uitgeverij Vassallucci:
De kus van de weduwe (roman, 2003)

© Threes Anna 2005

© Vassallucci, Amsterdam 2005

Omslagontwerp: Marieke Oele, Amsterdam

Foto omslag: © Sjanti Mahabier 2005

Foto achterzijde: © Sjanti Mahabier 2005

ISBN 90 5000 802 X

NUR 301

www.vassallucci.nl

www.threesanna.com

www.motormoeder.nl

VOOR MIJN VADER

Central Park Hotel, New York

We kleden ons weer aan. Hij roept dat hij me niet begrijpt. Dat hij ervoor zal zorgen. Dat hij minder zal gaan werken. Dat hij geen achterlijke debiel zal worden die heel de dag poelieke-poelieke zegt. Dat we niet nog tien jaar kunnen wachten want ik ben al veertig. De tranen staan in zijn ogen, ik weet dat het menens is. Hij heeft het al zo vaak gezegd, en dat hij het alleen met mij en met niemand anders wil.

Ik weet dat hij een leuke vader zal zijn, een heel goeie zelfs. Ik weet dat we genoeg geld hebben verdiend de laatste jaren. Ik weet dat zijn moeder elke keer als ze belt vraagt of het eindelijk zover is. Ik denk aan de fax die ik gisteren kreeg van Dora, waarin ze schreef dat er in onze oude straat steeds meer jonge gezinnen komen wonen, dat onze buurt zo is opgefleurd met al die vaders en moeders op fietsen met kinderen achterop op weg naar school. Dat het haar weer deed denken aan toen wij kleuters waren. Eerst op de fiets en later met haar auto. Dat ze nóg de lucht van de vier schoolkindertjes in die auto kon ruiken. Dat de ramen besloegen terwijl wij kwekten, zweetten en stonken op de achterbank en dat ze dat zo heerlijk vond.

Hij staat tegenover me en legt zijn handen op tafel. Zeg wat, zegt hij. Wat moet ik zeggen? Ik ben toch altijd eerlijk geweest, vanaf het allereerste begin? Ik heb hem toch nooit een rad voor ogen gedraaid? Er rolt een traan over zijn wang. Deze man, van wie ik elke dag, elke seconde meer hou. Met wie ik nu al tien jaar elke morgen gelukkig wakker word. Met wie ik oud wil worden, gelukkig wil blijven. Moet ik voor hem iets doen wat ik echt niet wil?

Morgenvroeg vliegen we naar huis, zeg ik.

Waarom probeer je altijd van onderwerp te veranderen, zegt hij. Waarom, Veronica? Waarom?

1962 tot 1983

‘Ze is bevallen van een drieling.’

‘Wie?’

‘Dora Land van hiernaast.’

Hij houdt zijn bord op terwijl zij de aardappelen naast de boontjes schept. ‘Drie.’

Ze schept drie aardappelen op zijn bord.

‘Dat ze nog leven schijnt een godswonder. Jus?’

‘Op de boontjes.’

‘Ze zijn de hele nacht met haar bezig geweest, de eerste was geen probleem, die kwam er netjes uit, alles erop en eraan, maar nummer twee wilde niet, die weigerde te komen, hoe ze ook perste en duwde, hij verroerde zich geen centimeter, Dora was toch al óp, na die laatste zware maanden, de chirurg was al gebeld toen zij gezegd schijnt te hebben dat ze er genoeg van had en ging slapen, ze weigerde gewoon nog langer te persen, echt wat voor haar, vind je niet?’

Hij snijdt de slavink in drieën en neemt een hap.

‘Ze draaide zich op haar zij en sloot haar ogen, op dat moment schoot het kind los, wat bleek, het voetje van nummer drie zat klem voor het hoofdje van twee. Lekker?’

Hij knikt.

‘Weet je, dat kind kwam er helemaal blauw uit, met een nare deuk in zijn voorhoofd, en terwijl de doktoren bezig waren dat hummeltje in leven te houden met zuurstof en slangen, kroop de laatste er gewoon uit. Alleen! De doktoren merkten het pas toen het begon te huilen.’

Hij begint zijn aardappelen te prakken. ‘Wat zijn het?’

‘Eigenheimers.’

‘Nee, de kinderen.’

‘O, jongens.’

‘Wat zal ze moeten vechten!’

‘Wie?’

‘Veronica, het meisje van hiernaast.’

Bloesemweg 70

Op mijn tenen sta ik. Ik ben al groot. Ik kijk in de wieg. Ze zijn net
Elsje mijn pop. Hun poep is geel. Elsje is lief. Elsje huilt niet. Het
handje beweegt. Hij ligt bij de muur. De andere piept uit zijn neus.
Zijn mond is open. Op zijn lip zit spul. Wit uit de neus. Veel wit.
Het plakt aan mijn vinger. Ik duw mijn vinger in zijn neus. Hij
piept. De neus is warm. Ik duw mijn vinger in zijn hoofd. Hij gaat
huilen. Zijn hoofd wordt rood. Zijn tong trilt. Zijn hoofd is boos.

Mama trekt mijn hand. Ze zegt dat ik geen pijn mag doen. Ik
moet lief zijn. Baby's zijn klein. Ze praten niet. Elsje ook niet.
Baby's zijn niet lief. Ze stinken. Ze huilen. Ik mag tekenen zegt
mama. Voor de baby's. Ze geeft papier en de kleurdoo's. Ik teken.

Elsje in een groot bed en de baby's op de grond.

De bel gaat. Tante Wanda en Maud. Ze lachen hard. Ze komen
baby's kijken. De jas van tante Wanda is zacht. Hij is van haren. Hij
ruikt naar hond. Ze drinken koffie. Ik drink ranja. Ik laat de
tekening zien. Ze kijken naar de baby's. Maud heeft Benny. Tante
Wanda heeft Otto. Benny heet als papa. Otto als opa. Ik heet
Veertje naar oma. Maud zegt, schattig, twee gelijke kindjes. In het
ziekenhuis is er nog een. Die naam ben ik vergeten. Maud wil ook
baby's. Maar niet zo veel.

Mama huilt. De baby's huilen. Papa wil slapen. Ik ook. Mama
denkt dat de baby doodgaat. Die ligt in een glazen bed. Een slang
in zijn hoofd. Hij heeft een deuk in zijn hoofd. Waarom wil mama
nog een baby. Twee is genoeg.

Bloesemweg 68

'Ze gaan verhuizen.'

'Wie?'

‘De Lands, ze hebben een huis gekocht aan de Eikenlaan, het oude huis van notaris Zalmbeek, die gaan kleiner wonen nu de kinderen het huis uit zijn, je weet wel het huis met die mooie voortuin, het schijnt dat ze binnen ook niets hoeven doen, de vloerbedekking is pas een jaar oud, Dora heeft ook altijd geluk, vorig jaar een nieuwe auto, vier gezonde kinderen, nou ja, eentje met een butts in zijn hoofd maar ze zeggen dat dat wel weggroeit als hij ouder is, kan ze die drie tenminste uit elkaar houden, en nu een vrijstaand huis met een tuin voor, achter én aan de zijkanten, het schijnt dat ze ook een vleugel gaan kopen, zij wil weer gaan spelen, wat denk je, zou ze weer concerten gaan geven?’

Hij steekt zijn neus in de lucht en snuift.

De vrouw snuift ook. ‘Mijn áárdappelen!’ Ze rent naar de keuken.

Eikenlaan 8

Door de lucht vliegt een zwarte lap. De lap gaat hangen aan Otto’s schommelpaard. De lap beweegt en broemt net als de radio wanneer papa aan de knoppen draait. Uit de lap komen beesten vliegen. Ze gaan op mijn been zitten. Het zijn dikke beesten. Ze bijten. Mijn been doet pijn. De tuin is leeg. Mama is boven met de jongens. Ik moet heel hard roepen maar de pijn is zo groot dat ik alleen maar kan huilen. Mama roept dat ik naar boven moet komen maar de beesten zitten nog op mijn been en doen pijn. Ik gil. Mama komt naar beneden rennen. Twee jongens onder haar armen. Ze zet ze op de grond in de keuken en zet mij op het aanrecht. Ik ga nog meer huilen. Ze schrikt en duwt mijn been onder de kraan. Het water is heel koud. Ze pakt met een doek de beesten van mijn been. Ze zegt dat het bijen zijn en dat die heel hard kunnen steken. Ze legt de doek onder een schaal. Nu kunnen de beesten niet meer weg. Benny wil de beesten zien. Boven begint Otto te huilen. Mama zegt dat Benny moet wachten. Otto gaat harder huilen, hij klimt van de trap. Mama rent naar boven. Ysbrand gaat ook huilen. Het water doet pijn aan mijn been.

Benny trekt aan de doek. Het water spettert mijn jurk nat. De schaal valt op de grond. Benny begint te bloeden. Hij gaat ook huilen. Mama komt binnen met Otto. We moeten stil zijn, roept ze. Ik draai mijn been. Het water spat op de vloer. Mama duwt mijn been weer onder de kraan. Ze zet Otto en Ysbrand in de box in de kamer. Otto wil niet dat Ysbrand bij hem komt. Hij gaat gillen. Ik moet plassen. Benny's bloed moet ook onder de kraan. Het bloed komt op mijn been. Mama droogt de duim van Benny en plakt een pleister. Mijn been is rood en dik. Mijn been doet pijn. Mama zet Benny in de andere box en droogt mijn been. Benny wil niet in de box, hij is boos. Mama smeert zalf op mijn been. De telefoon gaat. Mama rent naar de kamer en pakt de telefoon. Ysbrand gaat gillen. Mama kan tante Wanda niet horen. Otto slaat Ysbrand met een blok. Mama roept dat we stil moeten zijn. Ik klim naast mama op de nieuwe bank. Mijn zalf komt op de bank. Mama geeft me een klap.

Opel Kapitän

'Ik ben zo vreselijk moe, kunnen we het niet afzeggen.'

'Nee, het is een belangrijk diner,' zegt Bernard. 'Ik ga die zaak overnemen, ik kan toch niet zonder mijn vrouw komen, wat zullen ze denken, iedereen wil juist jou zien.'

'Zo kan ik toch niet gaan, ik moet naar de kapper en iets leuks kopen, maar wanneer, ik heb geen tijd, als de ene net klaar is begint de andere weer.'

'Veertje kan je toch helpen met de jongens!'

'Bern! Ze is nog geen vier!'

'Vroeg geleerd, oud gedaan.'

Eikenlaan 8

Ze is mooi. Ik kijk naar haar. De jongens slapen. Mama speelt piano. Haar ogen zijn dicht. Haar vingers gaan heel snel. Haar

hoofd beweegt. Soms knijpt ze haar ogen nog meer dicht. Haar gezicht beweegt met de muziek. Het is fijn als de jongens middagslaapje doen. Dan mag ik naar haar luisteren. Mama speelt steeds harder. Ik ben bang dat de jongens wakker worden en weer gaan schreeuwen. De muziek wordt weer zachter. Mama's hoofd beweegt. Haar mond lacht. De telefoon gaat. Mama doet haar ogen open. Ze zegt dat ik de telefoon moet opnemen. Het is tante Wanda. Ze zegt dat ze mama móet hebben. Mama schudt haar hoofd. Tante Wanda roept dat het heel belangrijk is. Dat zeg ik tegen mama. Mama staat op en zucht. Ze luistert. Ze schrikt. Haar ogen worden groot. Haar mond gaat open. Eerst komt er geen geluid. Dan roept ze dat dat niet kan. Ze roept dat het niet waar is. Ze roept dat hij is vermoord. Dat hij doodgeschoten is. Dat Jacky nog leeft maar dat de president dood is. Mama begint te huilen.

St. Theresia Kleuterschool, Havenstraat 9

We hebben allemaal een blok met gaatjes waar kleurpotloden in staan. We moeten tekenen.

*Een mama Maria met een rode jurk.
In de lucht zijn heel veel ballonnen.
Alle ballonnen hebben een touwtje.*

Zuster Lidwina zegt dat Maria blauw moet zijn. Maria is altijd blauw. Maar moeders hebben ook rode jurken. En jurken met bloemen. Misschien heeft moeder Maria geen rode jurk omdat ze arm is en in een stal woont met de ezel.

De zuster doet de grote deur open. Buiten staan alle moeders. De mijne is er nooit. Ik mag altijd alleen naar huis. Ik ben mama's grote meisje.

De stoep is lang.

Schoolstraat 194

Voor een raam zit een opa. Hij lacht naar mij. Ik lach terug. Hij lijkt op opa Korteweg. In zijn raam staat een Maria. Zij heeft een rode jurk aan en een doek over haar hoofd. Ik moet dat morgen tegen de zuster zeggen.

De opa doet de deur open. Hij heeft een koekje in zijn hand. Hij zegt dat het een heel lekker koekje is. Hij vraagt of ik het beeld mooi vind. Ik vraag of het een Maria is. Hij knikt. Ik mag het beeld hebben. Ik loop naar binnen.

De jurk is heel zacht met allemaal kantjes. De opa tilt Maria's jurk op en laat haar benen zien. Ze heeft twee benen en een zwarte onderbroek. De opa vraagt of ik ook een onderbroek aanheb. Natuurlijk, anders krijg je koude billen. De opa zegt dat hij ook een onderbroek aanheeft. Geen zwarte maar een witte. Ik heb ook een witte onderbroek, met roze stipjes. De opa tilt mijn jurk op en kijkt naar mijn onderbroek. Ik wil niet dat de opa naar mijn onderbroek kijkt. Ik duw mijn jurk naar beneden. De opa zegt dat ik een heel mooie onderbroek heb. De mooiste onderbroek die hij ooit heeft gezien. De opa laat zijn onderbroek zien. Het is een stomme onderbroek. De opa vraagt of ik zijn onderbroek wil voelen. Ik wil zijn onderbroek niet voelen. De opa zegt dat ik de Maria niet mag hebben als ik niet aan zijn onderbroek voel. Ik wil de Maria niet meer hebben. De opa heeft een vieze onderbroek. Ik wil geen koekjes meer. Ik wil naar huis. De opa is boos.

Ik ren naar huis. Het is toch geen Maria, want Maria is altijd blauw.

Eikenlaan 10

'Ik laat mijn kinderen toch ook niet alleen naar school lopen, ze is nog een kleuter, zo vraag je om moeilijkheden! Jij brengt je jongens toch ook?'

'Ja, maar hun school is veel verder weg, Veronica hoeft alleen de straat uit.'

‘Ja, maar het is een lange straat.’

‘Er is nog nooit zoiets gebeurd hier in de buurt, nog nooit! Is mijn haar eigenlijk wel nat genoeg?’

Mevrouw De Vries voelt en knikt. ‘Ja, maar het is een meisje, zoiets doe je gewoon niet, al heb je nog zo veel kinderen, je wilt er toch geen een kwijt, ik moet er niet aan denken als ik er een zou verliezen, liever mijn man dan een van de kleintjes, je moet stil zitten, anders knip ik straks in je oor.’

‘Deze stoel wipt.’

‘Waar is je goeie stoel gebleven?’

‘Die staat weer boven in de slaapkamer van de jongens. Au!’

‘Je hebt een klit. Was ze erg over haar toeren?’

‘Ja, wat wil je! Zo’n enge oude man, die vieze spelletjes met je dochter doet...’

‘Nee, niet Dora, het kind?’

‘Veronica? Nee, die was alleen boos, want hij had haar die pop beloofd en hem niet gegeven.’

Eikenlaan 8

Benny en Ysbrand hoesten de hele tijd. Mama moet ze stomen in de keuken. Alle pannen borrelen. De ramen zijn nat. Het is heel erg warm. Ik mag niet in de keuken komen. Ik moet in de kamer tekenen. Het stinkt in de kamer. Otto ruikt naar poep. Hij stinkt altijd naar poep. Het is een poepjongen. Een dikke vieze poepbroer, heb ik.

*In een groot bed slapen heel veel poppen. Op de
wolk zit God en op de grond ligt een kindje.
Uit het kindje komt een drol.*

In de keuken hoor ik natte geluiden. Otto wil naar de keuken, maar dat mag niet. Hij spuugt op mijn tekening. Het kind met de drol is nu nat met spetjes. Hij klimt uit de box maar dat mag niet.

Ik prik met mijn potlood in zijn hand. Hij trekt aan mijn haar. Het doet pijn. Ik duw hem hard. Hij valt en huilt. Hij huilt altijd. Hij wil drinken. Ik ga naar de kraan in de wc en pak water. Otto wil ranja. Ik ga naar de keuken. Er staan twee bedjes. Ik zeg dat Otto ranja wil. Mama wordt boos. Ik moet de keukendeur dichthouden anders ontsnapt de stoom en worden Ysbrand en Benny nooit beter. De stoom is net mist.

Oude Schoolstraat 12

‘Is er echt geen sneller medicijn, dokter? Niemand kan meer slapen en Bernard moet zo vreselijk vroeg op sinds hij de nieuwe zaak heeft.’ Dora zucht. ‘Soms weet ik het gewoon niet meer. Ik ben zo moe. En nu is nummer drie ook ziek geworden.’

‘Stomen is goed, ga daar maar mee door. Is Veronica niet ziek?’

‘Nee, ze is alleen veel boos, ik denk dat ze jaloers is op de jongens. Die vragen zo veel aandacht.’

Hij schrijft een recept uit.

‘Dokter?’ Dora aarzelt even. ‘Bernard en ik hebben vorige week met pastoor Dijker gesproken.’

Hij kijkt haar aan. ‘En? Wat zei hij?’

‘Het mag nu van de bisschop. Hij vindt het goed. Dat we die anticonceptie gaan gebruiken.’

‘Dat is fijn. Vier is genoeg, vindt u niet?’ Hij zet zijn leesbril op en schrijft nog een recept uit.

Kinderboerderij Het Lammetje

Het paard heeft heel grote tanden. Uit zijn neus komen wolken. Papa zegt dat dit stoom van de adem is. Als je je hand plat houdt kan hij niet bijten. Papa is lief. Hij speelt met ons in het park. Hij heeft een rode bal en wij moeten die afpakken. Papa is sterk en groot. Hij kan ons allemaal tegelijk optillen en dan ook nog rennen. Papa is net als God. Die is ook heel sterk en kan ook alles zien.

Restaurant De Hoge Bomen

Mijn nieuwe witte jurk prikt in mijn rug. Mama neemt me mee naar de wc. Ze doet de jurk omhoog en zoekt de prik. Ze zegt dat er een pinnetje uit de rits steekt. Ze trekt de nieuwe jurk over mijn hoofd en neemt hem mee naar buiten. Ik sta in mijn petticoat. Ik ben alleen in een heel grote wc. Straks gaan we naar de kerk. Ik moet de sluiertjes van Maud dragen. Maud krijgt een baby'tje. Tante Wanda heeft gehuild samen met mama. In mijn haar zitten bloemen. Ik kan de bloemen niet zien maar ze zijn roze. Misschien willen ze water drinken. Naast de wc is een bak met water. Ik ga met mijn hand in de bak en schep het water op mijn hoofd. Het is lekker koel. De waterbak heeft een knop. Ik klim op de prullenmand en druk op de knop. Er spuit water in de bak. Als ik de knop loslaat, stopt het water. Ik duw mijn hoofd in de bak, de bloemetjes kunnen drinken. De deur gaat open, mama geeft een gil en trekt me uit de bak. Ze zegt dat het heel smerig is, dit is voor mannen om te plassen.

Ik zit op de schoot van oom Fred en mag sturen. Hij wijst wat de toeter is. Ik toeter zo hard ik kan. Vóór ons rijden Maud en oom Koos, in de trouwauto.

Zandsteeg 19a

'Luiers, naveldoeken, hemdje. Wil je eigenlijk ook een van onze wiegen? Dan zal ik Bernard bellen of hij die met de auto wil komen brengen.'

Maud knikt. 'Tante Dora, gaat het erg pijn doen? Mama zegt dat het vreselijk veel pijn doet.'

'Kinderen baren is het makkelijkste wat er is. Pas daarna wordt het zwaar.'

'Deed het bij u dan geen pijn?'

'Het is even heel hard werken, maar een fiets met een dikke band en drie kinderen de berg opduwen is zwaarder.'

'Welke berg?'

‘Jij bent zeventien, je lijf is nog als elastiek, maak je maar geen zorgen. Zorg dat alles klaar is. Ga je het kamertje nog verven?’

‘Mama was ook zo jong toen ze mij kreeg en zij zegt dat het wel pijn deed.’

Dora kijkt naar de dikke buik van haar nichtje. ‘Ik hoop dat Veertje beter naar me zal luisteren dan jij deed naar de raad van jouw moeder.’

St. Theresia Kleuterschool, Havenstraat 9

Zuster Roberta roept een, twee, drie. Ik ren zo hard ik kan. Ik stoot en duw. Ik grijp de rand van de bak. Ik ben de eerste! Ik mag in de zandbak spelen. Ik hoor huilen. Ik kijk over mijn schouder. Op de grond ligt een kind. Hij huilt dat ik hem heb geduwd. De zuster tilt hem op. Ik ga de rand van de bak niet loslaten. Ik wil met het zand spelen en niet naar de blokkenhoek. Ik houd mijn handen stevig om de rand geklemd. Ik was de eerste. Mijn grote tand beweegt.

De gangen zijn heel hoog en heel lang. Op de vloer zijn zwarte en witte tegels. De zwarte aan de zijkanten en de witte in het midden. We mogen alleen over de zwarte tegels lopen. De zusters lopen over alle tegels. Want ze hebben zwart-witte jurken en een grote kap op hun hoofd. Mijn tand beweegt als ik mijn tong ertegen duw. We lopen in een rij naar de speelzaal. Boven mijn hoofd is een groot beeld van een man die naar beneden kijkt. Hij heeft een takje in zijn hand. Bij de gang naar de wc’s is Maria met het baby’tje Jezus. Aan het eind van de gang hangt Jezus, maar dan is hij dood. Zou de meneer van de rode Maria ook dood zijn. Hij woont niet meer in het huis. Als ik hard duw met mijn tong beweegt de tand steeds meer.

De banken in de speelzaal staan in een kring. We moeten allemaal gaan zitten. Ik wil niet bij de zuster zitten, haar mond ruikt naar hond. We moeten stil zijn. Dan begint de zuster te klappen en te zingen. We zingen met haar mee. Er komt een mevrouw binnen.

Geen zuster maar een gewone moeder-mevrouw. De zuster gaat staan en praat met haar. De handen van de zuster klappen door, we zingen het liedje nog een keer. *Klap eens in je handjes blij blij blij. Op je boze—*

De zuster stopt met klappen. De mevrouw gaat weg. De zuster zegt dat we onze handjes moeten vouwen en onze oogjes dicht moeten doen. De zuster bidt. Ze zegt dat het een heel bijzondere dag is want vandaag is Eric een engeltje geworden. Hij zit nu naast de heilige troon van Jezus. Eric een engeltje. Ik doe mijn ogen op een spleetje en kijk of ik Eric zie. Meestal zit hij dicht bij de zuster. Maar hij is er niet. De zuster bidt 'Onze Vader die in de hemel zijt, Uw Naam worde geheiligd.' Zit Eric nu naast Jezus. Ik kijk uit het raam. Buiten zijn wolken. Heel grote wolken. Daar woont Jezus. De zuster roept weer mijn naam. Ik moet mijn ogen dichtdoen en de schuld vergeven. Mijn tand kietelt. Ik ga het straks aan papa vragen. Hij weet vast of Eric echt bij God is. Papa weet alles over God.

Eikenlaan 10

'Gaat ze weer studeren. Hoe doet ze dat dan met de kinderen?'

'Het is maar één week, ze gaat studeren bij een beroemde pianist uit Amerika, haar zus komt die week en doet de kinderen, Dora gaat weer een concert geven.'

'Een concért?'

'Ja, een paasconcert, in de kapel bij de nonnen.'

'Ik snap niet dat ze haar dochter op een nonnenschool met alleen meisjes doet, zij met haar verleden van reizen en furore, hé, je hebt weer roos.'

'Roos? Alweer! Wat kan ik daar nou tegen doen?'

'Een aspirientje fijnstampen en door je shampoo doen.'

'Gewoon een Aspro'tje?'

Mevrouw De Vries knikt. 'Waarom vraag je niet of ik haar haar ook mag doen? Jullie zijn toch burenen?'

'Zij gaat naar een echte kapper.'

Damestoilet in het Conservatorium, Brederodelaan 35

‘Dora doet het niet!’

‘Niet? Ze is gek! Zo’n aanbod kan ze niet afslaan!’

‘Ze zei tegen Lobanov dat haar kinderen op de eerste plaats komen.’

‘Maar wat doet ze dan hier? Er zijn verdomme maar zes plaatsen, ik weet zo twintig pianisten die haar plaats hadden willen hebben.’

‘We hadden toch nooit gedacht dat hij iemand van ons zou vragen!’

‘Maar een concert in Zürich, samen met hem!’

‘Ze heeft gezegd dat ze vereerd was, maar dat Zürich te ver weg is.’

‘Laat ze huismoeder blijven en naar Tupperware-party’s gaan.’

‘Wil jij kinderen?’

‘Wat is dat nou voor een vraag? Ik ben niet zo goed als Dora.’

Eikenlaan 8

De auto rijdt over mijn voet. Otto weet dat het pijn doet. Ik moet heel voorzichtig lopen want ik heb de glazen schaal van oma Korteweg in mijn handen en Oma Korteweg is dood. Ik ben een feestbord aan het maken voor mama. Otto rijdt de auto nog harder over mijn voet. Ik zet de schaal op tafel. Ik pak zijn auto af en leg hem boven op de groene kast. Nu kan hij er niet meer bij. Otto wordt boos. Ik ook. Ik wil slingers ophangen voor mama. Otto wil zijn auto terug. Hij scheurt de slinger kapot. Ik geef hem een harde trap. Mama roept dat we stil moeten zijn. Nou heeft hij mama wakker gemaakt en ik ben nog niet eens klaar. Mama moet in bed blijven. Ik ren naar boven, maak een buiging, precies zoals de zuster ons heeft voorgedaan en begin,

Moesje, moesje, lieve moesje
Hoor eens even aan Uw oor

U heeft feest vandaag, hè, moesje?
Daar weet ik een wensje voor

Het is feest vandaag voor alle
Moeders van het hele land
'k Kan het zien in alle winkels
'k Kan het lezen in de krant

Daarom krijgt u, liefste moesje
Een presentje van uw kind
Ik zal voortaan nooit meer stout zijn
Dat is wat u het fijnste vindt

Papa lacht. Ook hij heeft een cadeau. Een heel grote verrassing. Hij zegt dat mama nog even in bed moet blijven. Ze mag pas komen als hij roept. Hij gaat naar beneden. We horen de buitendeur open- en dichtgaan. Ik lig tegen mama. Ze neuriet een liedje. Beneden in de kamer breekt glas. Mama springt uit bed en rent naar beneden, ze gilt. De schaal van oma Korteweg is gebroken in duizend stukjes. Mama begint te huilen. Ze huilt bijna elke dag. De jongens lachen mij uit. Ik krijg de schuld. Ik begin te huilen. Otto gaat nog meer lachen. Mama geeft hem een klap. Hij begint te huilen. Iedereen huilt. Papa komt de kamer binnen. Hij kijkt verbaasd. In zijn handen heeft hij een échte televisie.

Wilhelmskade 41

‘Had ik het nou toch maar gedaan, Zürich heeft zo’n fantastische zaal.’

‘Sherry’tje?’

Dora knikt.

Wanda schenkt twee glaasjes in. ‘Je mist de muziek, hè?’

Dora zucht.

‘Zusje, je wilde zélf kinderen.’

‘Maar, drie in één keer! Dat was niet de bedoeling. Altijd tegelijkertijd ziek! Honger, dorst, eerste tand, eerste woord, praten, roepen, vechten, huilen, slaan, maar tegelijk slapen, ho maar!’

‘Ze zijn nu toch naar de kleuterschool? Waarom ga je geen lesgeven, gewoon aan huis?’

‘Ik ben pianiste, geen docente.’

‘Je kan niet alles willen, jij wilde dat de hele wereld naar je zou luisteren, dat is je gelukt, je hebt over heel Europa gespeeld, tot Bernard voor je stond, je wilde hem en geen ander, hij was belangrijker dan je piano, je hebt het me zelf gezegd.’

‘Ja, Bernard...’ Dora zucht weer.

‘Gaat het niet goed tussen jullie?’

‘Jawel, maar hij verwacht dat er elke avond lekker eten op tafel staat, dat zijn overhemden zijn gestreken en het huis fris ruikt.’

‘Mijn Wim is geen haar beter.’

‘Ik kan niet goed koken, ik haat strijken en soppen, als ik dan eindelijk alles klaar heb en even wil gaan spelen, beginnen de kinderen weer te schreeuwen en te vechten.’

‘Zijn ze muzikaal?’

‘De jongens wel. Veronica niet, die tekent liever. O ja, ze heeft een tekening van je gemaakt.’ Ze haalt een vel uit haar tas en geeft het aan Wanda.

‘Ben ik dat? Ik lijk wel een heks!’

‘Het is een heks.’

Sportfondsenbad, Valseweg 2

De badmeester heeft een touw met bruine kurken om mijn middel gebonden. Hij geeft me een plankje. De meester legt uit dat we vanzelf blijven drijven. We moeten in het water bij de rand gaan staan. De meester fluit. Ik drijf op mijn buik. De meester staat op één been. Zijn andere been beweegt door de lucht terwijl hij roept dat we moeten intrekken en uitslaan. Een jongen staat nog op de kant, hij durft niet. Ik zwem naar de andere kant. Ik trek mijn

benen in en sla ze uit. Zwemmen is heel makkelijk, je moet alleen maar met je benen bewegen, dan ga je vooruit.

De meester fluit. We moeten onze kurken aan de haken hangen en de plankjes op een stapel leggen.

Ik loop langs het grotemensenbad. Overal zwemmen mensen. Het water is heel blauw. Het beweegt met allemaal kleine glinster-tjes. Ik kan zwemmen. Ik spring.

Het water is heel diep, er is geen grond. Ik zak naar beneden. Boven mij is het licht. Ik trap met mijn benen en ga omhoog. Ik zie een been. Ik grijp het been en trek me op. Ik neem een hap lucht. Een hand duwt me weg. Ik glijd weer naar beneden. Ik ga heel diep. Ik kijk naar boven. Daar is het licht. Ik trap zo hard ik kan. Ik ga weer omhoog. Ik zie een arm. Ik pak de arm, trek me op. Ik hap lucht. De arm duwt me weg. Hij is boos. Ik zak naar beneden. Beneden is het heel anders dan boven. Alles is zo stil. Zacht. Blauw.

Ik zie papa. Papa heeft kleren aan. Hij pakt me beet.

Eikenlaan 8

*Een grote vis zwemt langs een been. Aan de voet
zitten vijf tenen. Een klein visje bijt in de grote teen.*

Vinkenstraat 98 II

‘Ik kon er echt niets aan doen, wie verwacht nou dat een kind, na één les, het diepe in duikt, de meesten staan weken te bibberen aan de kant, maar deze, plons wég.’ Hij staat op een keukentrapje naast de kerstboom.

‘Ik heb ook nooit begrepen dat jij er na je pensioen wilde blijven werken,’ zegt de dikke vrouw in haar roze peignoir.

‘Wat moet ik dan, hier bij de geraniums komen zitten en jou de hele dag op je vingers kijken? Wil je dat?’ Fons wrikt de piek uit de boom.

‘Voorzichtig, straks breek je hem, het is mijn goeie piek. Dat meisje had dood kunnen zijn, en dan? Wat had je dan gedaan?’

‘Haar vader tilde haar uit het diepe, weet je, ik kreeg zelfs het idee dat ze het alleen maar mooi had gevonden onder water, ze had zo’n blij blik in haar ogen, pas toen ze zag dat hij over z’n toeren was begon ze te huilen. Ai!’ Hij houdt de kapotte piek in zijn hand.

‘Waarom let jij ook nóóit ’s op?’

Eikenlaan 8

Ik sla heel hard met een stok op het hoofd van Benny. Eindelijk gaat hij van Elsje af. Haar hoofd is helemaal ingedeukt. Hij roept dat ze nu op Ysbrand lijkt. Otto en Ysbrand moeten heel erg lachen. Ik krijg de deuk niet uit haar hoofd. Mama komt de tuin in en zegt dat we moeten stoppen met ruziemaken. Maar ik maak geen ruzie, ze hebben Elsje kapotgemaakt. Mama stuurt de jongens voor straf naar binnen. Otto en Ysbrand roepen dat Benny het alléén heeft gedaan.

Het is stil in de tuin. Elsje is ziek. Ik leg haar in de schuur. Bij de schuur staat mama’s blauwe fiets, lichtblauw. Ik stap op de fiets, het zadel duwt tussen mijn schouders. Ik zet mijn voet op de trapper, met de andere step ik op de grond. Het pad in de tuin is te kort. Ik duw de fiets de straat op. Ik step hard, tot ik vaart genoeg heb om mijn andere voet op de trapper te zetten. Ik trap een rondje met het zadel in mijn rug. Dan moet ik snel mijn voet weer op de grond zetten, ik maak opnieuw vaart, zet mijn voet weer op de trapper en trap nog een rondje. Nu ga ik heel veel vaart maken, zodat ik twee rondjes kan trappen. Ik step. En step. Ik ga heel hard. Ik zet mijn tweede voet op de trapper. Ik trap een rondje. Het is heerlijk. Ik trap nog een rondje. En nog een. Ik kan fietsen. *Ik kan fietsen!* Ik ben bij het einde van de straat. Opeens komt er een auto. Ik weet niet hoe ik moet stoppen. Ik fiets door. Ik knal op de stoeprand. Het doet pijn bij mijn plas. Ik rij de stoep op. Naar de muur. Ik moet stoppen. Ik weet niet hoe de fiets stopt. Ik knal tegen de muur. Ik val. Ik kan fietsen.

Berkstraat 88

‘Ze belt hier aan en vraagt om drinken, nou wil ik best een kind een glas water geven, je weet, ik ben dol op kinderen, maar ik vertrouwde het niet.’

‘Hoezo, niet?’

‘Op de stoep lag een fiets, een volwassen fiets, dat bleek haar moeders fiets, ze was onderweg naar het centrum.’

‘Ik moet vanmiddag ook naar het centrum, we gaan nieuwe gordijnen kopen.’

‘Luister nou, dit kind was nog geen acht, en alléén, dus ik vraag waar ze woont, woont ze hier om de hoek, ik die fiets gepakt, dat kind woedend achter me aan, ze wilde zelf fietsen.’

‘Wat wilde ze in het centrum?’

‘Blijkt haar moeder de pianolerares van Evertje te zijn, ik zeg tegen haar dat ik haar dochter van de straat heb gehaald, ze was onderweg naar het centrum, zegt die vrouw dat ze dat weet, dat het kind naar het centrum mag fietsen, dat kind kan nog niet eens bij het zadel! Evert moet van haar elke dag toonladders oefenen, daar zorg ik voor, dat is niet altijd makkelijk, je weet hoe kinderen zijn, en zij laat haar kind zo maar vrij fietsen! Dat gaat er bij mij niet in.’

‘O, is zij die beroemde pianiste? Wist je dat ze over de hele wereld heeft gespeeld? Ga je mee gordijnen kijken?’

‘Evert hoeft van mij geen ladders meer te oefenen voor dat mens, wat is er vanmiddag?’

Eikenlaan 8

*De heks heeft grote groene tanden, haren tot op de
grond en een heel lange neus. Tussen de bomen
staat een hutje. Naast het hutje is een valkuil.
Boven de valkuil hangt een banaan. Buiten het
bos rijdt een prinses op een fiets van goud.*

Ik leg de tekening op het blad. Een fiets is heel moeilijk maar hij lijkt goed. Ik doe geen slingers zoals vorig jaar. Alleen een feestblad. Ik vul de fluitketel met warm water. Ik schenk het in de theepot. Ik strooi de thee uit het blauwe busje in de pot en doe de deksel erop. Heel voorzichtig loop ik de trap op met het grote blad.

De jongens zijn op het bed aan het springen. Papa en mama lachen. Ik geef het blad aan mama en maak een buiging voor haar.

Moeder, Moeder, Moederdag
Is het grootste feest
Ik hou van alle mensen veel
Maar van u het meest

Moeder als ik groot was
Kocht ik voor u misschien
Wel 'n heuse auto
Of 'n vliegmachien

Toch ga ik u verrassen
En wat zal ik dan doen?
Ik geef u mijn liefste Moeder
Een hele dikke zoen

Mama geeft me een kus en vraagt wie er allemaal een kopje thee willen. Papa neemt een slok van de thee en spuugt het direct weer terug in het kopje. Mama zegt dat ik het water eerst moet koken. Maar dat kan niet zonder lucifers want die liggen op de hoge plank. Ik hou niet van moederdag, moederdag is stom, mama is helemaal niet blij, ik kan niet eens thee zetten, de jongens lachen mij uit.

Eikenlaan 8

Ik mag in de kamer blijven als ik heel stil ben. Ik zit achter de bank met mijn tekenboek. Mama zegt dat Johnny zijn vingers los moet

houden. De vloer trilt. Ik kijk over de rand en zie dat hij heel hard zijn handen schudt. De kruk schudt mee. Uit zijn neus komt snot. Mama kijkt naar zijn snot. Ze vindt het vies. Ze vraagt of hij een zakdoek heeft. Hij schudt zijn hoofd en haalt hard zijn neus op. Zijn snot gaat weer naar binnen. Mama wil dat hij hetzelfde stukje speelt als vorige week. Hij slaat hard met zijn vingers op de toetsen. Mama vindt het niet mooi. Dat zie ik aan haar ogen. Johnny speelt heel hard door. Mama doet haar ogen dicht. De snottebel komt weer uit zijn neus. Eerst een klein beetje maar hij wordt steeds langer en langer. Mama, doe je ogen nou open! Straks komt de snot op je toetsen en dan ben je boos. Ik wil zeggen dat Johnny zijn neus moet ophalen maar ik mag niets zeggen. Mama, doe je ogen nou open! De snottebel hangt vlak boven de toetsen. Mama opent haar ogen, ze ziet het snot direct en duwt Johnny hard naar achteren. Hij valt bijna van de kruk. Hij kijkt naar mama. Hij is bang. Mama trekt een zakdoek uit haar mouw. Hij snuit zijn neus. Ze zegt dat hij heel mooi heeft gespeeld. Ik hoor aan haar stem dat ze liegt. Johnny lacht en er verschijnt een nieuwe snottebel. Mama zegt dat hij klaar is. Hij springt van de kruk en rent weg. Mama's hoofd buigt voorover. Ik maak geen geluid. Ik kruip met mijn tekenboek weg achter de bank.

Eikenlaan 8

In de tuin ligt een heel klein vogeltje. Het piept. Het kan nog niet vliegen. We noemen hem Max, want hij lijkt meer op een jongen dan op een meisje. We leggen hem in een schoenendoos met gras en nemen hem mee naar de keuken. Ik druppel met een lepeltje water in zijn bek. Benny zegt dat hij wormen moet eten. Wormen!

Naast de zandbak graven we een kuil. In de aarde kruipt een worm. Hij is heel lang. Veel langer dan Max. Benny pakt een schaar uit de keukenla en knipt de worm in tweeën. De worm blijft bewegen. De helft is nog steeds te groot voor Max, dus knipt Benny hem nog een keer door. We wachten tot de worm niet meer beweegt. Dan scheppen we hem heel voorzichtig met het lepeltje

in de bek van Max. Hij vindt het lekker. We knippen nog een worm in kleine stukjes. Max heeft geen zin meer. We doen de deksel op de doos, hij kan gaan slapen.

Eikenlaan 8

Ik haal de deksel van de doos. Max ligt vreemd achterover. Zijn kopje omhoog en zijn oogjes open. Max, roep ik, wakker worden! Maar Max doet niets. Ik raak hem eventjes aan maar Max blijft stil liggen. Ik leg Max op mijn hand en loop naar mama. Ze kijkt en zegt dat hij dood is, dat ik hem moet begraven in de tuin. Dood? Hoe kan hij nou dood zijn, we hebben hem zo veel eten gegeven!

Wilhelmskade 41

‘Van Lobanov.’ Dora houdt een luchtpostenvelop omhoog met een Amerikaanse postzegel. Wanda schenkt een glaasje sherry voor Dora en een glaasje bessenjenever voor zichzelf in. ‘Hij geeft een concert hier in de buurt en wil samen met mij het concert voor twee piano’s van Poulenc spelen.’

‘Maar Dora, je speelt helemaal niet meer.’

‘Het is pas over vijf maanden, morgen zeg ik al mijn leerlingen af, ik stop met de kookcursus en de rijlessen, ik ga alleen nog maar studeren.’

‘Wat zegt Bernard?’

‘Ik heb het hem nog niet gezegd.’

‘Ben je verliefd?’

‘Hè? Natuurlijk niet, ik wil gewoon weer spelen, maar er is altijd herrie, ze slaan elkaar constant de hersens in, alleen als ze naar school zijn, maar dan komt de melkboer, de glazenwasser of een collectant, er is altijd wel wat. Als ik dan eindelijk aan de vleugel zit vraag ik me af waarom ik überhaupt studeer. Als toch niemand luistert.’

‘Speel je niet meer voor Bernard?’

‘Bernard? Die is altijd aan het werk. Hij zegt dat hij de zaak eerst moet opbouwen voor hij het rustiger aan kan doen. Waarom ben ik zo stom geweest?’

‘Dora, zo is het leven, jij hebt tien jaar van je vrijheid kunnen genieten, dat is veel meer dan de meeste andere vrouwen die ik ken, over een paar jaar zijn ze groter en heb je weer meer tijd, blijf studeren, hou je vingers en je gehoor in vorm, heb geduld. Weet die Lobanov eigenlijk dat je helemaal niet meer speelt?’

Dora neemt een grote slok van haar sherry. Ze schudt haar hoofd.

‘Zet dat concert dan uit je hoofd. Richt je op je kinderen en je leerlingen en begin weer met studeren in de stille uurtjes.’

Zuidwijk aan Zee, paal 17

Benny bloedt. Hij bloedt heel hard uit zijn mond. De handdoek is helemaal rood. Mama zegt dat hij niet mag slikken, dat hij alles uit moet spugen. Er komt steeds meer bloed. Mama tilt hem op, zegt dat ik op Otto en Ysbrand moet passen, ze rent weg met Benny in haar armen. Het bloedt stroomt over haar rug. Ik zeg dat de jongens niet van de handdoek af mogen tot mama terug is. We leggen alle handdoeken aan elkaar en maken een eiland. Otto pakt het ijsstokje uit het zand. Het is Benny’s stokje. Er zit geen ijs aan alleen zand en bloed. Otto zegt dat het Ysbrand’s schuld is. Ysbrand zegt dat Benny zelf viel maar Otto weet zeker dat Ysbrand zijn voet heeft uitgestoken.

Misschien gaat Benny wel dood. Dan gaan ze hem naast oma Korteweg begraven, of in onze tuin naast Max. Misschien is mama nu een kuil aan het graven. Of ze is ons vergeten. Dan gaan wij dood van de honger. Otto en Ysbrand willen niet meer op de handdoeken zitten. Ze willen weten wanneer mama terugkomt. Ik zeg dat we een muur om ons heen moeten maken tegen de kou. Misschien komt mama nooit meer terug.

‘Dat meisje van vorig jaar, weet je nog, die na de eerste zwemles in het diepe dook?’ Fons kijkt naar zijn vrouw, die in haar roze peignoir de geraniums water geeft.

‘Dat kind dat je toen bijna had laten verzuipen?’

‘Weet je wat ze heeft gedaan?’

‘Hoe kan ik dat nou weten, we brengen niet allemaal onze oude dag door in het Sportfondsenbad.’

‘Ze heeft haar broertje na zijn eerste zwemles ook in het diepe gegooid.’

‘Dat kind is echt gek, heeft haar vader het weer moeten opknappen?’

‘Nee, ik zag het zelf, ik haalde hem boven. En het eerste wat het ventje zegt is dat zijn zus gelijk had, dat het onder water heel erg mooi is.’

De Grote Concerthal, Koningsplantsoen 2

Mama en ik hebben alletwee een nieuwe jurk. Die van mama is donkerrood en die van mij is donkerblauw. We hebben alletwee dezelfde nagellak op. We gaan samen naar de wc. Er zijn vier wc's met heel hoge deuren maar ze zijn allemaal bezet. Bij de wastafels staan twee vrouwen, zij dragen ook lange jurken. Ze zien mama en geven haar een kus. Ze lachen over vroeger, over mensen die ik niet ken. De vrouwen willen weten wat mama doet. Mama zegt dat papa op ons wacht en trekt me mee naar buiten. De vrouwen willen weten of ze nog concerten geeft. Op mijn school, zeg ik. Op de gang zegt mama heel streng dat ik met niemand mag praten.

Ik zit tussen papa en mama in een heel grote oude zaal. Veel mensen hebben zwarte kleren aan. Op het podium staan twee vleugels met twee pianisten ook in zwarte kleren. Ze spelen dezelfde muziek die mama de laatste tijd steeds speelt. Ik wil naar de wc want ik moet nog steeds plassen maar als ik naar mama kijk zie ik dat ze huilt en als ik naar papa kijk, legt hij zijn vinger op zijn

lippen. Ik knijp mijn spleetje helemaal dicht maar mijn plas wil eruit. Ik wil opstaan maar papa duwt me terug in de stoel, ik voel het warm worden tussen mijn benen. Ik wil het stoppen maar ik kan het niet. Steeds harder stroomt mijn plas eruit. Papa en mama hebben nu alle twee hun ogen dicht, ze luisteren naar de muziek. Ze mogen het niet zien, ze mogen het niet weten. Mijn stoel en mijn jurk zijn heel nat. De muziek stopt, iedereen begint te klappen en gaat staan. Mama zegt dat ik ook moet gaan staan. Maar ik kan niet staan. Papa trekt me op. Ik klim op de stoel en sta. Ik ben nu net zo groot als zij. Ze lachen naar me en zeggen dat ik de zitting niet vuil mag maken. Ik schud mijn hoofd en klap zo hard als ik kan in mijn handen.

Heilige Maagd School, Havenstraat 11-13

Zuster Ignatia klapt het bord open. Haar hoofdkap wappert mee. Op het bord staan heel veel zinnen. Die moeten we allemaal overschrijven. De zuster zegt dat het heel belangrijk is om onze moeder te eren. Net zoals we allemaal de moeder aller moeders, Moeder Maria de Heilige Maagd moeten eren. Ik krijg een geel stuk papier en schrijf.

Mama, nu het lente is
Doen alle bloemen hun knoppen open
Ik dacht: 'k kan voor moederdag
Wel bloemetjes gaan

Ik draai het vel om, pak een kleurpotlood.

Een rode bloem in een vaas naast een moeder in een bed met een leeslampje boven haar hoofd. Op de grond staan een bezem en een emmer met een groot rood kruis erdoorheen. Op de tafel staan heel veel cadeautjes en een taart. In de lucht vliegen een beks en God.

Mijn papier wordt weggegrist. Zuster Ignatia zegt dat ik moet stoppen met tekenen. Ik moet schrijven.

Kapel van het Nonnenklooster, Havenstraat 15

‘Dat kind haalt me het bloed onder de nagels. Ik heb een prachtig moederdaggedicht gemaakt en ze weigert het over te schrijven. Luister.’ Zuster Ignatia gaat voor moeder-overste staan, slaat haar ogen op, legt haar hand tegen haar hart terwijl ze declameert met luide heldere stem.

Mama, nu het lente is
Doen alle bloemen hun knoppen open
'k kan voor moederdag
Wel bloemetjes gaan kopen
Want moeder is de zon in huis
Haar vriendelijk gezicht
Brengt op de koudste regendag
Nog vrolijkheid en licht
Zij zorgt de hele dag voor ons
't Gaat dikwijls ongemerkt
Wij leren en wij spelen vaak
Als moeder zorgt en werkt
En komen wij van 't spelen thuis
Dan is het voor elkaar
Dan is ons bedje al gespreid
En 't eten staat weer klaar
Kapotte kleren zijn versteld
De vuile was is schoon
En moeder werkt maar rustig door
Dat vindt zij heel gewoon
Zij praat en lacht wat tussendoor
Al heeft ze weinig tijd
Zij zorgt voor koekjes bij de thee
En voor gezelligheid

Wij houden toch zo veel van haar
Zij maakt ons altijd blij
Wij eren haar op deze dag
Op moederdag in mei

‘En dan zegt dat kind van Land dat het een stom gedicht is en dat haar moeder niet van moederdag houdt. Ik heb de pen in haar hand geduwd en haar gedwongen te schrijven. Ik had haar vingertjes wel willen breken.’

‘Ignatia, beheers je, Veronica is gewoon een klein meisje dat liever tekent dan schrijft. Het is ook wel een erg lang gedicht, vind je niet?’

‘Lang?’

‘Ons paasprogramma is klaar, haar moeder komt gelukkig weer spelen, je weet dat ik geen problemen of een lege kapel wil, dus gedraag je zoals het betaamt.’

Zuster Ignatia loopt mopperend weg.

‘En ook niet ná Pasen, want met Kerst willen we haar weer!’

Eikenlaan 8

Ik hoor mama's stem in mijn oor, ze zegt dat ik wakker moet worden maar het is nog helemaal donker. Mama trekt mijn lakens weg maar ik wil slapen. Mijn ogen zijn aan elkaar geplakt, ze kunnen niet open. Ze zegt dat ik echt wakker moet worden want ze zijn er bijna.

De grote kamer zit helemaal vol mensen. Iedereen kijkt naar onze televisie. De ramen staan open. Het is warm. Op de bank zitten Maud, oom Koos, tante Wanda, oom Wim en Otto. Meneer Jansen zit met Benny en Ysbrand, ieder op een knie, en naast mevrouw Jansen zitten André en Mark. Zelfs mevrouw Dijkman, van de overkant, is er. Iedereen is stil. Alleen de televisie praat. De man loopt de ladder af. Het gaat heel moeilijk. Hij is heel dik. De man raakt de grond aan, iedereen lacht en kust elkaar. Oom Wim pakt me van de grond en zegt dat ik als ik groot ben vast op vakantie ga naar de maan.

Heilige Maagd School, Havenstraat 11-13

Het lokaal is geel. Geel als het strand. Aan de muur hangt een schoolbord. Rechts van het bord zit zuster Martha. Ze draagt altijd witte sokken en sandalen onder haar lange zwarte jurk. Ook in de winter. Haar lessenaar staat op een houten verhoging. Links van het bord is een kast. Op de onderste plank liggen onze handwerkzakjes. We breien washandjes. Het mijne is roze. Net als dat van Annabel en Hanneke. De zuster roept mij bij haar. Ik moet mijn werkje laten zien. Voor mij zit Conny, die is al bijna klaar, maar zij heeft een zus die al truien kan breien. De zuster kijkt naar mijn washandje, trekt een vies gezicht en mompelt, gebroddel. Ze trekt de naalden eruit en begint het uit te trekken. Ze geeft mij het begin van de draad en zegt, opwinden.

Kapel van het Nonnenklooster, Havenstraat 15

‘Zie je dat het altaar is gerepareerd?’

Zuster Martha knikt. Ze zit op haar knieën naast moeder-overste.

‘En de scheuren in de muur?’

Zuster Martha knikt.

‘En de tabernakel?’

Zuster Martha knikt.

‘Je weet toch dat we dat met de opbrengst van de kerst- en paascollecte kunnen doen.’

Zuster Martha knikt.

Moeder-overste wijst naar de kapotte deur van het biechthokje, de afgebroken arm van Jezus aan het kruisbeeld, het gat in de kribbe in het glas-in-loodraam boven hen. ‘Je weet dat wij veel meer binnenhalen met de collectes sinds mevrouw Land piano speelt tijdens de kapelmissen.’

Zuster Martha knikt.

‘Dat willen we graag zo houden.’

Zuster Martha slikt. ‘Moet ik het washandje breien?’

‘Je houdt toch van breien?’

Wilhelmskade 41

‘Bij Maud is de politie langs geweest. Wim is er nu heen.’ Wanda draait de dop op de fles sherry en zet hem terug in de kast terwijl ze de fles bessenjenever pakt.

‘Wat is er gebeurd?’

‘Ze zeggen dat Koos geld heeft verduisterd.’ Wanda slaat haar glas in een keer achterover. ‘Ze hadden net een nieuw bankstel, en ook een echte televisie, en die zijn alweer opgehaald door een vrachtwagen, straks moet hij naar de gevangenis, en ze is zwanger.’

‘Alwээр!’

‘Wat moeten we doen? Ze heeft het al zo moeilijk met die eerste twee, Patricia is altijd ziek, en sinds de geboorte van Chantal heeft Maud eczeem, vooral in haar nek, je ziet het niet omdat ze altijd een coltruitje of een sjaaltje draagt, zelfs nu met die hitte.’

Dora gaat naast haar zus zitten en slaat haar arm om haar heen. ‘Zal ik vragen of de zusters tijdelijk voor haar kinderen willen zorgen, ze zijn altijd zo aardig voor Veronica. In het klooster hebben ze een kamertje voor speciale gevallen.’

‘Voor gevallen vrouwen zul je bedoelen, mijn Maud is niet gevallen, ze heeft alleen een slechte vent gekozen, die haar de hele tijd zwanger maakt!’ Wanda barst in snikken uit.

Eikenlaan 8

We mogen niet in de huiskamer want mama geeft les aan Johnny snottebel.

Beneden knalt de keukendeur open. Otto gilt dat Benny op straat ligt, vol gaten. Mama rent de kamer uit terwijl ze roept dat Johnny klaar is. Ik kijk uit het raam. Op straat ligt Benny, de grote zwarte hond van meneer Balweg zit boven op hem, Benny slaat met zijn armen en benen want de hond heeft hem beet. Mama schopt naar de hond maar het beest laat Benny niet los. Ysbrand staat achter de auto te huilen. Mama doet haar schoen uit en

begint heel hard op het hoofd van de hond te slaan. Meneer Balweg, hij heet eigenlijk Dröge, komt eraan rennen. Hij trekt de schoen uit mama's hand en grijpt de hond van Benny. De hond laat los. Benny kruipt achter mama, want de hond blaft nog steeds heel hard. Meneer Balweg schreeuwt en wijst naar zijn huis. Mama wijst naar Benny. Zijn jas is helemaal kapot. Meneer Balweg moet zijn hond heel stevig vasthouden aan de halsband want de hond blijft maar happen. Mama is heel kwaad en wijst naar de hond. Meneer Balweg laat de hond los. De zwarte hond springt op mama af. Hij bijt in haar hand.

Eikenlaan 10

'Ik zat op de wc, ik hoorde gillen. Haar kinderen schreeuwen altijd, maar nu was het anders.'

'Hebben ze die hond echt afgemaakt?'

Mevrouw Jansen knikt. 'Het was altijd al een rothond, hij heeft onze Mark ook een keer gepakt, die had toen een grote winkelhaak in zijn broek, Dora kan waarschijnlijk nooit meer spelen.'

'Het is toch maar één vinger!'

'Hoe zou jij mijn haar nog kunnen knippen als een hond je duim eraf zou bijten?'

Mevrouw De Vries kijkt naar de schaar in haar hand. 'Het is toch alleen haar wijsvinger?'

Heilige Maagd School, Havenstraat 11-13

In de klas hangt het stukje uit de krant. 'Hond bijt vinger pianiste af.' Met een foto van mama. Er brandt een kaarsje bij, we moeten van zuster Martha bidden voor de vinger van mama, want dan gebeurt er misschien een wonder.

Oude Schoolstraat 12

De dokter haalt het verband eraf. Dora begint te huilen.

‘Ik geef je wel iets kalmerends.’

‘Een kogel dokter, geef me een kogel, een echte kogel.’ Met haar andere hand maakt ze een pistool dat ze tegen haar voorhoofd zet. ‘Eindelijk zijn de kinderen allemaal op school, eindelijk zou ik weer gaan studeren, ik mag over een paar maanden naar Londen voor een nieuwe masterclass, Bernard heeft zich er eindelijk bij neergelegd, mijn zus zou weer voor de kinderen zorgen.’

‘Zijn er geen stukken die je nog wél kunt spelen?’

‘Boer d’r ligt een kip in het water, dát kan ik spelen, dacht u soms dat ik genoeg neem met Ravel’s pianoconcert voor één hand?’

‘Zijn er echt niet meer stukken die je zou kunnen spelen?’

Dora staat op. ‘Nee!’ Ze loopt naar de deur en trekt die, met haar goede hand, hard achter haar dicht.

Kapel van het Nonnenklooster, Havenstraat 15

‘Weet je het zeker?’

Zuster Martha knikt. Ze zit op haar knieën naast moeder-overste in de kapel.

‘Had ik de arm van Jezus nou maar direct laten repareren, maar dat gat in het raam zorgde voor zo’n nare tocht. Je weet zeker dat je daar zeker van bent?’

Zuster Martha knikt.

Moeder-overste kijkt haar aan. ‘Dan hebben wij haar laatste openbare concert gehad, jammer, je hoeft wat mij betreft geen washandjes meer te herbreien.’

Zuster Martha lacht.

Conny Kempstein zingt een echt Frans lied. We kijken allemaal ademloos toe. Conny's handen bewegen mee met haar stem, ze gaan omhoog en naar beneden. Na de K komt de L. De L van lafbek, van lelijk, van lied, de L van Land. Waarom ben ik nou altijd achter Conny. Conny Kempstein! Conny wil zangeres worden. Conny is goed in dictee én in rekenen. Eigenlijk is Conny goed in alles. Ik moet naar de wc. Ik steek mijn twee vingers op maar zuster Martha kijkt niet. Ze kijkt alleen naar Conny. Als Conny haar handen laat zakken, lacht zuster Martha naar haar. Ze buigt zich voorover, haar hele gezicht verdwijnt in haar kap. Ze schrijft. Het duurt lang, wat schrijft ze allemaal op. Eindelijk roept ze mijn naam. Ik heb nog steeds mijn twee vingers in de lucht. Ik sta op. Conny zit al lang weer in haar bank. Ze fluistert iets tegen Laura, die naast haar zit. Laura lacht. Laura kan ook zingen. De hele klas kan zingen. Mijn drie broers kunnen zingen, papa kan zingen en mama natuurlijk, maar ik niet. Mijn beugel doet pijn en ik moet plassen. Ik mag niet naar de wc, ik moet me niet aanstellen, zegt de zuster, ze vraagt of ik een nul wil. Ik zeg dat ik met mijn beugel niet kan zingen. Ik moet mijn beugel uitdoen en in het fonteintje in de hoek leggen. Het fonteintje is vies en bruin. Ik leg mijn beugel, hij is roze, op de kraan. Hij kan precies om de buis. Mijn rug is nat. Mijn buik doet pijn. Ik moet vreselijk plassen. Ik loop naar voren, iedereen kijkt naar mij, zelfs Annabel en Hanneke. Ik zing het kortste liedje dat ik ken, als de laatste zin klaar is, loop ik snel naar het fonteintje om mijn beugel te pakken. Zuster Martha zegt dat ik door mag lopen naar de deur. Ik hoef niet meer naar de wc, zeg ik haar. Toch wil ze dat ik de klas uitga, ze kan even mijn gezicht niet meer zien, zegt ze.

Ik sta alleen in de gang. Ik heb nog nooit alleen in de gang gestaan. Ik weet niet wat je doet als je in de gang moet staan. Ik loop naar de wc's, maar daar is niemand. Ik plas in de laatste wc, met het raam dat uitkijkt op het plein. Het plein is leeg. Ik loop terug naar de gang langs de tweede klas. Zij hebben sinds de zomervakantie een

gewone juf. Een juf in een echte jurk. Ze heet juffrouw Brouwer en ze heeft een verloofde. De hele tweede klas mag bij de trouwerij een lied zingen. Jammer dat ik nooit een gewone juf heb die moet trouwen. De zusters zijn allemaal al getrouwd, met God, maar dat is niet echt trouwen met trakteren. Ik loop terug naar mijn klas. Hoe lang moet ik nou op de gang wachten. Ik kijk door het raam. De zuster ziet me en wijst met haar vinger dat ik weg moet blijven. Gisteren was zuster Martha nog zo aardig en nu opeens doet ze boos tegen mij. Ik loop de trap af en ga naar de achterdeur. Door het glas zie ik zuster Ignatia. Haar lange zwarte jurk wappert in de wind. Als ze mij ziet komt ze op mij af en vraagt wat ik hier doe. Ik zeg dat ik naar buiten moest. Ze zegt dat ik hier niet mag lopen. Ik zeg dat zuster Martha dat niet heeft gezegd. Zuster Ignatia pakt me bij mijn haren. Ze trekt me op de grond en roept als ik wit zeg, zeg jij zwart! Als ik zwart zeg, zeg jij wit! Het trekken aan mijn haren doet pijn. De zuster spettert uit haar mond. Ze wordt steeds bozer. Ze schreeuwt dat ze mij al jaren een klap wil geven. Ze roept dat ik een storend element ben en sist dat ze blij is dat mijn moeder haar vinger kwijt is omdat Kerst en Pasen over Jezus gaan en niet over piano's en geld. Ze gooit me hard op de grond. Zet haar handen in haar zij en bliest dat ze voor eens en altijd duidelijk wil maken dat ik een vreselijk naar wicht ben en dat ze blij is dat ze mij nooit meer in de klas zal hebben. Ze draait zich om en verdwijnt in een van de gangen naar het klooster.

Havenstraat ter hoogte van nummer 78

Conny en Laura lopen gearmd op ons toe. Ze zingen samen het Franse liedje. Als ze bij ons zijn stoppen ze. Ik sta tussen Annabel en Hanneke. Conny haalt een papiertje uit haar tas. Het is het krantenstukje over mama. Ze hebben een bril, een dikke neus en grote tanden op de foto getekend. Ik geef Conny een stomp in haar gezicht. Ze begint te janken. Laura wil mij een klap geven maar ik pak haar arm en draai die om zoals Benny altijd bij mij doet. Laura gilt. Wat een trutjes, ze kunnen niet eens vechten!

Eikenlaan 10

Mevrouw De Vries trekt een opengevouwen vrouwenblad met een foto van Twiggy uit haar tas. ‘Wat denk je, zoiets?’

‘Nee, dat is te hip, meer iets voor een jong meisje, heb je trouwens gehoord wat ze gedaan heeft?’

‘Nee. Wie?’

‘Veronica Land. Ze heeft de dochter van Kempstein de tanden door de lip geslagen omdat ze Dora belachelijk maakte en toen kwam ’s avonds pa Kempstein zijn gram halen. Ik kon hem hier in de keuken horen snuiven.’

‘Die engerd? Heeft hij haar geslagen?’

‘Hij stond schreeuwend en briesend voor de deur en weet je wat Bernard deed, hij riep Veronica naar beneden, vroeg of het waar was en zei dat ze het zelf maar moest oplossen.’

‘Nee!’ Mevrouw De Vries vergeet de krulspelden en gaat naast haar vriendin zitten. ‘En toen?’

‘Het bleek juist een slimme zet. Kempstein werd rustig omdat hij opeens met een klein huilend meisje moest praten dat gepest was door zijn dochter. Ze schudden elkaar zelfs de hand toen hij wegging en weet je wat hij zei?’

‘Dat ze geen ruzie meer moesten maken.’

‘Nee, hij zei, vraag of je vannacht met je vader naar Cassius Clay en Joe Frazier mag kijken, als Conny dan weer gemeen tegen je is weet je tenminste hoe je moet slaan.’

‘Hij noemt zich nu toch Mohammed Ali?’

Eikenlaan 8

Papa en mama gaan naar een speciale dokter voor de vinger. Wij blijven over op school en moeten boterhammen klaarmaken. Ik wil roze worst op mijn brood maar die is op. Benny heeft alles op zijn boterhammen gedaan. Als Benny niet kijkt, pak ik een boterham van zijn stapel.

Otto doet hagelslag op zijn brood. Hij neemt heel veel. Ysbrand

wil ook hagelslag en trekt aan de doos. Otto zegt dat hij het eerste was. Mama roept, uit de keuken, dat we geen ruzie mogen maken. Benny mist een boterham en ziet dat ik die heb. Hij wil hem terug, maar ik laat hem niet los. De boterham scheurt en ik stop snel mijn deel in m'n mond. Benny pakt zijn mes en slaat op mijn hand. Het doet pijn. Ysbrand gilt dat hij ook hagelslag wil en trekt nog harder aan de doos. Ik pak mijn mes en sla naar Benny. De doos scheurt open en de hagelslag vliegt over tafel. Benny trekt zijn hand weg. Ik sla op zijn bord. Het bord breekt. Benny lacht. Mama komt binnen en geeft Benny een klap. Otto lacht hem uit. Hij krijgt ook een klap. Ysbrand gaat alvast huilen en ik houd snel mijn mond. Mama zegt dat we vanavond geen Fabeltjeskrant mogen kijken als ze nog één woord hoort. Ze gaat weer naar de keuken. Ysbrand veegt de hagelslag van de tafel. Otto begint ook snel te veggen maar Ysbrand heeft veel meer. Otto fluistert dat het gemeen is en probeert het bord te pakken. Ysbrand duwt hem weg en begint de hagelslag op te likken. Benny schenkt melk in. Hij morst. Ik pak snel weer een boterham van hem. Benny ziet het en trekt de boterham terug. Ik bijt in de boterham. Benny roept dat het zijn brood is. Ik zeg dat hij eerlijk moet delen. Otto gilt dat Ysbrand de hagelslag ook moet delen. Mama staat in de deur en zegt dat we allemaal zonder brood naar school moeten. Otto zegt dat het hem niets kan schelen want in Biafra hebben de kinderen ook niets.

Willem de Burgersingel 256-258

‘Het is kiezen of delen.’ De man in de witte jas staat met zijn rug naar Dora en Bernard en kijkt naar de röntgenfoto’s op de lichtbak. ‘Na de operatie een half jaar een streng oefenprogramma, acht uur per dag, u kunt intern, dat is wel duurder natuurlijk, maar dan verzeker ik u dat u nog beter zult spelen dan vroeger.’

‘Ik heb vier kinderen dokter, dat kan toch niet.’

‘Ik heb ook vier kinderen. Aan u de keuze. Ik heb u gezegd wat ik kan. Ik kan veel, veel meer dan men u gezegd heeft, maar als u niet

wilt, ja, dan weet ik het ook niet.’ Hij pakt de foto’s, doet ze in een envelop, legt ze terug in de map, kijkt op zijn horloge, loopt naar de deur en doet die open. ‘Als u besloten hebt, kunt u een afspraak maken met mijn assistente, ze zit in de gang naast de groene deur. Ik hoor het wel.’

Dora kijkt naar de map op het bureau ‘Dora Land-Korteweg 5-2-1929’. Buiten ziet ze een duif zitten op de vensterbank, hij koert. Aan de wand hangt een moderne paarse klok, de klok tikt. Het is kwart voor een. Op de gang rijdt een wagentje met kopjes langs. De kopjes klingelen tegen elkaar. Bernard kijkt op zijn horloge en vergelijkt de tijd met die van de klok. Hij staat op en verzet de wijzer een beetje. Dora kijkt weer naar de map en naar de lege lichtbak op de muur. Ze staat op. ‘Kom, Bernard, we gaan naar huis.’

Zwembad in het bos

Papa klimt met zijn lange witte benen de trap op. Speciaal voor mij. Geen van de andere vaders durft van de hoge. Hij loopt naar de rand en zwaait. Ik zwaai terug. Hij springt een beetje. Steeds hogere sprongen, opeens duikt hij naar beneden en verdwijnt onder water. Ik loop naar de rand en zie hem bovenkomen. Hij heeft een vreemd gezicht. Hij lijkt helemaal niet blij.

Hij probeert het trappetje op te klimmen maar schreeuwt. Er komt een badmeester aanrennen die op zijn knieën gaat zitten en met hem praat. De badmeester rent weer weg.

Papa zegt dat hij pijn heeft en dat ik mama moet gaan halen. Waarom heeft hij pijn. Hij is alleen voor mij van de hoge gesprongen.

Ik kan de rode handdoek nergens vinden, het was bij een boom. Maar er zijn overal bomen en mensen en kinderen. Mama heeft een blauw badpak maar heel veel moeders hebben een blauw badpak. Waar zijn de jongens. Waarom zijn ze niet gewoon aan het voetballen zoals altijd. Er komt een grote ziekenauto aanrijden. Zomaar tussen de mensen. Iedereen moet opstaan. Hij rijdt naar

het bad. Ik zie twee mannen een plank uit de achterkant halen. De plank gaat het water in. Papa moet erop gaan liggen. Ze halen hem eruit. Hij gilt. Ze doen hem in de ziekenauto. Ik ren erachter aan. Het hek gaat dicht. De auto rijdt weg. Waar gaat papa heen. Waarom wacht hij niet op mij. Als mama maar niet weer gaat huilen en boos wordt. Misschien moet ik het gewoon niet zeggen. Misschien komt papa wel nooit meer terug.

Vinkenstraat 98 II

‘Het meisje wil reddend zwemmen leren.’

‘Welk meisje?’

‘Dat meisje van het diepe.’

‘Leeft die nog?’ De vrouw in de roze peignoir schenkt kokend water op de Nescafé.

‘Wat heb je toch tegen dat kind, je kent haar niet, het is een grappig meisje, ze verzint altijd samen met haar broertjes wedstrijdes, van de week deden ze wie-het-langste-op-de-bodem-kon-zitten.’

‘Ga me nou niet zeggen dat dat normaal is.’

‘Thea, ik geef bijna vijftig jaar zwemles, kinderen spelen, kinderen verzinnen allerlei spelletjes, ik zeg je, dit meisje is een heel gewoon meisje. Ik weet zeker dat ze later een heel leuke moeder wordt.’

‘Dan ben ik nu al blij dat ik haar kind niet ben, want ze zou me direct na mijn geboorte het diepe in gooien.’

Fons denkt na en neemt een slokje. ‘Ja, misschien heb je daar wel gelijk in,’ zegt hij.

Heilige Maagd School, Havenstraat 11-13

Het is gek om de bel weer te horen voor het eerst na de vakantie. Ik ga naar de vijfde klas. De schooldeur gaat open en er komt een mevrouw naar buiten. Ze lijkt op zuster Clementa. Ze klapt in

haar handen en roept dat we stil moeten zijn. Ze heeft dezelfde stem als de zuster. Iedereen wordt stil. Is het nou de zuster of niet, deze mevrouw heeft een blauwe jurk aan. We moeten naar binnen. Ik kijk goed naar haar gezicht. Het is zuster Clementa. Waarom heeft ze een gewone jurk aan. We lopen de grote trap op. Boven aan de trap staat nog een mevrouw. Het is moeder-overste in een groene jurk met korte mouwen. Iedereen gilt en lacht. Waarom hebben ze hun lange zwarte jurken en hun witte kappen niet meer aan. Ze hebben benen en haren. Echte haren. Grijs haren en benen in schoenen.

Riebeeksingel 79

‘Mag jij ook een ribpak, net als Veronica?’ Conny vlecht het haar van Laura.

‘Het heet corduroy. Mijn vader zegt dat het alleen voor jongens is.’

‘Ik heb er een voor mijn verjaardag gevraagd.’ Conny’s vingers glijden liefdevol door het lange haar van Laura. ‘Vind jij Veronica leuk?’

‘Soms.’

‘Zou jij haar vriendin willen zijn?’

‘Nee, natuurlijk niet. Ik ben toch jouw vriendin?’

Eikenlaan 8

Buiten is het donker. De jongens spelen stil in de kamer. Ik lig in de gang op het kleed naast de verwarming en teken.

De man in de auto kijkt boos. Hij rijdt heel hard de berg af. Uit de auto komt rook. Boven op de berg staat de vrouw, zij built. In de wolken zit regen.

Mama denkt dat ik niet kan horen dat ze op de wc zit te huilen. Maar ik hoor het toch. Ze zit er al heel lang. Ze heeft al drie keer doorgetrokken.

Eikenlaan 15

‘Koest, Bruno, koest!’ Meneer Dröge geeft zijn nieuwe hond een bak met hart. De hond schrokt het in één hap naar binnen. ‘Kun je niet wat rustiger eten, zoals je voorganger!’ De hond kijkt hem hongerig aan. ‘Je hebt genoeg gehad, beest. Je vreet me de vellen van ’t lijf.’

Het regent. Hij doet de keukendeur open, ‘Kóm, Bruno, kom naar buiten!’ Bruno rent blaffend de tuin in. Hij is uitgelaten en plast tegen een boom. Meneer Dröge kijkt door het keukenraam naar zijn nieuwe hond, ‘t Blijft jammer van Caesar, dat was pas een goeie hond,’ mompelt hij. Achter de hoge buxusheg passeert een paraplu. Bruno stuift er blaffend op af en springt hoog tegen de heg op. De paraplu maakt dat hij wegkomt. Meneer Dröge lacht. ‘Het wordt nog wel een goeie hond. Een echt goeie hond.’ Hij pakt de voerbak, gooit er nog een stuk hart in en opent de deur. ‘Kom, Bruno, kom!’ De hond rent op hem af. ‘Je wordt een goeie hond, een brave hond,’ zegt hij en zet de bak neer.

Eikenlaan 8

De deur slaat heel hard dicht. De jassen vallen op de grond. Papa’s auto rijdt weg met gierende banden. Mama’s ogen zijn nat, dik en rood. Papa moet weer vergaderen maar mama wilde dat hij boven de jongens tot de orde zou roepen.

Mama staat onder aan de trap en roept dat ze stil moeten zijn. Otto, Benny en Ysbrand gillen gewoon door. Ze weten niet dat mama weer huilt.

In de keuken loopt het water over de snijbonen. De pan is vol. Ik draai de kraan dicht. Mama komt de keuken in. Ik vraag of ik haar

moet helpen. Uit de koelkast pakt mama een stuk boter en gooit het in de pan. Ze neemt een mes en snijdt het vlees in tweeën. Ze draait zich naar me toe. Ze kijkt me heel serieus aan. Ze wijst met het mes in haar hand naar mij en zegt, terwijl ze op elk woord nadruk legt, dat meisjes niet minder zijn dan jongens. De boter spettert. Ze draait het vuur laag. Kijkt fel over haar schouder naar mij en zegt dat ik dat nóóit mag vergeten, meisjes zijn gelijk! Ze pakt het vlees en legt het in de pan. Het sist. Boven rennen de jongens naar de zolder. Otto gilt dat hij een spin ziet terwijl Benny roept dat het een tor is. Met haar rug naar me toe doet ze de oven open, er komt een zwarte walm uit, ze vloekt. Ze vloekt nooit. Ze grijpt een doek, tilt de schaal eruit en zet die op het aanrecht. De rook stijgt op uit de schaal. Het stinkt. Ze draait zich weer naar me toe en zegt dat ze wil dat ik dezelfde kansen krijg als mijn broers. Ik wil helemaal niet met hen op zolder beesten zoeken. Ze schept het eten uit de schaal en gooit het in de vuilnisbak. Boven gillen de jongens dat ze ratten zien. Mama reageert niet, ze tilt de schaal op en begint heel hard te huilen. Op het aanrecht is een zwarte plek, precies in de vorm van de schaal.

Eikenlaan 8

Mama ligt al een week op bed. Ze hoest en de gordijnen zijn dicht terwijl het buiten erg warm is. We mogen geen herrie maken. Tante Wanda heeft de jongens van school gehaald en is aan het koken.

In de lucht zweeft God met drie engelen. Op de grond staat een bed. In het bed ligt een vrouw. Op de tafel staat een bord met eten. De vrouw eet niet.

Tante Wanda roept dat we direct moeten komen eten. Maar haar eten stinkt.

We steken de straat over. We gaan doen wie het langste durft. Als we langs de heg lopen begint de hond al te blaffen. We komen bij het ijzeren hek van meneer Balweg. De hond springt blaffend tegen de tralies. De hond is nog groter dan de oude hond. We kijken elkaar aan en steken voorzichtig onze vingers uit naar de hond. Hij begint harder te blaffen. Heel langzaam bewegen we onze vingers naar de bek van de hond. De hond wringt zich tussen de tralies en probeert naar onze vingers te happen. Onze vingers gaan steeds dichterbij de bek van de hond. De hond wil met zijn kop door de tralies. Zijn tanden klappen op elkaar. Benny schrikt en trekt terug. Hij is af. Benny doet zijn vinger naar beneden. Wij gaan door. Steeds dichterbij de bek met de grote tanden. Ik voel de warmte uit de mond van de hond. De zwarte lellen trillen langs zijn bek. De hoektanden glimmen. Opeens beweegt het ijzeren hek. Ysbrand trekt zijn vinger terug. Hij is ook af. Otto en ik gaan door. We moeten proberen zo dicht mogelijk bij de hond te komen. Het hele hek beweegt onder de kracht van de woedende hond. De hond die vingers af kan bijten. Balweg roept zijn hond. Benny zegt dat we weg moeten, maar Otto en ik willen nog niet. De hond blijft naar ons happen. Benny zegt dat we moeten stoppen want Balweg komt eraan. Hij trekt aan ons. Met zijn vieren rennen we weg. Meneer Balweg roept dat hij z'n hond op ons af gaat sturen.

Kapsalon De Vries, Wethouder Biermanstraat 33

‘En? Wat vind je? Dit is wel even wat anders dan bij jou in de keuken.’ Mevrouw De Vries wijst, met haar armen wijd, trots om zich heen.

Mevrouw Jansen gaat in een van de stoelen zitten. Haar handen glijden over het leer. ‘Wat een prachtige stoelen.’

‘Allemaal overgenomen, mijn Jan komt elke dag met iets nieuws aandragen, nou ja, bijna nieuw, hij vraagt nooit of ik het wel wil,

het lijkt zijn zaak wel in plaats van de mijne, maar ze zitten goed, hè? Wassen watergolf?’

‘Ik heb mijn haar thuis al nat gemaakt.’

‘Dat hoeft voortaan niet meer, dat doe ik hier.’

‘Net echt, hè?’

Mevrouw De Vries doet of ze het niet hoort en trekt een heel professioneel gezicht terwijl ze het haar van mevrouw Jansen wast.

‘Wist je al dat Dora haar vleugel gaat verkopen?’

‘Echt?’

‘Ja, als je hem niet gebruikt! Het is echt een sta-in-de-weg.’

‘Wat krijgt ze nou nog voor zo’n vleugel?’

‘Het schijnt een hele dure te zijn. Ik denk dat ze er wel dertig piano’s voor kan kopen.’

‘Gaat ze dan weer een piano kopen?’

‘Dat willen de jongens graag.’

‘Zij laat zich ook alles door haar kinderen opleggen.’

Eikenlaan 8

Vosje piept en kreunt. Ik stap uit bed en loop naar zijn hokje. Mijn nieuwe marmotje loopt al de hele avond rondjes. Ik heb z’n water en hooi ververst en een nieuwe peen neergelegd maar hij wil niets. Hij wil niet meer door mijn kamer rennen. Niet meer over mijn bed klimmen. Niet meer onder mijn trui kruipen. Hij wil alleen maar in zijn hokje tussen het hooi een holletje maken.

Buiten hoor ik de jongens van Jansen lachen. Ik kijk onder het gordijn door naar hun binnenplaats. André en Mark sleutelen aan hun brommers. Ze hebben allebei een Puch. Ik wil later ook een Puch. Eentje met een heel hoog stuur. Mark is heel stoer. Hij kan heel hard rijden en hij rookt shag. André heeft ringen aan zijn vingers. Het kriebelt in mijn buik. Wie is de leukste, André of Mark. Tussen mijn benen wordt het nat. Het is geen plas maar zacht nat spul. Ik doe het gordijn weer naar beneden en kijk naar het spul op mijn vinger, ik smeer het op de deken. Ik ga dromen van rijden op een Puch.

Eikenlaan 10

‘Nummer twaalf.’ Mark houdt zijn hand op.

André kijkt naar zijn een jaar oudere broer Mark, pakt een steeksleutel uit de gereedschapskist en reikt hem die aan.

‘Stevig vasthouden.’

André klemt het voorwiel van de Puch tussen zijn benen terwijl hij met zijn handen het stuur vasthoudt. ‘Ga jij Sonja vragen?’

‘Hou nou beet, man.’ Mark draai de bout aan. ‘Oké, trap aan.’

André trapt de kickstart in. De brommer start in een keer.

Mark luistert. ‘Klinkt goed.’

Mevrouw Jansen komt naar buiten. ‘Jongens, het is bijna tien uur, doe onmiddellijk die brommer uit, je maakt de kinderen van hiernaast wakker.’

André draait de stopknop op de lamp om, het wordt stil. Mark begint het gereedschap bij elkaar te zoeken.

‘Ik denk dat ik Franca ga vragen.’

Mark kijkt niet op. ‘Franca is een dweil, man.’

‘Franca is helemaal geen dweil.’

‘Nou, vraag me dan niet wat ik van d’r vind.’

‘Neem jij Sonja?’

‘Sonja! Ik word nog liever gezien met dat trutje van hiernaast.’

‘Veronica!’ André begint te lachen. ‘Dan denken ze dat je een kinderlokker bent, man.’

Mark haalt zijn schouders op. ‘Die durft tenminste achterop zonder heel de tijd te gillen dat ze het zo eng vindt.’

Eikenlaan 8

Ik word wakker van het gepiep van Vosje. Buiten is het donker. Ik doe mijn leeslampje aan. In het hok liggen allemaal blote baby-marmotjes. Ze bewegen en hebben hun oogjes dicht. Vosje ligt op haar zij en piept. De baby’tjes zijn helemaal roze. Net als het baby’tje van Maud. Ik aai ze zachtjes en tel ze, het zijn er zes. De eerste noem ik Mozes, de tweede Arnold, de derde Rikkie, de

vierde Micky, de vijfde Oetje en de laatste Teun. De zes letters van marmot, net als papa en mama met de jongens hebben gedaan. Vosje doet haar oogjes dicht. Ze zal wel moe zijn. Ik leg de wortel dicht bij haar neer en kruip weer in mijn bed.

Mozes, Arnold, Rikkie, Micky, Oetje en Teun zijn allemaal dood. Ze liggen bij elkaar op een hoopje. Vosje heeft ze doodgebeten en knabbelt aan de wortel alsof er helemaal niets is gebeurd. Zij kijkt niet eens meer naar haar kleine lieve baby'tjes, die nu bij haar keutels liggen.

*In het gras staan zes kruisen op zes kleine
heuveltjes. Het regent en de lucht is vol wolken.
Door de wolken schiet een straaljager. Hij maakt
gaten in de wolken Daar komt regen uit.*

Bloesemweg 68

'Ik ben vanmiddag bij haar langs geweest.'

'Bij wie?'

'Bij Dora Land, onze oude buurvrouw, ik ben die foto's gaan brengen van toen de kinderen klein waren, ze herkende me direct, ze is geen steek veranderd, ze nodigde me uit voor een kopje thee, weet je dat hun dochter alweer in de zesde zit, wat vliegt de tijd, dat huis ziet er vanbinnen trouwens wel veel kleiner uit dan je vanbuiten denkt, en ze hebben helemaal geen vleugel zoals ze me ooit verteld heeft maar gewoon een piano.' De vrouw kijkt naar haar man, die in zijn krant verdiept is. 'Lieverd, luister je?'

'Ik luister, een vleugel en een piano.'

'Nee, geen vleugel maar een piano, zij was pianiste, weet je nog, ik heb haar meteen gevraagd of Herman van achter, je weet wel de zoon van Govert en Mies, die willen zo graag dat hij piano leert spelen, of hij mocht komen, maar Dora zegt dat ze voorlopig geen lessen geeft, ze heeft het te druk, ik weet niet met wat maar dat zei

ze, dus heb ik gevraagd of ze hem op een lijstje wil zetten, als ze belt dan weet je waar het voor is.’

‘Denk je aan de aardappelen?’

‘We eten macaroni vanavond, met ham.’

Nonnenklooster, Havenstraat 15

‘Wat zullen de ouders zeggen?’ Zuster Clementa staat onder het kruisbeeld en kijkt onthutst omhoog. ‘En de pastoor!’

‘Er is geen andere oplossing, tenzij jij twee klassen neemt,’ zegt zuster Martha bits.

Zuster Clementa werpt haar handen in de lucht. ‘Hoe heeft dit kunnen gebeuren? Komt ze echt niet meer terug?’

‘Nee. Ze zal waarschijnlijk nooit meer kunnen lopen of praten.’

‘Maar eergisteren hebben we nog samen gebeden!’

Zuster Martha kijkt streng naar zuster Clementa. ‘Neem jij de zesde over?’

Zuster Clementa slaat een kruis.

Mevrouw Jonker-Brouwer, de juffrouw van de tweede kijkt naar de nonnen, die in paniek zijn. ‘Ik ben toch ook een leek. Ik geef hier toch ook les.’

Zuster Martha knielt. ‘Ja, maar u bent een vrouw. Laten we samen bidden en de Heer om advies vragen.’

De zusters knielen, de juffrouw van de tweede ook. Samen bidden ze.

Heilige Maagd School, Havenstraat 11-13

Voor de klas staat een meester! Een meester met een rode trui! Hij is invalmeester en hij heet Frank. Hij lacht de hele tijd. Moederoverste is verlamd en wordt nooit meer beter.

Meester Frank vraagt wat we normaal op donderdagochtend doen. Ik steek mijn vinger op, als nou maar niemand me verraadt, en zeg dat we dan altijd tekenen. Dat is per slot maar een letter

verschil met rekenen. Gelukkig houdt iedereen haar mond, zelfs Conny. Meester Frank vraagt hoe ik heet. Veronica Land (met de L van liegen, van lachen, van lef). Hij vindt het een heel mooie naam. Hij heeft kuiltjes in zijn wangen. Conny steekt haar vinger op. Als ze het— Meester Frank vraagt wat er is. Conny kijkt heel even naar mij voordat ze zegt dat haar naam Conny Kempstein is en dat we op donderdagochtend ook wel eens zingen. De meester zegt dat we dan gaan beginnen met tekenen en na de pauze zullen zingen. Iedereen juicht. Hij kijkt verbaasd en vraagt waarom we zo blij zijn. Niemand zegt wat. Dan zegt meester Frank dat hij wil dat we allemaal ons huis en gezin tekenen, met de namen erbij.

Eikenlaan 8

Meester Frank is ook invalmeester geweest bij de jongens. Ysbrand zegt dat het een toffe meester is en dat je veel met hem kan lachen. Otto zegt dat hij een gitaar heeft maar Benny zegt dat het een banjo is. Otto weet zeker dat het een gitaar is want hij wil ook gitaar gaan spelen en geen piano meer. Benny zegt dat Otto een stom varken is, dat hij lelijk piano speelt, dat het een banjo is en dat meester Frank ook een viool heeft maar geen gitaar. Ysbrand zegt dat hij een drumstel wil voor zijn verjaardag. Ik zeg dat de meester ook kan zingen. Benny roept dat ik verliefd ben op meester Frank maar dat hij al een meisje heeft. Ik zeg dat ik niet verliefd ben maar dat Conny Kempstein op hem is. Benny zegt dat ik lieg. Ysbrand zegt dat ik op André en Mark ben. Ik zeg dat ik later ook een Puch wil. Benny zegt dat meisjes geen Puch rijden maar moeten breien. Otto zegt dat meester Frank echt heel goed gitaar kan spelen. Benny zegt dat Otto stom is want het is een banjo. Otto zegt steeds het woord gitaar, gitaar, gitaar. Mama roept uit de keuken dat we stil moeten zijn en dat Benny de tafel moet afdekken. Otto zegt nog steeds gitaar, gitaar, gitaar. Benny pakt de vorken uit de la en legt er een bij elk bord. Otto loopt achter Benny en zingt 'gitaar gitaar Benny wat zit je haar raar'. Benny kijkt niet om maar prikt met een vork naar achter. De vork

blijft steken in Otto's been. Otto begint te krijsen. Benny schreeuwt dat het zijn eigen schuld is. Mama komt binnen en geeft Benny een klap. Otto ligt op de vloer te kronkelen. Benny huilt. Mama trekt heel voorzichtig de vork uit Otto's been. Ik moet een natte doek halen en de verbanddoos. Ik ren naar de keuken en maak een theedoek nat. Mama zegt dat ik een schóné doek moet pakken. Otto huilt zachtjes, mama aait over zijn been. Benny zegt dat het niet zijn schuld was. Ik zet de verbanddoos neer. Ysbrand zegt dat Otto geen piano meer wil spelen en dat hij voor zijn verjaardag een drumstel wil. Benny zegt dat hij zijn muil moet houden, dat hij anders weer een deuk in zijn hoofd slaat. Mama zegt dat Benny zonder eten naar bed moet. Benny gilt dat Otto hem pestte. Otto zegt dat ik begon. Ik geef Otto een klap met de natte doek. Mama zegt dat we allemaal zonder eten naar bed moeten. Ysbrand huilt dat hij niets gedaan heeft, dat het Otto's schuld was dat hij een deuk in zijn hoofd had en dat hij ook geen pianoles meer wil. Mama roept dat niemand meer pianoles krijgt en dat er geen drumstel of gitaren het huis in komen.

Kapsalon De Vries, Wethouder Biermanstraat 33

'Zullen we een nieuw permanentje doen voor de feestdagen?'

'Heb je gezien dat Dora haar haar heeft geveerd?'

'Dat is geen verf, dat is een kleurspoeling, ze is er wel van opgeknapt, hè, vind je niet?'

'Na de kerst gaat ze twee dagen lesgeven, muziekles op het Van Rijsen College.'

'En de kinderen?'

'Op dinsdagmiddag zal haar zus ze opvangen en op donderdag komen ze eventjes bij mij.'

'Betaalt ze je ervoor?'

'Nee.'

'Nou, dan zou ik wel drie keer nadenken voor ik ja zei.'

'Hoe duur is een permanent?'

Burgemeester Ruutenplein

Ik neem met mayonaise en mama neemt met pindasaus. We gaan op een bankje naast de fontein zitten. Patat is zo lekker, ik zou het wel elke dag willen eten. Ik proef van mama's pindasaus en mama van mijn mayonaise. We vinden het allebei zo lekker. Om de paar hapjes wisselen we van zak. Mama mijn mayonaise en ik haar pindasaus. Opeens stopt mama met eten, staat op en gooit mijn zak in de vuilnismand. Dan begint ze in haar handtas te zoeken. Waarom gooit ze mijn patat nou weg! Hij was nog lang niet op! Mama kijkt naar de overkant. Daar loopt een meneer, die zijn hand opsteekt en naar haar toekomt. De man tilt even zijn hoed op en vraagt hoe het gaat. Mama is zenuwachtig en zegt dat het heel goed gaat. De man zegt dat hij door moet, tilt weer even zijn hoed op en loopt door. Mama zegt dat we gaan. Waarom heb je mijn patat weggegooid. Ze zegt dat we geen patat op straat moeten eten. Ik snap het niet, we eten altijd patat op straat, waarom nu opeens niet. Ik vraag wie die meneer was. Ze zegt dat het meneer Vroom is, de conrector van het Van Rijsen College.

Wilhelmskade 41

'Iemand zal mij moeten begeleiden, mam, en tante Dora is de enige die het kan.' Maud trekt de peuter weg bij de tafel met kopjes. 'Natasja, afblijven.'

'Je weet dat ze absoluut niet meer in het openbaar wil spelen, dus ook niet op onze zilveren bruiloft.'

'Ze geeft toch ook les!'

'Lesgeven is niet hetzelfde als spelen,' zegt Wanda 'Waarom vraag je Fred niet? Die speelt toch saxofoon?'

'Nee, dan kan je mij niet meer horen zingen.' Maud neemt haar dochter op schoot. 'Volgens mij heeft ze van die vinger alleen maar zo'n groot drama gemaakt om niet af te gaan in het pianistenwereldje, want haar ster is gedaald tot die van muzikjuf.'

‘Ik wil niet dat je zo over Dora praat. We moeten trots op haar zijn dat ze weer is gaan werken.’

‘Afblijven!’ Maud geeft Natasja een klap.

Natasja begint te huilen.

Wanda zucht.

‘Vraag die meester van Veronica, die speelt banjo,’ bromt Wim van achter zijn krant. ‘En mag ik nu eindelijk eens de krant lezen?’

Heilige Maagd School, Havenstraat 11-13

‘Het is maar één dag. Sporten is gezond. En jongens vertegenwoordigen de andere helft van de wereldbevolking.’ Frank Versteeg houdt zijn kopje op.

Zuster Martha tilt de theepot op en schenkt het kopje vol.

‘Maar wat zullen de ouders zeggen!’ Zuster Clementa werpt een snelle blik op het kruisbeeld aan de muur.

‘De pastoor vindt het goed, hij—’

Met een klap zet zuster Martha de theepot op tafel. ‘De pastóór?’

‘Ik kwam hem toevallig tegen en hij vroeg hoe het ging.’ Frank doet drie scheppen suiker in zijn kopje.

‘Zo, en waar kwam u hem dan toevallig tegen? Zo kerkelijk bent u niet, hebben we begrepen.’

‘Op het herentoilet van Blauw-Wit.’

De oude nonnen kijken geschokt naar Frank.

‘Hem leek het ook een heel goed idee.’

‘Wilt u wel eens onmiddellijk ophouden! Hier zijn wij helemaal niet van gediend! Wij hebben geen behoefte aan smerige toiletpraatjes! Dit is een godvrezende school. U kunt niet zo maar dingen regelen zonder het eerst met ons te overleggen. Morgenochtend ga ik met de pastoor praten en dan beslissen we.’

Zalenverhuur De Blauwe Lelie

Midden op het podium zitten tante Wanda en oom Wim in grote versierde stoelen. Voor hen zit meester Frank, zijn benen bengelen naar beneden en bewegen mee met zijn muziek. Hij speelt op zijn banjo terwijl Maud en oom Koos zingen. Ik heb meester Frank nog nooit zo mooi gezien, hij heeft een paarse broek en een oranje blouse aan. Als we zo gaan eten, ga ik naast hem zitten en misschien mag ik later ook wel met hem dansen. Wat zal Conny jaloers zijn!

Meester Frank geeft een mevrouw met heel lang haar zomaar een kus op haar mond. Oom Fred staat naast me en zegt dat ik bloos. Hij zegt dat het inderdaad wel een héél erg leuke meester is. Ik knik en vertel dat we morgen sportdag hebben. Met jongens. Oom Fred fluit en zegt dat meester Frank echt heel leuk is. Mijn buik wordt helemaal warm. De mevrouw met de lange haren komt naar mij toe en vraagt of ik Veronica ben. Ze geeft me een hand en stelt zich voor als Saskia, de verloofde van Frank. Ze is best aardig. Maar niet zo leuk als meester Frank.

Ik zit tussen hem en oom Fred aan de lange tafel vol mensen en schalen vol eten. Saskia zit tegenover de meester. Hij zegt dat ik goed moet eten want morgen moeten we winnen. Ik heb helemaal geen honger, mijn buik doet raar. Oom Fred lacht dat het een ongelijke strijd is, maar meester Frank zegt dat hij ‘de nonnetjes’ niet moet onderschatten want die hebben ‘heel felle wichtjes gekweekt’. Oom Fred lacht heel hard en zegt dat als ze allemaal zo zijn als ik die jongens inderdaad moeten oppassen want dat ik gisteren een van mijn broertjes boven het trapgat heb gehangen omdat ik wilde dat hij mijn afwasbeurt deed. Meester Frank begint ook te lachen. Hij heeft zulke mooie tanden.

Sportveld Blauw-Wit

We kijken over de rand naar de jongens die zitten te roken. Een van hen, met krullend haar, draait een shaggie, steekt hem op en

blaast heel langzaam een grote wolk uit. Als hij ons ziet begint hij te roepen. Annabel, Hanneke en ik rennen terug naar het veld.

Ze staan met z'n allen bij het fietsenrek. Als wij onze fietsen losmaken komen ze naar ons toe. De jongen met het krullende haar loopt voorop, hij rookt nu niet maar kauwt op kauwgom. Hij vraagt hoe ik heet. Annabel zegt dat ik Veronica heet. Wat is het toch een stomme trut! Ik wil niet dat die jongen weet hoe ik heet. Hij vraagt waar ik woon. Dat gaat hem niets aan. Hij vraagt of wij het tegen de meester gaan zeggen. Ik vraag, wat. Dat wat jullie hebben gezien. Hoezo, vraag ik hem. Als je het zegt slaan we jullie in elkaar. Annabel begint te huilen. Ik wil dat ze mijn vriendin niet meer is. Hanneke houdt tenminste haar mond, net als ik. We fietsen weg. Annabel rijdt achter ons. Hanneke zegt, die leuke jongen heet Paul. Paul Prinsen.

Wilhelmskade 41

‘Ik heb haar nooit wat verteld.’

‘Nee, dat heb ik gemerkt, maar ik wil niet zo snel oma worden als jij. Bestaan er geen voorlichtingsboekjes?’

‘Vast! Nog een sherry’tje?’

‘Nee, ik heb nog.’

Wanda schenkt zichzelf nog eens in, terwijl Dora aan haar glaasje nipt.

‘Weet je Wan, sinds die sportdag is het kind helemaal veranderd, dat kan toch niet komen van een enkele keer sporten met jongens, ze speelt al jaren met haar broers, dus jongens genoeg, maar nu is ze opeens bezig met haar kleren en wil ze kettinkjes om haar enkel, het is verdorie pas maart, maar het liefste zou ze op haar sandaaltjes naar school gaan.’

‘Ja, moeder, pas jij maar op je kippetje! Ik zou, als ik jou was, heel snel naar de bibliotheek gaan. Het is te laat voor je het weet.’ Wanda neemt nog een slokje. ‘En dat zeg ik uit eigen ervaring.’

Eikenlaan 8

De baby zit ondersteboven met zijn hoofd tussen de billen van de moeder en moet dan door een gat naast de plas naar buiten. Elke bladzijde die mama terugslaat wordt de baby kleiner tot het een ingerold draakje is. De baby in de buik van de juffrouw van de tweede ziet er dus ook zo lelijk uit! Mama wijst naar de draad die van de moeder naar de baby loopt. Dat is om de baby eten te geven. De baby komt daar niet door naar binnen want een baby komt uit een eitje en een zaadje. Vrouwen hebben eitjes en mannen hebben zaadjes. Als die tegen elkaar aan komen, groeien ze vast en wordt het een baby. Als het eitje niet met een zaadje samenkomt dan ga je bloeden, dat heet ongesteld zijn.

Heilige Maagd School, Havenstraat 11-13

Hanneke trekt me mee naar het raam en wijst. Buiten bij de hoek staan Paul en zijn vrienden. Hanneke denkt dat Annabel het tegen de meester heeft gezegd. Maar ik schud mijn hoofd. Annabel durft dat helemaal niet. Annabel is een slome trut. Laten we de achteruitgang nemen, stel ik voor. En je fiets dan. Nu pas zie ik dat Paul tegen mijn fiets geleund staat. Mijn nieuwe groene fiets, met een hoog stuur. Ik ben de enige op de hele school met een hoog stuur.

Opeens staat zuster Martha achter ons. Ze vraagt waarom we nog niet naar huis zijn. Voor ze de kans krijgt te zien wat wij zien, haal ik mijn breiwerkje uit mijn tas en zeg dat ik een steek heb laten vallen. Ze pakt mijn babytruitje, kijkt ernaar, trekt eraan, draait het om, geeft het terug met een glimlach terwijl ze zegt dat alle steken er nog op zitten en dat ik het eindelijk begin te leren. Ze weet niet dat ik het elke week mee naar huis neem zodat mama er weer een stuk aan kan breien. Want breien wil ik niet leren.

Hanneke knijpt in mijn hand en vraagt of ik niet bang ben. Ik, bang voor die jongens? Natuurlijk niet! We lopen op ze af. Als ze maar niet gaan slaan, want ze zijn met z'n vijven. Als ze maar niet

mijn fiets kapotmaken. Als ze maar niet mijn jas in het water gooien. Als ze maar niet mijn haren uit mijn hoofd trekken. Als ze maar niet—

Paul lacht. Ik niet. De jongens komen om mij heen staan. Hanneke wordt opzij getrokken en ik word tegen de muur geduwd. Paul staat voor me en kijkt naar de grond. Tommy zegt dat hij het moet zeggen. De jongens duwen hem steeds dichterbij me toe. Eddy zegt dat hij mij moet pakken. De jongens duwen Paul tegen me aan. André scheurt langs op zijn Puch. Ik wil schreeuwen maar hij ziet me niet. Ik begin terug te duwen en Hanneke begint te trekken.

Paul draait zich om en loopt weg. We gaan, zegt hij. Tommy grijpt me bij mijn jas en zegt dat het stom is om me te laten gaan nu hij me heeft. Ik geef Tommy een trap, maar mis. Hij lacht me uit en laat me los. Paul loopt weg, de andere jongens lopen lachend met hem mee.

Eikenlaan 8

Ysbrand geeft me een envelop. *Aan Veronica Land – Eikenlaan 8 – privé-brief*. Op de achterkant staat *Paul Prinsen – Potgieterstraat 37*. Ik gooi de brief op de grond en begin te huilen. Mama vraagt wat er is en pakt de brief op. Ze wil weten wie Paul is. Ik zeg dat het een jongen is. Ze zegt dat ik de brief moet openmaken, brieven bijten niet. Ik neem de envelop uit haar handen en scheur de bovenkant open. Ze zegt dat ik voorzichtig moet zijn, anders verscheur ik de brief. Ze kijkt naar me terwijl ik lees.

Beste Veronica.
Hoe gaat het met jou?
Ik vind je een leuk meisje.
Ik houd veel van je.
Annabel zei dat je mij ook leuk vindt.
Ze zei ook dat je met mij wilde.
Ik wil wel met jou.

Ik vind je ook erg mooi.
Ik verwacht zo gauw mogelijk bericht.
afz Paul Prinsen

Ik gooi de brief in de haard en pak lucifers. Mama pakt de brief er weer uit. Ze zegt dat ik hem moet bewaren want het is mijn eerste liefdesbrief. Maar ik wil die brief nooit meer zien, ik wil Paul nooit meer zien, ik wil nooit meer jongens zien. Ysbrand komt binnen, hij heeft weer een envelop in zijn hand. Mama begint te lachen maar stopt als ik boos naar haar kijk. Op deze envelop staat mijn naam op de plek van de afzender en op de voorkant staat *Tommy van der Put – 2e Maasstraat 17 – gauw bericht terug – privé-brief*. Ysbrand wil weten waarom ik zo veel brieven krijg, maar mama stuurt hem de kamer uit.

afz Tommy van der Put
Veronica ik vind je erg aardig daarom schrijf ik
ook deze brief
Paul en Eddy vinden je ook erg leuk
en van uiterlijk ben je erg mooi
van
Tommy van der Put
2e Maasstraat 17

Mama legt haar arm om me heen, ik duw haar weg. Ik wil alleen zijn. Ik wil weg van de school. Ik wil geen eitjes en zaadjes. Ik wil geen bloed. Ik ga morgen Annabel een klap geven. Ik wil zestien zijn en een Puch hebben. Ik wil weggrijden, heel hard.

2e Maasstraat 17

Paul belt aan. Tommy doet open. 'Eddy zegt dat jij ook een brief hebt gestuurd.'

Tommy lacht schaapachtig. 'Misschien.'
'Ze is mijn meisje, dus je blijft van haar af.'

‘Je hebt haar nog niet eens.’
‘Maakt niet uit, ik was eerst.’

Riebeeksingel 79

Annabel laat triomfantelijk haar ringvinger aan Conny zien.

‘Heb je echt verkering?’

Annabel wrijft de ring op met een punt van haar bloesje.

‘Is hij van echt goud?’

‘Hij is van koper, dat is ook heel duur.’

‘Maar dit is toch de ring die Veronica heeft weggegooid?’

‘Hij is nou van mij.’

‘Ga je hem aandoen als de meester trouwt?’

‘Misschien.’

Eikenlaan 8

De vrouw draagt een witte trouwjurk met een lange sleep en de man een paars pak. Ze komen uit de kerk. Ze hebben alletwee een gouden ring om.

Benny komt mijn kamer in. Ik gil dat hij weg moet gaan. Hij wil weten wat ik aan het doen ben. Ik duw mijn tekening weg. Het gaat hem niets aan.

Ik pak een nieuw vel.

De vrouw en de man liggen in een heel groot bed. Ze zijn een beetje bloot en liggen belevaard tegen elkaar.

De deur vliegt open. Benny, Otto en Ysbrand komen alledrie mijn kamer binnenrennen. Ze houden me vast. Ze pakken de tekening, roepen dat het vies is wat ik maak en dat ik op Paul ben. Ik gil,

knijp, spuug en duw net zo lang tot ze weer mijn kamer uit zijn. Ik verscheur de tekeningen.

Van Rijsen College, Tielemanstraat 108

‘Ik kan je niets garanderen. Kijk, Dora!’ Klaas Vroom, de conrector, wappert met een stapel papieren in zijn hand. ‘Allemaal vragen en opmerkingen van je collega’s. Jullie zijn allemaal hetzelfde, niemand wil tussenuren, iedereen wil maandag of vrijdag vrij hebben, de een houdt van uitslapen, de ander juist niet, van de een is zijn vrouw invalide, de ander moet anderhalf uur reizen en met al die wensen moet ik rekening houden.’

‘Maar...’

‘Jij bent heus niet de enige met kinderen die van school komen.’ Hij staat op, grist het papier uit Dora’s hand, wappert ermee. ‘Goeie vakantie, ik zal kijken wat ik kan doen!’ En hij loopt de lerarenkamer uit.

‘U ook een goeie vakantie,’ mompelt Dora.

Watergraaf Lyceum, Greefpad 2

Het is een groot, nieuw gebouw, van grijze stenen. Overal lopen heel grote kinderen. Veel van de jongens hebben lang haar. Er rijdt een jongen op een brommer. Het is een lelijke brommer. Een buikschuiver. Tegen de deur staan een paar jongens te roken. Als ik langs ze loop zegt een jongen dat mijn schooltas groter is dan ik. De meisjes om hem heen lachen. Ik recht m’n rug en probeer groter te lijken. Boven aan de trap zie ik Conny. Ze rent op me af en is vreselijk blij me te zien. We gaan samen de aula in. Bij de deur zit een man. Hij stuurt ons naar een brugklafstafel in het midden van de zaal. Daar zit een mevrouw, ze geeft ons alletwee een dikke stapel boeken en we moeten betalen, het is heel duur. Ik doe de boeken in mijn tas. Die is direct helemaal vol en bijna niet meer te tillen. De vrouw zegt dat we ze eerst moeten

kaften voor we ze mogen gebruiken. We zeggen dat we dat weten. Dan wijst ze naar een tafel verderop, waar we onze roosters moeten ophalen. Ik heb paars kaftpapier met smiles, zeg ik tegen Conny. Zij heeft geel met cirkels in allerlei kleuren. De mevrouw bij de roostertafel vraagt wat mijn naam is. Veronica Land (met de L van leerling, van leren, van letter). Ze kijkt in haar papieren en zegt dat ik in 1-E zit. Dan vraagt ze hoe Conny heet. Haar vinger glijdt omhoog naar de K. De K van Kempstein. Jij zit ook in 1-E. Conny lacht. Ze is heel blij.

Van Rijsen College, Tielemanstraat 108

‘U zou het toch proberen?’ Dora wijst op het papier in haar hand.
‘Nu moet ik alle middagen leseven.’

‘Vrijdag niet,’ zegt Klaas, zonder op te kijken.

‘Ja, maar vrijdag zou ik sowieso niet werken.’

‘Zo zie je maar, aan die eis heb ik genereus toegegeven.’

‘Maar...’

Klaas wijst op de stoel naast haar. ‘Ga zitten, Dora.’

Dora gaat zitten.

‘Zie je dit bord.’ Hij wijst naar de wand achter hem, die bestaat uit één groot schema. ‘Dit is het rooster van de hele school. Tweeënvijftig docenten, negenentwintig lokalen en drieëntwintig klassen. Elke week heeft vijf lesdagen van gemiddeld zeven uur. Die tweeënvijftig mensen hebben minstens allemaal drie wensen, dat maakt honderdzesenvijftig wensen, zeg maar gerust eisen. En waar gaat het allemaal om? Nou, wat denk je?’

Dora wil opstaan en weglopen.

‘Het gaat over onderwijs, goed onderwijs voor onze kinderen! Niet alleen jouw kinderen maar onze kinderen. Onze maatschappij. Onze toekomst. Onze oude dag. En nu kom jij klagen dat je rooster niet zo ideaal is als jij zou willen.’ Hij kijkt haar aan. ‘Ben ik duidelijk?’

Dora knikt.

‘Dan wil ik nu weer graag aan het werk, want ik heb nog meer te

doen.' Hij draait zich om en verzet een papiertje in het rooster.
Dora steekt haar tong uit naar zijn rug en gaat weg.

Karlijmsingel 487

'Is mijn man er?'

'Hij is bezig met een cliënt.'

'Kan ik er niet even tussendoor?'

'Ik ga het wel eventjes vragen.' De juffrouw achter de balie loopt wankelend op hoge hakjes naar een deur, klopt, steekt haar hoofd naar binnen en draait zich weer naar Dora. 'Hij komt eraan, mevrouw.'

Bernard komt op haar aflopen. 'Wat is er? Is er iets gebeurd'

'Hij heeft het niet gedaan, hij wil dat ik alle middagen kom, maar de jongens zijn eerder uit en hij wil het niet veranderen omdat er meer dan honderd andere eisen zijn. Wat moeten we doen? Kan jij hem niet bellen?'

'Waar heb je het over?'

'Mijn rooster.'

Bernard's stem wordt heel zacht. 'Dora, we hebben afgesproken dat je hier alleen komt in noodgevallen. Dit kunnen we vanavond thuis bespreken. Binnen zit een van mijn belangrijkste cliënten en die heeft een erg ingewikkeld probleem.'

'Bernard, maar hoe moet dat nu met de jongens? Die kunnen toch niet elke middag alleen in huis zijn?'

'We praten er vanavond over.' Hij duwt haar naar de uitgang en gaat zijn kantoor weer in.

Eikenlaan 8

In de schuur ligt een zak met spullen van papa uit het leger. Als ik de zak openmaak komt er een mufte lucht uit. Alles zit er nog in – een cape, een jas die tot op de grond komt, bruine hoge schoenen met veters, een doek met gaatjes om je onder te verstoppen,

ijzeren eetbakjes die omgekeerd in elkaar passen met bestek erin en zijn tas. Een echte pukkel, want ik ga niet meer naar school met zo'n lelijke grote schooltas.

Conny is veel vroeger dan we hadden afgesproken. Op haar bagagedrager heeft ze een grote nieuwe schooltas. Ik bind mijn pukkel achter op mijn fiets. Ze kijkt verbaasd naar de oude legertas en vraagt of ik dat wel mag van mijn moeder. Ik knik en roep dag! naar mijn moeder. Ma komt naar buiten en wil ons uitzwaaien, opeens komt ze op me af en pakt mijn hand, zegt dat ik onmiddellijk van mijn fiets moet komen, rent naar binnen terwijl ze roept dat ik *moet* wachten. Ik kijk naar mijn knalrode nagels. Ze komt naar buiten met een flesje en een watje en begint mijn nagels schoon te boenen terwijl ze moppert dat ik toch niet als 'de eerste de beste lellebel' naar school kan gaan. Het is stift, zeg ik tegen haar. Stift of geen stift, je bent geen del.

Kapsalon De Vries, Wethouder Biermanstraat 33

'Ze heeft gewoon gezegd dat het niet kan.'

'Daar zullen ze blij mee zijn op die school, ik heb een neef die ook het lesrooster voor een school maakt en daar is hij de hele vakantie mee zoet, je bent wel weer toe aan een kleurspoelinkje.'

'O god, zie je nu al weer mijn grijze haren?'

Mevrouw De Vries knikt terwijl ze de haren van Mevrouw Jansen spoelt. 'Kon Dora dan echt niets regelen?'

'Niet meer met mij. Heb jij die drie wildebrassen wel eens tegelijkertijd over de vloer gehad? Twee keer ging er een terug naar huis met 'n blauw oog, onze pick-up is stuk, zeker vier bekers en een vaas zijn gebroken, ik heb een vlek op het kleed die ik er niet meer uit krijg, de schuurdeur is ontwricht, het gat in de heg tussen onze huizen is nu zo groot dat er een paard doorheen kan en als er straks echt iets gebeurt—'

Watergraaf Lyceum, Greefpad 2

Conny duwt me een briefje van Linda in de hand. Ik moet het lezen en doorgeven aan Monique, die achter me zit.

10 GEBODEN VOOR JONGENS

- 1 – ~~Zoek~~ Als je haar wilt kussen vraag het dan niet
- 2 – Als je haar innig wilt kussen, kus haar dan op de mond
- 3 – Als je haar wilt kussen, neem haar dan in je armen en breng haar hoofd naar achteren, en kus haar zo veel je wilt
- 4 – Heb je haar innig lief, kus haar dan op de lokken
- 5 – Kus haar niet in het bijzijn van een ander paar~~de~~tje
- 6 – Vraag nooit een zoen terug
- 7 – Heeft ze je lief dan kust ze je vanzelf...
- 8 – Hou je veel van haar, kus haar dan in de nek
- 9 – Hou je liefdesbrieven niet in je zak
- 10 – Neem haar altijd in vertrouwen

10 GEBODEN VOOR MEISJES

- 1 – Zoek een jongen van ongeveer je eigen leeftijd
- 2 – Bemint hem zoals het hoort
- 3 – Ga niet met een ander mee
- 4 – Laat je door je eigen schat kussen
- 5 – ~~Gaan~~ met hem mee naar eenzame plekjes
- 6 – Laat hem *bijna* alles ~~doen~~ doen
- 7 – Laat hem dus niet te veel doen
- 8 – Toon je eigen liefde
- 9 – Pas op je woorden, jongens zijn erg gevoelig
- 10 – ~~Vertrou~~ Vertrouw op hem en kus hem veel

Als ik het briefje doorgeef, fluistert Conny in mijn oor dat ik nu tenminste weet wat ik met Mark en André moet doen.

Eikenlaan 8

*De brommer heeft een hoog stuur. Er zit een
meisje op met lang haar. Haar haar wappert
in de wind. In de lucht is een regenboog.*

Ma komt de kamer binnen en wordt heel boos als ze ziet dat mijn hele bureau en papa's atlas onder de verf zitten. Ze wil weten of ik mijn huiswerk al af heb en wordt nog bozer omdat dat niet zo is. Ze zegt dat ik als ik niets doe, later nooit een goeie baan zal vinden. Ik zeg dat ze zelf helemaal geen baan heeft dus waarom moet ik dan wel een baan.

Wilhelmskade 41

'Wil je er nóg een?' Wanda kijkt verbaasd naar Dora, die haar glas ophoudt. 'Drink jij niet te veel?'

'Gun je me nou niet eens meer mijn sherry'tje?'

Wanda schenkt het glas vol tot de rand. 'Zo genoeg?' Ze zet de fles met een klap op tafel. 'Wat is er gebeurd?'

'Die rotman van het Van Rijsen College belde op of ik bijles wil geven.'

'Die conrector? Wat aardig van hem, dat had ik nou nooit gedacht, zeker niet nadat jij hem zo hebt laten stikken.'

'Aárdig! Aardig? Eigenbelang! Hij wil dat ik zijn zoon extra muziekles geef! Aan huis! Want muziek is z'n enige zwakke vak en een zoon van Klaas Vroom moet allemaal tienen hebben, om zijn toekomst veilig te stellen, je denkt toch niet dat ik zijn kind ga uitleggen dat een triool bestaat uit drie noten die samen even lang duren als anders twee noten van dezelfde soort!'

‘Heb je weer ruzie met Bernard?’

Dora drinkt in een teug haar glas leeg en begint te huilen. ‘Ik weet het niet meer, ik kan toch niet bij hem weggaan, hoe moet dat dan met de kinderen? Waar moet ik heen? Ik heb niets, het is zijn huis, zijn auto, mijn auto is zelfs zijn auto, mijn piano is zijn piano, ik heb helemaal geen eigen geld, voor elke onderbroek moet ik mijn hand ophouden, ik kan niet meer spelen! Ik kan niets anders. Had ik maar nooit kinderen gekregen, dan was het nooit gebeurd, elke dag is er weer wat, het houdt nooit op, of ze zijn ziek, of ze spijbelen, of ze zijn geslagen door een vriendje, of ze hebben een vriendje geslagen, of niemand wil met ze spelen, of het hele huis is vol kinderen die ik niet ken, of ze hebben een nieuwe broek nodig, of ze hebben weer een scheur in een broek, of ze lusten het niet, of het is te weinig, of ze—’

‘Zusje, is het zo erg?’

Eikenlaan 8

Het kussen is nat. Alles is nat. Ik moet hoesten. Ik heb het koud. Ik zweet. Ik roep maar niemand komt. Waar zijn ze. Ik ga naar beneden, alle lichten zijn aan maar er is niemand. Ik doe de keukendeur open, buiten is het koud. Ik roep maar er komt geen antwoord. Waar ben je, mama. Ik ga naar boven. Ik ril. Ik ben nat van het zweet. Ik ga in mijn bed liggen. Het hoesten begint weer. Het doet pijn. Ik heb geen lucht. Ik heb het koud. Ik wil een droog bed. Ik trek het laken van mijn bed. Ik ga naar de gang. Uit de kast trek ik een schoon laken. Ik bibber. Ik wil weer onder de dekens liggen. Het laken past niet. Ik trek de dekens over me heen. Als ik lig begint het hoesten weer. Het doet pijn in mijn borst. De dekens kriebelen. Ik ga zitten. Waar is mama. Waarom is ze er niet. Ik ga naar haar bed. Ik kruip erin. Het is lekker droog en koel. Ik begin weer te hoesten. Mijn borst doet steeds meer pijn. Ik heb het koud. Ik zweet. Ik ga zitten. Ik roep.

Mama schrikt als ze me ziet. Ze zegt dat ze even bij mevrouw Jansen was. Ze voelt mijn voorhoofd. Ze zegt dat ik koorts heb. Ze

pakt de thermometer. Ze stopt die tussen mijn billen. Ze zit naast me. Ze houdt mijn hand vast. Ze aait me. Ze geeft me water. Ze leest de thermometer af. Ze schrikt. Ze zegt dat ik eenenveertig zes heb. Ze geeft me een pilletje. Het doet pijn om het door te slikken. Ik moet water drinken. Veel water. Water is altijd goed, zegt ze. Ik mag naast haar, in papa's bed, liggen. Papa gaat in mijn bed slapen. Mijn bed is nat, zeg ik. Ik hoef me geen zorgen te maken, zegt ze. Ik mag haar heel de nacht wakker maken. Ze zal naast me slapen. Ze zal me niet meer alleen laten.

Watergraaf Lyceum, Greefpad 2

Peter denkt dat hij sterk is maar Peter is lelijk en stom. Hij heeft heel grote voeten en handen. Hij is zelfs groter dan Bukkie, onze klassenleraar. Peter rookt niet en Peter heeft een leesbril. Peter staat in de fietsenstalling en houdt mij tegen. Ik mag er niet uit. Ik duw zijn hand weg. Hij laat niet los. Ik knijp in zijn hand. Peter voelt het niet. Ik trap heel hard tegen zijn been. Hij laat me los. Iets verderop staat Peter's tas op de grond. Zijn brillendoos steekt eruit. Ik gris de doos weg en trap zo hard ik kan. Peter pakt zijn fiets en komt achter me aan. Op de brug pak ik een steen uit mijn zak en gooi die in het water. Ik rij hard door. Peter blijft op de brug staan en kijkt naar het water.

Thijs Gielenplantsoen 5 III hoog

'Maar dat vond je toch juist zo'n leuk meisje? Je wilde haar toch vragen met je mee naar de kermis te gaan?'

Peter zit huilend op de vuilnisbak in de keuken terwijl zijn moeder de spruitjes schoonmaakt. 'Ik was haar aan het vragen maar ze wachtte niet eens. Ze kneep me en trapte tegen mijn schenen.' Hij tilt zijn broekspijp op en laat zijn been zien waarop een grote blauwe plek zit.

'Dit kan een meisje nooit gedaan hebben.'

‘En ze heeft ook mijn bril in het water gegoooid.’
‘Je bril? Echt waar? Ben je hem niet gewoon weer verloren?’

Watergraaf Lyceum, Greefpad 2

Peter’s tas staat op de grond. Snel doe ik zijn bril er weer in. De intercomtelefoon gaat, Peter en ik moeten naar de rector. Peter huilt. De rector is boos op mij omdat ik de bril van Peter in het water heb gegoooid. De bril van Peter. Ik heb geen bril in het water gegoooid, zeg ik. Peter’s bril zit gewoon in zijn tas. Peter kijkt in zijn tas en haalt zijn bril eruit.

Eikenlaan 8

*Op het bed ligt een vrouw, ze heeft een bril en leest.
Ze leest een heel dik boek. Haar bed staat op heel
hoge poten. De poten staan in een meer. In het
meer varen boten. Ze varen onder het bed door.*

Hunkemöller, Burgemeester Ruutenplein 12

Overal hangen beha’s en onderbroeken. De winkelvrouw kijkt door mijn T-shirt naar mijn borsten en zegt dat het een ‘AA’tje’ is. Ze opent een la en pakt er een blauw behaatje uit. Ze wijst naar de paskamer. Er is nog best wel een beetje ruimte tussen mijn vel en de beha maar de mevrouw zegt dat hij goed staat en ma knikt. Ma vraagt of ik hem aan wil houden. Ik knik. De mevrouw knipt het bonnetje eraf en geeft het aan mij. f5,75 – Allure – junior – AA- 65.

Ik loop naar buiten. Iedereen kijkt naar mijn borsten.

Eikenlaan 8

Ma vraagt of pa het ziet. Pa lacht en zegt dat het toch nog maar twee erwttjes op een plankje zijn. Ik sla mijn armen om mijn borsten. Otto zegt dat hij geen erwttjes lust. Benny roept dat we gisteren ook al erwttjes hebben gegeten. Pa zegt tegen mij dat het er mooi uitziet. Benny zegt, terwijl hij om zich heen kijkt, dat hij niets ziet. Pa zegt dat dat nog wel komt. Otto slaat met zijn hand op tafel en wil geen erwttjes. Pa stuurt hem naar de keuken. Otto is woedend maar gaat. Ma tilt de deksel op en schept de worteltjes op een bord. Ysbrand vraagt waar de erwttjes zijn. Benny zegt dat hij geen worteltjes lust. Pa vraagt of hij zonder eten naar bed wil. Ysbrand wil weten waarom we worteltjes eten. Pa zegt dat iedereen die zijn mond nog opendoet zonder eten naar bed gaat. Ma zegt dat Fred haar heeft gevraagd een stuk voor zijn band uit te schrijven. Otto roept uit de keuken dat hij mee naar de band wil want ze hebben gitaren. Pa zegt dat hij als hij nog een keer praat zonder eten naar bed moet. Ma praat toch ook, roept hij. Je moeder is de baas in huis, zegt pa.

Bospad

Ik rij helemaal achteraan. Ik heb voor het eerst hier op het kamp mijn beha aan. Morgen ga ik weer naar huis. Ik kijk naar zijn rug. Hij is groter dan de andere jongens en heeft een echte spijkerbroek. Hij heet Siepke. Hij heeft ook een fiets met een hoog stuur. Sinds vier dagen lachen we naar elkaar. Hij komt naast me rijden. Hij vraagt waar ik woon. Ik vraag waar hij woont. Hij vraagt op wat voor school ik zit. Ik vraag op wat voor school hij zit. Ik vraag of hij ook de enige met een hoog stuur is in zijn klas. Hij lacht en zegt dat er wel vijf fietsen met een hoog stuur in zijn klas zijn. Hij zegt dat hij mijn fiets erg mooi vindt. Ik vind zijn fiets ook erg mooi. We fietsen samen achter de groep. Hij wijst in de lucht en vraagt of ik de lijster hoor. Ik hoor niets. We stoppen. Hij zegt dat ik moet luisteren. Ik hoor een vogeltje zingen. Hij wijst naar een

boom. Ik hoor de vogel wel maar zie hem niet. Hij wijst weer. Ik tuur. Hij stapt van zijn fiets. Ik ook. We lopen naar de boom, nu zie ik de lijster, hij zit op een tak en zingt heel hard. Ik zeg dat de groep weg is. Hij zegt dat die zijn doorgefietst naar het kamp. Ik vraag of we er niet snel achteraan moeten. Hij zegt dat hij de weg weet. Hij kijkt naar mij. Ik kijk naar hem. Hij pakt mijn hand. Ik ben bang. Ik ben niet bang. Hij buigt zich naar mij toe. Ik buig naar hem toe. Hij kust mij. Zijn lippen zijn even op mijn mond. Mijn lippen zijn even op zijn mond. Mijn buik wordt warm en draait. Hij lacht naar mij. Ik lach terug. Hij kust mij weer. Zijn lippen zijn warm. Mijn lippen ook. Ik voel zijn tong tussen mijn lippen. Zijn tong gaat in mijn mond. Zijn tong beweegt. Mijn tong beweegt ook. Hij slaat zijn arm om me heen. Ik sla mijn armen om hem heen. Zijn tong beweegt nog steeds. Mijn tong ook. In de verte horen we roepen. Veronica. Siepke. Ik stop. Hij ook. We lachen. We rennen naar onze fietsen en springen erop. De leider wil weten waar we zijn geweest. We zeggen dat we een lijster hebben gezien. We lachen. We moeten bij de groep blijven, zegt de leider. We knikken. We rijden samen achter de leider aan.

Wilhelmskade 41

‘Maud gaat scheiden.’ Wanda zit in tranen op de bank. ‘Niet tijdelijk! Echt! Met een advocaat.’

‘Glaasje?’

Wanda knikt.

Dora schenkt de bessenjenever in. ‘Met drie kinderen, hoe gaat ze dat doen?’

‘Ik weet het niet, ze wil dat ik me er niet mee bemoei.’ Wanda neemt een grote slok. ‘Mijn dochter gaat scheiden. Scheiden!’

‘Heeft het er niet altijd een beetje in gezeten?’

‘Misschien, Koos is een moeilijke man, wij zouden hem niet voor haar hebben uitgekozen maar wat kun je nou als ouders, je hebt toch geen invloed.’ Wanda neemt weer een grote slok. ‘Toen Wim ooit tegen haar zei, die Koos komt mijn huis niet meer in,

was ze drie weken later zwanger, en weet je nog, toen ze twaalf was en ik erachter kwam dat die jongen van de Zoomweg onder haar bloesje mocht zitten? Wat kon ik doen?’

‘Ik ben blij dat Veronica nog geen vriendje heeft.’

‘Stimuleer het zo lang je kan, het geeft alleen maar brokken en voor je het weet lopen ze achter de kinderwagen, maken ze hun studie niet af, moeten ze hun hand ophouden bij een man van wie ze niet houden tot ze scheiden en alleen op straat staan met het kroost.’

Eikenlaan 8

Ma zit op de rand van mijn bed. Buiten klinken de brommers van Mark en André. Ze vraagt of ik kan slapen bij die herrie. Ik knik. Ze vindt het warm in mijn kamer. Ik knik. Ma kijkt zo vreemd, weet ze misschien dat ik heb gerookt. Ze begint opeens heel serieus te praten en zegt dat het heel belangrijk is dat ik later een goed beroep leer. Gelukkig! Ze weet het niet van die sigaret. Ik wil straaljagerpiloot worden, zeg ik, en vraag of meisjes dat ook mogen. Opeens wordt ze heel fel en zegt dat meisjes natúúrlijk straaljagerpiloot kunnen worden, maar dan moet ik wel de goeie vakken op school kiezen en goeie cijfers halen. Ze kust me en zegt dat ik lekker van vliegtuigen moet gaan dromen. Buiten klinkt het geluid van de brommers.

Watergraaf Lyceum, Greefpad 2

Conny en Paula kijken hoe ik van mijn hand een buis maak die ik voor mijn mond houd. Ik steek mijn tong erin en beweeg die. Paula begrijpt niet hoe ik kon doorademen. Ik vertel haar dat ik gewoon door mijn neus ademhaalde. Conny vindt het vies en wil het nooit gaan doen. Ik zeg haar dat het helemaal niet vies was, juist heel lekker en zacht. Conny vindt het idee dat je spuug van een jongen in je mond krijgt heel smerig. Het voelt niet als spuug,

zeg ik. Het voelt als nat. Maar ik heb al schaamhaar, zegt Conny. Ik denk aan de twee haren die ik ook sinds kort heb.

Kapsalon De Vries, Wethouder Biermanstraat 33

‘Die jongens gebruiken toch drugs?’

‘Gebruiken ze drugs?’

‘Alle mensen die muziek maken gebruiken drugs. Dat weet ik van de televisie.’

‘Dora is over de veertig, die weet heus wel wat ze doet, die jongens kunnen geen noot lezen, zij wel. Fred heeft Dora gesmeekt of ze wil helpen want het is een echte wedstrijd en ze moeten hun muziek op papier inleveren.’

‘En dat gaat ze doen?’

Mevrouw Jansen knikt.

‘Mijn man zou zoiets nooit goed vinden, dat weet ik zeker.’

Eikenlaan 8

Benny doet zijn stem lager terwijl hij ‘doorverbindt’. Hij draait de draaischijf van de telefoon een klein stukje om en geeft de hoorn aan mij. Als ik de hoorn tegen mijn oor heb, laat hij de schijf weer los. Ik maak mijn stem serieus en zeg dat ik Anneloes Verburg ben van radioprogramma ‘Samen Zondag’, en feliciteer de mevrouw aan de andere kant van de lijn. De mevrouw zegt dat ze niet jarig is. Dat weet ik, mevrouw Lindenboom, zeg ik, ik feliciteer u met iets heel anders. U en uw man zijn door uw buurt uitgekozen tot het ideale echtpaar van de maand november. Ysbrand, die meeluistert aan het extra luisterstuk, begint te lachen. Otto doet zijn hand voor Ysbrand’s mond, trekt het luisterstuk uit zijn hand en houdt het tegen zijn oor. Benny schrijft uit het telefoonboek het adres op en laat het mij lezen. U woont toch op de Sperwerweg 19, vraag ik. Ze beaamt dat. Dan bent u de mevrouw Lindenboom die ik zoek. Ze stamelt wat aan

de andere kant van de lijn. Ysbrand trekt het luisterstuk een beetje weg van Otto's oor en luistert mee terwijl Benny met mij meeluistert. Mevrouw, wij nodigen u en uw man uit om bij ons in de studio de prijs zelf in ontvangst te komen nemen. Weer gestamel aan de andere kant van de lijn. U wordt met een taxi opgehaald, zeg ik. U kunt nog twee andere familieleden of vrienden meenemen. Dit kan toch niet waar zijn, mompelt ze. Geloof u me niet, vraag ik. Nee, natuurlijk geloof ik u, maar mijn man werkt. Ysbrand begint weer te lachen. Otto geeft hem een duw. Hopelijk werkt uw man niet op zondag. Benny steekt zijn duim omhoog. Nee, hij werkt in de bouw, stottert ze. Komende zondag, 4 november, staat de taxi om tien uur bij u voor de deur. U hoeft niets mee te nemen, wij zorgen voor broodjes en koffie. Ysbrand rent de kamer uit. Op de gang barst hij in lachen uit. Maar zondag mogen er toch geen auto's rijden voor de oliecrisis, zegt ze verbaasd. Ik slik, wat stom. Ik neem een hap lucht en zeg, mevrouw Lindenboom, denkt u dat ik hier de boel loop te bedriegen. Wij van de radio hebben toestemming. Hoe kunnen we anders ons programma laten doorgaan. Ja maar, stottert ze, niemand mag toch rijden. En als u uw been breekt, hoe denkt u dan in het ziekenhuis te komen. *U* bent door *uw* buurt uitgekozen tot het ideale echtpaar, *wij* bieden *u* geheel gratis een prachtige dag aan in de studio om zelf uw liefdescadeau in ontvangst te komen nemen en u denkt dat ik de draak met u steek, zeg ik streng. Nee, dat is het niet, maar ik heb gehoord dat niemand mag rijden. Benny begint nu ook te lachen. Ik duw hem weg en zeg, het is aan u mevrouw. Wilt u dat we de speciale studio-taxi sturen of niet. De mevrouw aarzelt. Ja graag, zegt ze uiteindelijk. Fijn dan hoop ik zondag u en uw man hier in de studio te mogen ontvangen. Tot zondag. Tot zondag, zegt de mevrouw timide. Ik leg de hoorn neer en we barsten allemaal in lachen uit.

Garageblok Weegemansteeg

‘Jezus, man, je tante is vierenzeventig.’ Joost stemt zijn gitaar. ‘We zijn geen bejaardensociëteit.’

‘Dora is mijn tante niet, het is mijn nicht en ze is professioneel muzikante.’

‘Ze kan gemakkelijk je tante zijn.’

Guus komt binnenslenteren en zet zijn bas in de standaard.

‘Hai.’ Hij steekt zijn hand op. ‘Hebben we nog bier?’

‘Jij kan toch geen noten schrijven, zij wel.’

‘Maakt niet uit, ze is te oud.’

‘Is er nog bier?’

‘Moet je zelf even kijken.’

Fred plaatst een nieuw riet in zijn mondstuk. ‘Ze hoeft alleen maar ons bandje af te luisteren en de noten op te schrijven.’

‘Zo’n oud mens kan toch nooit het gevoel voor onze muziek krijgen?’

‘Dat hoeft toch ook niet? Ze kan precies opschrijven wat ze hoort. Of het nou Mozart is of rock.’

‘Hoeveel wil ze ervoor?’

‘Ze doet het voor niets! Ze doet het voor mij, het heeft me verdomme al een fles sherry gekost om haar zover te krijgen, begin jij nu ook, wil je die wedstrijd of niet?’

‘Alleen op de voorwaarde dat ze hier nooit komt. En zeker niet als er meisjes zijn.’

VIVO Gregoriusplein 16

Ik sta achter Conny en Paula, met mijn rug tegen het rek met sigaretten. Conny rekent een pakje kauwgom af terwijl ik snel een pakje sigaretten in mijn broek friemel. Conny krijgt geld terug. De winkeljuffrouw groet ons vriendelijk en wij groeten vriendelijk terug. Dan loop ik tussen Conny en Paula de winkel uit en fluister, Belinda!

Openbare Begraafplaats, Geert Duivenkerkweg 1

Ik ben duizelig van de rook, Conny is misselijk en Paula voelt niets. Conny moet poepen en verdwijnt tussen de struiken. Paula en ik roken door, de duizeligheid verdwijnt. Paula zegt dat dat alleen in het begin is en vraagt of ik ook uitgenodigd ben voor de fuif bij Rogier. Ik knik. Opeens horen we Conny, die mompelt dat zij niet is uitgenodigd. Paula trekt een vies gezicht. Zit ze zo dichtbij! Conny zit op nog geen drie meter van ons vandaan te schijten! Ze wil papier. Ik open haar tas en vraag uit welk schrift. Maar ze gilt dat ik niets uit haar schriften mag scheuren. Paula ruikt poeplucht en trekt een nog viezer gezicht. Ik ruik niets en pak een boek. Conny gilt dat ik ook niets uit haar boeken mag scheuren. Pak een blaadje van een struik, zegt Paula. Dan wordt het stil. We roken verder. Conny gilt en maakt vieze geluiden. Ze rent met haar broek op haar knieën uit de bosjes en roept om water. Ze stort zich op een kraan met een gieter naast een grafzerk en begint fanatiek haar handen te wassen. Haar vinger is door het blaadje heen gebroken. Paula en ik lachen. Paula vindt Conny stom, geloof ik, maar ik weet het niet zeker. Als Conny weer bij ons zit en niet meer wil roken vraagt ze of wij ook niet naar die fuif gaan. Niet naar de fuif van Rogier! Ik lieg dat ik al een cadeautje heb. Conny is weer net als vroeger.

Wilhelmskade 41

‘Mijn oren tuiten nog! Ik wou dat ik het Fred nooit had beloofd. Die Abbagroep heeft ook een wilde gitaar maar dít! Dat mensen daar een hele avond naar kunnen luisteren!’

‘Ik snap niet dat ze het songfestival hebben gewonnen. Wil je thee, het is nog een beetje vroeg.’ Wanda draait de kraan open en houdt de fluitketel eronder. ‘Door,’ zegt ze met een serieuze stem.

Dora kijkt haar zus aan.

‘Je gelooft het niet, maar Maud is weer bij hem terug.’

‘Wat! Ze waren toch aan het scheiden?’

‘Vraag me niet hoe of waarom. Ze zijn weer bij elkaar.’ Ze zet de fluitketel op het fornuis. ‘Heb ik maandenlang niets dan rottigheid over die man gehoord, ik weet nu hoe hij haar behandelt, wat hij allemaal uithaalt en opeens moet ik weer doen of mijn neus bloedt.’

‘Maar waarom?’

‘Voor de kinderen.’

‘Je moet wel het vuur aansteken,’ zegt Dora, ‘het water kookt niet uit zichzelf.’

Eikenlaan 8

De dakrand wiebelt een beetje maar ik loop door. Ik kijk niet naar de jongens in de tuin maar ik weet dat ze naar mij kijken. Ik durf mijn voeten niet op te tillen dus schuif ik ze telkens stukje bij beetje verder. Mijn hand glijdt mee over de dakpannen. Nog een klein stukje en ik ben op de hoek. Nu kan ik aan twee kanten naar beneden vallen. Heel voorzichtig zet ik mijn voet op een dakpan. Het kraakt. Ik zoek een plekje dat niet kraakt. Dicht bij de rand voelt het het stevigst. Maar nu kan ik niet níet naar beneden kijken. Stevig klem ik mijn hand om de rand, de enige manier om me vast te houden. Stapje voor stapje ga ik omhoog. Steeds hoger. Ik moet proberen naar de dakpannen te kijken en niet naar beneden maar heel de tijd wordt mijn blik de verkeerde kant opgezogen. Ik ben er bijna. Nog één stap. Ik kan mijn armen om de schoorsteen slaan. Hij ruikt naar rook. Ysbrand juicht. Ik kijk naar de jongens en zwaai met één hand los. Ze zwaaien terug. Ik kijk om me heen. Ik zie de rothond van Balweg in de tuin aan de overkant. De brommer van André staat naast hun schuur. De melkboer komt de straat inrijden. Ik zie de kerk en de toren. Ik zie de schoorstenen van de fabriek. Ik zie de bomen in het park. De auto van meneer Jansen komt de straat inrijden. Hij mag me niet zien. Ik zak door mijn knieën, ik moet weer naar beneden, achterstevoren, net zoals ik ben gekomen. Heel voorzichtig schuif ik voetje voor voetje naar beneden. Ik voel de dakgoot weer. Ik kijk

naar het open zolderraam. Het lijkt zo dichtbij. De dakgoot wiebelt. Als hij maar niet afbreekt. Mijn voeten schuifelen. Ik heb de rand van het raam. Ik grijp die vast en trek me naar binnen. De jongens juichen. Ik tril. Otto komt de trap oprennen. Nu ik! roept hij. Niet te snel gaan, hè, zeg ik, en blijf bij de rand, daar is het stevig. Hij klimt uit het raam. Nu lijkt beneden helemaal niet eng. Otto kijkt angstig en zegt dat ik naar beneden moet gaan. Ik blijf in het raam staan. Hij staat in de dakgoot. Voetje voor voetje loopt hij naar de hoek. De dakgoot wiebelt weer. Hij is bij de rand. Hij draait zich om naar mij en roept dat hij veel sneller is dan ik. Hij zet zijn voet op de eerste dakpan, de dakpan schiet los. Hij wankelt. Hij grijpt de rand. Hij grijpt mis. Hij valt.

Eikenlaan 8

Zwarte lijnen lopen kriskras door elkaar. De vlakken ertussen zijn paars blauwig en paarsig blauw. In het midden komt een knalrode bal. Op de bal lopen allemaal dunne wiebelige zwarte lijntjes door elkaar als aderen met bloed. De rand is zwart.

Watergraaf Lyceum, Greefpad 2

Een grote zwarte cirkel met een gat. In het gat zie je blauwe en grijze wolken. De wolken regenen. In de regen vliegt een meeuw. De meeuw heeft een heel klein takje in zijn bek.

Kapsalon De Vries, Wethouder Biermanstraat 33

‘Alsof een maand huisarrest helpt.’ Mevrouw De Vries slaat de kapperscape om mevrouw Jansen.

‘Wat had jij dan gedaan? Haar het gras laten knippen met een nagelschaar?’

‘Het is een wonder dat dat kind alleen maar zijn beide benen heeft gebroken!’

‘Wist je dat Dora die laurierstruik het weekend ervoor had willen snoeien?’

‘Ze houdt toch niet van tuinieren?’

‘Nee, dat is zijn redding geweest.’

‘Zijn die kinderen nou heel de dag binnen?’

Mevrouw Jansen knikt. ‘Dora wordt er horendol van.’

‘Bernard heeft die straf zeker verzonnen. Hé, je hebt weer roos.’

‘Hè get, alweer, kom ik daar nou nooit van af!’

‘Heb je spanningen?’

‘Vergeleken bij Dora niet.’

Watergraaf Lyceum, Greefpad 2

‘De Graat’ draait zich om, om een som uit te leggen op het bord. Direct gooi ik mijn lijstje naar Paula, en Paula gooit precies tegelijkertijd haar lijstje naar mij. Ik open het propje en lees,

1 – Rogier Ottel

2 – Hans Bomens

3 – Erik Barendse

4 – Carlo Kornelissen

5 – Harry Groenveld

We hebben dezelfde twee op een en twee, maar haar nummer drie is mijn nummer vier, en mijn nummer drie is haar nummer vijf. En ik heb Jeroen De Vries op vijf. Terwijl zij Carlo erop heeft staan, die ze volgens mij een sukkel vindt. Gek dat ze Jeroen er niet op heeft, die is toch veel leuker. Er valt weer een briefje op mijn tafel. Ik leg snel mijn hand erop. Ik kijk naar Paula die een grote grijns op haar gezicht heeft.

Heb ik geluk dat jij nog huisarrest hebt.
Ik weet wat ik op de klassenavond ga doen!!!!

Wat een stom briefje. Ik krijg Rogier toch wel als ik dat wil, daar heb ik geen klassenavond voor nodig. Die klassenavonden zijn trouwens toch altijd saai. Opeens graait een grote mannenhand het briefje uit mijn hand. De Graat kijkt me woedend aan en vraagt of ik nog niet genoeg straf heb gehad. Hij wijst naar de deur en zegt, Veronica Land (met de L van lummel, van laaiend, van liefdeslijstjes), naar de rector. Ik pak m'n tas in en ga. Als ik nou maar niet nog een maand extra van pa krijg.

Wilhelmskade 41

'Ze is weer zwanger.'

'Nee, dat kan niet waar zijn.' Dora kijkt haar zus geschrokken aan.

Wanda knikt langzaam. 'Een ongelukje, zegt ze.'

'Ze is verdomme zesentwintig, heeft drie kinderen van een man van wie ze niet houdt en wordt weer zwanger van hem!'

'Ze gaat het laten weghalen.'

'Wéghalen? Abórtus? Echt waar?'

'Ik heb maar niets gezegd.'

'Niets gezegd!'

'Ze luistert toch niet en als ik heel eerlijk ben, denk ik dat het eigenlijk ook maar beter is.'

'Is zij een Dolle Mina?'

Wanda haalt haar schouders op.

'Ik wil absoluut niet dat Veronica dit weet.'

'Van mij hoort ze niets.'

'Jij moet tegen Maud zeggen dat ze het niet aan haar mag vertellen.'

'Waarom? Ben je bang dat zij d'r nicht achternagaat?'

Eikenlaan 8

Op mijn hand zit een kras. Ik strijk er zachtjes met mijn vinger overheen. Iemand begint aan de deur te trekken. Ik roep dat hij bezet is. Ysbrand zegt dat ik op moet schieten. Mijn vinger volgt de kras van Rogier's nagel. Ze wilden me in het water duwen maar het is niet gelukt. We hebben zo gelachen. Ysbrand beweegt de deurklink steeds sneller op en neer. Ik roep dat hij naar de boven-wc moet gaan. Hij loopt de trap op. Rogier heeft me geleerd shaggies te draaien. Hij mag thuis al roken. Erik en Carlo zeiden heel de tijd schat en lieverd tegen Paula en mij maar Rogier zei zachtjes dat ik mooi haar had. Ik pak een stukje wc-papier en veeg. Ysbrand trommelt weer op de deur terwijl hij roept dat ik stinkpoep heb en dat hij al lang klaar is. Ik kijk in de wc. Het is helemaal rood. Mijn plas is rood. Ik heb bloed. Ik ben ongesteld. Ik ben voor het eerst in mijn leven ongesteld. Ik heb geen pijn gevoeld. Conny zei dat je heel erge buikpijn krijgt als je bloedt, maar ik voel niets. Moet ik nu een maandverband pakken of kan ik gewoon mijn broek weer aan. Ik kijk tussen mijn benen of er meer bloed uitkomt. Ik hoor ma op de gang. Ik open de deur op een kier en roep haar.

Ma buigt zich voorover in de wc, begint te lachen en zegt dat we gisteren bietjes hebben gegeten.

Mijn hand, met al de ringen om mijn pink, pakt een glas wijn. Het glas is bijna leeg. Ernaast staat een fles. De fles is nog bijna vol. Op mijn hand zit een kras. Uit de kras druppelt bloed.

Abortuskliniek, Hanzestraat 94

‘Het is een jongen.’

‘Maud!’ Josefiën kijkt verbaasd naar haar vriendin Maud, die naast haar op de houten bank in de gang zit. ‘Je bent zo aan de beurt!’

‘Als Natasja een jongen was geweest had ik haar Josjua willen noemen. Dat vind ik zo’n leuke naam.’

Er loopt een verpleegster met een rinkelende metalen doos.

‘Het is voorbij voor je het weet. Wil je dat ik met je mee naar binnen ga?’

‘Jongens zijn zo anders dan meisjes. Als jongens oud zijn, zijn ze veel zorgzamer voor hun ouders, wist je dat?’

‘Het is nog zo klein dat ze helemaal niet kunnen zien of het een jongen of een meisje is.’

‘De meiden willen heel graag een broertje, dat hoorde ik ze laatst tegen elkaar zeggen.’

‘Ze wilden toch ook graag een hond?’

‘Het is een jongen, ik voel het.’

‘Dat dacht je bij Natasja ook, weet je nog?’

Maud’s handen glijden over haar buik, waar nog niet veel te zien is. ‘Maar nu voelt het anders, sterker. Ik weet het zeker, het is een jongen.’

Eikenlaan 10

André haalt zijn Puch uit de schuur. ‘Veronica wil later ook een brommer.’

‘Als ze dan maar geen Kreidler of Zundapp neemt want dan praat ik nooit meer met haar,’ zegt Mark.

‘Ach, meisjes kunnen toch nooit op het achterwiel wegtrekken bij een stoplicht.’ André mimet dat hij achterover aan zijn stuur hangt. ‘Ik rij zo alle buikschuivers voorbij.’

Mark kijkt verbaasd naar zijn broer. ‘Heb jij gerookt?’

André wordt rood en haalt zijn schouders op. ‘Eentje.’

‘Opschepper.’ Mark start, laat de koppeling in een ruk los, hangt naar achteren aan het stuur, trekt het voorwiel een meter de lucht in en stuift op zijn achterwiel de straat uit.

André kijkt zijn broer jaloers na.

Naast de Highgate begraafplaats in Londen

We lopen de begraafplaats af, waar Karl Marx ligt en tientallen Chinezen foto's van zijn graf maken. Ysbrand loopt voorop, dan ik en dan pa. Hij is op vakantie heel anders dan thuis. Nu we met z'n drietjes zijn, lacht en zingt hij met ons nummers uit de hitparade. We doen 'A knife, a fork, a bottle and a cork, that's the way we spell New York. I got cocaine running around my brain.' We lopen in een rijtje achter elkaar, allemaal hetzelfde been voor en stappen op de maat van het nummer alledrie tegelijkertijd naar voren en op 'cocaine' gaan we met onze handen naar links. We slaan de hoek om. Nu moeten we goed opletten dat we niet uit de pas raken. Ik stap, zie aan de overkant een motor en verstop. Zoiets heb ik nog nooit gezien. Ik vergeet de 'cocaine' en mijn handen naar links en steek over. De motor heeft hoge spatborden en een breed stuur. Op de tank staat 'Yamaha XT 500'. De banden hebben vierkante rubberen uitsteeksels. Alles is mooi aan deze motor. Hij is veel mooier dan een Puch. Mooier dan... mooier dan alles wat ik ooit eerder heb gezien. Ysbrand roept van het einde van de straat dat ik moet opschieten want het museum gaat zo dicht. Yamaha XT 500, dat moet ik niet vergeten. Yamaha XT 500, ik wil geen brommer meer, ik wil een motor. Een Yamaha XT 500.

Kapsalon De Vries, Wethouder Biermanstraat 33

'Ze gaat praten met zo'n... je weet wel, zo iemand die met je praat, hoe heet dat ook alweer...'

'Stilzitten,' zegt mevrouw De Vries, die een nieuwe krulspeld indraait.

Mevrouw Jansen, verbaasd, probeert niet te bewegen. 'Een psycholoog, Dora gaat met hem praten want ze... Au, je doet me pijn.'

'Zit dan ook stil.'

'Ik zit stil. Wat heb jij vanochtend?'

Mevrouw De Vries gaat rechtop staan. 'Wil jij weten wat ik

heb?’ Ze zet haar handen in haar zij. ‘Ik heb een probleem. Nee, wij hebben een probleem.’

‘Wat is er? Heb ik iets gedaan? Ik heb toch alles betaald?’

‘Jouw André heeft zijn brommer aan mijn Jeroen verkocht.’

‘Is die dan kapot?’

‘Mijn kind straks, zul je bedoelen.’

Eikenlaan 8

Ik doe m’n brood in mijn tas en wil m’n jas aantrekken. Ma roept dat ik Benny wakker moet maken. Ik ren omhoog, ram op zijn deur, stap zijn kamer in en trek de dekens van hem af. Hij trekt ze terug terwijl hij mompelt dat hij de eerste twee uur vrij heeft. Ik ren naar beneden, terwijl ik m’n jas aantrek en roep tegen ma dat hij de eerste twee uur vrij heeft. Ma zegt dat hij zijn bed uit moet komen omdat er zo meteen niemand meer is om hem wakker te maken. Ik ren weer omhoog, trek de dekens weer weg en gooi ze op de gang. Als ik naar beneden ren, pakt Benny de dekens weer en roept dat ik een domme trut ben. Lukt niet, zeg ik, terwijl ik naar de achterdeur loop. Ma begint te huilen dat niemand haar wil helpen, dat ze toch niet alles alleen kan doen, dat Benny uit zijn bed moet komen anders komt zij te laat op haar afspraak, of wij soms willen dat zij ongelukkig blijft. Ma zinkt neer op haar stoel terwijl ik tussen haar snikken door luister naar, mijn verpeste carrière, had ik maar geen kinderen, ik doe het toch altijd verkeerd en was ik maar nooit geboren. Ik geef haar een zakdoek en zeg dat ik Benny eruit zal halen. Ik loop weer omhoog. Benny slaapt weer. Ik vertel dat ma aan het huilen is omdat hij z’n bed niet uitkomt, dat ze bang is dat hij te laat op school zal zijn. Hij gaat zitten, zegt dat vrouwen vreselijk dom zijn en stapt uit bed.

Watergraaf Lyceum, Greefpad 2

‘Straaljagerpiloot!’ De mondhoeken van meneer Graderius beginnen te trillen. ‘Voor wis- en natuurkunde heeft ze anders zware onvoldoendes.’

Dora en Bernard zitten aan een tafeltje in de aula, overal om hen heen zitten andere ouders ook met leraren te praten.

‘Meneer de Graat...’ Dora doet haar officiële stem. ‘...welke vakken moet ze hebben voor—’

‘Mijn naam is Graderius.’

‘Natuurlijk, meneer Graderius, welke vakken moet ze hebben voor de opleiding tot straaljagerpiloot?’

‘Het leger, mevrouw Land. Straaljagerpiloten zijn er alleen in het leger. Voor meisjes die de luchtmacht in willen is er de LUVA, de vrouwenafdeling van de Luchtmacht. Maar ik moet eerlijk zeggen dat het leger niet het eerste is waar ik aan denk bij de toekomst van Veronica.’

‘Ik ben zelf ook in het leger geweest,’ zegt Bernard. ‘Een heel nuttige instelling, ik heb er veel geleerd.’

Meneer Graderius pakt een boekje, bladert tot hij de goeie pagina heeft en glijdt met zijn vinger met zilveren peace-ring over de bladzijde. ‘Eindexamen H.A.V.O. met wiskunde, Nederlands en Engels verplicht. Maar er staat niet bij of de opleiding tot straaljagerpiloot voor beide geslachten is, dat zou ik voor u moeten uitzoeken.’

‘Wilt u dat doen?’

Zandsteeg 19a

Ik voel onder mijn hand, vanbinnenuit, een tikje. Maud zegt dat dat echt de trap van een jongensvoetje is want haar meisjes traptten nooit zo hard. Patricia en Chantal liggen op de grond met hun barbies te spelen en Natasja kamt achter de bank de haren van haar beer. Het is zo anders hier dan thuis. Niemand vecht. Ik lig lekker met mijn hoofd op Maud’s buik en voel de baby.

Buiten valt een fiets tegen het huis. Chantal en Patricia springen op, pakken hun spullen en gaan naar boven. Maud duwt me van zich af en zegt dat het tijd is om naar huis te gaan. Ik vraag waarom, het is net zo gezellig. De deur gaat open en Koos komt binnen. Hij praat hard. Maud gaat staan en loopt naar de keuken terwijl ze roept dat het eten bijna klaar is. Koos komt naar me toe. Hij zegt dat ik zijn mooie nichtje ben en geeft me een kus op mijn mond. Hij prikt en stinkt naar bier. Ik wil weggaan maar Koos duwt me terug in de bank. Zijn hand glijdt over mijn borsten. Hij zegt dat ik met de dag groter word. Ik probeer uit de bank op te staan maar weer duwt hij me terug. Ik roep Maud, maar die antwoordt uit de keuken dat ze bezig is en er zo aankomt. Koos vraagt of ik soms bang van hem ben. Bang! Ik ben niet bang van hem! Hij buigt zich weer voorover en komt heel dicht bij me. Hij glimlacht. Ik glimlach terug. Opeens duwt hij zijn mond op de mijne. Hij duwt zijn tong naar binnen. Mijn hele mond is vol tong. Ik probeer hem van me af te duwen maar hij duwt zijn tong steeds dieper in mijn keel. Ik stik bijna. Papa, klinkt er opeens van achter de bank. Koos schiet omhoog. Trekt z'n hemd recht. Ziet zijn dochttertje met haar beer, pakt haar op en geeft haar een kusje op de wang.

Wilhelmskade 41

'Maar vindt ze het dan niet leuk om haar nieuwe nichtje te zien?'
Wanda kijkt verbaasd naar Dora.

'Nee, ze zegt dat ze geen zin heeft om op kraamvisite te gaan en dat die baby maar naar haar toe moet komen als ze kan lopen.'

'Dora, is dit nou normaal? Roxanne is een heel klein schattig baby'tje.'

Dora kijkt schuldig naar Wanda.

'Wat is er toch met Veronica?'

'Ach, ze is gewoon dwars, de puberteit, het gaat wel over.'

Eikenlaan 8

Ik ren de trap op naar mijn kamer. Waarom mag ik nou niet gewoon net als iedereen om twaalf uur thuis zijn. Waarom moet ik als enige om tien uur naar huis. Waarom mag ik helemaal niets. Waarom mogen anderen alles.

Brief voor mijn kinderen,

Ik ben nu vijftien en jullie moeten dit lezen als jullie ook vijftien zijn. Want ouders begrijpen hun kinderen meestal niet en vinden alles wat ze willen en doen stom. Daarom zal ik me aan de volgende regels houden:

- 1 – jullie mogen thuiskomen om half twaalf en niet tien uur
- 2 – jullie mogen thuis roken als je dat wilt
- 3 – ook mogen jullie thuis drinken
- 4 – de muziek mag op jullie kamer zo hard als je wilt, maar in de huiskamer op 4

Ik weet niet goed wat ik nog meer moet opschrijven want over jongens is zo moeilijk. Soms vind ik Jeroen leuk en dan weer niet. Ik snap niet waarom ik de ene dag wel en de andere dag niet verliefd op hem ben. Soms is hij zo saai en soms ook niet. Soms is hij lief en dan weer niet. Wil ik nou wel of niet verking met hem. Op de trap hoor ik de jongens naar boven komen. Ik onderteken de brief met Veronica Land. Ik vouw de brief op en doe hem in mijn geheimdoosje.

Watergraaf Lyceum, Greefpad 2

In het midden van het bord trekt hij een streep. Hij zegt dat dat de horizonlijn is. Daarna tekent hij een weggetje dat heel breed begint

en naar de horizon toe smaller wordt tot het een puntje is. Dat is het verdwijnpunt. Halverwege de weg tekent hij twee mensen. Meneer De Man gaat op zijn tafel zitten, steekt een sigaret op, legt zijn ene been over het andere en pakt zijn aanwijsstok. Hij neemt een heel lange trek en terwijl de rook uit zijn mond kringelt zegt hij dat als je een mannetje dat in de jungle woont en elke dag tussen de bomen loopt, meeneemt naar een open vlakte zoals deze – hij tikt met de stok op het bord – het mannetje zich dood schrikt als hij die twee figuren in de verte ziet lopen, want hij denkt, Ah! Kleine mensjes! Een junglemannetje kan zich namelijk niet voorstellen dat die mensen – hij tikt met zijn stok op de twee mannen op de weg – net zo groot zijn als hij. Het mannetje ziet ze klein omdat ze ver weg zijn. Hij heeft nooit ver kunnen kijken omdat hij tussen de bomen woont. Hij kent geen perspectief, dus wat doet hij. Niemand zegt wat. Meneer De Man neemt een lange trek en zegt dat dat mannetje natuurlijk in paniek terugrent naar zijn jungle waar hij veilig is. Iedereen lacht. Meneer De Man zegt dat dit erg belangrijk is om te begrijpen en dat we de principes moeten gebruiken.

Watergraaf Lyceum, Greefpad 2

‘Veronica is aan het zoenen met Jeroen.’ Paula, Conny en Linda staan bij de meiden-wc terwijl uit de aula hard Deep Purple’s ‘Smoke on the water’ klinkt. ‘Ze laat haar fiets hier. Hij gaat haar met zijn Puch naar huis brengen.’

‘Hoe moet ik dan naar huis?’ klaagt Conny. ‘Ik kan toch niet alleen door het donker?’

‘Jij bent toch op Harry?’ zegt Paula terwijl ze blauwe oogschaduw op doet.

‘Ja, maar Harry praat met Michiel.’

‘Het is het Jaar van de Vrouw én het is schrikkeljaar, dus je mag gewoon naar hem toe gaan en hem vragen,’ zegt Linda terwijl ze Conny een sigaret aanbiedt. ‘Zo deed Veronica het ook. Ik zag het zelf. Ze is gewoon naast hem gaan zitten en vroeg of hij met haar wilde dansen.’

‘Maar nu zijn ze toch aan het zoenen?’ Conny friemelt met haar sigaret.

‘Wie is aan het zoenen?’ Marijke, helemaal bezweet van het dansen, komt de wc binnen.

‘Veer heeft verkering met Jeroen,’ zegt Linda die nu dezelfde blauwe oogschaduw op doet als Paula.

‘Als je ’m niet wil, rook ik hem op.’ Paula trekt de sigaret uit Conny’s hand.

‘Nee, ik wil wel,’ zegt Conny.

Paula geeft haar vuur.

‘Heeft ze echt verkering?’ vraagt Marijke terwijl ze met samengeknepen benen staat te wachten tot er een wc vrijkomt.

Conny begint te hoesten.

‘Ga maar kijken, ze zitten naast het aquarium op de eerste verdieping,’ zegt Linda.

Paula slaat Conny op haar rug, het hoesten wordt steeds erger. ‘Waarom fiets je niet met Peter mee, die woont jouw kant op. En hij gaat altijd vroeg weg.’

‘Kan ik het echt niet even aan Veronica vragen, ze had het beloofd!’

‘Probeer het.’

De meiden beginnen allemaal tegelijk te giechelen als Conny wegloupt.

‘Ze is jaloers,’ zegt Linda.

Iedereen lacht nog harder.

Eikenlaan 8

Aan de horizon gaat een grote rode zon onder. Een jongen en een meisje lopen op een pad in een veld vol bloemen naar de zon. Ze hebben hun armen om elkaar heen geslagen. De bloemen zijn eerst heel groot maar naar achteren toe worden ze steeds kleiner. Heel hoog in de lucht vliegen een paar meeuwen als kleine v's.

De bel gaat. Ik hoor ma opendoen. Ze slaakt een verbaasde kreet en zegt, *come in, come in*. Wie zou het zijn. Ik luister bij mijn deur maar ze zijn de kamer al in en ik kan ze niet meer horen. Met wie praat ma Engels.

In de kamer zit een vrouw met grijs lang haar en een sigaret in een pijpje. Als ik binnenkom zegt ma, in het Engels, dat ik haar dochter ben. De vrouw zegt, in het Engels, dat ik heel mooi ben. Ik bloos. Ze zegt dat ik zeker al een vriendje heb. Voor ik kan knikken, zegt ma dat ik gelukkig nog geen vriendje heb. Ze zegt dat ik geen vriendje nodig heb. De vrouw zegt dat al haar dochters al een vriendje hebben en dat hun huis altijd vol met jongens is. Ma zegt dat haar huis ook altijd vol met jongens is. Ze lachen hard. Ik heb wél een vriendje. Een vriendje met een brommer. Ik ben boos op ma maar durf niets te zeggen, misschien vindt ze het wel niet goed dat ik al een vriendje heb.

Ik ga terug naar mijn kamer, pak de envelop uit mijn geheimdoos en schrijf er nieuwe dingen bij.

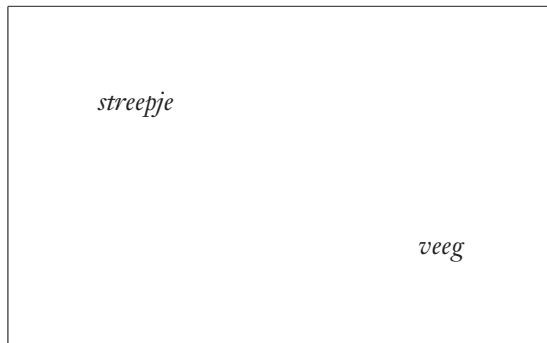
Brief voor mijn kinderen,

Ik ben nu vijftien en jullie moeten dit lezen als jullie ook vijftien zijn. Want ouders begrijpen hun kinderen meestal niet en vinden alles wat ze willen en doen stom. Daarom zal ik me aan de volgende regels houden:

- 1 – jullie mogen thuis komen om half twaalf en niet tien uur, BIJ GROTE FEESTEN ZELFS LATER
- 2 – jullie mogen thuis roken als je dat wilt, OOK SHAG
- 3 – ook mogen jullie thuis drinken
- 4 – de muziek mag op jullie kamer zo hard als je wilt, maar in de huiskamer op \neq 5
- 5 – JE MAG EEN VRIENDJE, OOK AL IS DIE STOM

Jeroen wil me de hele tijd zoenen, in de gang, op het plein, in de steeg. Overal duwt hij me tegen de muur, zet dan zijn handen plat naast mijn hoofd tegen de muur en zoent me. Hij laat me geen seconde alleen. Zelfs niet in de klas. Ik kan niet eens meer met Paula en Linda praten.

Meneer De Man deelt papier uit. Jeroen duwt me achter de kast en stopt snel zijn tong in mij. Het is vies. Hij smaakt naar groentesoep. Ik wou dat hij er niet was, dan kon ik gewoon tekenen. Meneer De Man roept dat dat geflikflooï achter de kast moet ophouden. We krijgen alletwee een rood gezicht. Ik duw hem weg en zeg dat ik nu wil tekenen. Hij gaat bij de jongens zitten. Ik zit alleen bij het raam en kijk naar het grote, nieuwe, witte vel.

Meneer De Man is erg verbaasd dat ik nog niets getekend heb – ik teken altijd het meest van iedereen. Ik zeg hem niet dat het niet lukt, dat ik vandaag niets kan bedenken. Dat ik alleen maar de harde muur in mijn rug voel en de smaak van groentesoep in mijn mond proef.

Voetbalveld D.S.S. (Door Samenspel Sterk)

‘Wachten we niet op Veer?’ Michiel hangt over zijn brommer.

‘Nee,’ zegt Jeroen en zet snel zijn helm op.

‘Waarom niet? We zouden haar vandaag toch leren brommer rijden?’

‘Het is uit.’

‘O,’ zegt Michiel, ‘wat gaan we dan doen?’

‘Weet ik niet.’ Jeroen start zijn Puch, laat zijn koppeling los en probeert zijn stuur naar achteren te trekken, maar zijn voorwiel komt niet van de grond.

Wilhelmskade 41

‘Ik las dat die Amerikaan van je, Lobanov, weer een concert komt geven. Ga je erheen?’ Wanda zet een setje paarse bakjes vol pinda’s neer.

‘Wanneer?’

‘Van de zomer. Wist je het niet?’

‘Ik hoor niets meer sinds mijn vinger. Is het nou zo moeilijk om mij even een briefje te sturen? Alsof ik niet meer van muziek hou. Van wie weet je dat?’

‘Ik kwam die ouwe vriendin van je, hoe heet ze ook alweer, Irene van de Wilgen Nog Wat, tegen.’

Dora kijkt naar het stompje aan haar hand.

Wanda kijkt naar haar zus. ‘Jij bent moeder van vier mooie kinderen.’

‘Wat je mooi noemt, een met een te grote mond, een die mank loopt, een die om de haverklap ziek is en een die constant ruzie met me maakt omdat ze alles anders wil dan ik.’

‘Speel je nog?’

Dora spreidt haar rechterhand wijd uit naar Wanda en begint te huilen. ‘Die psycholoog zegt dat ik problemen heb met mijn rol in het gezin, maar ik heb alleen maar elke dag hoofdpijn.’

Watergraaf Lyceum, Greefpad 2

In Linda's etui zit een echte tampon. Hij is ongeveer zo groot als mijn pink maar iets dikker. Linda zegt dat ze opoe is en vraagt of ik het ook al ben. Ik schud mijn hoofd. Ze is verbaasd want iedereen is het al. Conny zegt dat er meisjes zijn die nooit ongesteld worden. Paula knikt en zegt dat die nooit kinderen zullen krijgen. Haar tante Desiree kan ook geen kinderen krijgen. Elke vakantie moet ze daar gaan logeren van haar moeder omdat die het zo zielig voor de tante vindt. Conny wil weten waarom ze dan geen kind adopteren. Linda zegt dat ongesteld zijn vreselijk is, je hele broek wordt vies en je hebt pijn in je buik. Ik wou dat ik niet verteld had dat ik nog niet ongesteld ben. Ik wou dat ze stopten met praten. Ik wou dat ze weggingen. Misschien kan ik ook nooit kinderen krijgen. Misschien word ik wel net zo zielig als die tante Desiree.

Kapsalon Mireille, Wethouder Biermanstraat 33

‘Een beunhaas zo te zien.’ Mevrouw De Vries woelt met haar hand door het haar van mevrouw Jansen. ‘Helemaal verknipt.’

‘Ik dacht dat jij me niet meer wilde doen na die affaire met die brommer?’

‘Ik ben blij dat je terug bent. Je bent per slot mijn oudste klantje, ga zitten, ik ga dit eens even opknappen, die brommer is fantastisch, ik heb mijn man en Jeroen nog nooit zo leuk samen gezien, elke zaterdag sleutelen ze.’ Mevrouw Jansen leunt achterover in de wasbak, mevrouw De Vries spoelt haar haar. ‘Ik hoorde trouwens dat Dora bijna haar huis niet meer uitkomt, is dat zo?’

‘Ja, d'r zus komt tegenwoordig bij haar, zij niet meer bij haar zus. En ze slikt pillen.’

‘Ze moet wat gaan doen, als ik niet knip en was zie ik thuis ook alleen maar stof op elke richel.’

Ik krijg de rits niet dicht. Volgens Paula moet ik op de grond gaan liggen maar het kleedhokje is piepklein. Als ik op de grond lig moet ik mijn benen in de lucht steken om ze niet onder het gordijntje door te laten komen. Ik hou mijn adem helemaal in en trek de rits dicht. Het lukt. Paula moet me optrekken want ik kan mijn benen bijna niet meer bewegen. De Levi's past precies. Nu nog een shirtje erbij. We gaan weer de winkel in en zoeken tussen de truitjes. Met een hele stapel gaan we terug ons hokje in. Om de beurt trekken we een truitje aan. De mooie leggen we links op de grond, de lelijke rechts. Paula lijkt nu op juffrouw Vanbeek van Frans. Ze gooit het witte truitje direct op de rechterstapel. Ik trek een roze truitje met streepjes aan. Paula giert dat ik nu net zo lelijk ben als Mouth van MacNeal. Op de rechterstapel dus. In het groene truitje met stipjes lijkt Paula op mijn moeder in pyjama. Opeens trekt een juffrouw het gordijn open. Ze wordt woedend als ze ziet dat al de kleding op de grond ligt. We moeten het direct oprapen anders wordt het vies. Ik zeg dat er niet genoeg haakjes zijn. De juffrouw gaat door dat we veel te veel kleding hebben, pakt de stapels op en zegt dat we weg moeten. Als ze ziet dat er aan mijn broek nog een kaartje hangt eist ze dat ik die ook direct uitdoe. Dan moet u wel het gordijntje dichtdoen, zeg ik, want ik ga hier niet in mijn blote billen voor u staan. Ik trek het gordijn dicht en de kwade juffrouw blijft voor het hokje wachten. Ik doe de rits los en krijg opeens weer lucht. Ik wurm me uit de broek en schuif hem naar beneden. Dan zie ik opeens een rode vlek in het kruis van de broek. Ik stoot Paula aan en wijs. Paula schiet in de lach en fluistert, bloed! Ik kijk tussen mijn benen naar mijn onderbroek, ook daar is een rode plek. We beginnen te giechelen. De juffrouw wil het gordijntje opentrekken maar Paula houdt het dicht. Ik wring me uit de broek, draai hem weer goed, vouw hem heel netjes op, trek mijn eigen broek en T-shirt aan, doe het gordijntje open, geef de broek aan de juffrouw, wijs naar haar haar en zeg dat er iets vies in zit. De juffrouw loopt naar de spiegel en wij rennen naar de roltrap. Op de roltrap geeft Paula me een zoen en feliciteert me. Ik moet wel iets in mijn broek

doen, zeg ze, anders wordt alles vies, ze opent haar tasje en op de bodem ligt een tampon. Dat is toch gevaarlijk de eerste keer, zeg ik.

Damestoilet V&D, Gedempte Hamersloot 15

Ik moet één been op de bril zetten, heeft Paula gezegd. Mijn eigen broek is ook nauw dus ik trek hem uit en zet mijn been op de wc. Dan moet ik de tampon met mijn duim en mijn middelvinger pakken en met de wijsvinger naar binnen duwen, heeft ze gezegd. Ik haal de tampon uit het cellofaan. Het is gewoon watten en het wordt direct dikker als het uit zijn omhulsel is. Een kant is lichtblauw. Ik pak de tampon met mijn duim en mijn middelvinger. En breng hem tussen mijn benen. Ik duw. Er gebeurt niets. Ik duw harder maar hij gaat er niet in. Ik trek hem er weer uit, nu blijkt dat de lichtblauwe kant een touwtje is. Dat touwtje moet natuurlijk aan de buitenkant. Veronica Land, met de L van laatste, van lek, van leegbloeden. Ik draai de tampon om en probeer het weer. De middelvinger, de duim en de wijsvinger. Ik duw, duw harder, duw nog harder, opeens schiet hij erin en hangt er tussen mijn benen een lichtblauw draadje.

Eikenlaan 8

Tante Wanda huilt. Ma zegt dat ik bessenjenever voor haar moet inschenken. Ze zitten samen op onze nieuwe bank, dicht tegen elkaar aan. Tante Wanda stottert en snikt dat Maud wéér een kind verwacht. Ik geef haar een heel vol glaasje. Ze pakt het beet zonder mij te zien, neemt een slokje en snottert dat haar dochter al zwanger wordt als die man een seconde op haar ligt. Ze vloekt dat haar kind verdomme geen gemotoriseerde legkip is, waar je benzine in doet en ze werpt. Dan brult ze opeens dat vijf kinderen krijgen in deze tijd niet normaal is, dat die man van haar niet te vertrouwen is, dat ze Maud toch geen geld kan blijven lenen, dat haar eigen kind haar nog eens de afgrond in werkt, dat ze het niet

meer weet. Ma slaat haar armen om tante Wanda. Ze huilen samen. Het glaasje met bessenjenever hangt vervaarlijk schuin boven onze nieuwe bank. Ik duw het een beetje rechtop maar tante lijkt vergeten dat ze het vast heeft. Ik pak het voorzichtig uit haar hand en neem zelf een slokje.

Kapsalon Mireille, Wethouder Biermanstraat 33

‘Ken jij de Zonnebloemschool?’

Mevrouw De Vries draait een krulspeld in het haar van mevrouw Jansen. ‘Die lagere school in de Bloemenbuurt?’

‘Dora gaat daar een schoolorkest opzetten.’

‘Opzetten?’

‘Die psycholoog van haar zei dat dat goed voor haar is.’

‘Dat heb ik ook al zo vaak gezegd, ze moet wat gaan doen, anders zie je alleen maar stof.’

‘Een neef van die psycholoog is daar bovenmeester, die wilde graag een echt schoolorkest, dus nu wordt ze dirigent.’

‘Dirigenten hebben geen vingers nodig die hebben een stokje.’

Mevrouw De Vries lacht om haar eigen grap.

‘Wist je trouwens dat haar nicht een miskraam heeft gehad?’

‘Die Maud? Godzijdank.’

Grasveld naast Kampeerboerderij Aan Het Meer

We hebben allemaal een echte ezel en een palet en moeten de boten op het meer schilderen. Naast me staat Alex, die door het jaar heen met zijn ouders in Brazilië woont. De andere kinderen ken ik nog niet. Ze komen allemaal ergens anders vandaan. Alex heeft net als ik nooit geschilderd op een ezel. We lachen en doen alsof we Rembrandt zijn. Hij is heel bruin, van de zon denk ik, en heeft lang krullend haar. Hij doet zijn penseel achter zijn oor, knijpt zijn ogen tot spleetjes en tuurt naar zijn papier. Dan pakt hij met een grote beweging de kwast van achter zijn oor, doopt hem in

de verf op zijn palet en met één streek zet hij een lijn. Hij kijkt naar mij en vraagt of ik het wil kopen. Ik zeg, natuurlijk meneer, dit is het mooiste wat ik ooit heb gezien. De meester-schilder komt naast ons staan en zegt dat hij een ander idee heeft over schoonheid. Hij pakt de kwast en met een paar streken is er opeens een meer met boten en een lucht vol wolken. Als de meester-schilder wegloopt vraagt Alex of ik mee ga zwemmen. Ik knik. Hij maakt met zijn penseel een duik naar het meer op zijn schilderij en zegt plons.

Kampeerboerderij Aan Het Meer

*In het water zwemt een meisje. Haar lichaam
vertekend door de spiegeling. Onder het meisje,
diep in het water, zwemt een jongen.*

Moestuin naast Kampeerboerderij Aan Het Meer

*Het landschap lijkt op het lichaam van een vrouw.
Haar heup en schouder zijn de beuveltoppen.
Door haar taille stroomt een kolkende rivier.
Op de oever zit een jongen met lang krullend haar.
Hij staart in het water van de rivier.*

Dijkje bij Kampeerboerderij Aan Het Meer

*Een jongen en een meisje staan dicht tegen elkaar
aan op een dijk. Alles aan hen wappert door de
wind. Het woeste water slaat hoge golven, die
om hen heen op de dijk uit elkaar spatten.*

Aanlegsteiger van Kampeerboerderij Aan Het Meer

Een jongen in een zwembroek en met lange natte haren ligt op een steiger. Zijn hoofd leunt op zijn arm. Hij kijkt mij aan.

Alex zegt dat ik moet stoppen met hem te tekenen. Hij noemt me Pluma, wat ‘Veer’ in het Portugees is, en wil dat ik bij hem kom liggen op de steiger.

Grasveld naast Kampeerboerderij Aan Het Meer

Twee lichamen onder water. Benen, armen en haren zijn totaal verstrengeld. Om hen heen kringelen waterplanten, waartussen kleine visjes zwemmen.

Slaapzaal 1, Kampeerboerderij Aan Het Meer

Iemand snurkt. Iemand anders begint te giechelen. We liggen met z’n allen in één grote kamer. We hebben onze matrassen bij elkaar gesleept want het is de laatste nacht. Naast me voel ik de hand van Alex. Weer doet iemand een snurk en klinkt er gegiechel. Ik hoor gefluister en ingehouden lachen. Ik draai me naar Alex. We kussen. Naast ons begint Bastiaan heel hard te snurken. Is het echt of nep. Zouden we niet te veel lawaai maken met onze tongen. Alex fluistert in mijn oor dat Bastiaan echt slaapt, dat we verder kunnen gaan. Hij duwt me op mijn rug en wil op me gaan liggen. Ik duw hem van me af, ik wil niet dat hij op me ligt. Hij probeert nogmaals op me te klimmen maar weer duw ik hem weg. Bastiaan zegt opeens dat hij wil slapen en dat we stil moeten zijn.

We liggen naast elkaar en bewegen niet. Bastiaan begint diep te ademen. Alex draait zich naar me toe en fluistert dat hij echt met

me wil. Hij slaat zijn arm om me heen en trekt zich op mij. Ik duw hem hard van me af. Hij draait zich beledigd om en trekt zijn slaapzak over zijn hoofd. Ik draai me ook om en ga met mijn rug naar hem toe liggen. Ik wil niet dat hij op me ligt. Veronica Land, met de L van liggen, van laf, van later, is doodsbang dat zij straks een baby'tje heeft.

Garageblok Weegemansteeg

Dora drukt op de bel, achter de deur klinkt harde muziek. Iemand sloft naar de deur. Guus, pilsje in de hand, doet open. 'Fred, je tante!' Dan houdt de muziek op.

Fred komt bij de deur. 'Ze is mijn tante niet, ze is mijn nicht.'

'O, ik dacht dat het je tante was.' Guus sloft weer weg.

'Hi, Fred.'

'Ik had je toch gezegd, dat je hier nooit langs mocht komen. We zijn aan het repeteren en kunnen niet gestoord worden.'

'Maar jij bent nooit thuis, je neemt nooit de telefoon op, dus ik dacht—'

Joost verschijnt achter Fred. 'Hé, tante Freddie.'

Fred duwt Dora weg van de deur. 'Ze gaat al.'

'Nog bedankt voor die noten, het was precies wat we nodig hadden. Kom even binnen. Struikel niet over de zool.'

Fred kijkt verbaasd naar Joost.

Dora loopt weifelend achter Joost naar binnen terwijl Fred de deur sluit.

Joost geeft haar een flesje pils. 'Wat kan ik voor je doen?'

'Ik ben op zoek naar een tweedehands gitaar.'

Watergraaf Lyceum, Greefpad 2

Ik laat de foto van Alex aan Paula, Linda en Marijke zien. Ze vinden dat hij er echt uitziet als een Braziliaan, maar hij is geen Braziliaan, hij woont alleen in Brazilië. Paula laat de foto van haar

Franse vakantieviendje zien maar ik zie alleen maar mensen die allemaal tegelijk het zwembad inspringen. Het blijkt dat van haar Jean-Ives alleen een arm en een been op de foto te zien zijn. Linda vraagt of we *het* ook met die jongens hebben gedaan. Natuurlijk niet, zeggen we allebei precies tegelijkertijd. Linda krijgt een grote smile op haar gezicht. Zij heeft *het* wel gedaan. Met een Joegoslaaf, op de camping! Paula vraagt of haar moeder het weet, maar Linda lacht alleen maar. We willen alles weten. Linda zegt dat het helemaal geen pijn doet en dat het nog lekkerder is dan tongen. Dat ze het achter in een auto heeft gedaan. Dat hij een heel grote auto had. Dat het heel romantisch was en dat de maan scheen. Dat ze een beetje bloed had erna en dat ze eerst dacht dat ze ongesteld was geworden. Rogier komt bij ons staan en vraagt waar we naar toe zijn geweest maar voor we iets kunnen zeggen zegt Linda dat hij zich eens moet scheren want hij pluist. Rogier bloost en loopt weer weg. Linda vindt opeens alle jongens in de klas kinderen, haar Joegoslaaf was tenminste een échte man. Hij had een zwarte snor. Ik kijk naar de foto van Alex met zijn lange haren en zijn lieve lach en stop hem terug in mijn agenda.

Watergraaf Lyceum, Greefpad 2

‘Wat heb jij?’ Jeroen geeft zijn vriend een duw. ‘Verloren van het weekend?’

Michiel schopt met zijn plateauzolen tegen een onzichtbaar steentje. ‘Veronica zegt dat deze schoenen stom zijn op een Puch.’

‘Land moet d’r bek houden. Sinds ze vorig jaar een of andere motor in het buitenland heeft gezien zegt ze dat alle brommerrijders stom zijn. Ze is zelf stom. Eerst wil ze jaren een Puch en nu ze zestien is wil ze hem opeens niet meer. Volgens mij mag ze van haar vader gewoon geen brommer rijden en verzint ze een smoes om niet af te gaan.’

‘Denk je?’

‘Ik ken niemand die zo snel wisselt als zij. Eerst loopt ze me

maanden te versieren, zeg ik uiteindelijk ja, is ze binnen twee weken van gedachte veranderd.'

'Jij wilde toch ook met haar?'

Jeroen haalt ongeïnteresseerd zijn schouders op. 'Zullen we gaan blowen?'

Eikenlaan 8

Alweer macaroni, zegt Benny. Ysbrand juicht, hij is dol op macaroni. Pa wil weten of ik al heb beslist. Otto wil weten waarover. Pa legt uit dat ik een nieuw beroep moet kiezen omdat vrouwen geen straaljagerpilot mogen worden. Natuurlijk, zegt Benny, want als je opeens ongesteld wordt kun je niet meer vliegen of schieten. Ik wil niet schieten, zeg ik. Ma zegt dat vrouwen gewoon kunnen werken als ze ongesteld zijn. Pa wil dat we over een ander onderwerp praten aan tafel. Otto zegt dat Alex het wel jammer zal vinden dat ik geen straaljagerpilot word. Wie is Alex, vraagt pa. Alledrie de jongens beginnen te lachen. Ma strooit kaas op mijn bord. Otto zegt dat ik verliefd ben op Alex die in Brazilië woont en dat je daar met een straaljager zo bent. Ik zeg dat hij liegt. Hij zegt dat heel mijn agenda vol staat met de naam Alex. Ma zegt dat we niet in elkaars privé-dingen mogen kijken. Ysbrand geeft me een knipoog en neemt een hap. Otto zegt dat hij ook op de muur naast mijn bed staat. Ma zegt dat Otto uit mijn kamer moet blijven. Otto zegt dat ik zijn schaar had. Ik zeg dat het mijn schaar is. Pa wil weten welke schaar. Ysbrand vraagt waarom ik geen tekenjuf word. Ik ga toch niet aan die stomme kinderen tekenles geven! Ma wordt boos, zegt dat het heel leuk is om een creatief vak te geven en begint te huilen. Pa wordt boos en zegt dat we allemaal onze mond moeten houden. Ysbrand vraagt wat voor vreemde dingen er in de macaroni zitten. Dat is aubergine, een nieuwe groente, snikt ma. Het is vies, zegt Benny en spuugt het uit. Ma huilt dat ze nooit wat goed doet. Pa zegt dat Benny de kamer uit moet zonder eten, hij buigt zich naar ma en fluistert, ben je ongesteld. Ze knikt.

We liggen samen op de bank. We roken een sigaret en drinken cola met vieux. Paula's ouders zijn naar een bowlingwedstrijd, ze spelen competitie. Paula vraagt of ik het al weet. Wat, vraag ik. Nou, hét, zegt ze. Ik kijk haar aan, heb jij *bet* gedaan met Gerard. Ze schudt heel hard haar hoofd. Linda is zwanger. Zwanger van de Joegoslaaf.

De hele kamer krijgt opeens een andere kleur, alsof het licht dat net scheen niet meer toereikend is. Ik weet niet wat ik moet zeggen, voelen, denken. Ik heb wel honderd vragen tegelijk.

Weten haar ouders het al, vraag ik. Natuurlijk, lacht Paula, haar moeder had het eerder door dan Linda zelf. Ze heeft haar mee naar de dokter genomen, eerst heeft Linda nog volgehouden dat ze *bet* nooit had gedaan maar toen de dokter zei dat ze echt in verwachting was moest ze het wel vertellen. Ik pak de fles vieux en wil nog wat inschenken maar Paula zegt dat ik nu een andere fles moet pakken anders zien haar ouders dat we gedronken hebben. Ik pak de sherry, doe er wat sinas bij en ga weer op de bank liggen. Paula gaat door, ze vertelt dat Linda niet meer naar school komt, dat ze morgen naar een tante in België verhuist, dat haar vader de hoorn heeft neergegooid toen Paula belde en vroeg of ze Linda mocht spreken, dat ze nog geld krijgt van Linda van de film van vorige week, dat ze niet snapt waarom ze geen abortus doet, dat Bas nog steeds verliefd is op Linda, dat Linda nooit eindexamen zal doen, dat Linda een hoer is, dat ze ook een glas sherry met sinas wil.

Linda zwanger. Linda zwanger. Ze heeft het maar één keer gedaan. Ze weet niet eens hoe die Joegoslaaf heet. Ze herinnert zich alleen zijn snor en dikke wenkbrauwen. Zou ik ook zwanger zijn geworden als Alex was doorgedaan die ene avond. Ik vraag of ik nog wat mag drinken. We mixen rum met Seven-up en bespreken Conny, die zelfs nog nooit heeft getongd. Advocaat met brandewijn en Marijke die al een jaar vaste verkering heeft. Whisky met cola en roken ondertussen een pakje menthol-sigaretten leeg. Zullen we bessenjenever met cassis proberen. Paula hangt giechelend in de zitzak die ze uit haar slaapkamer

heeft gehaald. Ik zeg dat ze er sexy uitziet en dat het maar goed is dat er geen Joegoslaaf in de kamer is. Ze trekt haar T-shirt een beetje over haar schouder en tuit haar lippen. Iets sexier, zeg ik. Ze trekt nu ook de andere kant van haar T-shirt over haar schouder. Je benen een beetje optrekken. Als een fotomodel ligt ze op de roze zitzak. Ik maak van mijn handen een fotoestel en klik. Nu jij, zegt ze. Ik moet ook mijn T-shirt over mijn schouders trekken en ondersteboven over de bank hangen met mijn benen in de lucht. Klik, zegt ze. Nu is zij weer. Ik laat haar haar T-shirt uitdoen. Ze heeft een roze behaetje, dat mooi kleurt met de zitzak. Ook mijn broek uit, vraagt ze. Als je wilt, zeg ik. Paula ligt als een volleerd model in haar roze setje terwijl ze haar blote benen over elkaar slaat. Ik klik. Nu wil Paula dat ik mijn beha uitdoe. Ik voel me ongemakkelijk met mijn kleine borsten maar ze zegt dat ze juist leuk zijn. Ik moet tussen de huiskamerplanten gaan staan en me er half doorheen wringen. Klik, net een oerwoud, zegt ze. Paula trekt haar slipje uit en gaat bloot op haar zitzak liggen, ze kijkt me brutaal aan, we horen een sleutel in het slot steken. De glazen, fluistert ze, én de asbak. We pakken alles en onze kleren en rennen de badkamer in. We gooien de peuken in de wc en trekken door. Haar vader buldert, jullie hebben gerookt!

Kapsalon Mireille, Wethouder Biermanstraat 33

‘Wist je dat Dora dat werk op die school onbetaald doet?’

Mevrouw Jansen knikt naar mevrouw De Vries. ‘Logisch, het is buiten schooltijd.’

‘Ze kan beter een baan zoeken die wel betaalt, kan ze die dochter van haar tenminste eens behoorlijk kleden, die loopt erbij als een hippie, heb je die broek gezien, helemaal vol lappen, en zo’n vieze oude bontjas van de rommelmarkt!’

‘Dat is mode, mijn jongens hebben ook lang haar en een baard, het gaat wel weer over.’

‘Ik knip Jeroen zo gauw zijn haar de gouden grens bereikt. Twee vingers boven het boordje.’

‘En hij protesteert niet?’

‘Dan roep ik gewoon mijn man.’

Wilhelmskade 41

‘Sinds de jongens ieder in een andere klas zitten zijn ze zo veranderd. Ysbrand was altijd zo stil, maar die heeft opeens praatjes, Otto wil nog steeds iedereen de hersenen inslaan maar durft niet meer nu hij alleen is. En Benny heeft volgens mij een meisje.’ Dora nipt aan haar sherry.

‘En Veronica?’ Wanda zet een schaalje chips op tafel.

‘Je weet toch dat ze straaljagerpiloot wilde worden...’

‘Nam jij dat serieus?’

‘Ja, natuurlijk. Waarom niet? Ze wilde het echt, maar het kan niet, vrouwen mogen van alles in het leger maar piloot worden niet en nu weet ze niet goed wat ze moet gaan doen. Ook is een van haar beste vriendinnen onverwachts naar België verhuisd zonder een adres achter te laten. Ik heb met haar te doen.’

‘Ach, Door, tegenslagen horen bij het leven.’

‘Weet je, volgens mij rookt ze stiekem maar ik weet het niet zeker. Vind je dat ik er wat van moet zeggen?’

‘Dat deden wij toch ook?’

‘Deden wij dat?’

‘Ja, met Flip van de kolenboer achter de oude schuur, weet je dat niet meer?’

Dora schudt haar hoofd. ‘Ik word oud.’

Eikenlaan 8

Ma staat boven aan de trap en zegt dat ik bij haar moet komen. Ze is duidelijk heel erg kwaad. Als ik haar slaapkamer binnenkom staat ze voor het raam met haar handen op d'r rug. Buiten sneeuwt het. Ze kijkt me ijzig aan. Ze wil weten waar ik gisteravond ben geweest. Uit met een stel van school, zeg ik. Ze wil weten wat we

hebben gedaan. Nou, gewoon gekletst, en zo. Heb je gedronken. Nee, zeg ik. Ze haalt van achter haar rug een leeg flesje jenever te voorschijn, ze vraagt wat die fles in mijn tas deed. Ik zeg dat we het heel erg koud hadden. Ze zegt mijn naam en achternaam heel duidelijk en langzaam en vraagt waarom ik lieg. Ik haal m'n schouders op. Ze begint een preek dat ik mijn toekomst aan het vergooien ben, dat ik straks alcoholist ben, dat ik zonder papiertje nergens kom, dat jongens niet van afgelikte boterhammen houden, dat ze het toch zo goed probeert maar dat ik op alles nee zeg, dat ze graag een volwassen dochter wil maar dat ik me als een kind gedraag. Mag ik je Dora noemen, vraag ik. Ma kijkt me verbaasd aan. Ja, zeg ik, als wij als volwassen met elkaar willen omgaan mag ik je toch wel gewoon bij je voornaam noemen. Ze zegt dat het goed is, als ik beloof nooit meer tegen haar te zullen liegen. Als zij dan maar nooit meer zeikt over dingen die niet belangrijk zijn want dat ik vandaag een acht voor Engels en een negen voor mijn geschiedenis heb gehaald en dat we met z'n vijftien waren en dat we ieder maar twee slokjes van de jenever hebben gehad. En niemand was dronken, Dora, zeg ik. We lachen alletwee.

Riebeeksingel 79

Het lijkt wel afgesproken maar het is niet zo, toch zijn we allemaal aan het zoenen, behalve Conny, die heel de tijd naar de deur loopt om te kijken of haar ouders niet boven komen. Paula is met Bas, Marijke met Frits, Anneke met Theo, Tineke met Ferry, Dorien met Menno, Carla met Jaap en ik met Erik maar ik denk aan Alex.

Conny zet 'Radar Love' van de Golden Earring op. Ik spring op om te gaan dansen, trek Erik van het matras en dans met hem naar het midden van de zolder. De anderen komen nu ook dansen, alleen Dorien en Menno blijven zoenen. Iedereen zwaait met zijn handen en zijn haren. De moeder van Conny komt boven met een schaal vol rauwkost en dipsausen. Erik duikt op de schaal alsof hij de hele dag niet heeft gegeten. We dansen allemaal door en met

elkaar. Jaap komt voor me staan. We zakken op onze knieën en bewegen zo snel als we kunnen met onze bovenlijven. De muziek stopt. Hij trekt me omhoog. We zijn nat van het zweet. Hij slaat zijn armen om me heen en begint me te tongen. Als we klaar zijn, zie ik dat iedereen weer aan het zoenen is, bijna allemaal met iemand anders. Zelfs Conny staat te zoenen, want Tineke moest al naar huis.

Eikenlaan 8

‘Ik wil het niet.’ Bernard trekt zijn dekens tot aan zijn kin.

‘Ik heb toch óók conservatorium gedaan? Laat haar nou.’ Dora draait zich naar hem toe.

‘Jij had talent, maar Veronica, ik dénk er niet over, ze gaat eerst een echt vak leren, wil ze het dan over vijf jaar nog, dan praten we er wel verder over. Maar nu kunstacademie? Nee!’

‘Ze weet verder niets anders. Tekenen is het enige wat ze haar hele leven al doet.’

‘Dat zegt niets over talent. Ik ken zo veel jongens die hun hele jeugd hebben gevoetbald.’

‘Maar haar leraar zegt dat ze het best zou kunnen.’

‘Best zou kunnen! Dat vind jij veelbelovend klinken? Wat weet zo’n leraar nou van een vrije markteconomie, als kunstenaar moet je handel maken, verkoopbaar spul, anders kan ze nooit op eigen benen staan, dat is toch wat jij dat kind al jaren inprent, dat ze gelijk is, dat ze economisch zelfstandig moet zijn? Nou, zorg er dan ook voor dat ze dat wordt, en val me niet heel de tijd af.’

2e klas wagon

Ik heb ze echt, zeg ik, en schiet in de lach. De treinconducteur kijkt naar Dorien maar die wijst naar mij want ik heb de kaartjes. Ik zoek in mijn portemonnee maar kan ze niet vinden. Ik heb ze echt, zeg ik weer en schiet opnieuw in de lach. Dorien zegt gichelend

dat ze misschien in mijn zak zitten. Ik trek een voor een al mijn zakken binnenstebuiten. Sleutels, muntjes, een oud kaartje, een doosje lucifers, een kleverig dropje. Ik krijg het dropje niet van mijn vingers en moet steeds erger lachen maar probeer het in te houden. In je tas, giert Dorien. Ik begin mijn tas om te keren terwijl mijn hele lichaam schudt van het niet lachen. De conducteur zegt dat hij alle tijd heeft en gaat zitten. Al mijn boeken en schriften flapper ik een voor een leeg. Maar buiten diverse spiekbriefjes, geen kaartjes. Dorien vraagt of de conducteur getrouwd is. Hij bloost en zegt, nog niet. Ik vraag of hij verliefd is. Hij bloost weer. Dorien giert het uit. De man vraagt waarom we zo'n lol hebben, een boete is toch niet om te lachen. Ik heb ze echt, grinnik ik. In je sokken, suggereert Dorien, terwijl ze slap over de bank rolt van het lachen. Ik heb een panty aan, proest ik uit. De conducteur begint er genoeg van te krijgen, gaat staan, pakt zijn bonnenboekje en begint te schrijven. Dorien kirt dat we een bon krijgen. Ieder de helft, lach ik. Dorien pakt ook haar portemonnee. De man wacht op het geld. Opeens buldert Dorien dat zij de kaartjes heeft. We zijn er, roep ik. De man kijkt naar de kaartjes. We pakken onze spullen en rennen naar de deur. Houdt u de kaartjes maar, gil ik en we springen eruit. Lekker, hè, zo'n lachkick, zegt Dorien. De conducteur fluit. We zwaaien. Hij zwaait terug.

Eikenlaan 8

Ik moet een zelfportret maken. Ik trek mijn T-shirt uit, smeer mijn hele bovenlijf in met roze verf en ga op het grote witte vel liggen.

Een afdruk van twee ongelijke cirkels met ieder een tepel in het midden. Daaronder een grote vlek met de navel als gat.

Ik pak een kwast.

*Twee simpele zwarte wenkbrauwen boven de cirkels.
Een beetje donker bij de tepels, die nu een
duidelijke iris en pupil zijn.*

De ogen kijken me fel aan, dan pak ik een inktpen.

In de uitsparing van de navel komen kleine tandjes.

Ik kijk naar mezelf in de spiegel en weer naar de tekening. De ogen kloppen, de mond is te klein maar dat maakt niet uit. In de brief met toelatingsopdrachten van de kunstacademie hebben ze niet gevraagd of ik er een foto bij doe.

Café Het Heuveltje

‘Die tante van jou is wel een speciaal mens, hè! Dat gezwaai met d’r stokje.’ Joost kijkt over het biljart naar Fred, die moet stoten.

‘Het is mijn tante niet.’

‘Zeik niet, man, ik pest je maar. Dat ze met zo veel kids nog muziek kan maken. Ik zou gek worden van dat geschreeuw van die wurmen.’ Hij krijt zijn keu. ‘Dat jochie met mijn ouwe gitaar, dat klonk niet slecht, hè?’

Fred stoot en mist.

Watergraaf Lyceum, Greefpad 2

We staan met z’n allen te wachten. Eindelijk komt mevrouw De Lange de trap af met haar cijfers. Ik zou haar wel willen aanvallen, het papier uit haar handen grissen, waarom loopt ze niet sneller, gaat ze ook nog praten met meneer Van den Boer! Schiet op, wijf! Loop door, je ziet ons toch allemaal wachten. Meneer Van den Boer geeft haar een kneepje in de arm. Ze lachen. Ga hier nou niet

doen of jullie vrienden zijn. Kom op, verdomme, hang dat lijstje cijfers op. Mevrouw De Lange loopt naar het prikbord en begint punaises te verzamelen. Een is toch genoeg! Nee, zij wil er vier. Secuur wisselt ze punaises en briefjes net zo lang tot ze genoeg punaises heeft. Aan de galg met haar. Dit is treiteren. Dit is onmenselijk. Maar niemand van ons zegt wat, we zijn allemaal zenuwachtig en kijken naar de langzame handelingen van mevrouw De Lange. Hangen, die De Lange, hangen. Eindelijk hangt ze het briefje op. Als een blok stuiven we op haar af. De L van Land, waar is de L (de L van langverwacht, van lerares, van letterneukster). Kempstein, Koster, Land. Een zes min. Ik dacht dat ik een vijfenhalf zou krijgen. Ze heeft me gematst. Wat een mens. Wat een tof mens, die mevrouw De Lange.

Gerard van Lenskade 31b

Ik draai. Alles draait. De hele kamer draait. Alle gezichten draaien. Ik wil naar de wc. Ik loop naar de trap. De trap draait ook. Waar is de wc. Iemand komt de trap op en vraagt waar het eindexamenfeest is. Ik wijs omhoog. Mijn benen zijn zwaar. Ik houd me stevig vast aan de trapleuning. Voor de deur zit Rogier. Hij slaapt. Ik duw hem opzij. Hij valt om. Ik ga de wc in. Een piepklein hokje onder de trap. Ik til de bril op. Ik wil op mijn knieën voor de wc zitten maar voor mijn knieën de grond raken komt alles al omhoog. Ik kots de bak vol. Het stinkt. De rosé, borrelnootjes en worteltjes zijn duidelijk zichtbaar. Ik trek door, maar tijdens het doortrekken komt de volgende golf. Nog meer rosé, borrelnootjes en worteltjes. Ik wil weer doortrekken maar de waterbak is nog niet vol. Ik ga nooit meer zo veel drinken. Dronken zijn is vreselijk. Boven de wc hangt een foto van Rogier samen met zijn ouders op het strand. Weer komt er een golf. Er klopt iemand op de deur. Ik wil naar huis. Ik wil naar mijn bed. Ik wil alleen zijn. Ik ben geslaagd. Ik ben ziek. Ik wil niemand meer zien. Ik buig weer voorover en braak.

Ik duw de deur open van LAND Stuwadoors BV en vraag of mijn vader er is. De juffrouw achter de balie praat even door de intercom en wijst naar de deur. Ik loop het kantoor van mijn vader in. Pa is verbaasd dat ik zomaar langskom. Ik geef hem de brief die ik vanochtend heb ontvangen. Hij leest de brief heel rustig, legt hem voor zich op zijn bureau en vraagt wat ik kom doen. Ik wijs naar de brief. Hij zegt dat ik zijn mening ken. Ik zeg dat ik echt ben aangenomen. Hij zegt dat hij de brief heeft gelezen. Ik kijk hem verleidelijk aan. Hij zet beide handen op zijn bureau en vraagt of hij soms Chinees spreekt. Ik leg hem uit dat alle inschrijvingen voor andere opleidingen zijn gesloten, dat ik echt niets anders kan doen, dat dit de enige mogelijkheid is, dat ik de academie toch voor een jaartje kan proberen. Zijn stem wordt zachter, nu moet ik oppassen, want dan is hij kwaad. Pa begint een speech af te steken van een kwartier waarin hij zegt dat ik op een dag op eigen benen moet staan. Ik kijk naar mijn benen in mijn spijkerbroek. Dan wil ik motortechneek gaan studeren, zeg ik. Hij slaat met zijn hand vlak op het bureau, of ik nou eindelijk eens een keer realistisch wil zijn. Eerst dat gezeur over straaljagers, toen de kunst en nu motortechneek. Hij staat op en zegt dat ik een jaar bij hem moet komen werken, hier bij hem op de zaak. Dat ik moet leren typen. Dat ik dan tenminste geld kan verdienen. Nu moet ik snel handelen, voor hij ontploft. Misschien heeft hij gelijk. Misschien heb ik geen talent. Misschien denk ik dat alleen maar omdat ze zeggen dat ma talent had. Misschien moet ik toch tekenlerares worden. Misschien is het wel fijn dat ik niet nu hoeft te beslissen, ik ben per slot dit jaar aangenomen dus waarom zouden ze me volgend jaar niet aannemen. Papa kraakt zijn vingers. Als ik leer typen betaal jij mijn rijbewijs, zeg ik. Hij begint te lachen en zegt dat ik inderdaad hier bij hem in de zaak moet komen werken, dat ik kan onderhandelen, dat hij dat nooit achter me had gezocht, dat hij eindelijk ziet dat ik ook iets van hém heb geërfd. Hij lijkt akkoord te gaan. Motorrijbewijs, zeg ik. Nee, autorijbewijs, zegt hij. Nee, motor. Nee, auto. Motor. Auto. Motor. Auto. Ik weet dat ik zijn bodem heb

bereikt. Ik steek mijn hand uit en hij slaat er op. Deal! Hij kijkt me verbaasd aan. Hij zegt dat ik pas over een half jaar achttien wordt. Ik moet een beetje vooruit denken, zeg ik. Hij lacht.

Wilhelmskade 41

‘Jij zegt altijd dat ze zo lastig is!’ Wanda pakt een ongepelde pinda en knijpt hem open.

‘Ik snap er ook niets van, typen, koffie rondbrengen, stencilen, ze lijkt het echt leuk te vinden, Bernard is in zijn nopjes.’ Dora nipt aan haar glas en leunt achterover in de bank. ‘Nog even en de jongens zijn er ook doorheen.’

‘Bij Maud begint net Patricia te puberen.’

‘Hoe oud zijn die van haar nu?’

‘Elf, negen, zes en Roxanne is net één geworden.’

‘O vreselijk, die krijgt nu bijna vijftien jaar constant een puber in huis terwijl de kleinste nog niet eens uit de luiers is. Hoe moet ze dat overleven.’

Café De Vergankelijkheid

Weet je nog van die bril, vraagt Peter van Til, die ik in geen eeuwen heb gezien. Hij gaat naast me zitten met een pilsje. Hij wil nu eindelijk weten hoe ik toen die truc met hem heb uitgehaald. Ik leg hem uit dat het geen truc was maar dat hij het gewoon niet zag, hij zag alleen maar wat hij wilde zien. Dat is waarom er steeds meer ongelijkheid is, mensen zien nou eenmaal altijd wat ze willen zien, zeg ik. Peter knikt heftig, hij is het helemaal met me eens, maar toch wil hij weten hoe ik dat toen met die bril heb gedaan. Ik vertel hem van de steen. Stenen gooien, zegt hij en wil weten wat ik vind van al die dode scholieren deze week in Soweto. Peter wil weten waar ik mijn leven voor zou wagen. Voor mijn familie, zeg ik zonder aarzelen. Niet voor je idealen, hij weet dat ik ook tegen kernenergie, apartheid en oorlog ben. Ik zeg dat ik niet weet of ik daar ook mijn leven voor zou geven. Volgens Peter maakt het niet

uit of je je leven geeft, want hij gelooft in reïncarnatie, als hij doodgaat, gaat hij toch weer leven. Met bril en al.

Provinciale weg naar het zuiden

We stoppen bij een parkeerplaats en wisselen van plek. Ik ga achter het stuur zitten. Pa zegt dat ik zijn stoel iets naar voor moet doen. Hij wijst naar de hendel. Ik schuif de stoel naar voren. De motor loopt nog. Ik moet de koppeling induwen en in z'n een schakelen. Ik duw de pook naar voren en naar rechts. Nu langzaam het gas laten opkomen. De auto begint te rijden. Sturen, zegt pa, let op de weg, schakel naar zijn twee. Ik trap het koppelingspedaal in, trek de pook naar beneden en laat het gas opkomen. Te snel, de auto maakt een sprongetje. Niet te dicht bij de berm, zegt pa, blijf op de weg. Ik stuur iets meer naar de middenlijn. Ik moet meer gas geven en naar z'n drie schakelen. Er komt een tegenligger aan. De auto passeert me, er gebeurt niets. Ja, dit is wel wat anders dan een blokje om rijden of proberen in te parkeren voor ons huis. Nu naar zijn vier, zegt pa. Ik schakel en geef meer gas. Ik rij honderd. Ik rij! Ik rij in een auto op de grote weg, honderd kilometer per uur. Het is helemaal niet moeilijk. Je hoeft alleen maar het gas in te duwen en te schakelen. Mijn bloed stroomt door mijn lijf. Ik voel me groot. Veel groter dan de auto. Groter dan tien auto's. Zo groot als de wei naast de weg. In de verte zie ik een knipperend licht aan mijn kant van de rijbaan. Een politieauto. Ik heb geen rijbewijs. Ik ben nog geen achttien. Wat ik doe is verboden. Straks arresteren ze me en mag ik nooit meer rijden. Mag ik nooit mijn echte rijbewijs halen. Aan de overkant komt een grote vrachtwagen me tegemoet. Hij is heel breed! Daar kan ik nooit tussendoor. Moet ik remmen. Ik geef gas. Ik zoef tussen de politie en de vrachtwagen door. Ik raak ze alle twee net niet. Pa zegt dat ik iets rustiger aan moet doen, dat we tijd genoeg hebben. Mijn rug is nat van het zweet. Ga jij maar weer, zeg ik. Nee hoor, je doet het goed, rij maar door, zegt hij.

Typekamer, Karlijmsingel 487

‘Toch vind ik dat het niet kan. Ze besmet onze naam.’ Juffrouw Jannie pakt haar nagelvijltje en werkt een randje bij. ‘Ik werk hier nu dertien jaar en drie maanden en nog nooit heeft iemand één opmerking over mij kunnen maken. Ik heb altijd reservepanty’s bij me en een naaigarnituurtje voor het geval er een zoompje losraakt. Ik vind dat meneer moet zeggen dat ze niet in spijkerbroek kan komen. Ze kan toch net als wij een rok met een leuk bloesje aandoen? Het hoeft heus niet zo ouderwets maar dit...’ Ze legt haar nagelvijl weg, haar vingers schieten weer over de toetsen van haar Remington tot het belletje klinkt dat het einde van de regel aangeeft. ‘...dit kan niet.’

De andere typistes kijken met open mond naar juffrouw Jannie, die het vel uit haar typemachine trekt, een ordner pakt, het vel erop legt en de deur uitstapt.

Ze heeft de deur nog niet dicht of Anja, met hennarood haar, zegt: ‘De oude vrijster heeft gesproken. Meer dan vijf zinnen.’

‘Wie wil er nou dertien jaar op hetzelfde kantoor zitten,’ giechelt Ine.

‘Dertien jaar en drie maanden,’ zegt Joke.

‘Zo gauw dit buikje van vorm begint te veranderen ben ik pleite.’ Anja wrijft met haar handen over haar buik.

‘Je gaat ons toch niet vertellen...’

Anja knikt. ‘Ik weet het sinds gisteren.’ De meiden rennen kirrend naar haar toe en omhelzen haar.

Eikenlaan 8

Een zwart wezen met heel veel lange, slanke handen met gelakte nagels. Een hand grijpt een telefoon, een typt op een typemachine, een schrijft met een pen, een kamt haar, een verkreukelt een vel papier, een draait een sleutel om, een schenkt koffie, een drukt een knopje in, een vijlt een nagel, een zet een stempel, een scheurt een envelop open, een krabt een korstje weg, een ligt stil.

Kees Kevenweg 203

‘Joop, er was een meisje hier vandaag die het alletwee wil. Kan dat?’ Kitty van Rijn zit achter een hele stapel formulieren en haar man komt even binnenwippen tussen twee lessen door.

‘Wat alletwee?’

‘Nou, auto- en motorles tegelijkertijd?’

‘Ze kan beter eerst de een en dan de ander doen.’

‘Dat heb ik haar ook al gezegd, maar ze wil het tegelijkertijd,’ zegt Kitty met een zucht.

‘Klant is koning, Kit. Wanneer wil ze beginnen?’

‘Ze wordt volgende week achttien en ze kan al autorijden, zegt ze.’

‘Heeft Gerard plek?’

Kitty kijkt op een schema en knikt.

‘En ik?’

Ze kijkt weer. ‘Op dinsdagochtend zou ze eerst om negen uur bij Gerard Vink kunnen voor de motorles en dan om tien uur bij jou voor de auto.’

‘Bel haar maar dat het oké is.’

Parkeerplaats naast Sporthal Zuid

Gerard Vink staat naast me, wijst naar de hendels en pedalen en zegt snel wat alles is. Ga maar rijden, meissie, zegt hij. Ik vraag wat ook al weer het gas was. Hij zucht, leunt over me heen en legt zijn handen op mijn handen. Hij knijpt in mijn rechterhand en draait die naar me toe. Gas, zegt hij. Dan strekken zijn vingers zich uit naar de hendel die erachter zit en knijpt erin. Voorrem, zegt hij. Dan wijst hij met zijn duim een kleine rode knop aan. Dodemansknop, voor als je de motor in een keer wilt uitschakelen. Dan grijpt hij in de hendel aan de linkerkant en blaft, koppeling. Hij laat me los en ik moet het herhalen. Gas, voorrem, dodemansknop, koppeling. Dan tikt hij met de punt van zijn laars op mijn rechtervoet, achterrem. Ik heb het nog niet herhaald of hij leunt helemaal over de tank en duwt mijn linkervoet naar een pedaaltje en zegt dat ik daarmee moet schakelen, de een is naar beneden, de rest omhoog en je neutraal zit boven je een. Ik moet het nogmaals herhalen. Dan geeft hij me een klap tegen mijn billen en zegt, rijden. Van deze man moet ik snel af. Elke les die ik minder kan doen is er een gewonnen. Ik trek de linkerhendel in. Trap het pedaaltje naar beneden en geef een beetje gas. De motor schiet vooruit. Hij lacht. Lach jij maar, meneer de instructeur, denk ik, aan mij ga je niet veel geld verdienen.

Kapsalon Mireille, Wethouder Biermanstraat 33

‘Ze vroeg waar hij woonde, ze wil bij hem langs.’ Mevrouw Jansen leunt achterover terwijl mevrouw De Vries de shampoo uit het haar spoelt.

‘Veronica wil langs bij jouw Mark?’

‘Ik heb natuurlijk niet gevraagd waarom, maar ik dacht die jongen woont op zichzelf en is alleen maar met motors en Afrika bezig, hij kijkt nooit naar een meisje om, dus... ze is achttien en leert typen, ik heb niets gezegd, ik heb haar alleen een briefje met

zijn adres gegeven. Wie had dat nou ooit kunnen denken, mijn Mark, met ons buurmeisje.’

‘Als ze trouwen, denk je dat ik dan haar haar kan doen?’

Eikenlaan 8

De hond van Fred klemt zich om mijn been en begint heel snel te bewegen. Otto roept dat de hond me wil neuken, omdat ik een meisje ben. Dora zegt dat hij zulke dingen niet mag zeggen. Fred trekt zijn hond weg en geeft hem een tik. Ysbrand zegt dat het gewoon de natuur is wat die hond doet. Ik zeg dat mijn been geen teefje is. Otto zegt dat ik wel een teef ben. Pa zegt dat het hem niets uitmaakt of het een feestavond is maar dat Otto als hij zo grof blijft op zijn kamer naar het vuurwerk moet kijken. Benny zegt dat Otto dan het meeste vuurwerk kan zien. Fred zegt dat hij vuurpijlen heeft. Dora zegt dat die gevaarlijk zijn. Pa gaat de champagne halen. Dora zet de glazen neer. De hond begint tegen haar been aan te rijden. Otto zegt dat hij echt alleen vrouwtjes neemt. Fred zet de hond op de gang. Iedereen kijkt naar de klok op de tv. De klok tikt. Pa draait aan de kurk. De kurk zit heel strak. Fred vraagt of hij het moet doen. De klok tikt. Pa wil het zelf doen. De kurk knalt tegen het plafond. Iedereen lacht. De champagne bruist uit de fles. Dora roept dat pa niet op tafel moet morsen. Pa schenkt de glazen vol. Nog vijf, vier, drie, twee, een— Gelukkig negentienachtenzeventig! gillen we allemaal. We toasten en kussen. Otto wil geen kus van een meisje.

Kees Kevenweg 203

‘Joop, die Juffrouw Land wil ze alletwee achter elkaar doen, op één dag, kan dat?’ Kitty van Rijn zit achter haar stapel formulieren met rijexamenaanvragen, haar man Joop komt even binnenwippen tussen twee lessen door.

‘Wat, alletwee?’

‘Nou auto- én motorrijexamen.’

‘Ze kan beter eerst de een en dan de ander doen.’

‘Dat heb ik haar ook gezegd maar ze wil het op één dag en het liefst direct na elkaar,’ zegt Kitty met een zucht.

‘Klant is koning, Kit. Bel het CBR en vraag of het kan.’

Perron 9 – Centraal Station

Pátrick! schalt het over het perron, Patrick, kom h́ier! Een vrouw met een groene jas roept naar een jongetje dat aan de rand van het perron staat. Kom h́ier! gilt ze weer maar het jongetje staart gebiologeerd naar de rails. Hij is de enige op het hele perron die de vrouw niet hoort. De moeder loopt naar de rand en sleurt het kind weg bij het spoor. Wil je soms doodgereden worden, tiert ze. Het jongetje wijst naar de rails, hij wil wat zeggen maar voor hij zijn mond kan opendoen geeft de moeder hem een klap en schreeuwt dat hij moet luisteren. Het jongetje begint te huilen. De moeder snauwt dat hij als hij gaat janken nog een klap kan krijgen. Het jongetje staat met trillende lip naast zijn moeder. De tranen lopen uit zijn ogen, hij maakt geen geluid. De moeder kijkt strak voor zich uit.

Hai, hoor ik opeens achter me. Ik draai me om en daar staat Linda met een klein kind in een open kinderwagentje. Linda! Ik geef haar een zoen op iedere wang en zeg dat ze niets is veranderd. Dat is ze wel, ze heeft dikke wallen onder haar ogen en lijkt wel tien jaar ouder. Ze zegt dat ik ook niets veranderd ben. Dan zie ik dat ze een dikke buik heeft. Ze zegt dat enig kind zijn niet leuk is, dat weet ze uit eigen ervaring. Ze wil weten wat ik doe. Ik zeg dat ik volgend jaar naar de kunstacademie ga, dat ik op kamers ga wonen, dat ik auto- en motorrijexamen ga doen, dat ik nog steeds met een stel van school uitga, dat—

De trein rijdt het station binnen, ik zeg dat ik moet gaan. Zij zwaait en roept dat we de volgende keer wat moeten gaan drinken. Ik roep dat dat een goed idee is. Waarom lieg ik. Waarom zeg ik niet gewoon wat ik echt doe. Dat ik moet typen van mijn vader, dat

ik stiekem weer toelating heb gedaan, dat ik bang ben dat ik weer niet mag, dat ik alleen maar hard werk op zijn kantoor omdat ik hoop dat hij het dan goed vindt. Linda verdwijnt tussen de mensen. De moeder en het jongetje stappen gelijk met mij in. Hij huilt nog steeds stilletjes.

Eikenlaan 8

‘Zachtjes... de kinderen.’ Dora duwt Bernard van haar weg, ‘Niet nu! Ik heb... je weet wel.’

Bernard geeft haar een aai en komt naast haar liggen. ‘Ben je gelukkig, Door?’

Dora kijkt verbaasd.

‘Ik wel.’ Bernard draait zich naar haar toe. ‘Het gaat zo goed met Veronica op de zaak. Ik denk erover haar mee te nemen op die reis naar Engeland, als mijn assistente. Mijn cliënten vinden haar aardig, ze is snel, to the point. Ik wil—’

‘Bern, heb je het daar al met haar over gehad?’

‘Nee, natuurlijk niet, het is een verrassing, nu al promotie maken, wat zullen de andere meiden jaloers zijn, maar ze is goed, echt goed, niet alleen omdat het mijn dochter is.’

‘Weet je dat zeker?’

‘Lieverd ik zie haar de hele dag. Ze zingt zelfs tijdens het werk.’

‘Ze zingt ook als ze moet afwassen.’

‘Geloof me nou maar, Doortje, onze kleine meid is over haar moeilijke periode heen. Ze wordt een eerste klas directie-secretaresse.’

‘Ik weet niet, ze tekent weer heel veel de laatste maanden.’

‘Iedereen heeft hobby’s naast zijn werk. Mijn hobby is...’ Hij draait zich om naar Dora en begint haar te kussen.

Ger van Tonningenweg 19-23

We lopen het CBR-gebouw uit. De examinator kijkt van mij naar

de motor van de rijsschool en zegt dat hij vandaag nog geen kandidaat heeft laten slagen, ze durven geen van allen in de bochten te rijden. Ik denk aan wat Mark me de afgelopen weken heeft geleerd, voor de bocht terugschakelen en gas geven als je in de bocht bent, dan trekt de motor vanzelf weer omhoog.

Eikenlaan 8

Mijn handen gloeien. Mijn hoofd gloeit. Mijn benen lijken langer. Mijn hart klopt als een idioot. Ik loop de kamer binnen. Otto vraagt of ik verliefd ben. Ysbrand zegt tegen Benny dat hij zijn voetbalschoenen moet teruggeven, Benny zegt dat pa hem dan eerst geld moet geven voor nieuwe. Dora zegt dat ze geen ruzie moeten maken. Ik vraag waar pa is. Hij staat achter me en vraagt wat er is. Ik heb een nieuwtje, zeg ik. Otto roept dat hij het al geraden heeft. Dora lacht naar me. Pa gaat in zijn stoel zitten en kijkt me aan. Benny vraagt of hij geld krijgt voor nieuwe voetbalschoenen. Pa zegt dat hij zijn mond moet houden omdat ik wat te zeggen heb. Ik haal uit mijn zak twee enveloppen en laat ze zien. Ik heb mijn rijbewijs, zeg ik. Dora staat op en geeft me een zoen. Pa zegt dat zijn rijlessen dus vruchten hebben afgeworpen. Benny vraagt of ik hem straks naar de voetbal kan brengen. Ysbrand vraagt of hij het mag zien. Ik haal het roze papiertje uit de ene envelop en geef het aan hem. Én, zeg ik, ik haal het vel uit de andere envelop, ik ben weer aangenomen op de kunstacademie. Ik geef het vel aan pa. Zijn gezicht betreft. Dora zucht, gaat naast hem staan en leest mee over zijn schouder. Ysbrand vraagt of je altijd je motorrijbewijs bij je autorijbewijs krijgt. Ik schud mijn hoofd en zeg dat ik twee rijbewijzen heb gehaald. Pa houdt zijn hand open en Ysbrand legt het rijbewijs op zijn hand. Iedereen is doodstil. Ysbrand geeft me een knipoog. Otto wijst op zijn voorhoofd en gebaart dat ik gek ben. Benny leest mee over pa z'n schouder. Iedereen de kamer uit, zegt pa, behalve Veronica.

Wilhelmskade 41

‘Nee, natuurlijk ben ik de kamer niet uitgegaan, het is ook mijn dochter.’

‘Werd het weer een scène?’ vraagt Wanda.

Dora knikt.

Roxanne, bij Maud op schoot, spuugt haar vla uit en slaat de lepel uit de hand van haar moeder.

Maud vloekt.

‘In mijn huis wordt niet gevloekt,’ zegt Wanda en draait zich weer naar Dora. ‘Gaat Veronica nu op kamers wonen?’

‘Waarvan? Bernard vindt dat ze haar eigen geld maar moet gaan verdienen.’

‘Kan jij haar niet wat toeschuiven?’ Wanda werpt een veelbetekende blik op Maud en haar huilend kind.

Patricia komt huilend de kamer binnenrennen en gaat voor Maud staan. ‘Mam, ze hebben mijn springtouw in de boom gegooid en het regent!’

‘Hè, verdomme, kunnen jullie nou geen vijf minuten alleen spelen zonder ruzie te maken?’

‘Maud, niet vloeken.’

Maud loopt kwaad de kamer uit met een huilend kind onder én aan haar arm.

Dora pakt haar sherry en zucht. ‘Hij moet toch snappen dat Veronica uiteindelijk toch haar eigen gang gaat. Op een dag is ze zelfstandig.’

‘Mam!’ Maud tikt op de ruit. ‘Kom je even helpen?’

‘Zelfstandig! Wanneer zijn ze in godsnaam eindelijk zelfstandig?’ Wanda loopt naar buiten.

Prinses Marielaan 143

Ik vraag of hij het zeker weet. Hij zegt dat ik hem als ik heel voorzichtig ben mag lenen. Ik beloof, met de hand op mijn hart, dat hij hem ongeschonden terug zal krijgen, plus een tank vol benzine.

Ik trap zijn motor aan, duw met mijn voet het pedaaltje naar beneden en geef gas. In de achteruitkijkspiegel zie ik hoe Mark me uitzwaait.

Snelweg de stad uit

Ik rij naar het noorden. Naar het oosten. Naar het zuiden. Naar... het maakt niet uit. Ik voel de wind om me heen. Ik, Veronica Land, met de L van Lapland, van Laos, van Londen, ben groot. Ik ben sterk. Ik ben snel. Ik ben gelukkig. Ik voel alles. Een auto haalt me in. IK RIJ! IK BEN VRIJ! Een motor komt me tegemoet. Hij zwaait. Ik zwaai terug. Ik wil naar iedereen zwaaien. Ik wil dat de hele wereld weet dat ik rij. Ik toeter. Ik zwaai met mijn benen. Ik wil dansen. Ik wil springen. Ik wil zingen, gillen, schreeuwen. Ik wil me de rest van mijn leven zo overgelukkig voelen als nu. Ik rij het tankstation in. Ik rem en wil de motor in zijn neutraal zetten maar het lukt niet. Ik probeer het weer. Hij wil er niet in. Ik sta bij de pomp en probeer het nog een keer. Ik duw de dodemansknop in en de motor stopt. Ik probeer de tankdop los te krijgen maar die klemt. Zelfs zonder handschoen krijg ik hem niet los. De man van de pomp komt naast me staan en zegt, duwen. Duwen. Naar beneden duwen, zegt hij weer. Ik duw de dop een beetje naar beneden en hij schiet open. Het is mijn motor niet, zeg ik. Hij zegt dat hij dat al dacht. Ik betaal en trap de motor weer aan. Hij start en schiet vooruit. Ik val. De motor valt. Shit, hij stond nog in z'n een. De pompbediende pakt de motor, zet hem overeind en zegt dat ik hem eerst in zijn neutraal moet zetten. Ik zie een deuk in de tank. *O, nee!* De pompbediende lacht me uit, stapt op de motor, start hem en geeft hem weer aan mij. Als ik wegrijd zie ik dat ook de spiegel is verbogen. Stomme, domme trut van een Veronica Land (met de L van lenen, van lazeren, van letsel)!

Eikenlaan 8

‘Wanneer kom je tot rede?’ Dora gaat op haar bed zitten.

Bernard al diep onder de dekens, draait zich naar haar toe. ‘Tot rede? Tot welke rede? Ik heb een dochter die dingen achter mijn rug om doet.’

‘Ze heeft niets achter je rug om gedaan. Ze wilde ons verrassen.’

‘Dat is gelukt.’

‘Ik vind dat we het moeten proberen.’

Bernard gaat zitten. ‘Snap je dan niet dat ik het doe om haar te beschermen? Ben jij nou zo gelukkig geworden van dat conservatorium? Zeg eens eerlijk.’

‘Natuurlijk ben ik dat en als ik geen kinderen had gekregen had ik nog steeds gespeeld, soms droom ik dat ik ze niet heb en dat al mijn tien vingers weer over de toetsen gaan.’

‘Ben je dan niet gelukkig?’

Dora kijkt stil voor zich uit.

Bernard wacht.

Dora denkt.

Bernard wil wat zeggen.

Dora stopt hem.

Bernard kijkt naar de nieuwe lamp, naar het zachtroze behang, naar de donkerrode gordijnen, naar de grote antieke spiegel, naar—

‘Ik geloof wel dat ik gelukkig ben,’ zegt Dora. ‘Maar soms ook niet.’

‘Je hebt alles wat je hartje begeert! Kijk nou eens wat een mooie kamer dit is.’

‘Plus een ongelukkig dochter omdat jij je poot stijf houdt.’

‘Straks betaal ik jaren voor een studie, en als haar eerste kinderen komen heeft ze spijt dat ze niet iets nuttigs heeft geleerd, net als jij.’

‘Nuttigs? Heb ik niets nuttigs gedaan? Ik heb vier kinderen grootgebracht!’

‘En had je daar het conservatorium voor nodig?’

‘Nee.’

‘Nou dan. Je zegt het zelf.’

‘Dan had ik jou ook nooit ontmoet en was je een zeurende oude man geworden.’

‘Waarom zijn vrouwen toch zo onlogisch!’

Heilig Hart Kerk

Ik zit naast Paula. Als het orgel begint te spelen stoot ze me aan. Marijke, in een lange witte jurk, komt binnen aan de arm van haar vader. Paula vindt dat Marijke er prachtig uitziet. Ik heb haar inderdaad nog nooit zo mooi gezien. Ze zou zo op de plek van het Mariabeeld kunnen gaan staan, zo sterk straalt ze. Paula fluistert dat ze een flatje in noord hebben gevonden. Ik ga in oost wonen, zeg ik. Paula vergeet de trouwerij. Ze wil alles weten, hoe ik eraan kom, met wie ik ga wonen en wanneer. De mevrouw vóór ons kijkt geërgerd om en sist dat we stil moeten zijn. Paula vergeet mijn kamer en zwijmelt verder bij de muziek van het orgel terwijl ze mompelt dat ik bij haar bruiloft getuige moet zijn. Ga je trouwen! Bijna onverstaanbaar door het orgel zegt ze dat ze nog niemand heeft, maar dat ze vast snel iemand zal vinden die mooi, sterk en rijk is en haar gelukkig zal maken. Ze wrijft over haar buik alsof ze net heeft gegeten.

HEMA, Burgemeester Ruutenplein 26

Mijn moeder pakt een mes en wil weten welke ik mooi vind. Ik wijs naar een moderne lepel, vork en mes. Zij pakt er van elk vier. Voor als ik bezoek krijg. Ik heb een knalrood kopje in mijn hand. Of ik die ook wil. Ik knik enthousiast. Ook hier krijg ik van ieder vier, plus vier borden. Uit een andere stelling trekt ze een gietijzeren pan die ik voor alles kan gebruiken, bakken, braden, koken. Alles in één. Ze knijpt me in mijn arm en vraagt of ik het net zo spannend vind als zij. Ik zeg dat ik blij ben dat ik eindelijk van de jongens afben, met hun eeuwige gezeik en geruzie. Ze lacht.

Ik moet het nu vragen. Dit is het moment. Mam. Ze kijkt me aan en vraagt wat er is. Ik zeg dat ik Dora bedoel en of ik geld van haar mag lenen. Ze vraagt geschokt of ik problemen heb. Ik schud mijn hoofd en zeg dat ik een motor wil kopen en dat ik haar het geld zo snel mogelijk terug zal geven. Ik vertel dat ik afwasser word bij het Eureka Hotel. Ze schudt haar hoofd, ze zegt dat ze veel voor me wil doen maar dat ze geen geld heeft en dat pa woedend zal worden als hij het hoort. Ik zeg haar dat ik nu zelfstandig ben en niemand me meer tegen kan houden. Ik ga doen wat ik wil.

Summanstraat 69

‘Een wijf!’ zegt David. ‘Hebben jullie een wijf aangenomen?’

De tafel is bezaaid met lege bierflesjes en asbakken vol peuken.

‘We hebben toch geen regel dat dat niet mag?’ zegt Peter Paul terwijl hij tussen de troep een pakje shag te voorschijn trekt.

‘En het gewoonterecht dan?’ komt David weer.

‘Er hebben hier eerder vrouwen gewoond. Je moet of niet zeiken of niet zes weken naar Spanje gaan. Het is een leuke meid, een kennis van Jolande,’ zegt Frank, de oudste van het huis.

‘Zo! Dus jij probeert je eigen mensen erin te krijgen,’ zegt David nog feller.

‘Hij probeert niets. We hadden opeens een lege kamer en zij was de eerste die langskwam. We vonden haar allemaal aardig,’ zegt Peter Paul terwijl hij een trek neemt. ‘Wij zeggen toch ook niet dat corpsballen niet welkom zijn?’

‘Ach, kerel!’ David bokt nog wat, pakt zijn flesje, drinkt het in een keer leeg, zet het met een klap op tafel, loopt naar de deur en roept vanuit de keuken: ‘Wie nog bier?’

‘Ik!’ roept Wouter, die de hele avond nog niets heeft gezegd.

Summanstraat 69

Ik steek mijn eigen sleutel in het slot, loop de trap op en ga mijn

eigen kamer binnen. Ik hang mijn jas aan mijn deur en ga op mijn bed zitten. Dit is mijn kamer. Mijn spullen. Mijn plek. Hier kan niemand me lastigvallen. Hier kan ik alles doen wat ik wil. Hier kan ik roken en drinken. Hier kan ik vrijen. Hier kan ik... Iemand klopt aan mijn deur. Binnen, zeg ik. David komt binnen met een ansichtkaart en zegt dat ik post heb gekregen van een vijand. Ik heb geen vijand. Hij zegt dat ik die toch echt heb. Ik pak de kaart uit zijn hand.

Aan sletterige Veronica van de walletjes!
Stoephoer, waswif, sloerie, trut, hoer,
turkeheuler, kaapwif, moffenslet, ga de was
mangelen joh, klote rot trut, bitch, strontmeut,
portiekhoer, vunzige tippelaarster, dekwif,
ga toch stront likken, klereslet, steegsloerie,
ongeleterd stuk vreten, gore sjacherijn, lesbische
kleretrut:

WIJ GROETEN U!

Ik begin heel erg te lachen. David snapt het niet. Het zijn mijn broers, zeg ik, die schrijven dat ze me missen. David vraagt of ik zin heb in een biertje.

Academie der Schone Kunsten, Klaas Beensterstraat 126

Hij heet Tejo en is onze leraar grafiek. Hij spreidt zijn armen heel wijd en zegt dat we geen limits moeten kennen, dat we ons niet moeten laten persen in het keurslijf dat de maatschappij ons opdringt, dat wij, kunstenaars, vrije geesten zijn en we ons daarvan bewust moeten worden. We zijn het allemaal met hem eens. Tejo vraagt wie er een eigen atelier heeft. De jongen naast me, Kees met een C, steekt zijn hand op. Tejo zegt dat officieel alleen docenten een sleutel van het gebouw hebben maar hij vindt dat onzin, hij wil dat we er te allen tijde in kunnen, kunst moet je altijd kunnen maken dus als wij 's nachts willen werken moet dat kunnen. Hij houdt zijn sleutel omhoog en vraagt wie hem bij wil

laten maken. We steken allemaal onze hand omhoog, zelfs Kees met een C, die al een atelier heeft.

Wilhelmskade 41

‘Het is wel heel anders dan vroeger.’ Dora pakt haar glaasje aan van Wanda.

‘Hoezo?’

‘Wij moesten gewoon heel hard studeren.’

‘Wat doet ze dan?’

‘Ze trekt met een schroevendraaier scheuren in het papier en maakt met een spuitbus vlekken. Ik vond dat ze veel mooiere tekeningen maakte toen ze nog bij ons woonde.’

‘Jij houdt toch van moderne kunst?’

‘Dit is geen moderne kunst. Ze loopt ook ineens in zelfgemaakte kleren van oude lappen, terwijl ze vroeger op handwerkles vertikte iets te maken, en vindt dat de jongens burgerlijk zijn.’

‘Hoezo?’

‘Omdat Ysbrand medicijnen wil gaan studeren, Otto naar de politieacademie of het leger wil en Benny iets wil studeren waar hij rijk mee kan worden.’

Eureka Hotel, Grote Gracht 119

De baas vraagt of ik ben geboren om op mijn aars te zitten. Ik begin te lachen en zeg dat ik een bord spaghetti eet omdat ik even pauze heb. Hij zegt dat ik eruit lig als ik niet doorwerk. Ik vraag wanneer ik dan moet eten. Hij vraagt wanneer de borden, dienschalen en soepkommen klaar zijn. Ik wijs naar de kasten achter me. Hij schuift ze open en ziet alles blinkend staan. Probeer jij soms promotie te maken, bekt hij. Ik zeg dat ik wel geïnteresseerd ben in meer geld als het dezelfde uren zijn. Hij loopt naar de kok, smiespelt wat. De koksmuts knikt. Hij komt weer bij me terug, wijst naar de rest van de keuken en zegt dat ik als ik vanavond ook de snijmachine, mixers, en fornuis schoonmaak, vanaf volgende

week voor sta. Ik vraag hem als wat. Hij zegt, zwarte rok, witte bloes en lopen. Serveerster dus. Wat betaalt het, vraag ik hem. Hij zegt dat het een promotie is. Maar hoeveel wil ik weten. Dertig per avond. Deal, zeg ik.

Academie der Schone Kunsten, Klaas Beensterstraat 126

Ik kan het lichtknopje niet vinden maar Suzan giechelt dat we ook wel in het donker naar boven kunnen. We sluipen de trap op naar het schilderlokaal. Er brandt licht, zegt Suzan. Nu zie ik het ook. Gelukkig, we zijn niet de enigen. We lopen naar het lokaal en kijken door de glazen deur naar binnen. Direct zakken we door onze knieën. Suzan giechelt. Ik leg mijn vinger op mijn lippen en gebaar haar dat ze haar mond moet houden. Voorzichtig komen we weer iets omhoog en kijken over het randje het lokaal in. Daar ligt Tejo met Marlies op de grond. Ze zijn alletwee naakt. Suzan begint weer te giechelen. Stil, fluister ik, dadelijk horen ze ons, maar de kans is klein want ze maken zo veel herrie. Tejo beukt op Marlies, die alleen maar verrukte kreten slaakt. We moeten wegwezen, zeg ik, maar Suzan wil kijken. Ik trek net zo lang aan haar jas tot ze meekomt. We rennen de trap af. Ze déden het, zegt ze, net zo geschokt als ik, ze waren aan het neuken! Ja, dat heb ik ook wel gezien. Ze waren aan het neuken, zomaar midden in het lokaal. Ik heb nog nooit twee mensen zien neuken.

Suzan wil stoppen in de eerste de beste kroeg die we tegenkomen maar ik wil naar huis. Ik wil fietsen. Heel hard fietsen. Ik wil een motor hebben. Ik wil racen. Ik wil alleen zijn. Hoe kan ze dat nou doen. Met een leraar! Zomaar midden in het lokaal! Waarom doet ze zoiets. Hoe zou het voelen...

Summanstraat 69

- ~~– kastjes in de keuken~~
- ~~– telefoonrekening~~
- ~~– postvakjes of iets dergelijks~~
- ~~– keuken (flessen)~~
- ~~– vuilniszakken (rooster?)~~
- continuering collectieve bier-aanschaf
- ballotagesysteem
- lekkage ballotage
- ~~– ijskast koelkast~~

Frank streept het bierpunt door op de lijst en zegt, volgende punt – ballotagesysteem. Het is een punt van David. Hij wil een strenger toelatingssysteem voor nieuwe mensen die in huis willen komen wonen. Hij vindt dat je ook als je er niet bent een vetorecht moet kunnen uitbrengen én hij vindt het flauw dat iemand zijn punt belachelijk heeft gemaakt op de lijst met punten. Peter Paul giechelt dat hij het nou juist wel een leuke woordspeling vond. Ik word zo moe van die David, die heel de tijd zijn gelijk wil. Dacht ik eindelijk van dat kinderachtige gezeik af te zijn, woon ik met een jongen die nog erger is dan Otto, Ysbrand en Benny bij elkaar. Hij vraagt of ik met hem meega naar een feest op zijn vereniging maar ik denk er niet over. Ik wil met Suzan iets anders zoeken, een huis zonder jongens, iets waar we kunnen werken, zodat we niet per se voor alles naar de academie hoeven.

En jij. Frank wil weten wat ik vind van de ballotage. Ik vind het onzin. Dat is dan drie tegen en twee voor, zegt Frank.

Eureka Hotel, Grote Gracht 119

Kassa! Ik stop mijn geld in mijn portemonnee. Het is veel meer dan dertig. Ik heb de hele avond gehuicheld en geglimlacht naar dikke rijke mannen, dunne domme blondjes, schreeuwende leeghoofden

en een brakende kleuter, als ze maar een fooi gaven. Hoe meer, hoe beter.

Summanstraat 69

Zijn lippen glimmen van het vet, zijn servet zit vol vlekken en hij is zo dik als een ballon. Hij heeft zijn armen in de lucht. In zijn handen houdt hij een mes en een vork. Voor hem op tafel ligt een vrouw spartelend op een schaal tussen de vruchten.

Mijn deur vliegt open. David, in een net pak, komt bezweet mijn kamer binnenstuiven. Mijn handen en mijn armen zitten vol verf. De vloer van mijn kamer ligt vol kranten en tekenvellen. Hij pakt me bij de hand en zegt dat ik mee moet komen. Ik zeg dat ik bezig ben. Hij zegt dat het belangrijk is. Ik wil weten hoe belangrijk. Heel erg belangrijk, zegt hij, belangrijker dan iets anders op de wereld. Ik zet mijn kwast in een pot maar hij trekt me al mijn kamer uit, de trap af. Buiten raapt hij zijn fiets van de grond, springt erop, gebaart me dat ik achterop moet springen en racet met mij de straat uit.

Grote zaal studentencorps, Groensingel 220

Hij gooit zijn fiets tegen de muur en sleurt me mee het gebouw in. Overal lopen jongens in nette zwarte pakken en meisjes in galajurken. Iedereen lacht en is dronken. Ik voel me totaal misplaatst in mijn kleren vol verf. David trekt me mee door de menigte. We stoten tegen een jongen, die met acht glazen bier boven zijn hoofd, zich door de mensen wringt. Het bier gutst over ons heen. Midden in de zaal stopt David. Hij kijkt omhoog naar een grote kroonluchter en trekt me er precies onder. Dan gaat hij op zijn knieën zitten en zegt dat hij van me houdt. Ik begin te lachen.

Summanstraat 69

*Een naakte vrouw staat alleen tussen tien coniferen.
Zij heeft haar armen om zich heen geslagen.*

Er wordt op mijn deur geklopt. Ik weet dat het David is. Hij staat in de deuropening met een fles champagne en twee glazen in zijn hand. Hij vraagt of hij binnen mag komen. Ik knik. Hij gaat naast me op de grond zitten en begint de kurk los te wrikken. Die knalt tegen het plafond. De champagne stroomt over mijn tekening. Hij zegt tien keer sorry, schenkt de glazen in en geeft mij een glas. Waarop toasten we, vraag ik. Op jou en mij want vandaag ga je ja zeggen.

Havenhoofd bij de Bergkade

Het is voorbij. Ik ben niet meer wie ik was. Ik ben anders. Ik voel de vorm van zijn lichaam nog afgedrukt in mij. Het is net of zijn penis er nog is. Ik ben geopend. Ik heb nooit gewacht op dit moment. Ik wilde eigenlijk nog spelen. De kale populieren staan ijzig stil. Het water is bevroren maar ik gloei. Ik gloei van onder tot boven. In elke cel van mijn lichaam brandt een vuur. Een vuur dat ik niet ken. Ik hoopte dat de winterkou het zou doven maar het wakkert het alleen maar aan. Kan ik ooit nog tekenen. Kan ik ooit nog verbeelden wat ik voel. Het is voorbij. Ik ben niet meer wie ik was. Ik ben anders.

Academie der Schone Kunsten, Klaas Beensterstraat 126

‘Ik vind Veronica niet goed. Ze kan niet abstract denken, alles wat ze verbeeldt is figuratief.’ Tejo staat naast Jannes, docent ruimtelijk.

‘Maar ze produceert veel, en voor ’n eerstejaars lang niet slecht.’

‘Het gaat niet om kwantiteit, het gaat om kwaliteit,’ zegt Tejo, ‘we zijn geen fabriek! Het is belangrijk dat ze begrijpen wat de plek van een kunstenaar is in de huidige maatschappij. Ik vind dat zij... ja, ook wij... dat zij een duidelijk standpunt moeten innemen, positie bepalen, keuzes maken. Wij, de kunstenaars, hebben altijd zeer belangrijke signalen gegeven aan de samenleving, en daar gaat het om.’

‘Waar heb je het eigenlijk over?’

Summanstraat 69

Er is niemand thuis. Ik gooi alle ramen open en verzamel alle lege flessen uit de keuken, de wc, de badkamer en de gang, doe ze in dozen en zet ze bij het vuilnis. Later zal ik een heel grote open keuken hebben. Ik trek de koelkast open en haal al het bedorven eten eruit, gooi het in een zak en zet die buiten naast de flessen. En naast die keuken zal ik een tv-kamer hebben met een grote luie bank. Ik vul de afwasbak met water en begin met de eerste stapel pannen. Naast de tv-kamer zal een heel grote kamer zijn met ramen die op een rivier uitkijken. Boven zal iedereen een eigen slaapkamer hebben en is er voor David een werkkamer. Ik droog de eerste serie afwas af en zet die in de kastjes. Ik doe nieuw water in de afwasteil en begin met de borden. Ik wil drie jongens en speciaal voor hen zal er in de kelder een kamer komen waar ze rookbommen mogen maken. Ook zal er beneden een doka en een wijnkelder zijn. Ik droog de borden, ververs het water en begin met de glazen. In de tuin zal een sauna zijn, naast de rivier waarin we kunnen zwemmen. En bij de buitendeur zal een hok komen waar iedereen zijn vieze laarzen uit kan doen. Het water is nog helder dus was ik het bestek in hetzelfde water af. Vlak bij de rivier zal een speciaal atelier voor mij worden gebouwd. Met ramen naar het noorden en naar de rivier. Ik droog de glazen en het bestek af en probeer alles kwijt te raken in de nu overvolle kastjes. Het atelier zal een houten vloer en twee kale wanden hebben om te werken. Ik maak nieuw sop, boen het aanrecht en het fornuis. Er

zitten korsten op die er al zitten vanaf het moment dat ik hier ben komen wonen. In het atelier zal ik niets kunnen horen van alle herrie in het huis. Het zal er helemaal stil zijn. Ik dweil de vloer en knijp de dweil uit in de emmer. Ik hoor de deur slaan. David komt de gang in en ziet mij op m'n knieën in de keuken. Hij lacht als hij mij ziet en kust me. Hij is aangeschoten en ruikt naar bier. Hij zegt dat hij de ideale vrouw heeft gevonden, mooi, slim, handig en ook nog zorgzaam. Ik zeg dat hij voortaan wel zijn afwas zelf moet doen. Hij vraagt waar zijn fles aquavit is. Ik zeg dat alle flessen die ik heb opgeruimd leeg waren. Hij zegt dat hij die fles hier, hij wijst naar de koelkast, had neergezet. Ik zeg dat er geen fles was. Hij wordt kwaad en trekt alle kasten open op zoek naar zijn fles die er niet heeft gestaan. Hij scheldt en foetert. Ik zeg dat hij op zijn kamer moet gaan kijken. Hij loopt bonkend omhoog. Dat huis aan de rivier, denk ik, dat zal er nooit zijn.

Academie der Schone Kunsten, Klaas Beensterstraat 126

Ik steek mijn vinger omhoog en moet samen met ene Karel, die beeldhouwen doet, en een heel grote lap naar het dak. We klimmen op een laddertje. Ik met de touwen. Hij met de doek. We knopen de touwen vast aan de schoorstenen en een antenne. We gooien het doek over de rand. KUNSTACADEMIE BEZET wappert er in grote letters. Beneden gaat er gejuich op. Karel gaat naast me zitten. We kijken naar de gebouwen om ons heen. We steken overal bovenuit. Hij ruikt naar pepermint. Ik vraag of hij nog een pepermintje heeft. Hij zegt dat hij verslaafd is aan pepermint. Ik zeg dat ik het ook lekker vind.

Ik lig in het tekenlokaal op de eerste verdieping. Naast me ligt de slaapzak van Suzan, en die van ene Doris, die mode doet. Er zijn nog meer slaapzakken, ik weet niet van wie. Ik ben moe van een hele dag vergaderen en daarna nog vier uur rennen in mijn zwarte rokje. Ik heb amper een fooi gekregen. Ik kon niet lachen. Ik wilde niet lachen. Ik vond de mensen zo vreselijk stom. De hele dag gaat

het over geld. Dat we meer geld moeten krijgen en geen bezuinigingen. Dat we contact moeten leggen met andere scholen en universiteiten over hoeveel geld zij krijgen en wij. Dat we niet mogen opgeven voordat ze ons al het geld hebben toegezegd. Ik voel alleen mijn voeten en die doen pijn.

Suzan maakt me wakker. Ik baal want ik was eindelijk in slaap gevallen. Ze vertelt opgewonden over ene Jacob die fotografie doet en met wie ze uren heeft gekletst. Hij woont in een loods die wij ook als atelier kunnen gebruiken. Suzan straalt en vraagt of ik weet waarom vrouwen zwanger worden. Omdat ze vrijen, zeg ik. Ze zegt dat de meeste vrouwen een kind krijgen omdat ze een man aan zich willen binden. Ik zeg dat het best is en dat ik wil slapen. Ze zegt dat die Jacob een ex heeft die toen hij het uitmaakte nog snel zwanger van hem is geworden. Dus hij wou nog wel met haar naar bed, zeg ik. Ze tettert dat het een ongelukje was en dat vrouwen altijd extreme dingen schijnen te doen als hun man hen wil verlaten. Ben je verliefd of zo, vraag ik.

Eikenlaan 8

Dora zit rechtop in haar bed als Bernard de kamer instapt.

‘Slaap je nog niet?’

‘Nee, ik heb op je gewacht.’

Bernard wast zijn gezicht en poetst zijn tanden.

‘Waarom ga je elke keer zo tekeer tegen haar?’

‘Omdat ze meedoet aan die belachelijke bezetting. Omdat ze op die school, bezet of niet, geen donder leert. Omdat ze sinds ze op kamers woont in kleren loopt alsof ze zo uit het circus is gevestigd. Omdat ze mijn dochter is.’

‘En de mijne. Wat heb je tegen haar gezegd?’

‘Dít!’

‘Geen repercuties dit keer?’

Bernard trekt zijn pyjama aan en gaat in bed liggen. ‘Nee. Ik heb alleen gezegd dat ze niet weet wat kunst is.’

‘Bernard, wat weet jij nou van kunst! Je gaat nooit naar een museum.’

‘Nou en!’

‘Wist je trouwens dat ze een vriendje heeft?’

‘Ook dat nog! Natuurlijk een of andere langharige nozem met een motor?’

‘Nee, een student gynaecologie.’

Bernard kijkt haar vol ongeloof aan.

‘En hij is lid van het corps.’

Bernard’s mond valt open.

Summanstraat 69

David valt op zijn knieën en doet zijn handen smekend tegen elkaar terwijl hij als een mariabeeld naar me opkijkt. Ik heb geen geld, zeg ik. David wijst naar de oude beschuitbus op mijn boekenplank. Hoe weet hij dat ik daar geld in heb, dat heb ik nooit tegen iemand gezegd. Zijn ogen knipperen ondeugend. Dat geld is voor mijn motor. Dat geld gebruik ik zelf ook niet. Hij rolt op de grond als een hond en begint mijn tenen te likken terwijl hij blaffend en piepend vraagt of ik voor één keer een uitzondering wil maken. David, zeg ik, ik heb nooit één cent uit die pot gehaald, voor niets en niemand. Je bent een vrek, zegt hij lachend en staat op om me te kussen. Hij bijt zachtjes in mijn oor en fluistert lieve woordjes die ik niet eerder heb gehoord. Hij likt met het puntje van zijn tong langs mijn hals. Hij glijdt met zijn handen over mijn lichaam. Ik word warm en zacht vanbinnen. Hij duwt me op mijn bed, leunt over me heen en kijkt me aan. Voor een keertje, vraagt hij. Hoeveel heb je dan nodig, vraag ik. Duizend, zegt hij. Duizend! Duizend! Hij werpt tegen dat hij het mij per ommegaande terug zal betalen. Waar heb jij zo veel geld voor nodig. Hij zegt dat hij zijn rekeningen op de vereniging moet betalen anders wordt hij geroyeerd en als hij geroyeerd wordt van het corps kan hij zijn toekomst als specialist wel vergeten want het is allemaal ons kent ons. David ligt naast me en kijkt me aan. Hij smeekt en belooft dat

hij het echt heel snel terug zal betalen. Hij zal gaan werken bij Johnson & Johnson of als vuilnismen, het maakt hem niet uit. Hij spreidt zijn wijs- en middelvinger, brengt ze naar zijn mond om te zweren maar ik zeg dat hij niet op de grond moet spugen en loop naar mijn bus. Mijn bus vol afwas- en bedieningsgeld, waar nog nooit iets is uitgegaan, alleen maar in. Ik open de bus en kijk erin. Ik ga aan mijn tafeltje zitten en begin te tellen.

Negenhonderdvierentachtig. Dat kan niet. Er moet minstens twaalfhonderd in zitten. Ik kijk naar David en vraag of hij eerder geld uit de bus heeft gehaald. Hij schudt zijn hoofd. Ik wil weten hoe hij wist dat er geld in zat. Hij begint een heel verhaal over een kater en koffie en haast. Mijn koffie staat in de keuken. David wordt boos en zegt dat hij het geld niet meer hoeft als ik hem niet vertrouw, dat hij niet begrijpt dat ik hem niet wil steunen, dat ik toch heb gezegd dat ik van hem hou, dat het voor hem zo niet meer hoeft. Hij wil de kamer uitlopen. Ik houd hem tegen en geef hem het geld. Hij lacht, geeft me een kus, zegt dankjewel mijn liefste Veronica Land (met de L van lucratief, van leegroven, van lulverhaal) en rent m'n kamer uit.

Eureka Hotel, Grote Gracht 119

‘Veronica heeft gevraagd of ze ook in het weekend kan werken.’

‘Dat wordt een probleem.’

‘Hoezo, je zocht toch nog mensen voor het terras?’

‘We gaan dicht.’

‘Dicht? Het terras is net open!’

‘Nee, we gaan dicht!’

‘En dat zeg je me zo even tussen neus en lippen door.’

‘Ik had het je vanochtend al willen vertellen maar je kwam zo laat.’

‘En waarom gaan we dicht?’

‘Omdat de bank me geen krediet meer geeft. Ik ben failliet.’

‘Failliet! Man, deze tent loopt als een trein, hoe kun je nou failliet zijn?’

Industrieterrein de Gommert

Ik ben een varken. Een rund. Een teef. Een ezel. Een dombo. Een ongelofelijke stomme oetlul. Wat heb ik gedaan. Waarom vertrouwd ik hem. Hij heeft nog steeds het uitzendbureau niet gebeld. Waar is nou de Slievenweg. Aan de overkant loopt een meisje. Ze trekt een ijzeren ding aan een touw achter zich aan. Zal ik het haar vragen. Ik steek over en zie dat het een broodrooster is die ze achter zich aan trekt. Zou ze gek zijn. Ik vraag of ze de Slievenweg weet. Ze lacht naar me en zegt dat ze er nooit van heeft gehoord. Ik vraag of ze dan misschien weet waar slachterij Verdonk is. Ze zegt dat ze geen vlees eet. Nee, ik verdomme ook niet, zeg ik en begin te huilen. Ze vraagt wat er is. Ik kan alleen maar huilen. Ik kan niets zeggen. Ik wil niets zeggen. Ik schaam me omdat ik zo dom ben. Dat ik een naïeve trut ben. Ik zak op de grond tegen een boom. Het meisje gaat naast me zitten en begint ook te huilen. Wat is er, vraag ik. Ze vertelt dat ze net is gevluht van het huis waar ze woonden, dat er een vreselijke huiseigenaar was, die haar bedreigde met een mes omdat hij meer huur wilde, dat iedereen haar voor hem had gewaarschuwd maar dat ze geen andere kamer kon vinden, dat ze uit het keukenraam is geklommen toen hij er weer aankwam en dat het enige wat ze heeft kunnen redden haar broodrooster is. Ik vertel haar van David, het geld, de motor en hotel Eureka. We moeten opeens heel erg lachen omdat we alletwee absoluut niet willen dat iemand ooit weet hoe stom we zijn geweest en we beloven elkaar dat we het nooit aan een ander zullen vertellen. Ik heet Veronica, zeg ik en zij zegt dat ze An heet, van Antoinette Antonia. We lachen weer, nu om de lelijke naam. Ze zegt dat ik gek ben om als vegetariër aan de lopende band vlees te gaan staan hakken omdat hij te belazerd is om te gaan werken en dat ze me Veer gaat noemen want Veronica vindt ze te lang. Ik zeg dat ze vannacht bij mij kan slapen als ze wil. We lopen naar de bushalte. Er scheurt een motor door de straat. Een Yamaha XT 500! Ik wijs. Dat is de motor die ik wil.

Summanstraat 69

‘Hebben jullie nou nog wat of niet?’ vraagt Wouter, die bij David op zijn kamer een pilsje drinkt.

‘Vannacht heeft ze wel bij me geslapen maar ze heeft de hele avond lopen zeiken.’

‘Waarover?’

‘Ach, ik heb wat geld van d’r geleend en dat wil ze terughebben.’

‘Pik jij het dat die An er de hele tijd is?’ vraagt Wouter.

‘Ik ben het met je eens, kerel. Ik vind dat we een nieuwe huisregel moeten maken: “Geen logés langer dan een week”, of er moet dubbel huur betaald worden.’

‘Zouden ze lesbisch zijn? Sinds die meid hier is dragen ze elkaars kleren.’

‘Nou je het zegt. Ja, misschien zijn ze dat wel, daar heb ik helemaal niet aan gedacht. Wil je nog een bier?’ Zonder op antwoord te wachten loopt David naar de keuken. Hij kijkt of er verder niemand op de gang is, komt terug met twee nieuwe flesjes en doet zijn deur dicht. Hij reikt Wouter het flesje aan en kijkt naar de foto van Veronica op zijn schouw. ‘Volgens mij moet jij het tegen het huis zeggen.’

‘Wat? Van dat lesbisch?’

‘Nee, van die dubbele huur.’

Wouter pakt het flesje en neemt een grote slok. ‘Maar dan moet jij me steunen.’

David knikt. ‘Als jij mij dan de volgende keer steunt.’

‘Doe ik toch altijd.’

Academie der Schone Kunsten, Klaas Beensterstraat 126

Sjors heeft een dikke buik, een grote bos grijze krullen en een lange snor waar nog wat broodkruimels in zitten. Hij ziet eruit of hij zo uit een Italiaanse mafiablm is gestapt. Sjors stelt zich voor als de hoofddocent van de afdeling schilderen. Hij zegt dat we, na het basisjaar, nu écht aan het werk gaan en dat we naast de vaste

vakken zoals modeltekenen en stilleven ook een stel vrije opdrachten krijgen, die we de week voor de kerstvakantie moeten presenteren. Uit zijn zak haalt hij een papiertje en leest voor – *Een persoonlijke belevenis*. Niemand begrijpt hem. Hij zegt dat dat de opdracht is. Niemand begrijpt hem. Jullie moeten op je eigen manier een persoonlijke belevenis verbeelden. Maar alles wat ik maak is persoonlijk. Sjors kijkt me streng aan en zegt dat het niet de bedoeling is er een persoonlijke beleving in te leggen als je een model tekent, natuurlijk wel je persoonlijke stijl, want daarvoor ben je hier, om die te ontwikkelen, maar van een model moet je leren hoe de menselijke vorm in elkaar zit en moet je je niet laten afleiden door fantasie. Wat maakt deze Sjors eigenlijk zelf. Verft hij deurposten of zo.

Summanstraat 69

Waar zijn mijn rode kopjes, over een kwartier is Dora hier om thee te drinken. Ik zoek tussen de afwas, in de kastjes, in de koelkast, tussen de pannen op het fornuis. Ik klop bij Frank aan maar die heeft ze niet. Wouter, David en Peter Paul zijn niet thuis, maar ook in hun kamers zijn mijn kopjes niet. Ik zoek in mijn eigen kamer, de douche en de wc. Nergens zijn de knalrode kopjes. Toch heb ik er vanmorgen met An nog thee uit gedronken. Ik maak twee andere kopjes schoon, doe de koekjes op een bordje en gooi de verpakking in de vuilnisbak. Daar, boven op een lading beschimmelde macaroni liggen mijn kopjes. Alle vier in duizend stukjes.

Kleine Singel 16

We bellen aan bij een smal hoog huis. Een oude vrouw opent het raampje in de deur. Ik vraag of we aan het goede adres zijn voor de kamers die te huur zijn. Hoe is je naam, vraagt ze. Veronica Land, zeg ik en dit is An Klaverhorst. Ze wil An zien en vraagt hoe ze

heet. An zegt dat ze An Klaverhorst heet. De vrouw doet de deur open en zegt dat je het maar nooit weet tegenwoordig, jongens lijken zo veel op meisjes, maar een stem kun je niet verdraaien. Ze loopt met een stok, herhaalt dat ze nooit jongens binnenlaat en gaat ons voor naar een kamer die van top tot teen gevuld is met porseleinen beeldjes. Ik houd van kunst, zegt ze. Ik zeg dat ik op de kunstacademie zit. Ze zegt dat ze niet van dat moderne houdt maar van échte kunst. We moeten op de sofa gaan zitten en krijgen thee met een krakeling, die al klaarligt op een zilveren schaalte met een kanten kleedje eronder. Wat doet je vader, vraagt ze aan An. Hij is scheikundig laborant, zegt ze. En jij, vraagt ze aan mij. De mijne is stuwadoor. Ze wijst naar de muur, bijna onzichtbaar achter de schilderijtjes en plankjes met beeldjes en vraagt of hij die kan opknappen. Ik leg uit dat stuwadoor iemand is die zeeschepen laadt en lost. O stuwadoor, zegt ze, ik dacht dat je stukadoor zei. Ze lacht heel hard. Ik hou niet van harde muziek, zegt ze. Het blijkt dat sinds haar zoon Ronald uit huis is er sowieso geen muziek meer wordt gedraaid. Ze vertelt dat haar zoon nog maar een keer per jaar komt. Alleen op tweede kerstdag. Ze zegt dat ze altijd vroeg naar bed gaat en dat ze om zeven uur de deur op het nachtslot doet. Ik kijk naar An en An kijkt naar mij. Ze schenkt ons nog een kopje thee in en vraagt wat An doet. Die vertelt dat ze danslerares wil worden. De mevrouw begint een heel verhaal over hoe ze vroeger met haar man ging dansen in Hotel Internationaal en dat ze ooit een tweede prijs heeft gewonnen met de Berliner wals maar dat die tegenwoordig niet meer wordt gedanst. Ik sein naar An, ik heb geen zin in al dat geouwehoer. We staan tegelijkertijd op. O, jullie willen natuurlijk de kamers zien, zegt de vrouw. We seinen naar elkaar dat dat dan maar moet. Ze strompelt naar de gang en daalt de trap af naar de kelder. Ik schud mijn hoofd, An trekt een vies gezicht. De vrouw gaat stapje voor stapje naar beneden. We komen in een donkere gang. Aan het einde doet ze een deur open, een berghok waar al jaren niemand meer is geweest. Ik voel de slappe lach opkomen als ze ook nog een stel dozen opzieschuift. Achter de dozen is een deur, ook in geen honderd jaar open geweest. We

helpen haar trekken terwijl we nu alle twee moeten lachen. De deur schiet open en we kijken in een verwilderde tuin. Voor we iets kunnen zeggen haalt ze een sleutel uit haar zak, zegt dat ze moe is en dat we zelf maar moeten gaan kijken. Ze wijst naar een gebouwtje achter in de tuin.

Het Tuinhuis

We trekken de klimop weg. Ik steek de sleutel in het slot. Straks vinden we Sneeuwwitje, zegt An, hartstikke dood en vergaan. Ik duw de deur open. We staan in een leeg gangetje vol stof met een paar deuren. De eerste deur komt uit in een klein leeg kamertje, de tweede deur ook, de derde, aan de kopse kant, leidt naar een piepklein keukentje en de vierde deur komt uit in een grotere kamer. An begint te gillen en te dansen. Veertje, Veertje, roept ze, we hebben een huis, een eigen huis!

Summanstraat 69

*In een woeste lucht waar de wolken lijken op golven
vliegt een grote witte albatros met zijn vleugels
heel wijd zwevend op de wind.*

Eikenlaan 8

‘Je gaat haar toch niet al die dingen geven?’ Benny kijkt wantrouwend naar Dora, die een doos aan het inpakken is.

‘Deze kopjes en glazen gebruiken we al jaren niet meer,’ zegt ze en stopt een kandelaar en een koektrommel in de doos.

‘Maar wij gaan binnenkort ook op kamers.’

‘Jij krijgt weer wat anders.’

‘Maar ik ben juist zo gehecht aan die kandelaar.’

Dora haalt de kandelaar uit de doos en geeft hem aan Benny.
'Alsjeblieft, en nu de kamer uit.'

'Niet te veel geven, hè?'

Dora doet de kast open, zoekt even, haalt er een nog veel mooiere kandelaar uit en stopt die in de doos.

Het Tuinhuis

Pa en ma lopen gearmd weg. Otto roept dat nu de muziek harder kan, wat ook direct gebeurt. Ons huisje is propvol mensen. Iedereen drinkt, praat, danst en lacht. De jongens van de Summanstraat zijn er, behalve David, terwijl ik hem wel heb uitgenodigd, zelfs na de ruzie van vorige week.

Maud is zonder Koos en drinkt te veel terwijl ze maar blijft roepen hoe heerlijk ze zich voelt een avond zonder de kinderen. Suzan hangt om de nek van Jacob en wil meer weten over naaktfotografie. Marlies heeft die enge Tejo meegenomen, maar hij kwam wel met een heel goeie fles wodka. Paula kletst serieus met Ysbrand in de keuken. Mark en Fred praten over motoren, muziek en Afrika. Benny is met zijn vriendinnetje maar kijkt tussendoor ademloos naar An, die danst met haar laatste vlam, een Franse muzikant uit Toulouse. Ik heb mijn oog laten vallen op ene Thomas die meegekomen is met de broer van An, een meubelontwerper met heel grote handen en de meest sexy ogen van het hele feest. Bij het nummer 'I'm free' loop ik naar hem toe, pak zijn hand en trek hem op de dansvloer. 'I'm free like no woman ever has been. I'm free.' We dansen samen heel wild, alsof ons leven ervan afhangt. An geeft me een knipoog.

Het Tuinhuis

Ik sta in de deuropening en kijk naar hoe Thomas wegloopt. De deur in de schutting valt met een klap dicht. Hij is net vader geworden en vertelt me dat pas nadat we vier hele nachten hebben

gevreëen. Zijn vriendin komt vandaag terug uit het ziekenhuis met hun baby. Achter me hoor ik An. Ze komt naast me staan met twee kopjes thee. We drinken en kijken naar de tuin, waar de eerste bladeren vallen, naar de oude schutting, naar het huis van Mevrouw, naar elkaar— dan slaat ze haar arm om me heen.

*De vrouw staat met haar vuisten in haar zij.
Ze heeft knalrode lippen en een gesloten mond.
Ze staart wezenloos voor zich uit. Haar bloes is
half open, je ziet haar borsten. Op haar borsten
zijn de afdrukken van grote handen te zien.*

Slagerij Nagel, Huidenmakerweg 32

‘Die meid is gek.’ De slager kijkt naar het bloedende koeienhart in zijn hand. ‘Ze wilde er alleen maar een foto van maken! Ik dacht dat het voor haar hond was.’

Het Tuinhuis

Ik wurm mijn fiets door de smalle deur in de schutting en loop naar ons huis. Voor de deur staat David, verkleumd van de kou en de regen, te roken. Als hij me ziet, wil hij me een kus geven. Maar ik draai mijn gezicht weg. Hij protesteert en zegt dat hij geld heeft. Alles, vraag ik. Nee vijftig, zegt hij. Ik vraag wanneer de rest komt, het is nu meer dan een half jaar geleden. David haalt het geld uit zijn zak en zegt dat hij volgende week weer vijftig komt brengen. Ik pak het geld en wil naar binnen gaan. Hij blijft staan dralen voor de deur. Ik vraag of er nog wat is. Hij haalt een pakje uit zijn tas. Hij geeft het aan me en zegt dat dit nog een sorry is. Ik maak het open. Vier knalrode kopjes. Hij vraagt of hij even binnen mag komen. Ik vraag waarom. Hij zegt omdat hij het zo koud heeft.

Ik zet de kopjes op de tafel in de kamer. Hij zegt dat hij het een

leuk huis vindt. Ik laat hem de rest zien. De keuken en de slaapkamer van An. Als we in mijn slaapkamer staan voel ik me onbeschermd en kwetsbaar. Ik wil dat hij zo snel mogelijk weer weggaat. Ik wil niet dat hij mijn plekje ziet. Maar hij blijft staan en haalt een envelop uit zijn zak. Voor jou, zegt hij. Mijn beslapen bed ligt open en bloot naast ons, de lakens en dekens rommelig maar uitnodigend. Mijn bed, dat hij zo goed kent. Ik open de envelop. Het is een boekje vol ansichtkaarten van motoren. Hij lacht naar me en vraagt of ik die al heb. Ik schud mijn hoofd. Hij zegt dat ik op pagina vier moet kijken. Daar staat een foto van een crosser in de bossen op een Yamaha XT 500. David komt tegen me aan staan en zegt weer sorry. Ik kijk naar de ansichtkaart, de modder die wegspat bij de wielen, de gebogen armen van de berijder met de handen stevig om de handvatten. Ik bedank hem en geef hem een kus. Hij houdt mijn hoofd vast en kust me terug. Ik kus ook terug. Ik vergeet alles wat er is gebeurd.

Academie der Schone Kunsten, Klaas Beensterstraat 126

‘Het is een onvoldoende.’ Sjors loopt aan zijn snor te trekken en kijkt naar de twintig grof beschilderde foto’s, van slaggers met een rood hart in hun hand. ‘Dit was niet de bedoeling.’

‘De bedoeling?’ Pieter, docent plastische vormgeving, staat verlekkerd te kijken naar de serie.

‘Ik geef schilderen, geen fotografie!’

‘Wees toch niet roomser dan de paus, man, dit is briljant!’

‘De opdracht was wel vrij maar niet zó vrij.’

‘Wat lul je nou, het is tweedimensionaal en ik zie verf. Leer haar dan modeltekenen.’

Sjors gaat met een zucht zitten. ‘Heb jij wel eens geprobeerd modeltekenen te geven aan een klas die heel de tijd roept dat ze inspraak en gelijke rechten willen.’

Pieter kijkt naar Sjors.

Dansschool Leidergracht 45

Twintig kleine meisjes in turnpakjes en op blote voetjes komen het lokaal binnenhuppelen. Aan de kant zit een blonde vrouw met een tas waar prei uitsteekt. An zet muziek op, de meisjes kijken vol bewondering naar haar. An doet een paar pasjes voor en de meisjes doen haar na.

Een meisje dat een draai maakt.

De blonde vrouw komt naast me zitten en vraagt of ik haar dochter teken. Ik schud mijn hoofd en probeer me te concentreren op de meisjes.

Een voet...

De vrouw zegt dat haar dochter het van haar heeft.

die op het puntje van...

Ze zegt dat zij vroeger ook heel erg goed was, dat ze niet mocht dansen van haar vader, dat ze anders zeker danseres was geworden, dat ze haar kind die kans niet wil ontnemen, dat haar dochter de jongste is van de klas, dat ze net vier is, dat ze haar Micky heeft genoemd naar Mick Jagger, dat ze hoopt dat haar dochter net zo beroemd zal worden als haar naamgenoot, dat...

...haar tenen staat.

Het Tuinhuis

Ik hoor An zingen terwijl ze opstaat en naar de keuken loopt. Ze zet theewater op en verplaatst allerlei kopjes en borden. Ze kent het tweede couplet niet en begint weer van voren af aan. Ze stopt met zingen en roept of ik wakker ben. Ik zet het begin van het tweede couplet in. An staat in mijn deuropening en vraagt wat ik gedaan heb, want de huishoudportemonnee is leeg. Ik open mijn mond om te zeggen ‘niets’ als ik opeens bedenk dat David daarnet is weggegaan. Hij kuste me vaarwel met een grapje hoe lekker krikken vroeg in de dag is en zei dat hij naar college moest. An staat met de open portemonnee. Ik zeg dat ik het geld even heb geleend. Ze kijkt me aan, veel langer dan nodig, en vraagt dan wanneer, want gisteravond laat heeft zij er twee briefjes van vijfentwintig ingedaan. Ik zeg dat ik het aan David heb geleend. Ze vraagt me wanneer ik het er weer in terug doe. Ik zeg vandaag.

Summanstraat 69

Frank zegt dat David bier kopen is en dat hij over een half uur terug is. Ik ga David's kamer in. Wat gaat eraan. Zijn nette pakken, waarin hij zich zo graag bezuipt. Zijn studieboeken, die hij toch niet inkijkt. De foto van zijn ouders, waarop ze hem omarmen op de skipiste. Zijn lp's, waarmee hij de meeste dagen doorkomt. De gouden vulpen, die nog van zijn grootvader is geweest. Zijn gitaar, waar hij alleen op speelt als hij sentimenteel is. Mijn foto's, waar zijn mijn foto's. Mijn tekeningen. Mijn brieven. Mijn trui. Mijn sjaal. Mijn boek over Picasso. Mijn kurkentrekker, die hij zo handig vindt. Alles wat van mij is doe ik in een rugzak die ook van mij is, loop naar de gangkast, haal tussen de rotzooi een pot witte hooglans lak te voorschijn waarmee ik ooit de trapleuning heb geverfd, wrik de pot open, pak een kwast en loop terug naar de kamer. Scheur uit een van zijn medische studieboeken een tekening van de inwendige vrouw. Zet dan al zijn boeken en platen netjes tegen elkaar op de grond en schilder erop met hele dikke

klodders verf 'WAARDE 1000'. Dan leg ik de tekening van de interne vrouw op de grond en schilder op de plek van het hart een 'hart' en zet mijn naam eronder – Veronica Land (met de L van lul, van lapzwans, van leugenaar). Ik loop naar beneden, groet Frank, stap op mijn fiets en zing keihard 'Money, money, money. What's so funny in the rich man's world'.

Derde Havenstraat 24

Een rij tweedehands motoren. Ik zet mijn rugzak op de grond en kijk. Hij staat er niet bij. Een man in overall komt naar me toe sloffen en vraagt wat ik zoek. Ik zeg dat ik een tweedehands Yamaha XT 500 zoek. Hij wijst naar een klein buikschuiverig model waar ook Yamaha op staat. Ik vraag of hij een bril nodig heeft. Hij sloft terug naar achteren en verdwijnt achter een gordijn. Ik wacht, vijf, tien minuten, een kwartier maar hij komt niet terug. Ik loop ook naar achteren en vraag weer of hij een Yamaha XT 500 heeft. Nu snauwt hij dat ik zeker een bril nodig heb. Ik heb geen zin in nog een conflict en zeg poeslief dat de motor die hij me aanwees geen XT 500 is en dat ik graag wil weten of hij soms tweedehands XT 500's binnen krijgt en hoe duur ze zijn. Hij snauwt dat ze tussen de twee- en drieduizend kosten.

Eikenlaan 8

'Vier kinderen laten studeren, weet je wel hoeveel dat kost?' Bernard valt in zijn pyjamabroek achterover op het bed. 'Waarom kan jij nou nooit eens iets overleggen voor je het doet.'

'Ze was overstuurd en ze werkt zo hard,' zegt Dora.

'Waar geeft ze dan al haar geld aan uit? In dat huis van dat oude mens zitten ze praktisch voor niets. Ze is vegetarisch, draagt lorren die ze even door een pot groene of gele verf haalt voor ze ze aantrekt en ik betaal haar collegegeld.'

'Ik geloof dat het nu echt uit is tussen haar en David.'

‘Aan die lapzwans heeft ze niets verloren.’
‘Ze is ongelukkig. Bernard, ze heeft haar haar afgeknipt.’
‘Wat denk je dan van mij? Jij geeft Veronica zonder te vragen een rug! Alsof ze me aangewaaid komen.’
‘Ze betaalt het terug zo gauw ze kan.’
‘Als wij in het bejaardenhuis zitten te verpieteren, zeker.’

Kanaalweg 299

Ik klop op de deur van de loods waarop ‘Rode Kees’ staat. Een grote Surinamer doet open. Ik zeg dat ik voor de motor kom uit de advertentie. Hij begint zo hard te lachen dat ik denk dat de loods zal instorten. Binnen roept iemand of er wat is. Hij buldert dat hier iemand is voor de motor. En dan, alsof het onweer aan alle kanten om ons heen losbarst, brult hij, EEN VROUW! Er komt een heel lange jongen vol puisten naar de deur. Hij kijkt naar mij en zegt dat het de eerste keer is dat Kees niet liegt en gaat weer naar binnen. Ik haal de advertentie uit mijn zak en laat hem zien – Yamaha XT 500 f1000,-. De Surinamer is van de een op de andere seconde stil. Hij wijst op zijn voorhoofd en wil weer naar binnen gaan als ik zeg dat ik echt voor de motor kom. Hij kijkt me aan en vraagt of ik geld heb.

We lopen naar de zijkant van de loods. Hij trekt een zeil opzij en daar staat, onder de modder, de Yamaha XT 500! Hij pakt hem beet alsof het een kinderfietsje is, tilt hem over de rotzooi heen, zet hem voor me neer en vraagt wat ik ervan vind. Ik vraag wanneer hij er voor het laatst mee heeft gereden. Gisteren nog, zegt hij. Dus alles doet het. Hij knikt, zwaait zijn been over de motor, draait aan een schroefje en trapt de kickstart in. Er gebeurt niets. Hij draait weer aan het schroefje, trapt weer, de motor geeft een knal en begint te lopen. Mooi geluidje, hè, zegt hij. Een dof ritmisch geplof. Alsof er een colonne engelen de hemeltrap afrent, zo mooi klinkt het. Hij stapt van de motor en geeft hem aan mij. Opeens weet ik niet meer hoe het ook alweer moest. Wat was ook alweer wat. Hij vraagt of ik wel een rijbewijs heb. Natuurlijk, zeg

ik hem, al twee jaar. Ik stap op de lopende motor en voel aan de hendels, het gas, de rem, de koppeling en de dodemansknop, het komt allemaal weer boven. De een is naar beneden, zegt hij. Ik trap, geef gas en rij. Voorzichtig, roept hij me na.

Ik rij langs het kanaal. Zou dat getril wel goed zijn, en het stuur staat een beetje scheef. Ik rij terug naar Rode Kees. Het is een eencilinder, meisje, die moeten trillen als de billen van een mooie vrouw en hij begint weer heel hard te lachen terwijl hij het stuur neemt en het met een ruk recht zet. Hebben of niet. Hij is wel erg vies, zeg ik. Effe de slang erop, zegt hij en breekt een stuk verdroogde modder van het spatbord. Mag ik hem op proef, vraag ik. Het onweer begint weer, hij buldert dat hij nu nog vrijgezel zou zijn als zijn vrouw dat tegen hem had gezegd. Voor achthonderd, vraag ik. Hij kijkt me lachend aan en zegt dat het duizend was. Achthonderd twintig, probeer ik. Achthonderd vijftig. Achthonderd vijfenzeventig. Nu moet hij ja gaan zeggen want ik moet ook nog een helm kopen. Achthonderd negenennegentig. Hij krijgt een glimlach op zijn gezicht en zegt niets. Negenhonderd en een. Een wat, vraagt hij. Eén cent, zeg ik. Bulderend van het lachen loopt hij naar binnen en komt terug met een stuk cake en de papieren, omdat je zo'n leuk moppie bent.

Het Tuinhuis

Ik lig in mijn bed. Aan mijn grote teen zit een touwtje. Het touwtje loopt door het raam naar buiten, langs de kastanjeboom, door een spleet in de schutting en zit vast aan mijn motor. Ik mag niet slapen want buiten staat mijn motor. Mijn motor zonder slot. Iedereen kan hem stelen. Als iemand hem aanraakt moet het touwtje van de motor, door de schutting, langs de kastanjeboom, door het raam strak trekken en moet ik het voelen. Hoop ik. Waarom heb ik nou wel een helm maar geen slot gekocht.

Kleine Singel 16

Op tafel staat mijn kopje thee en de krakeling. Ik leg onze maandelijkse huur op tafel. Je hebt een nieuwe vriend, hè, zegt Mevrouw. Ik kijk haar verbaasd aan, sinds David dronken een fles door de ruit heeft gegooid en we het huis een week gebarricadeerd hebben gehad, heb ik genoeg van mannen en van wat eraan hangt. Ze lacht en zegt dat ze de motor bedoelt. Vriend, nee, dat is geen vriend. Elk knalletje dat ik hoor bezorgt me een slechte nacht. De lekkage aan de rechterkant heeft me al vier middagen van de straat gehouden en hij lekt nog steeds. Elke kilometer die ik erop rij ben ik bang dat hij opeens zal stoppen, wat moet ik dan doen. Ik weet niet waar al die boutjes en moertjes voor zijn maar hij is mooi, zo mooi. En het geluid... alleen dat geluid al. Ze vraagt of ze achterop mag. Mevrouw! Achter op mijn motor! Ze is vierentachtig en kan amper nog lopen. Ze houdt haar hoofd een beetje schuin, haar dunne haren vallen van haar schouder en ze knippert wat met haar ogen. Ik kan nog beter een Berliner wals met haar dansen dan ingaan op dit voorstel maar ze wil niet dansen, ze wil achterop. Ze heeft haar hele leven al op een motor willen zitten maar als meisje mocht dat nooit. En bij de bevrijding mochten alleen de jonge meisjes en was zij al te oud. Haar zoon heeft ook even een motor gehad maar die weigerde pertinent zijn moeder achterop te nemen. Ik vraag of ze een broek heeft. Een pyjamabroek, zegt ze.

Academie der Schone Kunsten, Klaas Beensterstraat 126

*Diepe groeven in het gezicht en wapperende haren.
Alles in het gezicht van de oude vrouw lacht, haar
mond, haar neus, haar ogen, haar wenkbrauwen,
het kuiltje in haar kin.*

Sjors staat naast me en zegt hard, zodat iedereen het hoort, dat ik het model zo natuurgetrouw mogelijk moet natekenen en niet

elke keer ervan alles bijhalen. Hij wijst naar de oude vrouw die voor ons op het podium zit en vraagt of ik lange wapperende haren zie. Het is geen kleurplaatje waar je buiten de lijnen vrij mag spelen. Ik zeg dat ik herinnering en werkelijkheid met elkaar vermeng. Hij smaalt en zegt dat oude vrouwen niet zo heftig kunnen stralen. Mannen, denk ik, zijn de meest domme wezens die er bestaan, geef mij maar een kamerplant.

Achtersteeg

Voordat u aan de carburateur kunt werken, kunt u beter het zadel en de benzinetank loshalen, zoals in paragraaf 2 beschreven is. Ik haal het zadel en de tank los en leg ze in de steeg naast mijn boek. Trek dan de framedeksels los. Ik trek de deksels los en leg ze op het zadel. Los de borgmoeren, waarmee de stelbouten van de gaskabels op de ankerplaat geborgen zijn. Wat staat daar. Ik lees het nog een keer. Ik volg het plaatje en zie wat ze bedoelen. Ik zoek tussen mijn gereedschap naar de juiste sleutel. De vijfde steeksleutel die ik pak past. Haal de stelbouten los en haak de kabelnippels uit de bedieningsschijf. Ik friemel net zo lang tot hij eindelijk losschiet. Ik sla de bladzijde om en maak de eerste zwarte veeg in het nieuwe boek. Los de schroefklemmen, waarmee de carburateur op de inlaatbuis en luchtfilterbuis vastgezet is. De schroef zit vastgeroest, ik moet al mijn kracht gebruiken om hem los te krijgen. Trek de carburateur nu naar achter van de inlaatbuis af en manoeuvreer hem uit de motor. Als ik nou maar niets kapotmaak. Als ik hem straks maar weer goed in elkaar krijg. Als ik maar geen schroefjes kwijtraak. Tap de achtergebleven benzine uit de vlotterkamer af door de kleine aftapschroef onderin de vlotterbak los te draaien; draai hierna de aftapschroef weer vast. Ik laat het beetje benzine op de straat lopen, ik moet dat eigenlijk niet doen, de laatste tijd worden er steeds meer vervuilde plekken op de wereld gevonden. Draai gelijkmatig de schroeven los, waarmee het carburateurdeksel bevestigd is en licht het deksel van de carburateur: Om en om gaat mijn schroevendraaier in het gaatje en draai ik ze los. Haal de moer en ring los, die op het uiteinde van de

gasschuifas zitten en verwijder de bevel. Voorzichtig haal ik het los en kijk naar het steeds ingewikkelder uitzierende apparaat. *Haak de terughaalveer van de gasschuif los en trek de schijf en de as los...* Wat ben jij aan het doen, hoor ik achter me. Ik kijk om en zie een man in een legerjack. Ik zeg dat ik mijn carburateur aan het schoonmaken ben omdat mijn motor steeds afslaat, in het boek staat dat een vuile carburateur daar de oorzaak van kan zijn. De man duwt me opzij terwijl hij mompelt dat dit geen vrouwenwerk is. Hij trekt en duwt wat. Hij rommelt wat tussen mijn gereedschap en daarna weer aan de motor. Ik hoor een krak. Hij staat op, zegt dat ik beter naar een garage kan gaan en loopt de steeg uit. Ik kijk naar de open carburateur. Het heveltje is gebroken.

Binnenplaats Prinses Marielaan 143

‘Wat is dit nou voor ’n brik? Waar is je motor?’ André loopt de binnenplaats op van zijn broer Mark.

‘Binnen, deze is van Veronica, ze heeft hem helemaal hierheen geduwd omdat ze hem niet kon maken.’ Mark draait een schroefje aan, start de motor en luistert.

‘Ben je haar slaafje of zo?’

Mark veegt het haar uit zijn gezicht. ‘Ik heb het haar aangeboden.’

‘Wat ben jij toch een slappe lul dat je je zo laat gebruiken, het spleetje huilt even en jij werkt je uit de naad. Wijven!’ André spuugt op de grond.

Mark draait de schroef nog iets verder aan en luistert weer naar het geluid.

‘Je moet haar gewoon laten betalen, eikel. Ze zijn gewiekt, het ene moment spelen ze de feminist en als ze het niet zelf meer kunnen zien ze je opeens weer staan.’

‘Veronica is binnen bezig in m’n huiskamer.’ Mark stapt op de motor en rijdt weg.

Een man met lange wapperende baren, op de rug gezien, zit op een oude Moto Guzzi en rijdt door een Afrikaans landschap met lemen hutten. Er lopen halfnaakte vrouwen met potten op hun hoofd. Hoog in de lucht is een adelaar die een duikvlucht inzet. Op de grond, in de bandsporen van de motor loopt een kleine muis.

Ik neem afstand van de muurschildering en kijk tevreden naar het resultaat. Achter me gaat de deur open. André slaakt een kreet van afschuw.

Wilhelmskade 41

‘Je moet het haar verbieden, het is levensgevaarlijk!’ Wanda zet een schaalje zoutjes neer. ‘Kijk, iets nieuws, wokkels.’

‘Verbieden?’ Dora pakt een wokkel bijt hem in tweeën, proeft en pakt er nog een.

‘Je kan het toch proberen?’

‘Dat moet jij zeggen. Je kleindochter rookt hasj en jij zegt tegen mij dat ik mijn dochter moet verbieden motor te rijden.’

‘Ik weet niet zeker of Patricia hasj rookt. Ik vermoed het.’

‘Wanda, laten we het over iets anders hebben, ik kom hier om even mijn hart te luchten en niet om me door jou de les te laten lezen of te horen dat ik een slechte moeder ben.’

‘Als ze haar straks van de snelweg moeten krabben ligt het niet aan mij.’

‘Hou óp!’

Opel Kadett

‘Hé, kijk! Een meid in een rokje op een motor.’

‘Waar?’ André ziet nu ook de motorrijdster die hen over de dijk tegemoet komt. ‘Ah,’ kreunt hij, ‘dat ziet er geil uit.’ Het korte rokje wappert in de wind tegen de blote benen van de vrouw, die voor de rest motorlaarzen, een leren jack, handschoenen en een helm draagt.

‘Die moeten niet vrij los mogen rijden,’ zegt Ron terwijl hij aan zijn kruis krabt.

De motorrijdster zoekt langs hun auto.

‘Hé, die ken ik!’ zegt André, die even over zijn schouder kijkt.

‘Hij kent haar weer!’ zegt Ron, die zich helemaal omdraait om naar de benen van de vrouw te blijven kijken.

‘Ik ken haar echt!’ André tuurt in zijn achteruitkijkspiegel naar Veronica, die steeds kleiner wordt. ‘Da’s m’n ouwe buursletje, volgens mij is m’n broer daar verliefd op. Ahhh!’

De Kadett schiet van de weg, duikt in de sloot en komt met een klap tot stilstand terwijl de motorkap onder water verdwijnt.

Academie der Schone Kunsten, Klaas Beensterstraat 126

Mijn helm hangt er niet. Mijn helm is gejat, gewoon van de kapstok naast het lokaal.

Dikke Arie zit bij de buitendeur. Hij zit altijd bij die deur, met zijn pijp en zijn krant, tenzij studenten papier en verf willen kopen, dan sloft hij terug naar zijn hok. Hij heeft ook sigaretten te koop maar dat is alleen voor ‘vrienden’ en de directeur mag dat niet weten. Ik vraag Arie of hij iemand met mijn helm heeft zien weggaan. Hij zegt dat er tientallen mensen in en uit zijn gelopen, dat hij geen ogen op zijn rug heeft, alleen in zijn hoofd, en die gebruikt hij goed want hij heeft mijn advertentie wel zien staan. Hij pakt de krant en slaat hem open. Welke advertentie, vraagt Cees. Waarom komt Cees toch altijd als je hem niet wilt zien. Cees pakt de krant uit Dikke Arie’s handen en leest hardop – *Ik rij*

motor en ik zoek andere VROUWELIJKE MOTORRIJDSTERS. Cees snuift, Arie pakt de krant terug. Cees zegt dat zijn broer misschien wel een beha wil aandoen en of dat ook goed is.

Een vrouw met grote rode borsten heeft een paar grote zwarte handschoenen aan. Met een hand dekt ze haar blote borsten af.

Sjors zucht als hij ziet wat ik getekend heb. Hij beklemtoont dat als een model geen handschoenen aanheeft, ik ook geen handschoenen moet schilderen. Sjors loopt door. Cees steekt zijn tong naar me uit.

Sjors staat stil bij Cees, kijkt naar het werk op zijn ezels en zegt dat hij de borsten verkeerd heeft weergegeven. Hij pakt een potlood, met twee lijnen laat hij zien hoe het moet en zegt dat Cees beter naar de borsten moet kijken.

Ik steek mijn borsten én tong uit naar Cees.

Prinses Marielaan 143

‘Hebben jullie nou iets? Of niet?’ André kijkt neer op Mark, die voorovergebogen over zijn Moto Guzzi staat.

‘Doet je Kadett het alweer, na die duik?’

‘Ik snap niet wat jij in dat kind ziet. Ze haat mannen.’

‘We hebben gisteren anders heerlijk gegeten samen en haar kleppen gesteld.’

‘Dus je doet het met haar!’

‘Ik help haar en zij helpt mij.’

‘Jezus, man, je lijkt wel een orakel, zeg gewoon dat jullie neuken.’

‘Wij neuken niet. Ik heb haar kleppen gesteld en zij heeft gekookt.’

‘Ben jij homo?’

Het Tuinhuis

Van de krant, roept An als ik de tuin inkom, en houdt een envelop op. Ze ligt met Jochem, die een uitkering heeft en ook in een fietswerkplaats voor tweedehands fietsen werkt, in het gras romantisch slagroomtaart te eten. Ik vraag wie er jarig is. Ze zegt dat ze door is naar het volgende jaar en of ik ook een stuk taart wil. Ik haal een bord en scheur de envelop open. Er zitten drie brieven in.

Mijn naam is Ger en ik rij zelf ook motor een Honda Silverwing. Het lijkt me heel leuk om een vriendin te hebben die ook motor rijdt. Ik ben 1.80, donker haar, een snor en hou van jazz en uitgaan.

Prullenbak!

Ik ben amateurfotograaf en maak portretten van bijzondere vrouwen. Ik zou graag een serie van je maken op je motor. Het mag ook gekleed.

Prullenbak!

Beste motorrijdster, ik heb nog een motorpak over van mijn vriendin, die altijd achterop ging. Ze heeft me na vijf mooie jaren plotseling verlaten, waar ik het nog heel moeilijk mee heb. Het pak hangt hier in de gang en ik wil het eigenlijk niet meer zien maar weggooien is zo zonde want ik weet hoe moeilijk het is een damespak te vinden. Mijn neef heeft het vorig jaar meegenomen uit Amerika. Het is nog zo goed als nieuw. Maat 36, lichtblauw skai.

Prullenbak!

An zegt dat het pak misschien iets is voor mijn nichtje Patricia want die wil toch ook gaan motorrijden en Jochem wil de brieven

lezen. Hij vindt het interessant om te zien hoe ongeëmancipeerd mannen zijn. Hij vindt zichzelf dus geëmancipeerd. Dan is hij zeker vergeten dat hij elke week zijn vuile was naar zijn moeder brengt en dat hij, als hij die ophaalt, schoon en gestreken, ook volle Tupperwares met voorgekookte maaltijden meekrijgt. Maar An straalt van verliefdheid dus ik houd mijn mond.

De Achtersteeg

Ik doe, als gewoonlijk, aan het begin van de steeg mijn helm af. Even vol gas mijn haren voelen. In de steeg loopt een kale man. Ik wacht tot hij eruit is. Als hij langs me loopt, zegt hij, wijzend naar mijn motor, dat het net het geluid van een naaimachine is. Ik zeg dat ik maar één naaimachine hoor lopen en dat hij dat is. Ik geef gas en schiet de steeg in. Die vijftig meter zijn altijd even kicken. Als ik bij onze deur stop kijk ik over mijn schouder in de hoop dat de kale niet achter me aankomt. Maar de man is verdwenen. Ik doe het slot door mijn voorwiel en hoor gesis. Ik kijk verschrikt op. Maar zie de man niet. Waarom krijg ik nou nooit een slot dicht als ik haast heb. Ik hoor weer het gesis en zie iemand vanuit het donker bij de vuilnisemmers te voorschijn komen. Mijn haren staan recht overeind. Dan zie ik dat het Patricia is. Ik vraag wat ze hier zo laat doet. Ze zegt dat ze is weggelopen en bij me wil slapen. Ik vraag of Maud en Koos weten dat ze hier is. Ze begint te giechelen.

Het Tuinhuis

Ze pakt mijn shag en rolt een sigaret. Ik snij vier boterhammen, die ze allemaal opeet. Ik neem een glas wijn en zij wil er ook een. Ze trekt haar schoenen uit en zet die netjes in de gang onder de kapstok. Als ik vraag wat er is gebeurd, zegt ze dat ze er genoeg van heeft als een kind te worden behandeld, dat ze niets mag, dat iedereen in haar klas meer mag dan zij, dat Koos weer haar zakgeld

heeft ingetrokken omdat ze in de Kaaf is geweest, dat Maud maar blijft zeuren dat ze aan de hasj is, dat ze dat maar één keer heeft gedaan, dat ze het niet eens lekker vond, dat haar vriend Rik niet bij haar thuis mag komen omdat hij vijf jaar ouder is, dat haar zusjes alles wat ze doet doorvertellen, dat ze weg wil en op kamers wil gaan wonen. Wil je echt weg of wil je hier een paar dagen logeren, vraag ik, want als je echt weg wilt moet je naar het JAC en als je een paar dagen komt logeren bel ik dat je hier bent. Echt weg, zegt ze overtuigd.

Wilhelmskade 41

‘Heeft Veronica dan geen besef wat het is om kinderen te hebben!’ Wanda, met rode ogen, probeert een fles witte wijn te ontkurken. ‘Maud had d’r kind al begraven, ze had toch minstens kunnen bellen.’

Dora pakt de fles uit Wanda’s handen, draait de kurkentrekker wat dieper, trekt hem open en schenkt twee glazen in. ‘Ik heb me net zo veel zorgen gemaakt als jullie, nu moet je niet boos zijn op mij!’

Wanda begint nog harder te huilen. ‘Ik was er zeker van dat ze ervandoor was met een van die hasjongens, ik zag haar al in een harem zitten, ergens in Afghanistan.’

‘Zo snel zijn ze daar niet.’

‘O nee! Ik ken een man, die z’n dochter zit in een harem en hij krijgt haar er niet uit!’

‘Wie dan?’

‘De dochter van een vriendin van mijn kapper.’

‘O, een kapper!’

Kapsalon Mireille, Wethouder Biermanstraat 33

‘Dora gaat weer naar de psycholoog.’

‘Wat! Maar ze heeft nu toch dat schoolorkest?’

‘Eén middag in de week! Maar de week heeft zeven dagen met heel veel uren, sinds haar jongens op kamers wonen heeft ze last van de stilte.’

‘Vroeger werd ze gek omdat er geen stilte was, het is ook altijd wat met haar, ze moet gewoon wat gaan doen!’

Boulevard aan zee

*Een breed lang gezicht met hoog voorhoofd.
Streng ongelijke ogen onder een stel dikke
wenkbrauwen. Een spitse mond. Een moedervlek
naast de brede neus. Een spleetje in de kin en een
adamsappel die fel naar voren steekt.*

Ik geef het portret aan de man. Zijn vrouw zegt dat hij precies lijkt. De man betaalt me. Naast hem staan een moeder en haar zoontje te wachten. Het jongetje heeft al zeker tien minuten lopen zeuren en eindelijk heeft de moeder ja gezegd. Ze gaat op mijn krukje zitten. Ik vraag of ze een dubbelportret willen maar het jongetje zegt dat z'n moeder alleen moet. De vrouw vraagt of haar haar goed zit. Ik knik.

*Een smal ovaal gezicht, licht ingevallen ogen en
sluik lang haar. Dunne geëpileerde wenkbrauwen,
een lange neus met kleine neusgaten, diepe lijnen
in haar voorhoofd...*

Het jongetje begint aan de rok van zijn moeder te trekken. De vrouw zegt dat ze zo gaan zwemmen. Het jongetje zegt dat hij ook wil. De moeder vraagt of ik ze toch samen kan tekenen. Ik vertel haar dat ik bijna klaar ben en dat het kind straks alleen mag. Ze knikt, zegt dat tegen het kind. Het joch begint te huilen. De

moeder pakt hem op en vraagt of het een bezwaar is als hij op haar schoot zit.

...een lange hals met veel kettingen en een brede mond met de mondboeken omboo...

De jongen steekt zijn hand in de mond van de moeder. De moeder trekt de hand eruit. De jongen steekt hem er weer in. Je krijgt zo een ijsje, zegt ze. Hij wil geen ijsje en steekt zijn hand weer in de mond van zijn moeder.

...de mondboeken omlaag en kuiltjes in de wangen.

Ze vindt hem prachtig, zegt ze, terwijl ze helemaal niet naar de tekening kijkt maar naar het kind, dat nu heel hard aan een van haar kettingen trekt. Ze zoekt geld in haar zak en betaalt me. Mijn volgende klant gaat zitten. Achter me hoor ik een kreet en kralen die op de grond vallen. Het kind begint te huilen en de moeder valt op haar knieën op de boulevard om haar kralen bij elkaar te zoeken.

Bejaardentehuis Morgenlied, Maasplein 73

‘Je hebt geen zin, hè, lieverd?’

Sjors zit naast zijn moeder op een grote groene poef. ‘Ik ben gewoon niet uitgerust deze vakantie.’ Hij trekt aan zijn snor en kijkt naar de haren die hij er uitgetrokken heeft. ‘Ik zie ertegen op. Ik zie er voor het eerst echt tegen op. Het is niet meer zoals vroeger. Ze luisteren niet meer. Ze oefenen niet meer. Ze kunnen toch overal oefenen? Hoe vaak heb ik jou wel niet getekend?’

‘Je kunt ze tellen. Ik heb ze allemaal bewaard in de onderste la van de grote kast.’

‘Schilderen is een ambacht. Ze snappen niet dat ze nooit vrij

kunnen gaan spelen als ze de basis niet beheersen. Ze beseffen niet dat Picasso, Braque, Mondriaan, ach, noem ze maar op, ook eerst de principes helemaal onder de knie hadden, die mannen konden tékenen. Nu doen ze maar. Ze geven een bijna kaal model wapperende haren of smijten er wat vlakken en kleuren overheen en denken dat ze geniaal zijn.'

'Zo is de jeugd, lieverd. Zo is de jeugd.'

'Weet je wat ik een van die meiden hoorde zeggen? Dat ik een gefrustreerde mislukte kunstenaar ben omdat ik al jaren niet meer heb geëxposeerd. Snappen ze dan niet dat lesgeven heel veel tijd kost.' De tranen schieten Sjors in de ogen.

Zijn moeder legt haar hand op zijn hoofd en streelt hem.

Wethouder J. Verwerstraat 367a

Ze laat me binnen in een zachtgele flat met hoogpolig tapijt. Aan de kapstok hangt een helm en een paars jack. Ze werkt achter de bar bij Van Leeuwen's Broodjeszaak. Ze heet Astrid en heeft een Jawa. Een Jawa, wat is dat in godsnaam. We gaan met de lift naar beneden naar een berging onder in de flat. Daar staat een kleine ouderwetse motor. Astrid aait met haar hand over het zadel en is zo trots dat ik die Jawa zowaar ook mooi ga vinden. Ze geeft me een artikel van een vrouwenmotorclub. Bestaat er een vrouwenmotorclub. Zijn er dan inderdaad meer vrouwen die motorrijden. Ik zie er nooit een. Ze geeft me een artikeltje – *De Vrouwen Motor Club, de VMC*, met een telefoonnummer. Ik ga vanavond nog bellen.

Jozef Christof Nelismanweg 217

Had ik bloemen moeten meenemen of koekjes. De deur gaat open en er staat een klein dik vrouwtje. Hai, ik ben Ursula, zegt ze. Hai, ik ben Veronica, zeg ik. Ik hoor het gelach en geklets in de kamer al. Als ik binnenkom is iedereen even stil. Ursula stelt me voor als

het nieuwe lid. Ik word hartelijk verwelkomd op de maandelijkse thuisbijeenkomst en ga tussen een blonde, Trix, en een lange vrouw, Gerda, op het grijs leren bankstel zitten. Tegenover me zitten op een andere bank ook drie vrouwen. De rest zit op losse stoelen. Ik zeg dat ik verbaasd ben dat er zo veel vrouwen zijn want buiten staan maar drie motoren. Ingrid giechelt dat ze nooit in de regen rijdt en Gerda zegt dat haar motor naar de garage moest en dat ze met de auto is gekomen. Ik krijg thee met een stroopwafel terwijl ze elkaar foto's laten zien van hun vakanties. Ik zie dat in de keuken een groep mannen aan een tafel bier zit te drinken. Gerda zegt dat daar de mannen zitten. De mannen. Dit is toch een vrouwenmotorclub. Ik rij nooit zonder mijn man, zegt ze, en Trix giechelt dat ze geen man heeft maar dat het echt heel aardige kerels zijn en dat ze er helemaal geen last van hebben. Zij praten met elkaar en wij ook.

Prinses Marielaan 143

Mark trekt wat aan een kabel en draait aan een schroefje. Hij heeft volgens mij helemaal geen zin om naar mijn achterrem te kijken. Er is echt iets niet goed, zeg ik hem. Hij zegt dat er bij hem ook iets niet goed is. Ik vraag wat er is, want zijn Guzzi ziet er als gewoonlijk fantastisch uit. Ik ben verliefd op je, zegt hij. O god, nee. Door die paar kussen vorige week. Door één avondje stappen dat uit de hand liep. Alsjeblieft niet. Niet jij. Jij niet. Jij bent mijn maatje. Wees alsjeblieft niet verliefd. Doe het niet. Stop het. Stop het voor het te laat is. Ik wil gewoon met je kletsen. Gewoon met je aan de motor prutsen. Gewoon samen lachen. Niet dat zenuwachtige gedoe. Dat gedraai. Dat... Ik ben niet verliefd op jou, zeg ik. Hij zegt dat hij dat al dacht maar dat hij het toch moest zeggen. Hij begint weer aan het schroefje bij mijn achterwiel te draaien. Ik vind je heel lief, zeg ik, je bent mijn beste maatje. Mark draait aan de schroef. Ik kijk naar hem. Ik wil je geen pijn doen. Ik wil dat je gelukkig bent. Ik wil dat we vrienden blijven. Ik wil... *Knap!* Er breekt iets bij mijn achterwiel.

Café de Buizerd, Heergreef 110

‘Je had haar gewoon moeten pakken. Vrouwen willen gepakt worden.’ André kijkt smalend naar zijn broer.

‘Zou ze me nog wel willen zien, denk je?’ Mark neemt een slokje van zijn pilsje.

‘Wil jij haar nog zien dan?’

‘Denk je dat ze het erg vond, dat ik het heb gezegd?’

‘Mark, die meid gebruikt je, zie je dat nou niet! Jezus, wat ben jij een lul.’

‘Ze heeft nieuwe schokbrekers nodig, dat moet ik haar nog wel zeggen.’

André slaat op de tafel. ‘Wákker worden, eikel!’

Het Tuinhuis

Ik hoor huilen. Ik luister. Het is An. Ik klim uit mijn bed en loop de gang op. Ik klop zachtjes op haar deur maar ze antwoordt niet. Ik doe de deur voorzichtig open en kijk naar binnen. Op het bed is een homp dekens waaruit gesnik klinkt. Ik leg mijn hand op de dekens. De homp huivert. Ik vraag wat er is. De homp snikt alleen maar. Ik leg mijn arm over de homp. De homp leunt even tegen me aan en schiet dan weer los. Ik pak de homp met An erin beet en trek haar in mijn armen. Het snikken wordt harder. Ik maak een heel klein gaatje en zie een stukje van haar gezicht maar ze is helemaal in elkaar gedoken. Ik duw de deken nog een beetje opzij en streel haar haar. Ze rilt. Ik vraag of ze wat wil drinken. Opeens duwt ze de dekens van zich af en zegt dat ze water wil. Ze gaat niet naar de keuken, maar naar de douche. Ze doet de deur op slot. Ze heeft de deur nog nooit op slot gedaan. Na tien minuten klopt ik. Vijf minuten later weer. Ik roep dat ik thee heb. Dat ik het ben. Dat er verder niemand is. Ik pak een schroevendraaier en maak de deur open. Door de stoom zie ik haar staan. Ik stap op haar af, draai de kraan dicht en droog haar af, ze heeft kippenvel over haar hele huid. Ik pak haar lievelingsshirt, trek het over haar hoofd en

vraag of ze bij mij in bed wil liggen, ze knikt. Ze ligt tegen me aan en blijft maar rillen. Ik sla mijn armen om haar heen en streel haar tot ik in slaap val.

Eikenlaan 8

Ik ben je vader, schreeuwt pa tegen mij. Ik krijs dat alle mannen vuile verkrachters zijn. Hij wijst op zijn borst en schreeuwt dat niet alle mannen hetzelfde zijn. Dora probeert me te sussen maar ik word alleen maar kwader. Gaat ze hem nog helpen ook, terwijl ik dit verdomme ook voor haar doe! Snapt ze dat dan niet! Snapt ze dan niet dat alle vrouwen slachtoffer zijn van die pikken! Die klootzakken! Die grote gore smeerlappen. Benny komt binnen. Ik gil dat hij ook een verkrachter is. En Otto. En Ysbrand. Dat ik nooit meer iemand kan vertrouwen. Dat de hele wereld ziek is. Dat— Mama slaat haar armen om me heen. Ze fluistert of ik een kopje thee wil. Ik begin te huilen. Ik kan niet meer stoppen. Ik wil in haar kruipen om er nooit meer uit te komen. Ik wil klein zijn. Ik wil weer een baby zijn. Tegen haar blote borst aan liggen. Niets weten. Alleen maar voelen. Alleen maar liefde krijgen. Alleen maar warmte. Alleen maar zacht.

Academie der Schone Kunsten, Klaas Beensterstraat 126

*Een man schreeuwt het uit. Aan zijn grote stijve
pik hangt een zwarte hond. Zijn tanden stevig
in het roze vlees.*

Sjors vindt het onzin dat ik het op een doek van twee bij drie meter heb gemaakt en wijst naar het werk van de anderen in de klas. Ik zeg dat ik het ook op verschillende kleine vellen had kunnen maken maar dat ik het gewoon groot moest schilderen. Hij vraagt waarom ik zo agressief ben. Ik vraag of hij gelukkig getrouwd is.

Hij zegt dat hij een vriend heeft. Ik weet even niet wat ik moet zeggen. Sjors een homo!

♀♀♀ huis, Lepelaarsgracht 203

An staat onzeker in het midden van het zaaltje, om haar heen staat een groep vrouwen, allemaal op blote voeten. Er brandt wierook en uit de boxen zingt een zachte vrouwenstem. Ze pakken elkaar bij de hand, krampachtig, en maken een kring. Ze sluiten hun ogen. De gezichten zijn strak gespannen. An begint mee te neuriën met de muziek.

De vrouwen bewegen langzaam op de muziek.

*Gesloten ogen met tranen. Reikende handen.
Handen die elkaar vinden. Een strelende hand.
Een omhelzing. Lichamen over en door elkaar.*

Mijn potlood schiet over het papier. Ik zie de vrouwen veranderen. Elk kwartier lijken ze meer te ontspannen en bewegen ze lossers. De muziek stopt. Ze zijn verworden tot een kluwen kleren, haren en lichaamsdelen. Nog steeds zijn hun ogen gesloten. Ze geven zich steeds meer over, bewegen, strelen en kussen elkaar. An draait naar de pick-up en zet een andere plaat op. Krijgende vrouwenstemmen denderen de sacrale ruimte binnen.

*Haren wapperen alle kanten uit. Handen reiken
naar omhoog. Een krijgende mond. Een verwilderd
gezicht. Stampende voeten. Gebalde vuisten.*

De muziek stopt. Ze storten als een groep in elkaar en huilen. Sommigen kreunen, bij anderen stromen de tranen zonder geluid. Ik sta zachtjes op en ga naar de keuken om thee voor ze te zetten.

Gekraakte bioscoop, Singelweg 298

Op de oude kranten leggen we voorzichtig elk onderdeel dat we losschroeven. Astrid rechts de onderdelen van haar Jawa en ik links die van de XT. Mijn motor staat op een paar lege bierkratten en wordt elk uur naakter en naakter. Ik leg de carterbeschermplaat en de bouten op de krant en schrijf erbij wat het is als ik opeens de woorden 'Rode Kees' zie staan.

Kanaalweg – Het lichaam van Abu Geduld (alias Rode Kees) geboren in Paramaribo en voormalig wereldkampioen motorcross, is dood aangetroffen in een auto aan de kanaalweg. Er zijn aanwijzingen dat het geen natuurlijke dood betreft. De politie is een buurtonderzoek gestart.

Ik kijk naar mijn naakte XT, de oude motor van Rode Kees. Rode Kees was ooit wereldkampioen motorcross. Rode Kees is dood. Hoe kan zo'n grote sterke man nou doodgaan.

Valberg de Gruyterlaan 95

'Ingrid gaat haar motor verkopen.' Trix poneert het nieuwtje met een grote smile.

'Is ze zwanger?' vraagt Ursula.

Trix knikt enthousiast.

'Wat heerlijk voor haar. Wanneer komt het?'

'Oktober.'

'Komt Veronica nog? Ik heb die artikelen bij me,' zegt Gerda.

'Ik heb haar gebeld maar ze kon weer niet. Wie wil er nog thee?'

'Die Veronica wordt nooit echt een actief lid volgens mij.'

'Ze is kunstenaar.'

'O, daarom rijdt ze op zo'n oud brik.'

'Het is wel 500cc. Dat is meer dan de jouwe.'

‘Casper vindt dat ik een nieuwe moet kopen, wat vinden jullie?’

‘Ik heb een heel mooie rode gezien. Een Honda.’

‘Hè, get, rood!’

‘Wie denken jullie trouwens dat JR heeft doodgeschoten?’

De vrouwen worden even stil en dan opeens schreeuwt iedereen door elkaar. ‘Kristin, Pam, Bobby, Sue Ellen, Mrs Ellie.’

Het Tuinhuis

Ze is dood, zegt de man. An komt naast me staan in de deur-opening en vraagt wat er is. Mevrouw is vannacht overleden en wij moeten ons huis uit, zeg ik haar, en dit is haar zoon, Ronald. Maar Ronald is al weer naar het huis gelopen, waar zijn vrouw met een vies gezicht voor het raam staat en een van de beeldjes ophoudt. Ronald roept dat ze die rotzooi in de vuilnisbak moet gooien. An duwt me opzij en loopt Ronald achterna. Ze zegt iets tegen hem en ze gaan samen naar binnen. Even later komt ze naar buiten met een doos vol beeldjes. Ze huilt en zegt dat Mevrouw al is weggehaald, dat we haar niet eens meer kunnen zien, dat de kamer helemaal overhoop ligt, dat er al heel veel beeldjes waren gebroken maar dat ze deze heeft gered.

Eikenlaan 8

‘Ze gaat kraken!’ Bernard komt de slaapkamer binnenstormen.

‘Waar?’ Dora opent slaperig haar ogen.

‘Waar? Hoor je wat ik zeg, je dochter gaat kraken omdat ze weg moeten uit dat tuinhuisje. Als ik haar zeg dat wij hier vier kamers leeg hebben staan zegt ze dat ze niet meer bij haar ouders wil wonen.’

‘Dat begrijp ik wel.’

‘Maar kraken!’

‘Kom in bed, ik sliep al, dan praten we er morgen verder over.’

Dora klopt met haar hand op de deken.

‘Jij altijd met je morgen. Morgen is ze misschien zwanger van

zo'n kraker of zit ze in een motorgang. Morgen, wat nou morgen!
Morgen gaat mijn geldkraan dicht.'

'Dan móet ze wel gaan kraken.'

Snelweg naar de stad

De wind waait door me heen. Ik draai het gas nog verder open. Ik wil dat de wind me oppakt en meeneemt de lucht in. Ik ben door! Door naar het laatste jaar! Maar waar ga ik wonen. Hoe moet ik leven. Waar moet ik heen. Ik ben alleen. De vrouwen met wie ik ga kraken zijn allemaal lesbisch en An is alleen nog maar bezig in het vrouwenhuis. Ik word ergens ingeduwd. Ik voel het gebeuren. Hoe moet dat, wonen met lesbische vrouwen. In de Summanstraat komt een kamer vrij, David gaat weg, toch wil ik daar nooit meer wonen. Ik wil weer verliefd worden. Gewoon zorgeloos verliefd. Ik wil alles vergeten. Pak me, wind. Pak me. Ik draai het gas helemaal open en schiet vooruit.

Ik stop voor het stoplicht. Ik kijk in de auto naast me. Ronald! Die vreselijke Ronald van onze Mevrouw in een glimmend nieuwe auto! Hij herkent me. Hij zwaait. Ik zwaai maar terug. Ik zal hem zo eens laten zien wat optrekken is. Ik trap m'n motor in z'n een en heb mijn handen op de koppeling en het gas. Mijn blik is gericht op het rode licht. Ik weet dat hij hetzelfde doet. Hij verraad zich doordat hij z'n koppeling al wat laat opkomen. Als twee atleten staan we in de startblokken. Het licht springt op groen. Ik laat de koppeling in een keer los, schiet vooruit en moet direct de bocht nemen. Mijn achterwiel schiet over een glad putdeksel. Ik voel de motor wegglijden. Ik probeer hem te houden. De motor glijdt door. Ik wil omhoog maar mijn been glijdt al over het asfalt. Ik hoor het metaal krassen. Mijn arm klapt op de grond. Mijn hoofd stuitert in mijn helm. De motor schiet weg. Ik hoor getoeter. Een auto stopt. Ronald komt op me af. Heb je je pijn gedaan, hoor ik hem zeggen. Ik klauter overeind en zeg dat er niets is. Dat ik alleen maar ben uitgeleden. Nee, het is niets, zeg ik weer. Hij vraagt of

ik het zeker weet. Ik wuif alles weg en loop naar mijn motor. Maak je geen zorgen. Maar je been en je arm. Ach, wat schrammen. Waarom ben ik zo stom om in een rokje en een hemdje te rijden. Ze hebben me gewaarschuwd. Ik pak mijn motor en trek hem omhoog. De benzine loopt eruit. Ik zeg dat het goed is. Hij gaat terug naar zijn auto, zwaait en rijdt weg.

Bendinkstraat

Mijn been doet pijn. De auto's rijden langs me. Niemand stopt. Ik duw mijn motor. Mijn arm doet pijn en mijn nek. De weg loopt iets op. Het duwen is zwaar. Er komt een hondje naast me lopen. Onder hem bungelt zijn roze pikkie. Hij snuffelt aan mijn been. Mijn opengeschaafde been. Als dat beest nou maar niet op mijn been springt om te rijden. Ik probeer de hond weg te trappen. Niet doen! Ik kijk om wie dat zegt. Achter me loopt een pikzwarte jongeman met een aktetas. Hij lacht naar me en zegt dat ik de hond juist aan mijn wond moet laten likken! Hij pakt de hond bij zijn nekvel, kietelt hem achter zijn oor en wijst met de neus van het beest naar mijn been. Die man is gek. Dadelijk bijt dat beest nog in mijn been. Ik moet hier wegwezen. Dit is gevaarlijker dan vallen op asfalt, dan hard optrekken bij een stoplicht als je direct een bocht moet nemen, dan... Ik zeg dat hij de hond van me weg moet houden. Ik ben onderweg naar een apotheek. De jongen wijst naar mijn been en zegt dat het puntbloedinkjes zijn, dat dat komt door het doorsnijden van de bloedvaatjes in mijn leerhuidpapillen, dat in die papillen ook mijn zenuweinden zijn geraakt, dat het daarom zo'n pijn doet, dat een schaafwond nooit bloedt en dus niet schoonspoelt, dat de bacteriën uit het vuil van de straat er nu welig tieren en dat ik dus grote kans heb op een infectie. Maar deze hond... Hij wijst naar de hond, die zijn tong uit zijn mond heeft hangen. Deze hond is een alleseter die de hele dag de straat aflikt en daarvan niet ziek wordt omdat hij een grote weerstand heeft opgebouwd en vol antistoffen zit, ook op zijn tong, dat zijn grootvader hem heeft geleerd dat hij als hij een schaafwond heeft,

zo snel mogelijk een hond moet zoeken om eraan te laten likken, want zij hebben geen apotheken in de buurt. Dus... Hij heeft een heel grote glimlach... is zijn advies deze hond aan mijn wond te laten likken. Denkt die jongen soms dat ik gek ben. Ik zeg hem dat die hond me niet mag likken maar hij wel, want we leven hier in een beschaafd land. Hij steekt zijn hand uit. Mijn naam is Chipo Nkumbula, student medicijnen.

Eikenlaan 8

‘Het zijn gevaarlijke dingen. Ik heb het je altijd al gezegd!’

Gespannen kijken Wanda en Dora naar de televisie, waarop duizenden mensen wachten langs de kant van de weg om een glimp van de bruid in de glazen koets op te vangen. ‘Is ze erg gewond?’

‘Ze had een grote schaaftwond, die was wonderlijk genoeg na een dag al bijna weer weg, maar haar motor is total loss.’

‘Fantastisch, dan is ze daarvanaf.’

‘Dan ken jij Veronica niet. Ze wil zo snel mogelijk een nieuwe en gaat nu de hele zomer typen voor een Amerikaanse firma die heel goed... o... kijk... wat is ze mooi...’ Ze knikken alletwee, hun blik wijkt geen seconde van de beeldbuis. ‘Echt een koningin.’

Uit de koets stapt Lady Di.

‘Wat een lange sleep.’

Honda Garage, Buitenbentweg 345c

De verkoper draagt een gewoon net pak en zegt dat ik het moet proberen. Dat het veel lekkerder rijdt. Dat ik dan niet dat gedoe met die kickstart heb. Dat het geluid veel zachter is. Dat hij veel comfortabeler is en ik er dus veel langer op kan rijden. Ik ga op de custom-bike zitten. Hij heeft een hoog stuur. Dat voelt vertrouwd. De man zegt dat ik erop mag rijden, dat hij zeker weet dat ik hem wil, dat hij flink wat van de prijs zal afdoen als ik mijn kapotte XT

erbij inlever, dat ik zo'n deal niet kan laten gaan, dat het echt een koopje is, dat ik hem daar eeuwig dankbaar voor zal zijn.

♀♀♀ huis Lepelaarsgracht 203

Marjolein verheft haar stem, ze zegt dat het onzin is dat er jongens bij moeten zijn, het is een vrouwenkraak! Judith zegt dat haar neef wil komen helpen. Marjolein zegt dat dat ook een jongen is. Tiny is het helemaal met Marjolein eens en snapt niet waarom Judith altijd zo moeilijk doet. Ik moet straks snel de B.O.Y.'s bellen dat ze niet mogen komen. Ik vraag of er nooit jongens in het pand mogen. Wel op bezoek, maar niet tijdens de kraak, zegt Tiny. Chris lacht naar me en geeft me een knipoog. Ansje ligt tegen Hanja, haar vriendin aan, ze zegt dat zij Jos van de kraakgroep heeft gevraagd en dat ze die niet gaat afzeggen. Helga zucht. Marjolein blijft bij haar standpunt. Heleen stelt voor dat als er jongens komen, zij de achterkant doen zodat je ze niet vanaf de straat kunt zien. Tiny herhaalt dat het een vrouwenkraak moet zijn en dus alleen met vrouwen. Judith stelt voor om te stemmen. Ansje kreunt dat het nooit wat wordt als we zo beginnen. Marjolein wil weten waarom sommige vrouwen niets zeggen. Ik zeg dat ik mijn broers heb gevraagd. Helga zegt dat ik drie broers heb. Chris lacht. Tiny zegt dat het echt niet kan. Marjolein wil weten wat de anderen vinden, ze wijst naar Margreet, die zegt dat ze genoeg heeft van dat mannelijk normenperspectief, dat ze ook alleen met vrouwen wil. Marjolein wijst naar Chris, die het best vindt als jongens meedoen. Hester, die naast haar zit, maakt het niet uit. Ansje zegt dat we nu toch aan het stemmen zijn. Marjolein zegt dat het geen stemmen is maar gewoon interesse naar wat iedere vrouw wil en ze wijst naar Caro, die ook alleen met vrouwen wil, net als haar vriendin Petra. An had gelijk toen ze tegen me zei dat zij niet in zo'n groot pand met alleen vrouwen wilde wonen. Marjolein wijst naar Annet, die heel zacht praat en zegt dat ze zich een vrouwenkraak heel anders had voorgesteld, meer solidariteit en warmte, dat ze als dit de sfeer is, niet meedoet. Marjolein zegt dat een andere groep het belastingkantoor kraakt als we het

zondagnacht niet doen. De deur gaat open. Een naakte vrouw zegt dat we de massagegroep storen en zachter moeten praten. Tiny roept dat wij net zo veel recht hebben op een ruimte als zij. Judith legt haar hand op Tiny's mond, trekt haar naar zich toe en begint haar te zoenen. Ansje joelt. Marjolein zegt dat ze moeten stoppen, we zijn aan het vergaderen. Tiny kijkt achter Judith vandaan en zegt dat we niet bang moeten zijn, ze gaan heus geen handenbindertjes maken. Iedereen lacht.

Voormalig Belastingkantoor, Rewersestraatweg 7a

Op de grijze wanden van mijn kamer zijn zes aansluitingen voor telefoons en twaalf stopcontacten, die het allemaal niet doen. Ze verdwijnen onder het wilde behangpatroon dat ik op de muur schilder. Naar de straat en de gang zijn grote ramen, de grijze luxaflex is dicht. Het plafond is geel van de rook. Mijn nieuwe motor, de custom-bike, staat te glimmen in de hoek, en in de kamer naast mij woont Chris, die eigenlijk Christien heet en die net heeft gezegd dat ze verliefd op me is.

Chris verliefd op me, het is een gekke wereld. Het streelt me maar ik weet niet wat ik ermee moet. Ik heb wel zin om weer eens verliefd te zijn, maar op een vrouw! An zegt dat ik nog wel verliefd op d'r word. Dat dat vanzelf gaat als ik mijn hart maar open. In het vrouwenhuis lopen ook allerlei vrouwen die eerst met mannen gingen, zegt ze, het is heel gewoon. Ik kijk naar mijn nieuwe motor. Hij glimt zo, hij is zo chroom, hij maakt me zenuwachtig, het is net een kind dat schreeuwt en aandacht wil. Maar ik moet denken, ik moet weten wat ik wil. Wat ik hier doe.

Wilhelmskade 41

Wanda zit huilend op de bank. 'Ik ben pas vierenvijftig. Vierenvijftig!' Dora geeft haar een glas rode wijn maar Wanda duwt het glas weg. 'Vierenvijftig.'

‘Het is toch leuk om zo jong overgrootoma te worden?’

‘Jij hebt makkelijk praten, jouw kinderen studeren allemaal, maar de mijne lijken wel konijnen.’

‘Nou, de mijne zijn ook geen lieverdjes, hoor, en je vond die vriend van Patricia toch aardig? Je hebt zelf gezegd dat hij waarschijnlijk een betere vader zou zijn dan Koos.’

‘Dora, straks ga ik misschien dood als bet-betovergrootmoeder.’

‘Kom je in het *Guinness Book of Records*.’

Wanda gaat nog harder huilen. ‘Ik ben pas vierenvijftig!’

Voormalig Belastingkantoor, Rewersestraatweg 7a

Haar vinger glijdt over mijn neus, naar mijn kin, naar mijn hals. Langs het kuiltje in mijn hals glijdt ze verder naar beneden over mijn borstbeen naar het kuiltje tussen mijn borsten. Hier twijfelt haar vinger even maar maakt dan heel langzaam een cirkel om mijn rechterborst als ze terug is bij het kuiltje begint ze heel langzaam de beklimming naar mijn tepel. Mijn tepels worden hard. Vlak bij de tepel stopt ze en maakt een cirkel om de tepel en glijdt dan weer langzaam naar beneden naar het kuiltje. Haar vinger begint nu de beklimming aan de andere kant. Als ze bijna bij de tepel is trekt ze er langzaam omheen om weer af te dalen naar het kuiltje. Haar vinger glijdt verder naar beneden naar mijn navel, ze draait met haar vinger heel langzaam een rondje om mijn navel, en nog een rondje, en nog een rondje. Wat wil ze, moet ik wat zeggen. Moet ik iets doen. Weer een rondje. Moet ik zeggen dat ze verder mag gaan en afdalen over mijn buik. Weer een rondje. Wat gaat ze doen. Ik weet wat ze gaat doen. Maar gaat ze dat ook doen. Weer een rondje. Waarom wacht ze. Ik ben al zo ver gegaan waarom gaat ze dan niet door. Weer een rondje. Ik kijk op naar haar gezicht, maar haar ogen zijn gesloten. Weer een rondje. Ik lig hier naakt met een vrouw. Een vrouw die met me wil vrijen. Weer een rondje. Hoe moet ik dat doen. Moet ik het doen.

Cees vindt het porno wat ik heb gemaakt maar Sjors is voor het eerst enthousiast over mijn schilderijen, van naakte vrouwen-lichamen. Cees mompelt dat Sjors een ouwe homo is. Sjors doet of hij het niet hoort en vraagt wat ik van plan ben te gaan doen als afstudeerproject. Ik vertel hem dat ik een serie portretten van vrouwen wil maken. Cees zegt dat ik eens iets anders dan vrouwen moet tekenen. Dat hij nu wel weet dat ik dat kan, dat ik eens mannen moet durven tekenen, dat ik dat waarschijnlijk niet eens kan omdat ik van de vrouwen ben. Ik zeg dat ik hem met liefde portretteer als hij even uit de kleren gaat. Cees trekt zijn kleren uit. De klas wordt stil. Hij gooit met bravoure zijn boxer op zijn ezel, trekt zijn buik in, steekt zijn borst vooruit en gaat op het podium zitten. Hij kijkt me uitdagend aan. Ik pak een groot vel en plak het op de ezel.

Beetje gebogen houding, de schouders licht naar voren. De benen iets naar binnen gedraaid. De buik begint wat te bollen. Het lange haar sluik voor de ogen. Een satanische glimlach. Aan de voeten zit een huilende baby.

Suzan fluistert dat hij ‘eng goed’ lijkt. Sjors zegt dat we door moeten met de les. Cees springt van het podium nog steeds met buik in en borst vooruit. Als hij mijn schets ziet kijkt hij me vuil aan en zegt dat ik een vooringenomen pot ben, die het niet waard is ooit een kind te baren. Niet van jou in ieder geval, sneer ik terug.

Voormalig Belastingkantoor, Rewersestraatweg 7a

‘Veronica gebruikt me.’ Chris ligt met haar hoofd op de schoot van Marjolein.

‘We hadden ook geen hetero’s in huis moeten nemen. Die hetero-

vrouwen zijn alleen maar gericht op een ding. Zo snel mogelijk een rijke vent met een grote pik.'

'Ze laat mij nog liever van een flat afspringen of me voor de trein werpen. In plaats van dat ze me een beetje warmte geeft, zegt ze dat ze mijn therapeut niet is, terwijl ik alleen maar eerlijk wil zijn, ze zei dat ze misselijk werd van al die linkse lievigheid hier in het pand. Ze is gewoon jaloers op onze sterke vrouwensolidariteit.'

'Ik vertrouwde haar van het begin af aan al niet toen ze zei dat ze haar drie broers had gevraagd voor de kraak.'

De tranen stromen uit Chris' ogen. 'Ik voel me verraden, ik geef me helemaal over aan haar, al mijn twijfels, al mijn angsten laat ik zien en dan wijst ze me zo bot af, zegt dat het mijn probleem is maar het is toch ons probleem?'

'We moeten haar in de volgende vergadering bespreken.'

'Met haar erbij?'

'Ja, natuurlijk, laat haar maar horen hoe ze is.'

'Maar ik ga niet alles zeggen wat ik nu tegen jou zeg.' Chris kijkt Marjolein met natte ogen aan.

De Fabriek, Beverkade 15

Ik zit voor een tribunaal van drie jongens en een meisje in een donkere kelder. Ze hebben heel kort haar en dragen zwarte kleren met veel badges. Ze heten Neon, Pink, Mercury en Snake. Ik kan ze amper verstaan door het geboor en gebeuk vermengd met harde punkmuziek. De regels zijn duidelijk – geen regels. Mercury wil weten hoeveel ruimte ik nodig heb. Ik moet veel schilderen, zeg ik. Of ik een goed adres nodig heb voor spuitbussen. Ik zeg dat ik met een kwast werk. Hoe ik heet. Veronica. Of ik die naam echt wil, vraagt Neon. Ik snap ze niet. Ik heet Veronica Land (met de L van laatstejaars, van lawaaioverlast, van leegstandswet). Neon zegt dat Nica beter bij me past. Mercury, met het Spaanse accent, zegt dat ik maar rond moet kijken of ik ergens een ruimte zie die niemand gebruikt.

Eikenlaan 8

‘Ze heeft er zelf voor gekozen, Dora.’ Bernard trekt de dekens over zich heen.

‘Straks is ze ziek.’

‘Dan gaat ze naar een dokter, ik betaal nog steeds haar ziektenkostenverzekering, of dacht je dat ik die ook had gestopt?’

‘Ik weet niet wat jij allemaal doet, ik weet alleen dat ik me zorgen maak om haar, ik begrijp haar niet meer, ze loopt in vreemde kleren, heeft vreemde vrienden, weet je dat Paula gaat trouwen, haar man doet iets met blusapparaten en ik kwam de moeder van Marijke tegen die zei dat ze de eerste verwacht.’

‘Waar heb je het over?’

‘Haar vriendinnen van vroeger, van de middelbare school, An schijnt trouwens ook weer een vriendje te hebben.’

‘Weet je wat ik nou niet snap? Jouw zus zit al weken te janken dat ze geen overgrootmoeder wil worden en jij maakt je geloof ik maar over een ding zorgen, en dat is of jij ooit oma wordt.’

‘Al haar oude vriendinnen krijgen gezinnen, maar Veronica heeft het er nooit over. Toen ik tweeëntwintig was droomde ik over later, over een gezin krijgen.’

‘Nou moet je stoppen, toen jij tweeëntwintig was studeerde je in Parijs, met maar één doel – wereldberoemd worden. Pas toen ik om je hand vroeg begon je opeens over kinderen, daarvoor heb ik je er nooit over gehoord.’

‘Jij vroeg me drie weken nadat je me leerde kennen.’

De Fabriek, Beverkade 15

Dora vraagt waar ze moet gaan staan. Ik zeg dat ze mag gaan staan waar ze wil. Ze zegt dat ze het koud heeft. Ik zeg dat ze dan naast de houtkachel moet gaan staan. Ik vraag of ze haar hand naar mij wil uitsteken en leg er een touw in.

*Om haar heen een knalblauwe lucht. Haar ogen
belder en groot. Ze lacht onzeker en steekt haar
hand uit, in die hand ligt een rood-blauwig koord.
Haar voeten zijn bloot en ze draagt een wijde
zomerjurk met oranje bloemen.*

Ze kijkt verbaasd naar het schilderij. Het lijkt, maar hoe kan dat, ze heeft helemaal geen zomerjurk aan. Ik zeg dat ik haar probeer te schilderen zoals ze is. Dat ik natuurlijk wel zie dat ze een broek aanheeft maar dat ik haar oude jurk en benen goed ken. Ze vraagt wat ze in haar hand houdt. Ik zeg haar dat dat mijn navelstreng is. Is dat nou nodig, griezelt ze.

Heilig Hart Kerk

Ik zit alleen in de bank. Opeens schuift Marijke naast me, die heb ik lang niet gezien. Ik geef haar een kus. Ze zegt, feliciteer je me niet. Ze tikt op haar buik. Ze fluistert dat het heel spannend is, ze blijkt een gevaarlijke hormonale stoornis te hebben maar ze willen het toch proberen want het idee geen kind te hebben kunnen zij en Edwin niet aan. Het orgel begint. Paula komt binnen aan de arm van haar vader. Romantisch, hè, fluistert ze, wat is ze mooi. Paula lijkt wel een etalagepop met al die make-up op haar gezicht. Ze lacht naar ons als ze ons ziet zitten. We lachen terug. Ze gaat naast een beetje dikke man staan voor het altaar. Dus die man doet in blusapparaten. Heb jij al weer een vriend, fluistert Marijke. Zal ik haar schokken met mijn verhalen over Chris en Chip. Ik schud mijn hoofd. Ze lacht en zegt dat het goed is om van mijn vrijheid te genieten zolang het nog kan.

Lange Leverstraat 3II

An zet de rijst, taugésla, gekookte spitskool en pindasaus op tafel, geeft me een diep bord en zeg dat ik zelf moet opscheppen. Ik vertel haar dat ik me zorgen maak over de dreigende oorlog in Polen sinds de staat van beleg. An zegt dat zij een voorraad heeft ingeslagen, drie pakken rijst, vier pakken macaroni, een stel blikjes vis, tomatenpuree en pindasaus. Ze vraagt zich af of de mensen van Solidariteit wel genoeg eten hebben. Ze denkt erover ook water in flessen te kopen, maar dat is zo duur. En als het hier echt oorlog wordt, zullen ze toch niet direct het water afsluiten. Ik zeg dat ik al gewend ben mijn water met een jerrycan te halen. Ze wil weten of ik het koud heb in De Fabriek. Ik zeg dat ik de grote kast in mijn ruimte als slaapkamer gebruik en dat mijn verf bevriest als ik die niet inpak in dekens. Zullen we beginnen, vraag ik. Ze knikt. Ik pak mijn tas en haal de kwasten en de verf eruit.

Stationsviaduct

‘Waarom heb jij een kwast?’ Snake kijkt naar Pink die met een kwast een figuur trekt door haar net gespoten naam op een lichtbak onder het viaduct.

‘Van Nica.’

‘Gesnaaid?’

‘Nee, deeltje.’

De auto’s suizen dicht langs hen voorbij.

‘Gaaf,’ zegt Snake als hij het effect ziet, ‘wat heb je haar gegeven?’

‘Ik ga model staan.’

‘Vijf uur naakt zitten voor een kwast? Dat noem jij een deal?’

‘Is geen vijf uur, lul, en ze heeft me ook een pot goudverf gegeven.’

‘Jesus fucking shit, jullie wijven zijn allemaal hetzelfde, als het maar glittert.’

Ik loop met de volle jerrycan terug naar mijn atelier. Door de gang loopt een vrouw in een nette geruite jas met een sjaaltje om haar hals. Ze heeft haar armen stevig om haar bruine schoudertas geklemd. Ik zie hier nooit zulke mensen en vraag wat ze zoekt. In het Duits zegt ze dat ze ene Renate zoekt. Ik zeg haar dat hier geen Renate woont. Ze kijkt me smekend aan en herhaalt weer de naam, Renate. Ik zeg haar dat ik het echt zeker weet. Uit haar tas haalt ze een schoolfoto van een meisje met lang blond haar, dit is Renate, zegt ze. Het meisje komt me vaag bekend voor. De vrouw legt haar hand over het haar, opeens zie ik wie het is. Het is Zongy, de Duitse junkie die in de kelder woont. Zou dit haar moeder zijn. Ik zeg dat ik haar herken, dat ze hier inderdaad woont. De vrouw begint opeens heel zenuwachtig te bewegen en kijkt om haar heen. Ik probeer haar uit te leggen dat ze in de kelder woont maar ik weet het Duitse woord voor kelder niet en zeg *unter die Erde*. De vrouw kijkt verschrikt. Ik loop voor haar uit naar beneden. De vrouw wil van alles weten. Ik zeg haar dat Renate hier Zongy heet. Maar ik zeg niet dat ik altijd bang ben dat ik Zongy op een dag dood in de gang aantref. Ik vraag of ze wil wachten in de hal en loop de trap af naar de kelder. De deur van Zongy's ruimte is dicht, ik hoor Flame huilen. Ik klop. Geen antwoord. Ik doe de deur open. Binnen is het helemaal donker. Ik probeer het lichtknopje maar dat werkt niet. Ik doe de deur wijder open en het licht van de gang valt naar binnen. Op een deken ligt Flame, bloot met groengeverfde haartjes. Hij huilt. Ik pak hem op. Hij stopt met huilen. Ik loop de trap weer op. De vrouw kijkt geschokt naar de baby en vraagt teleurgesteld waar Renate is. Ik zeg haar dat Zongy er niet is maar dat dit Flame is, de baby van Zongy. De vrouw wordt asgrijs. Haar mond valt open. Ze wil iets zeggen maar er komt alleen een geborrel uit haar keel. Ik geef haar de baby. De vrouw begint te huilen.

Dora staat zenuwachtig met haar stokje voor haar orkest. Ze draagt een nieuwe zwarte jurk. Ook de kinderen zien er allemaal prachtig uit in hun zwarte kleren. De jongens hebben zelfs witte boordjes. Het is net echt en doet denken aan het concert in de grote concerthal. Dora tikt met haar stokje op de rand van de muziekstandaard. Het wordt stil in de zaal. Alle ouders kijken vol verwachting naar hun kinderen. Ik knijp pa in zijn arm. Hij lacht naar me. Benny zit met Olga, zijn vriendinnetje, voor ons. Otto en Ysbrand zijn er niet. Dora's armen gaan omhoog en *Er is een kindeke geboren op aard* klinkt, het gaat over in *'t Is geboren het God'lijk Kind* en dan verandert het in *Kling klokje klingelingeling*. Ik kijk verbaasd naar pa, het zou toch een kerstconcert zijn, dit is een potpourri! *Hoe leit dit kindeke* gaat over in *Midden in de winternacht*, *Nu zijt wellekome*, *De herdertjes lagen bij nachte*, *O Denneboom* en *Komt allen tezamen* om te eindigen met *Jingle Bells*. Mama, wat is dit. Je ging toch een echt schoolorkest opzetten. Je wilde de kinderen klassieke muziek bijbrengen, je had stapels bladmuziek verzameld van de grote componisten, je hebt je rot gezocht naar niet te moeilijk— maar wel niveau. Waarom spelen ze dan nu de stomste kerstdeuntjes die er bestaan, waarom heb je ze niet op z'n minst *Joy to the world* geleerd, dat heeft tenminste nog een orkestraal gevoel. Pa probeerde me afgelopen week nog te overtuigen een didactische aantekening te gaan halen, omdat als het mis zal gaan met mijn schilderen ik in ieder geval op een school les mag geven. Hij kan hoog en laag springen, naar voor en naar achter maar dat ga ik nooit doen. Ik ga nog liever dood van de honger dan zo af te gaan voor een zaaltje met ouders. Dora slaat de laatste maat. Als één blok beginnen de ouders te klappen. Een staande ovatie om hun Tanja's, Katja's en Jouries te laten geloven dat ze een echt orkest vormen. O, mam, waarom sta je daar zo trots te stralen. Is je lach echt of verberg je alles wat je voelt. Lach je deze vernedering weg. Ook pa klapt als een uitzinnige. Is iedereen hier nou gek of ben ik het.

De keiharde muziek dreunt door alles heen. Ik sluit mijn ogen en dans. Ik vergeet de wereld om me heen. Mijn voeten zoeken hun plek tussen de voeten om mij heen. Iemand legt zijn hand op mijn schouder. Ik open mijn ogen en kijk in het gezicht van André. Hij geeft me drie zoenen, zijn hand glijdt linea recta naar mijn billen en hij schreeuwt dat hij me lang niet heeft gezien. Ik duw hem van me af. Hij schreeuwt of ik een pilsje wil. Ik schreeuw dat ik nog heb. Hij verdwijnt in de massa. Ik beweeg in tegenovergestelde richting. Wat doet die eikel hier. Dit is helemaal geen tent voor hem. Water, ik wil een glas water. Ik draai me om. André staat voor me met twee grote glazen bier en duwt er een in mijn hand. Hij probeert verleidelijk te lachen. Hij wil weten wat ik tegenwoordig doe, of ik nog steeds motorrij. Ik vraag of hij nog steeds auto's in sloten rijdt. Ik neem een slok en kijk naar de dansvloer. Midden op de dansvloer danst een waanzinnig mooie meid. Haar lange haren vliegen in cirkels om haar hoofd. Ze beweegt alsof ze niet op de vloer staat. André kijkt verlekkerd naar haar, zijn tong glijdt langs z'n lippen. Hij ziet dat ik doorheb waar hij naar kijkt, hij schreeuwt lachend dat hij wel weet wat hij gaat doen vanavond. Hij drinkt zijn glas in een teug leeg en danst houtherig in de richting van de schoonheid. André gaat voor haar staan dansen maar ze draait zich om. Hij danst om haar heen. Weer draait ze haar rug naar hem toe. Ik zet mijn glas neer en dans naar haar toe. Ik geef haar een knipoog. Ze lacht. We beginnen met elkaar te dansen. Elke keer als André zich ertussen probeert te wringen, keren onze ruggen zich automatisch naar hem toe. Hij lijkt niet van ophouden te weten en duwt me weg. Ik steek m'n hand uit naar het meisje. Ze pakt mijn hand en trekt me naar haar toe. Met onze handen in elkaar draaien we nog meer en nog sneller. Onze lijven glijden langs elkaar. Het ritme van de muziek wordt steeds opzwepender, net als onze bewegingen. Haar rug over mijn borsten. Mijn gezicht langs haar nek. Haar borsten langs mijn borsten. Haar hand om mijn middel. Mijn hand over haar billen. Haar billen in mijn buik. Mijn hand om haar lijf. Haar gezicht

tegen mijn gezicht. Mijn mond op haar mond. Haar armen om mijn nek. Mijn armen om haar schouders. Onze monden zijn een. Onze lijven zijn een. De muziek neemt ons mee naar een andere wereld.

Buskerseweg 578

‘Veronica heeft haar nieuwe motor weer verkocht.’

‘Is ze zwanger?’

‘Nee, ze heeft een grote nieuwe liefde.’

‘Wat! En die komt nu ook naar onze bijeenkomsten?’

‘Natuurlijk.’

‘Dat vind ik nou inconsequent, ze zit altijd te zeuren dat ze tegen mannen is bij onze samenkomsten.’ Gerda wijst naar de keuken, waar zwaar gelach klinkt. ‘En nou wil ze zelf wel een man meenemen.’

‘Het is geen man.’

‘O, een vrouw!’ Gerda is even stil. Ze denkt na. ‘Moet die dan in de keuken bij de mannen zitten of hier bij ons?’

Trix begint heel hard te lachen. ‘Het is geen vrouw! Het is haar nieuwe BMW. Een R80GS! Ze heeft hem tweedehands kunnen kopen. Ze is helemaal verliefd en zo blij dat ze weer een off-the-road heeft, die custom vond ze veel te tuttig.’

‘Heeft ze dat gezegd?’ Gerda zet haar kopje neer. ‘Dat vind ik nou echt een rotopmerking.’

‘Wauw,’ zegt Ursula, ‘wat voor een kleur BMW?’

Snelweg

Ik stop op de vluchtstrook en vraag wat er is. Hij zegt dat er iets met z'n voorvork is en vraagt of ik gereedschap bij me heb. Ik stap af, haal mijn zadel los en trek het zakje met gereedschap te voorschijn. Hij kijkt vol bewondering naar mijn motor en vraagt hoeveel ik ervoor wil hebben. Ik zeg dat ik 'm net een week heb en dat ie niet te koop is. Hij vraagt of ik zijn motor even vast kan houden als hij het voorwiel loshaalt. Terwijl hij op zijn knieën zit

kijk ik naar zijn lange haren, die platgedrukt zijn door de helm en nu weer overeind schieten. Naar zijn leren zwarte jack. Naar zijn lange lijf. We zeggen niets. De auto's rijden hard langs ons heen. In de berm komen de eerste krokussen omhoog. Ik kijk naar het krulletje dat hij telkens opzij probeert te duwen.

Hij zet zijn wiel er weer in en draait het vast. Hij vraagt of ik ergens naar onderweg ben. Ik zeg dat ik gewoon wat aan het rijden was en denk aan het theekransje bij de Vrouwen Motor Club. Ze zullen mij missen als kiespijn, net als ik hen. Ik heet Martijn, zegt hij. Martijn Vandeberg. Ik heet Veronica. Veronica Land (met de L van lente, van liefde, van lust).

De Fabriek, Beverkade 15

*Haar roze korte haar steekt omhoog. Haar ogen
zijn hol. Haar borsten slap. Haar voeten blauw.
Net als haar vingers. Op haar schoot zit een baby.
Hij kijkt omhoog naar de borst.*

Martijn komt mijn atelier binnen. Zongy begint te schelden dat hij moet oprotten, dat ze geen hoer is en dat ze niet wil dat mannen haar bloot zien. Martijn verdwijnt in mijn 'kast' en roept dat hij broodjes eiersalade heeft voor als we klaar zijn. Zongy springt op, roept dat we klaar zijn, legt Flame op een deken en loopt mijn slaapkamertje in. Ik roep dat we nog niet klaar zijn maar het idee dat er eten is heeft het kleine beetje concentratie bij Zongy doen verdwijnen. Ik pak Flame van de grond en streel hem, hij begint te lachen. Ik stop mijn pink in zijn mondje, hij begint heel hard te sabbelen. Zongy schreeuwt dat ik snel moet komen anders is er niets meer over. Ik roep dat ik geen honger heb.

‘Dat ben jij.’ Bernard stoot Dora aan. ‘Wat ben je mooi.’

Dora bloost. ‘Ze kan het, hè?’

‘Nou kijken of het een beetje verkoopt.’

‘Zullen wij deze kopen?’ Ze wijst naar haar eigen portret.

‘Hij is al verkocht, kijk, een plakkertje.’

‘Maar ik wil niet zomaar bij iemand anders in de kamer hangen.

Dit ben ik toch! Dat had ze nooit mogen doen.’

‘Nou niet zeuren, wees trots dat ze eindelijk eens wat verdient, ik dacht dat het nooit zou gebeuren.’

‘Mooie penseelzetting, maar nog wat onzeker als totaal,’ zegt Victor Buizing van Galerie de Buizzz terwijl hij naar het portret van Zongy en Flame wijst.

‘Dat ben ik niet met je eens,’ zegt Sjors. ‘Het is trefzeker en straalt kracht uit.’

‘Toch denk ik niet dat het goed zal verkopen, het is te figuratief, dat loopt op het moment gewoon niet.’

An slaat haar arm om Arthur heen. Samen kijken ze verliefd naar haar portret. Ze begint te huilen. Hij pakt haar stevig beet. Ze snikt dat het is of iemand haar een spiegel voorhoudt, dat ze zichzelf nog nooit zo heeft gezien maar dat ze zo is.

‘Marjolein, je hangt hier!’ Een groep vrouwen komt de trap op en staat stil voor een groot portret.

‘Ben ik dat?’ Marjolein kijkt stomverbaasd. ‘Ik lijk wel een nazi!’

‘Zo sta je altijd.’

Een vrouw met een hoedje en een mantelpakje staat voor de portretten van Patricia en Wanda en leest de kaartjes die eronder hangen – ‘De oma’ en ‘De kleindochter’. Ze wil beide schilderijen direct kopen.

‘Victor zegt dat we het niet moeten doen,’ zegt haar man met een regenjas over zijn arm.

‘Maar ik vind ze echt mooi,’ zegt de vrouw.
‘Het is geen goeie investering, zegt Victor, een eendagsvlieg.’

Een dijk

Ik dans. Ik dans en vlieg over de weg. We zijn een. Jouw geluid is mijn geluid. Je zingt in mijn oren. Ik laat mijn handen los en omklem je met mijn dijen. Ik stuur je moeiteloos de bochten in. Ik volg jou en jij volgt mij. Ik ruik het versgemaaide gras. Ik voel dat de wind door mijn neus in tweeën wordt gesneden en langs mijn wangen naar achteren schiet. Onder mijn neus is een kleine wervelwind. De zuurstof die ik binnenhaal prikkelt. Mijn bloed borrelt. Mijn lichaam helt voorover. Ik vertrouw jou. Met jou wil ik de wereld in. Breng me naar de andere kant van onze planeet. Ik heb alle acht portretten verkocht. Ik heb geld. Ik heb mijn diploma. Ik ben vrij. Ik kan alles doen wat ik wil. Ik pak je beet en knijp hard in je handvatten.

De Fabriek, Beverkade 15

In een donkere hoek ligt glas op de grond. Er zit een kleine grijskleurige baby. Hij is bloot en speelt met een schaar. In de muur is een gat. Door het gat zie je buiten een plassende man.

Er klinken sirenes. Ik leg mijn kwast neer en kijk uit het raam. Buiten komen vier ME-busjes aanrijden. Ik pak mijn camera en ren naar beneden. Iedereen rent door het gebouw. De achterkant, gilt er een. De voorkant, gilt de andere. Op de trap verschijnen ME'ers, ze duwen me opzij en rennen door naar boven. Ik ren achter ze aan. Ze rennen voorbij mijn atelier naar het eind van de gang. Ze breken de deur van de illegale studio open en beginnen alle

spullen in dozen te pakken. Snake trekt een zender uit de handen van een ME'er. Direct springt een andere ME'er op zijn nek en slaat hem met zijn wapenstok. Pink gilt dat ze moeten stoppen. Snake wordt in de handboeien geslagen en naar de trap gesleurd. Pink stort zich op de ME'er die haar vriendje meeneemt. Ook zij krijgt een stel klappen met een knuppel. Help dan, gilt ze, help dan toch. Niemand doet iets.

Vijf minuten later lijkt er niets gebeurd, behalve wat kapotte deuren en Pink die krijst dat we allemaal slappe eikels zijn, dat ze het pand in de fik gaat zetten, dat iedereen dood moet.

Ik ga terug naar mijn atelier, pak mijn motorsleutels en helm. Ik ga naar Martijn.

Berlijnweg 294

Het is warm in de kamer, terwijl alle ramen openstaan. Martijn ligt naakt naast me en probeert met zijn grote teen tussen mijn tenen te komen. Wil jij kinderen, vraagt hij opeens. O god nee, zeg ik, dat ik een kind heb geschilderd wil nog niet zeggen dat ik ze ook wil. Hij gelooft me niet. Hij zegt dat ik diep in mijn hart een kind wil als ik ze schilder. Ik zeg dat ik naar ze kijk zoals ik naar iedereen kijk. Het enige verschil is dat ze moeilijker goed op papier te krijgen zijn omdat ze de hele tijd bewegen. Hij gaat door, zegt dat we nu moeten stoppen als ik echt kinderen wil. Stoppen. We zijn net begonnen. Dan volgt er een lang relaas over neutronenbommen, kerninstallaties en milieuvervuiling. Dat het een misdaad is om kinderen te nemen. Ik geef hem een lik op zijn neus. Bah, zegt hij, waarom luister je niet. Omdat het me niet interesseert. Omdat ik je sexy en lekker vind. Omdat ik zin heb om je op te eten. Hij duwt me weg en zegt dat alle vrouwen, vroeg of laat, kinderen willen, maar dat hij zich gaat laten steriliseren. Martijn, je bent vierentwintig! Hij duwt me weg. Zullen we gaan rijden, vraag ik. Jij op mij of ik op jou, zegt hij. Op de motor. Ik wil op mijn motor rijden. Ik wil niet meer naar je onzin luisteren.

Eikenlaan 8

‘Waarom valt ze toch telkens op van die randfiguren, wat doe deze knaap?’

‘Hij is vrijwilliger in een gekraakt theater.’

‘Drie foute dingen bij elkaar. Hoe kan zo’n man nou ooit een gezin onderhouden.’

‘Ik denk dat ze dat samen zullen doen.’

‘Dora, ik vind je de liefste vrouw op aarde maar van pecunia heb je geen verstand en onze allerliefste dochter al helemaal niet. Ze kloddert maar een beetje aan, maar haar laatje blijft leeg.’

Vrouwencafé Lilli – Gedempte Watersloot

Ik kan mijn ogen niet geloven, maar daar is Conny, met heel kort haar en in een roze tuinbroek. Ik heb haar zeker zeven jaar niet gezien en nu zit ze naast me een glas wortelsap te drinken terwijl ze vertelt dat ze zwanger is. Ik vraag hoe haar vriend heet. Ze lacht en zegt dat zij Mieke heet. Maar van wie ben je dan zwanger, vraag ik. Van Pepijn, een vriend van haar. Heb je dan met alletwee een relatie, vraag ik. Weer lacht ze en zegt dat er genoeg andere manieren zijn om zwanger te worden. Ik snap niet wat ze bedoelt. Ze vertelt me dat Pepijn haar alleen zijn zaad heeft gegeven en dat Mieke het bij haar heeft ingebracht. Hoe deden ze dat, nu wil ik het weten ook. Conny bloost. Ze zegt dat hij het in een borrelglasje heeft gedaan in de kamer naast hen, dat ze het au bain-marie warm hebben gehouden in een steelpannetje, dat Mieke het met zo’n handig verfspuitje van de HEMA, ik moet ze kennen, giebelt ze, waarmee je een kleur aan verf kunt toevoegen, natuurlijk ken ik die verfspuitjes, nou, Mieke heeft daarmee het zaad opgezogen en het bij kaarslicht bij haar ingespoten. Ik probeer niet te griezelen. Conny is helemaal in haar verhaal. Ze hebben het vier maanden achter elkaar geprobeerd en toen was het raak. Arme Pepijn, denk ik. En hoe moet het dan later, wil ik weten, als dat kind vraagt wie zijn vader is. Dan kan ze gewoon

naar Pepijn gaan, hij vindt dat oké. Dus Pepijn vindt het oké. Ik vind het vreemd en onsmakelijk. Maar bij Conny is de deksel van de pot, ze vertelt dat een andere vriendin van haar het gewoon met een theelepeltje heeft gedaan en dat is ook gelukt. Gelukt! En dat weer een andere vriendin het twee keer met een homovriend van haar heeft gedaan. Dat vond ze wel gek. Het neuken. Maar ze wilde het op de natuurlijke manier. Dat kind is nu de ene helft van de week bij hem en de andere helft van de week bij haar. Zo handig. Het wordt een meisje, zegt ze, dat heeft een aura-lezeres voorspeld. Dan heb je straks een huis vol poppen, zeg ik maar Conny griezelt dat er geen pop het huis inkomt, dat ze niet aan die rollenpatronen meedoet, dat haar dochter autootjes krijgt net als jongens. Ze kijkt op naar een moeder die binnenkomt met een baby in een draagzak. Ik heb een motor, zeg ik, maar dat hoort ze al niet meer. Conny is gaan staan en vraagt aan de vrouw wat het is. Een meisje, zegt ze. Conny wijst op haar buik terwijl ze kirt, ik ook.

De Fabriek, Beverkade 15

Om een tafel zitten drie vrouwen. Ze drinken met drie rietjes melk uit één glas. Achter hen zijn planken met weckflessen vol embryo's.

Het is koud in het atelier. Alleen direct rond de houtkachel is het uit te houden. Ik probeer au bain-marie mijn verf zacht te houden. Mijn deur vliegt open. Neon komt binnen. Zijn gezicht zit vol bloed. Hij vraagt of ik een pleister heb. Ik vraag wat er is gebeurd. Hij haalt zijn schouders op en zegt dat Zongy te veel gebruikt heeft, dat ze een gat in de vloer van haar nieuwe kamer heeft gehakt en dat de brokstukken naar beneden kwamen terwijl hij sliep. Neon gaat op mijn bed zitten, met het warme water uit de pan maak ik voorzichtig zijn voorhoofd schoon. Ik doe er jodium en een pleister op. Hij trilt en heeft koorts. Ik sla een deken om

hem heen en zeg dat hij moet gaan liggen en slapen. Kom bij me, zegt hij.

Tweede Van Duinkade

De container ligt vol puin. Er wordt een huis gerenoveerd. Ik scan direct dikke balken en vloerdelen. Ik sjees naar huis. In de hal staat de bakfiets. Hij heeft een zachte band. Ik zoek de fietspomp. Het touw waarmee hij meestal aan de muur zit is weer doorgeknipt. Dan maar een zachte band.

Er staat een gifgroene Renault 4 bij de container, mijn balken verdwijnen in die auto. Ik parkeer de bakfiets ernaast en begin ook in te laden. Het is Karel van de academie! Nog net zo mooi en sterk. We trekken alletwee in hoog tempo het goeie hout eruit. Wat overblijft zijn gebroken gipsplaten, kapotte kozijnen en oude elektraleidingen. Dan zie ik onderin nog een dik stuk hout liggen. Hoe dikker des te langer hij brandt, en bij het idee aan een gloeiende houtkachel duik ik. Ik graaf me als een bever de container in en trek aan de balk. Hij zit klem. Ik zet mijn benen tegen de zijkant en trek. Met een ruk komt het stuk hout omhoog. Au! Een splinter schiet diep mijn hand in. Ik laat het hout los en gil.

Karel zuigt aan mijn hand. Hij ruikt nog steeds naar pepermuntjes. Met zijn tanden kneedt hij het vlees om de splinter. Af en toe spuugt hij iets op de grond. Voorvuil, zegt hij. Dan opeens heeft hij beet. Ik voel de splinter bewegen. Met zijn voortanden trekt hij hem eruit. Hij laat trots het stukje hout zien. Wat is ie groot, hè, zeg ik. Maar hij vindt het klein. Toch een paar seconden warmte, zeg ik. Warmte! Karel kijkt me sprakeloos aan, je gaat dit hout toch niet verbranden! Ik knik. Maar het is éikenhout, stamelt hij.

Voor Beverkade 15

Ik word steeds zenuwachtiger. De mannen staan naar me te kijken maar ik krijg mijn motor niet gestart. Hoe vaker ik de startknop induw hoe slapper de accu klinkt. Je moet niet te veel gas geven, meissie, zegt de een. Je hebt hem verzopen, pop, zegt de ander. Zal

ik hem even voor je starten, schatje, meesmuilt nummer drie. Wie rijdt er nou als het sneeuwt, begint nummer een weer. Omdat ik haast heb, omdat ik al veel te laat ben, omdat dit een kutmotor is, omdat ik er klokke acht uur moet zijn, omdat het tien voor acht is, omdat ik misschien nieuwe woonruimte heb, een warme ruimte, een droge ruimte, een kamer met een slot, een huis waar je maar aan de knop hoeft te draaien en het wordt warm. Ik zet mijn motor op de standaard en spring op de kickstart. De mannen lachen. Nou gaat ze stoer doen! Ze ziet er wel leuk uit, hè, in dat pak. Zal ik je warm komen maken. Zal ik je koud komen maken, eikel, denk ik. Kunnen jullie niet even duwen, vraag ik poeslief. Ze willen allemaal. Als haantjes vechten ze om de eer. De twee sterksten gaan achter mijn motor staan. In z'n twee, zegt de een. Alsof ik achterlijk ben. De mannen beginnen te duwen. Ik hoor ze achter me hijgen. Laat de koppeling maar opkomen, kreunt er een. Duwen jullie nog maar even, denk ik, daar worden jullie warm van. En als de weg net iets naar beneden helt en het lichter voor ze wordt laat ik de koppeling opeens los. De motor schiet aan. Ik geef gas en rij weg. Bij de hoek zwaai ik. Ze zwaaien terug. Beteuterd.

Grote Janssingel 98

Het is warm in hun huiskamer. Ik doe mijn vest uit. Cintha zit haar teennagels te knippen en vraagt of ik bezwaar heb met een kind te wonen. Nee, waarom zou ik, zeg ik. Klaas-Jan zegt dat ze een kind hebben met de woongroep en dat er dus alleen mensen kunnen wonen die het daarmee eens zijn. Als het maar niet zo veel huilt als Flame, denk ik. Ik vraag hoe oud het kind is en trek mijn trui uit. Anita springt op en zegt dat ze hem wel even gaat halen. Cintha zegt dat hij een half jaar is en Tim heet. Anita komt binnen met een nog half slapende baby en fluistert allerlei troetelwoordjes. Geert pakt hem over, wiegt hem en zingt zachtjes een slaapliedje. Tim valt weer in slaap. Anita zegt dat ze beneden een gemeenschappelijke ruimte hebben, dat ik daar kan schilderen, behalve op donderdagavond, dan geeft zij een cursus

zelfverdediging, als ik zin heb kan ik meedoen. Cintha en Anita doen een greep voor. Cintha valt met een bonk op de grond. Tim schrikt wakker en begint te huilen. Klaas-Jan pakt de nog half slapende baby en geeft hem een flesje. Het ventje begint luidruchtig te zuigen. Wil je ook wat drinken, vraagt Cintha.

Kapsalon Mireille, Wethouder Biermanstraat 33

‘Ze gebruiken allemaal drugs, echte drugs, ik weet het zeker. En wist je dat ze lesbisch is.’

Mevrouw Jansen kijkt verschrikt. ‘Weet je dat zeker?’

Mevrouw De Vries knikt overtuigd. ‘André heeft het zelf gezien.’

‘Maar ze heeft het net uitgemaakt met haar vriend?’

‘Zie je wel.’

‘Maar Dora vertelde me dat ze in een groep gaat wonen, een soort commune.’

‘Zeker weer in een kraakpand?’

Mevrouw Jansen knikt.

‘Je mag God op je blote knieën danken dat die meid je zoon ooit heeft laten stikken.’

‘Daar heeft hij het anders nog steeds heel moeilijk mee, wist je dat.’

Grote Janssingel 98

Victor Buizing loopt met een kritische blik langs mijn schilderijen. Hij schuift doeken opzij en kijkt lang naar het tweeluik van de pasgeboren baby van Patricia en de vrouwen met de weckflessen. Hij snuift en knikt. Doe je mond open, man, en zeg ja, zeg dat je het prachtig vindt. Cintha komt binnen en begint tussen mijn schilderijen te zoeken. Ik wijs naar Victor en gebaar haar dat ze moet oprotten, dat die man belangrijk is. Ze steekt haar middelvinger op en vraagt waar de fietspomp is. Ik zeg dat Klaas-

Jan die heeft. Ze vervloekt hem en vertrekt. Ik ga naast Victor staan en vraag wat hij ervan vindt. Hij mompelt dat het lang niet slecht is. Dat ik veel zekerder met de verf omga. Dat die van dat kind met de schaar een heel schrijnend portret is. Dat hij mijn kleurstelling mooi vindt maar dat het niet past in zijn galerie. Waar is Zongy met haar bijl. Een hamer. Rattengif. Een mes. Een kogel. Een guillotine. Wilt u het niet één keer proberen. Victor kijkt me aan en zegt dat ik hem mag bellen als ik weer een nieuwe serie heb. Hij loopt naar de deur, roept dat hij dat absoluut niet tegen alle kunstenaars zegt, steekt zijn hand omhoog als iets wat op een groet moet lijken en verdwijnt. Ik hoop dat hij over de fietsen in de gang valt, met zijn oog in een paraplu, dat hij zijn been breekt over de schoenen, dat hij klem komt te zitten met zijn dikke vieze buik tussen de kinderwagen en de deur. Dat zijn hele galerie instort, met hem erbij.

Eikenlaan 8

Ik zit op het aanrecht. Dora wil dat ik eraf ga want ze wil appeltaart maken. Ik zeg dat ik haar nog steeds het geld niet terug kan betalen. Ze zucht en strooit meel over de zwarte brandplek die nog steeds het werkblad in haar keuken ontsiert.

Grote Janssingel 98

‘Waarom heeft Veronica mijn kind zo verdrietig laten kijken?’
Anita kijkt naar het schilderij van Tim.

‘Ons kind,’ verbetert Cintha haar.

‘Het is nog altijd mijn kind, ik ben de moeder.’

‘Dat jij hem nou toevallig hebt gebaard, wil nog niet zeggen dat het ook jouw kind is.’

‘Natuurlijk is het mijn kind, alleen voeden we het samen op.’

‘Dus ik ben voor jou niet meer dan een gratis oppas?’

‘Nee, maar als ik verhuis, gaat Timmetje met mij mee.’

‘Timmy is van ons allen, wij zullen samen beslissen wat er met hem gebeurt.’

‘Hoe haal je het in je hoofd, snap je dan niet dat ik al mijn moedergevoelens opzij zet voor jullie?’

‘Wat denk je dan van mij?’ Cintha springt emotioneel op en gebaart naar haar hart. ‘Ik geef hem alles wat ik heb, ik voed hem, was hem, speel met hem, maak hem wakker en breng hem naar bed.’

‘Dat doen jullie allemaal, elke dag een ander, daarom huilt hij zo veel. Veronica heeft gelijk. Mijn Tim is ongelukkig.’

‘Als je maar niet denkt dat je dit zomaar kunt zeggen, ik eis dat we vanavond vergaderen!’

Ringweg in aanbouw

Ik rij over het mulle zand en schiet het spiksplinternieuwe asfalt op. De nieuwe rondweg om de stad is nog niet open maar mij houd je niet tegen. Ik draai het gas open en schroef de bout onder mijn handvat iets aan zodat het gas vast blijft staan. Ik laat het stuur los en spreid mijn armen wijd. De motor rijdt vanzelf. Ik pak het stuur weer, draai het gas nog verder open, ik ga op mijn stepjes staan en doe mijn armen weer wijd. Met mijn knieën kan ik sturen. Ik pak het stuur weer, stap op de buddy en ga voorzichtig staan. Langzaam laat ik het stuur weer los. Ik sta rechtop op het zadel en stuur met mijn voeten. De motor rijdt moeiteloos zestig. Ik toren boven alles uit. Ik ruik het nieuwe asfalt. Ik ruik het zand langs de weg. Ik ruik het gemaaide gras in de weilanden. Ik ruik de lucht. Ik ruik de stilte. Dit is mijn wereld.

1988 tot 1990

Hederingdreef 24

Ik heb geen idee of hij überhaupt nog in de stad woont, in het telefoonboek stond maar één Siebema. Geen S. maar een K. Siebema. Ik druk op de bel. Een vrouw van een jaar of vijfenvijftig doet open. Ze vraagt wat ik wil, ik zeg dat ik op zoek ben naar Siepke Siebema. Dat is haar zoon. Ik zit in één keer goed. Ze vertelt dat hij hier al lang niet meer woont en of ik binnen wil komen. Ik zeg dat ik haast heb, of ik zijn adres mag hebben. Ze schrijft het voor me op. Wat is jouw naam, vraagt ze. Veronica. Veronica Land (met de L van levensverhaal, van lijster, van liefdeskus). Ze vraagt of ze hem moet bellen dat ik kom, maar ik zeg dat dat niet hoeft. Alsjeblieft niet. Ik heb geen idee of ik dat wat ik begonnen ben wel moet doen.

Sluiswand 11

In de tuin ligt een lek zwembadje onder verrotte bladeren en een omgevallen vuilnisbak. Op de verbleekte sticker op de groene brievenbus aan het begin van de tuin staat *Siepke, Minke, Joran en Eefje*. Ik zet mijn motor op de standaard, duw mijn helm in de zijtas, schud mijn hoofd, zodat ik er niet te verfromfaaid uitzie. Alhoewel, als ik deze tuin zo zie moet ik juist niet tiptop zijn. Ik loop naar de glazen deur. Er is geen bel. Ik klop op het witte melkglas. De deur vliegt open. Een verwilderde man. Ik herken Siepke meteen, ouder maar dezelfde. Hij is teleurgesteld als hij me ziet, het is duidelijk dat hij iemand anders verwachtte. Ik vraag of hij me nog kent. Hij kijkt heel goed en schudt zijn hoofd. Wat doe ik mezelf aan. Veronica, stop. Draai je om. Nu kun je nog terug. Je zegt gewoon tegen Evelien en Boudewijn dat het alleen maar een leuk idee was, maar dat het een onmogelijke serie is om uit te voeren. Draai je om, nu. Siepke vraagt weer wie ik ben. Herinner jij je de zomer van 1973 nog, vraag ik hem. Hij probeert terug te gaan in zijn herinnering maar geeft het snel op. Herinner jij je nog het kamp en de fietstocht door het bos. Hij doet nog een poging zich het te herinneren, hij

kijkt zoekend in mijn gezicht. Wij reden samen achteraan en jij hoorde een lijster. We zijn gestopt om te gaan kijken. Langzaam verschijnt er iets wat op een vage glimlach lijkt. Hij prikt met zijn vinger naar mij. Ben jij dat meisje dat ik heb gekust. Ik voel de stenen onder mijn voeten harder worden. Hij herinnert het zich. Ik sta hier niet helemaal voor lul. Ik knik en zeg dat ik dat inderdaad was.

Bakkerskade 115

De bovenlip is gespannen en trekt een beetje naar beneden. De mondhoeken bollen iets op. Zijn kin duwt de onderlip naar voren. Hij is slecht geschoren en heeft een onregelmatige baardgroei. Boven zijn bovenlip is een stukje onbegroeid.

Eronder schrijf ik, *De ornitholoog*.

Café Het Zuideinde, Zuideinde 18

‘Dat mens is gek.’ Frans steekt zijn vingers in de lucht en bestelt nog een rondje.

‘Ze was ooit gek op mij.’ Siepke drukt zijn peuk uit in de asbak.

‘Ik was haar eerste.’

‘Het ging toch om tongen, zei je?’

Siepke knikt.

‘Hoeveel gaat ze er nog doen?’

Siepke haalt zijn schouders op. ‘Vergeten te vragen.’

‘Krijg je de kans aan een vrouw te vragen met hoeveel mannen ze heeft gezoend, vraag je het niet.’ Frans slaat met zijn platte hand op zijn voorhoofd.

‘Ik moest op een stoel zitten in het midden van haar atelier, dat met grote ramen uitkijkt op de haven. Zij zei niets dus ik heb ook

maar niets gezegd en naar de boten gekeken. Soms kwam ze heel dichtbij...'

'En?'

'Met een vergrootglas keek ze naar mijn mond, ze gaat het tentoonstellen in...' Uit zijn zak haalt hij een visitekaartje. 'Galerie Het Zand aan de Zeesingel.'

'Wanneer?'

Siepke haalt zijn schouders weer op. 'Ik denk als ze ze allemaal heeft.'

'Ik snap niet hoe het mogelijk is dat je zo'n bekende vrouw ooit hebt kunnen kussen. Logisch dat je vrouw bij je weggaat, je gedraagt je als een lul met pensioen.'

Siepke's ogen worden waterig.

Zijn vriend slaat hem op de schouders. 'Kom, doordrinken.'

Kapsalon Mireille, Wethouder Biermanstraat 33

'Veronica was hier.'

'Veronica? Veronica van Dora?'

Mevrouw De Vries knikt.

'Wat moest die hier, wilde ze geknipt worden?'

'Nee, ze kwam adressen vragen, van mijn Jeroen, en jouw Mark.'

Mevrouw Jansen werpt via de spiegel een blik naar haar vriendin.

'Eerst dacht ik, ik doe het niet, maar ze zag er heel gewoon uit, niets vreemds, geen gekke haren of kleren, snap je, gewoon een trui en een broek, dus ik dacht, het zal wel geen kwaad kunnen.'

'Heb je ook Mark's adres gegeven?' Mevrouw Jansen kijkt verschrikt naar mevrouw De Vries.

'Nee, jouw telefoonnummer, dat mocht toch wel?'

'Wat wil ze van hem?'

'Ze zei dat ze een of ander project aan het doen is en oude vrienden wil zien.'

'Mark moet haar niet zien. Die jongen heeft als je het mij vraagt nog steeds liefdesverdriet over haar.'

‘Wat ga je zeggen als ze belt?’

‘De waarheid, dat hij in Afrika woont en geen telefoon heeft.’

Lepelaarsveld 57

Ik heb mijn helm nog niet af of de voordeur vliegt open. Een vrouw met korte krulletjes loopt een beetje hinkend op me af, achter haar loopt een huilende peuter. De vrouw spreidt haar armen wijd open terwijl ze ‘Jij moet Veronica zijn!’ roept en me omhelst. Ze heet Silvia en trekt me naar binnen, ze heeft de laatste jaren zo veel over me gehoord dat ze het fantastisch vindt me nu eindelijk in levenden lijve te zien. Ik heb na de middelbare school nooit meer over Jeroen gepraat, niet eens gedacht, denk ik. Ze vindt het onwijs dat ik hem ga schilderen, of ik koffie wil of thee, of hij bloot moet poseren of gekleed, of ik suiker gebruik of niets, of het een olieverfschilderij of een aquarel wordt, dat vrouwen op motoren stoer zijn, of ik het niet eng vind, of ik een koekje wil of niet. Het jochie begint te roepen dat hij ook een koekje wil. Ze geeft hem een koekje. Hij gooit het op de grond. Is Jeroen er niet. Jeroen is nog niet terug van de boodschappen. De krijsende peuter heet Oscar, zonder dat ik erom vraag vertelt ze dat hij altijd huilt maar dat ik me er niets van aan moet trekken, dat het begonnen is vanaf het moment dat hij eruit kwam, dat ze vreselijk veel bloed heeft verloren toen de placenta eruit kwam, dat de vroedvrouw haar een spuit in d'r been heeft gegeven, dat ze daarna niet meer kon lopen, dat haar moeder daarom een half jaar bij hen gewoond heeft, dat ze haar eigen kind niet eens kon optillen, dat haar schoonmoeder altijd druk is met haar kapsalon, dat Oscar niets wou drinken, dat ze dacht dat hij dood zou gaan, dat de kraamverzorgster had gezegd dat huilende baby's gewoon zijn, dat Jeroen al een jaar met gehoorbeschermers uit de bouw slaapt, dat je er gewoon niet naar moet luisteren, dan hoor je het niet, dat Oscar twintig uur per dag huilde, dat de wijkverpleegster hen heeft doorverwezen naar een kinderarts, dat die zei dat het krampjes waren en dat het maar drie maanden zou duren, dat haar benen nog steeds niet goed zijn, dat

Oscar nog steeds huilt, dat ze het zo onwijs vindt dat ik Jeroen ga schilderen, of ik koffie of thee wil, of ik met of zonder suiker wil, of het een olieverf of een aquarel wordt, of ik een koekje wil of niet. Ik pak het koekje dat op de grond ligt en zeg dat ik al een koekje heb.

Bakkerskade 115

Jeroen vraagt of ik nog wel eens mensen van school zie. Ik zeg dat ik Paula nog wel eens zie. Hij wil weten wat ze doet, of ze kinderen heeft. Ik zeg, gescheiden, hertrouwd, lerares Frans, wil graag kinderen, dat ik me nu op zijn mond moet concentreren en hij dus niet meer mag praten.

Op de grauwe huid een paar roestbruine lippen. De mondhoeken wijzen licht naar beneden. De onderlip duwt de bovenlip iets omhoog.

En Marijke, wil hij weten. Ook getrouwd, twee kinderen. Of ik ook ben getrouwd. Ik schud mijn hoofd, ik zeg dat mijn vriend Robert heet en dat hij hem nog wel zal zien als hij zo door blijft kletsen want hij komt vannacht bij me slapen. Hij wil weten hoeveel mannen ik ga portretteren. Ik zeg, twaalf, twaalf mannen en twee vrouwen. Hij schrikt. Hij bijt op zijn lip.

Op de bovenlip glanzen de stoppels door de huid. Er zit een kleine afdruk in de onderlip. De kin komt naar voren.

Jeroen wil praten maar durft niet meer. Telkens neemt hij een hap om iets te zeggen, maar bedenkt zich weer. Tot hij vraagt waarom ik alleen zijn mond schilder. Ik zeg omdat jouw kus ooit belangrijk was in mijn leven. Hij bloost en vraagt of hij lekker kuste. De smaak van de groentesoep komt plotseling terug, net als het

gevoel van onervaren lippen waarmee hij mijn hoofd hard tegen de schoolmuur duwde. Ik knik. Er verschijnt een brede smile op zijn gezicht. Hij zegt dat ik ook zo lekker zoende, dat hij het best erg vond dat we maar zo kort verkering hebben gehad, dat hij jaloers was op de andere jongens met wie ik later op feestjes zoende. Hij wil weten of ik meer jongens van school ga schilderen. Ik schud mijn hoofd. Hij recht zijn rug en trekt automatisch zijn buik in, hij zegt dat hij het al niet snapte van die twaalf. Alleen van school al herinnert hij zich er zeker meer. Jeroen gedraagt zich weer net als toen. Nu hij weet dat hij de enige is van school, is hij opeens weer het mannetje en ben ik het vrouwtje. Nemen jullie eigenlijk nog een tweede kind, vraag ik. Hij houdt beduusd zijn mond.

Wat moet ik in godsnaam onder deze mond schrijven. De Soep. De vader. De zeikerd. De ouwehoer. De puber. Ja, dat is het. De puber.

Galerie Het Zand, Zeesingel 76

‘Is die van Bunse Bergenman een nieuwe koper?’ Evelien Dijkhuis hangt over de schouder van haar man Boudewijn Vanbeek en dooft haar sigaret in een grote roestvrijstalen desiginasbak.

‘Nee, dat is de vader van een van die ouwe vriendjes van Veronica. Hij werkte voor Philips in Brazilië.’

‘Je gaat haar toch niet helpen met dat idiote project van haar.’

‘Evelien! Veronica is een van onze best verkopende kunstenaars op het moment. Ik mag haar toch wel een handje helpen?’

‘Doeken van anderhalf bij twee met alleen maar een mond! Wie gaat dat nou kopen?’

‘Lieverd, daar zul je nog gek van staan te kijken.’

‘Dus zij gaat naar Brazilië voor deze onzin?’

‘Dat weet ik nog niet, maar wel naar Afrika, daar wonen twee van haar slachtoffers. Een doet een project met Bosjesmannen in Namibië en de ander is dokter in Zambia.’

‘Toe maar. Toe maar. En hoe wil mevrouw dat financieren?’

Boudewijn lacht.

‘Nee!’ Ze gaat voor haar man staan en zet haar handen in haar zij. ‘Wij betalen daar niet aan mee.’

‘Ik heb wat fondsen aangeschreven en ik ken wat mensen die—’

‘Stop met die onzin en concentreer je op de opening van volgende week. Zijn alle lijsten al binnen?’ Evelien loopt met grote passen de galerie in terwijl Boudewijn de telefoon pakt en het nummer van de Philips personeelsdienst draait.

Bakkerskade 115

Koos wil een andere stoel. Ik zeg dat hij elke stoel mag pakken die hij wil als hij maar stilzit. Hij trekt mijn luie stoel uit de hoek en schuift hem naar het midden. Hij gaat zitten. Ik kijk naar zijn gezicht. Naar zijn hangwangen, naar zijn kleine varkensogen, die scheef in zijn hoofd staan, naar de dikke lippen en het vieze snorretje erboven. Hij lacht naar me en zegt dat hij best nog wel meekan. Dat Maud hem er verdomme niet uitgooit, het enige wat ik al heel mijn leven over hem hoor, is klagen en schelden. Hij leunt achterover en vraagt of ik een biertje heb. Biertje in je reet, denk ik en zeg, als we klaar zijn krijg je bier. Hoe lang dat duurt, wil hij weten. Ik zeg hem dat ik het snelst klaar ben als hij stilzit. Ik meng mijn verf. Hij vraagt of het erg is als hij even zijn ogen dichtdoet. Ik zeg dat ik het hem wel zal zeggen als ze open moeten. Ik kies mijn kwast. Hij begint dieper te ademen, zijn mond zakt een beetje open. In de mondhoeken verschijnen kabeltjes slijm. Zijn tong ligt zichtbaar slap tussen de scheve berookte tanden. Dank je, Koos, zo wil ik je hebben.

Hij staat naast me en kijkt naar mijn schilderij. Hij wordt boos en zegt dat hij niet wist dat ik alleen zijn mond zou schilderen. Dat hij juist een mooi portret wilde voor in de huiskamer, dat hij zich al een beetje zorgen had gemaakt over hoe hij zo’n groot doek in de kamer moest hangen maar dat hij had bedacht dat ze het dressoir een stuk konden opschuiven. Hij wil dat ik het opnieuw doe. Ik zeg dat hij dan maar niet in slaap had moeten vallen. Hij loopt op

het doek af. Ik ben dit niet, schreeuwt hij. Als je het niet bent, waar maak je je dan druk om. Hij zegt dat hij zich druk maakt omdat ik straks tegen iedereen ga zeggen dat dit zijn mond is. Ik zeg dat zijn naam nooit verbonden zal worden met het doek. Krijgt het geen titel, vraagt hij opgelucht. Ik zeg dat het wel een titel krijgt maar niet zijn naam. Wat wordt de titel dan, wil hij weten. De smeerlap, zeg ik. Koos begint te trillen. Alles aan hem trilt mee. Hoe ik het in mijn hoofd haal. Dat hij schadevergoeding wil. Je bént toch een smeerlap, zeg ik. Koos wil me een klap geven. Ik zeg dat hij dat beter niet kan doen. Hij beheerst zich. Ik vertel hem dat ik een serie maak van de monden die me gekust hebben en dat hij dat ook heeft gedaan. Nu begint hij te lachen en zegt dat dat wel erg veel eer is voor een kusje van honderd jaar geleden. Ik ben het met hem eens en zeg dat het inderdaad meer een gore ongewilde lap vlees was die hij in mijn mond duwde dan een kus. Hij pakt zijn jas en loopt naar de deur, hij zegt dat hij me nog wel krijgt. Je hebt me al gehad, Koos, roep ik hem na.

De Oude Zeedijk

Ik laat me in de bochten vallen. Naar links, naar rechts, naar links. Het is de geur van het pas gemaaid gras dat me troost. De geur van het water. De geur van de wind. Waar ben ik aan begonnen. Had ik Koos wel moeten schilderen. Waarom wilde ik hem straffen. Maud en hij schijnen niet meer zo veel ruzie te maken als vroeger, tenminste dat zegt Wanda. Wanda, die altijd maar vraagt wanneer Robert en ik kinderen nemen, en als ik dan zeg dat ik ze niet wil, zegt ze dat we nog tijd genoeg hebben, dat het oergevoel mij, net als ieder ander, op een dag zal overvallen, dat zomaar opeens mijn eierstokken zullen gaan rammelen. Er rammelt inderdaad iets maar dat zijn niet mijn eierstokken. Ik luister naar mijn motor. Hij maakt een vreemd tikkend geluid. Ik stop en kijk, maar zie niets vreemds. Ik rij weer een stukje en hoor het geluid weer. Ik stop weer. O shit, als er maar niets met mijn motor is. Alles mag kapot! Alles kan ik missen! Maar niet mijn motor!

Galerie Het Zand, Zeesingel 76

Boudewijn zegt dat hij Alex van Bunse Bergenman heeft gevonden, dat hij in Brussel woont en voor de EEG werkt, dat zijn vader nooit van me had gehoord maar dat hij na veel aandringen en het noemen van een paar gezamenlijke kennissen toch het adres van zijn zoon heeft gegeven en omdat mijn motor in de garage is en het doek toch niet achterop kan, ik zijn auto mag lenen, als ik het niet tegen Evelien zeg.

Grote Gracht 723

‘Kan Veronica daar niet voor zorgen? Zij zit toch bij galerie Het Zand?’ Stephan kijkt naar zijn vriend Robert, die kwaad een stapel etsen opzij legt.

‘Die Boudewijn en Evelien zijn ratten, ik wil niet eens bij ze, ze zuigen Veronica leeg, ze moet maar produceren, en meer, en meer, en betalen, ho maar! Elke keer gezeik over de percentages en procenten.’ Robert keilt een etsplaat op tafel. ‘Ik zou niet eens bij ze willen exposeren. Voor geen goud.’

‘Lul niet, man, je moet verdomme eens aan de weg gaan timmeren, anders loop je straks als een schoothondje achter je succesvolle vriendin aan.’

‘Ik ben veel beter dan zij is, dat weet jij ook, het is gewoon omdat ze een vrouw is, vrouwen worden voorgetrokken, dat gekut ook met dat feminisme en dat racisme, als ik een gehandicapte zwarte lesbische vrouw was lagen alle galerieën aan mijn voeten.’

‘Ik heb anders een zwarte vriendin die prachtige verhalen schrijft, maar geen uitgeverij die haar wil.’

‘Uitgevers lopen achter, ik heb het over kunst, beeldende kunst, dat wat ik maak, ik ben kunstenaar!’

‘Sorry, Rob, ik was even vergeten dat je een genie bent. Zullen we een pilsje gaan pakken?’

Naast het Kleine Zavel Park, Brussel

We hebben mijn ezels en spullen samen naar zolder gesjouwd. Alex gaat naast een groot raam op een oude sofa zitten. Zijn ogen zijn nog net zo mooi als toen. Zijn mond heeft nog dezelfde grappige kromming. Hij lijkt niet ouder te zijn geworden. Hij opent een fles goeie Chardonnay en schenkt voor ons alletwee in. Hij lacht ondeugend als hij me het glas geeft. Ik heb geen zin om te beginnen. Ik wil naar hem kijken. Kijken naar de man die ooit mijn hart heeft veroverd. De jongen van wie ik zo veel heb gedroomd. Ik ga naast hem op de sofa zitten en we proosten. Ik moet niet naast hem gaan zitten. Ik moet het glas neerzetten en aan het werk gaan. Hij buigt zich voorover en trekt een doos onder de sofa vandaan. De doos zit helemaal vol met papier. Hij rommelt wat en trekt er een tekening uit. Het is mijn tekening van de twee naakte lijven onder water die vrijen tussen de waterplanten en vissen. Veronica Land (met de L van leegdrinken, van ladykiller, van liaison), ga aan het werk. Sta op. Zet je glas neer. Pak je kwast. Buiten hoor ik de vogels kwetteren in de bomen. Ik heb het warm. Het liefst zou ik al mijn kleren uitdoen en me naast hem neervlijen op de sofa. Hem weer net zo voorzichtig aanraken als toen. Alleen zou ik nu wel verder durven gaan. Alex trapt zijn schoenen en sokken uit. Houd ze aan. Houd al je kleren aan, anders bespring ik je. Hij neemt een slok en strijkt langzaam met zijn hand de haren uit zijn ogen terwijl hij me aankijkt. Speel niet met me. Ik ben niet zo sterk als ik eruitzie. Met zijn tenen speelt hij met de tekening die tussen ons ligt. Zijn tenen zijn nog net zo mooi als toen. Ik zou erin willen bijten. Ik wil ze vanbinnen en vanbuiten bevoelen. De tenen stoppen met bewegen. Alex gaat rechtop zitten en zegt dat ik moet beginnen. Waarom ineens, hij is me toch aan het versieren. Hij wil toch net zo graag als ik. Ga maar beginnen, zegt hij weer. Beteuterd sta ik op en pak de verf. De deur vliegt open en een lange blonde vrouw komt de zolder binnen. Als ze mij ziet trekt ze wit weg, ze wil weten wie ik ben. Alex staat op en stelt me voor aan zijn vrouw. Hij zegt dat hij haar wilde verrassen met een schilderij.

Audi 100

Waarom kunnen auto's niet bewegen. Waarom is het zo stil in een auto. Waarom voel je niet dat je rijdt in een auto. Waarom ruik je niets in een auto, zelfs als je alle ramen opendoet. Waarom zijn hier verdomme overal files. Omdat achter mijn stoel Alex's mond ligt. Nog nat. De mond die naar me heeft geglimlacht, me heeft uitgedaagd, me heeft gezegd dat ik nog net zo mooi ben als toen, me vluchtig heeft gekust bij het afscheid.

Bakkerskade 115

An komt binnenrennen en zegt dat ze het adres én telefoonnummer van Thomas, de meubelontwerper met de grote handen, heeft. Ik zeg haar dat ik eerst David wil doen, dat ik opzie tegen David, dat ik eigenlijk had gehoopt dat smoelwerk mijn hele leven niet meer te hoeven zien. An zegt dat ze denkt dat ik het hele project eigenlijk ben begonnen om David, omdat hij mij met al zijn bedrog zo veel pijn heeft gedaan. Ik zeg dat ik het niet weet, dat het me eigenlijk ook niets interesseert, dat ik gewoon geen zin heb die kop te zien, met die dikke lippen, die eeuwige grijns, die priemende ogen en dat sluike haar. Herinner je dan de mooie momenten als je zijn mond schildert, zegt An, je hebt toch ook een goeie tijd met hem gehad. Toen ik nog dacht dat kinderen krijgen iets was wat je gewoon op een dag moest doen, nee, ik herinner me geen mooie momenten, geen een.

David schijnt getrouwd te zijn en woont in een flat in Noord. Weet hij al dat je bezig bent met dit project, vraagt An. Ik schud mijn hoofd, pak mijn helm en zeg dat ik nu direct naar Noord rij om te vragen of hij wil poseren, dan is dat tenminste gebeurd, die Thomas komt later wel.

David en Irene Slotheuvel, staat op het kleine bordje boven de brievenbus. Een vrouw doet open, dat zal dus wel Irene zijn. Ze kijkt me aan alsof ik een jehovagetuige ben. Ik vraag of David thuis is. Ze wil weten wat ik van hem wil. Ik vertel haar ongeveer wie ik ben en waarom ik kom. David blijkt nog te slapen. Ik zeg dat ik dan wel een andere keer terugkom. Ze zegt dat ze hem wel even wakker zal maken. Dat hoeft niet, hoor. Maar ze lijkt blij te zijn een excuus te hebben hem uit bed te krijgen.

Irene laat me hun huiskamer binnen en verdwijnt. Ik had me David's huis wel heel anders voorgesteld, hij is toch gynaecoloog, zou hij nachtdienst hebben gehad. Ik kijk rond in de kleine flat. Een eenvoudig blauw bankstel, een beetje versleten, en een serie glazen tafeltjes. Mensen in flats hebben nooit gordijnen, realiseer ik me. Ik moet eens een serie voyeurschilderijen maken van al die mensen die denken dat ze niet worden gezien. Irene komt de kamer weer binnen en steekt een sigaret op. Ze kijkt me aan. Wat heeft David haar in die paar minuten verteld. Zou ze het weten over het geld en de besmeurde lp's en boeken. Jij schildert echt, zegt ze. Wat dacht ze dan, dat ik een deurwaarder incognito was. Ze vertelt dat David altijd lang uitslaapt. Ik hoor een douche aangaan. Irene begint plotseling over hem te praten alsof ik haar al jaren ken. Dat ze zo gelukkig met hem is. Dat toen ze hem tegenkwam alles in haar leven op z'n plek viel en ze direct wist dat hij de vader van haar kinderen moest zijn, dat het alleen nog niet lukt. David is toch gynaecoloog, zeg ik, je kunt wat dat betreft geen betere hebben. Hij blijkt gestopt te zijn met zijn studie, momenteel solliciteert hij. Moet hij solliciteren, denk ik, David Slotheuvel is een uitkeringstrekker. Zozo, meneer de grote corpsbal, die mijn geld nodig had om zijn toekomst te beschermen, woont nu achthoog aan een galerij met een vrouw en een uitkering. Ik krijg medelijden met de grijze muis die tegenover me zit en wanhopig probeert gelukkig te doen. Als de douche stopt, stopt ze onmiddellijk met praten en vraagt of ik ook koffie wil.

Wilhelmskade 41

‘Ze gaat echt naar Afrika! Om de mond van die zwarte jongen, weet je nog, Chipó, met die mooie tanden, en van Mark, onze oude buurjongen, te schilderen. Ik wist niet eens dat ze daar ook wat mee heeft gehad! En?’

‘Al dat gevrij van haar heeft niet echt tot resultaat geleid, hè?’

‘Wou je zeggen dat jouw dochter het beter heeft gedaan dan de mijne?’

Wanda haalt haar schouders op. ‘Vind jij het niet vreemd, zo’n zoektocht naar oude vriendjes?’

‘Ik vond het vervelend voor haar dat ze die nare David moest schilderen, maar ze zei dat het haar niets meer deed, dat hij een *loser* was en is, dat hij nog steeds zo veel dronk, zelfs na het douchen dampte de alcohol nog uit zijn poriën, ze had volgens mij voornamelijk medelijden met zijn vrouw.’

‘Is die jongen dan getrouwd?’

‘Laten we het nou niet hebben over de akelige of domme mannen waar vrouwen voor vallen. Hoe is het met Patricia en d’r nieuwe vriend?’

Wanda zucht. ‘Ze denkt dat ze weer zwanger is.’

‘Houdt ze het?’

Bakkerskade 115

Hij is helemaal wit. Zijn haar. Zijn gezicht. Zijn wenkbrauwen. Zelfs zijn wimpers. Robert staat op een steiger en verft met een roller mijn plafond. Hij wil dat alles fris en schoon is voor ik zijn mond ga schilderen. Maagdelijk, zou je bijna denken. Hij heeft geen zin te wachten tot hij eigenlijk aan de beurt is, per slot is hij de laatste op mijn lijstje. Ik kijk naar hem. Robert, mijn lieve, wispelturige Robert. Hij lacht naar mij en gooit een klodder verf omlaag. Ik kan net op tijd wegspringen.

We toasten op het hagelwitte atelier. Ik herken mijn eigen plek niet meer, terwijl alles precies hetzelfde staat. Robert trekt zijn

overall uit, gaat op de stoel op het podiumje zitten en zegt dat ik kan beginnen. Beginnen. We zijn net klaar met verven! Hij zegt dat hij het hele weekend vrij heeft genomen om mij te helpen en dat ik nu moet doen wat we afgesproken hebben. Maar ik kan je toch ook morgen, overmorgen of volgende week schilderen. Hij wordt boos en zegt, beloofd is beloofd. Ik zeg dat ik even moet wennen aan deze nieuwe ruimte. Hij sneert dat ik tegen hem ook altijd zeg dat werken maar tien procent inspiratie en voor de rest gewoon hard werken is. Hij wijst naar de muren en het plafond en tikt op zijn borst. Ik protesteer dat we het samen hebben gedaan, dat ik moet ben, dat we nu wijn aan het drinken zijn en dat ik morgenochtend als aller-aller-aller-allereerste met hem zal beginnen. Hij steekt zijn hand uit. Ik sla erop. We lachen. Dat sommige vrouwen ook nog kinderen hebben, mannen zijn al zulke dwingelanden, maar daar kun je tenminste mee praten, een deal mee sluiten. Of vrijen. Ik spring op Robert en geef hem een kus.

Vondelweg 42

‘Heeft je zus jou ooit geschilderd?’ vraagt Isabel.

Otto kijkt haar verliefd aan. ‘Gelukkig niet, dan had de hele wereld direct gezien wat ze van me vond.’

‘Maar jij bent toch haar broer? Ze vindt jou toch aardig?’

‘Aardig is niet het juiste woord, denk ik.’

Isabel kruipt tegen hem aan. ‘Bekvechten jullie daarom altijd zo?’

‘Wij bekvechten niet, wij discussiëren.’

‘Word je daar nooit moe van?’

‘Van wat?’

‘Van dat gekibbel?’

‘Isabel, wij bespreken dingen met elkaar, het is juist goed dat we verschillend over dingen denken, stel dat iedereen dezelfde mening heeft, dan hoef je nooit meer te praten.’

Bakkerskade 115

Beneden in de hal valt de deur in het slot. Ik kijk naar het schilderij dat ik net heb gemaakt. Ik heb Thomas niet zoals ik hem wil hebben. Het lijkt precies, maar iets klopt niet. Hij heeft de hele sessie geen mond opengedaan en toen ik klaar was zei hij alleen maar dat hij geen uitnodiging voor de opening wil. Ik snapte direct dat hij bang is dat zijn vrouw zal uitvinden dat hij haar tien jaar geleden op het kraambed bedrogen heeft. Ik weet al wat het is, ik mis de titel. Maar dat is makkelijk. De hypocriet.

BMW-garage, Geveringskade 367

‘Wil jij Veronica even bellen dat alles binnen is.’

‘Godzijdank,’ zucht Dirk, ‘ik word elke dag gek gebeld door Miss Land of alle onderdelen er al zijn. En dan weer naar haar gekanker te moeten luisteren als dat niet zo is, terwijl er wel ergere dingen gebeuren in de wereld! Heb je gehoord dat het dodental in Lockerbie is opgelopen tot 270?’

Dave knikt. ‘Zeg haar maar dat ik morgen kan beginnen. Maar dan moet ze hem wel vanavond brengen. 270 zeg je, zó veel?’

Bakkerskade 115

Chris noemt zich tegenwoordig weer Christien. Ze is verbaasd dat ik nog steeds motorrijd. Ze kijkt rond in mijn atelier en vraagt of ze weer bloot moet, net als toen. Ik vertel haar dat ik alleen haar mond ga schilderen. Dat vindt ze heel interessant, zij is momenteel alleen met ogen bezig, ze volgt een cursus iriscopie. Ze biedt aan mijn ogen te lezen, maar ik veeg met mijn vinger over haar mondhoek, waar een stukje eten zit. Dat is het eten van Fai, zegt ze lachend. Ze kauwt namelijk alles voor anders wil haar dochter niet eten. Ik kijk naar het meisje dat door mijn atelier scharrelt. Ze is bijna twee, zegt Chris. Ik zeg dat ik nooit had gedacht dat zij ooit

alleen een kind zou krijgen. Dat is ook niet zo, vertelt ze, haar vriend is geoloog, hij is mee met een expeditie naar de zuidpool. Chris is op de man overgestapt. Ik herinner me de eeuwige ruzies over hetero's. Chris is een gewone moeder geworden, net als iedereen. Ik vraag of we kunnen beginnen, maar ze staat op en zegt dat ze even wat speeltjes voor Fai moet pakken. Uit een grote rugzak komt een schapenvel en een stel dozen. Ze kijkt rond, ziet een lege hoek, spreidt het schaap uit op de grond en zet de dozen er netjes omheen. Dan begint ze de deksels van de dozen te trekken, die vol zitten met speeltjes en kleurpotloden. Ze pakt een groot vel papier van mijn werktafel en vraagt of Fai'tje daarop mag tekenen. Dan kunnen wij ongestoord werken, lacht ze.

*Een glimlach van twee brede zachtpaarse lippen.
De lippen hebben duizenden kleine rimpeltjes.
Net als de mondboeken. Alle tanden zijn te zien.
Boven haar lip dunne blonde snorhaartjes.
Plooien lopen onder de wangen en komen uit bij de
mondboeken. In de mondboeken staan lachrimpels.*

Ik ben bang dat ze haar glimlach niet lang meer zal volhouden en probeer zo snel te werken als ik kan. Maar de lach lijkt in haar gezicht gestreken te zijn.

Fai is dol op tekenen, zegt ze opeens, ze wordt later net zo goed als jij. Alsof mijn moeder kon zien dat ik kunstenaar zou worden toen ik twee was. Ik kijk over mijn schouder en zie dat het papier op de grond naast het schapenvel onaangeraakt is. Mijn mooie witte muur niet daarentegen, die zit vol grote dikke strepen. Ik geef een gil. Fai begint te huilen. Chris springt op en loopt naar haar dochter, die ze optilt en troost. Ík moet worden getroost, het is mijn muur, suist het door mijn hoofd. Het kind gaat steeds harder huilen. Chris zegt met een hoge piepstem tegen het meisje dat we klaar zijn en dat ze vreselijk lief is geweest. Klaar! We zijn nog helemaal niet klaar! Chris zegt dat het er vandaag niet meer inzit. Neem zo'n kind dan ook niet

mee, denk ik. Misschien moet je, als we het afmaken, haar niet meenemen, stel ik voor. Maar Chris vindt het juist goed dat haar dochter ‘alle facetten van het leven meemaakt’. Haar kleine Fai is nog nooit in een echt atelier geweest. Alsof het voor dat kind enig verschil maakt of ze hier of bij tante Jans de boel onderklierdert. Ik zeg dat ik wel baal van de muur, dat die net gewit is. Chris kijkt verbaasd, het is toch een atelier. Zal ik bij jou poep op de muren van de wc komen smeren, maar ik houd mijn mond. Chris pakt een lap en probeert de strepen weg te vegen. Het wordt alleen maar erger. Laat maar, zeg ik, ik heb nog wel verf over, ik ben dol op schilderen, zoals je inmiddels weet. Chris begint de dozen weer in te laden en terug in de rugzak te doen terwijl ze tegelijkertijd een hap eten voorkauwt, dat ze in een ander doosje heeft zitten. Ze bindt de rugzak dicht, pakt haar dochtertje op schoot en haalt met haar wijsvinger de voorgekauwde prut uit haar mond, die ze vervolgens in het mondje van het meisje duwt. Mijn maag draait zich om. Bij het meisje blijkbaar ook, zij spuugt het acuut weer op de vloer. Dat heeft ze nog nooit gedaan, zegt Chris verbaasd. Misschien is ze moe, zeg ik. Maar mijn hoofd schreeuwt, wég jij, wég, en snél. Zullen we het morgen afmaken, vraagt Chris, pardon Christien. Ik kijk naar het schilderij, knijp mijn ogen tot spleetjes, doe of ik nadenk en zeg dan langzaam dat het me wel lukt het af te maken zonder haar, en dat ik haar direct zal bellen, als ik haar nog nodig heb. Niet dus. Nooit niet. Chris heeft nog steeds dezelfde glimlach. Die is er inderdaad opgestreken. Ze doet de rugzak om, hangt haar draagzak voor en vraagt of ik Fai kan aangeven. Fai wordt in de zak gepropt. Als alle knopen dicht zijn en alle banden strak staan geeft ze me een zoen. De smurrie zit nog op haar lip. Die blijft nu op mijn wang kleven. Er gaat een rilling door mijn lijf. Ik veeg het snel weg. Ik kan me voorstellen dat die man van haar naar de zuidpool is vertrokken.

BMW-garage, Gevingskade 367

‘Ik wou dat ik altijd van die enthousiaste klanten had,’ zegt Dave.

‘Enthousiast? Hysterisch! Ze trok die machine zowat uit je handen, ze wilde rijden, hard rijden, ik zag de teleurstelling in haar ogen toen je zei dat een gereviseerde motor rustig moet worden ingereden.’ Dirk zucht en plaatst een oliebak onder een motor.

‘Ach, ze is nou eenmaal dol op haar motor, dat is toch leuk?’

‘Het is maar staal, hoor, verder niets.’

Heidebloemweide 5

De straat is precies zoals Neon hem heeft beschreven. Losse doorzonwoningen in een huisje-boompje-beestje-sstraat. Hij zei aan de telefoon dat hij nog steeds de Sex Pistols keihard draait maar dat zullen zijn burens vast niet leuk vinden. De deur staat open. In de gang is het nog net zo’n teringzooi als vroeger op z’n kamer in De Fabriek. Ik stap over jassen, gitaren, dozen en roep zijn naam. Iemand gilt dat ik boven moet komen. Op de gang staat Neon. O nee, Nico, met gewoon bruin haar. Hij pakt me beet, noemt me weer Nica en geeft me twee dikke zoenen, net zo nat als destijds. Hij vindt het gaaf dat ik langskom, hij wil direct weten wat ik van hem nodig heb. Neon, nog net zo’n snelle rat als vroeger. Ik leg uit dat ik hem wil schilderen voor mijn serie oude scharrels. Ssst, zegt hij heel hard. Uit een kamer roept iemand dat ze niet jaloers is. We gaan naar binnen. Tussen de kleren, instrumenten en cassettebandjes ligt zijn vriendin op een bed. We groeten. Ze heeft lang blond haar en een heel dikke buik. Ze komt me vaag bekend voor. Word je vader, zeg ik. Hij zucht dat ook hij eraan heeft moeten geloven, dat zij, hij wijst op z’n vriendin, het zaad gewoon uit hem heeft getrokken. Ze lacht dat ze het met een vacuümpomp heeft gedaan omdat hij niet wilde maar dat hij nu elke ochtend een rondje door de tuin huppelt met een draagzak vol aardappelen op zijn buik en speentjes in bierflesjes stopt om te oefenen hoe je zo’n

ding in een gaatje krijgt. Ze heeft een Duits accent, ik ken haar, maar waarvan. Neon lacht, natuurlijk ken je haar, het is Zongy. Ze lacht. Ze mist een stel tanden. Ik kijk rond en vraag waar Flame is. Die heet nu Franz en woont in Duitsland bij de moeder van Renate, zegt Neon/Nico. Hij buigt zich over haar heen en fluistert tegen de buik dat het broertje snel weer bij hen komt wonen als alles goed gaat. Ik kijk naar Neon en Zongy. Nico en Renate. Beneden gaat de telefoon. Dat zal Mutti zijn, zegt Renate.

Galerie Het Zand, Zeesingel 76

‘U bent toch de vader van Veronica?’ Evelien duikt op naast Bernard, die voor een felgekleurd abstract schilderij staat.

‘Ja, dat ben ik.’ Hij steekt zijn hand uit. ‘Bernard Land.’

‘Evelien Dijkhuis.’ Ze schudden elkaar de hand. ‘Binnenkort uw dochter weer, hè? Met haar nieuwe serie.’

‘Van die monden, bedoelt u.’

Evelien knikt enthousiast. ‘Ik heb gezien wat ze tot nu toe al heeft gemaakt, fantastisch werk, van wie heeft ze dat talent toch, heeft u meer kunstenaars in de familie?’

‘Ach, nou ja, vanbuiten is ze haar moeder en vanbinnen lijkt ze het meest op mij, dat doorzetten en niet opgeven. Als klein kind al...’ Bernard ziet dat Evelien haar interesse verliest. ‘Gaan die monden verkopen, denkt u?’

‘Sinds de dag dat ze hier zo onzeker binnenstapte is ze mijn absolute favoriet, ze heeft het gewoon in zich.’ Evelien gaat iets zachter praten. ‘Ze is het beste wat we momenteel in huis hebben.’

Bernard glundert.

‘Maar dit, waar u nu voor staat, is ook heel bijzonder, deze kunstenaar, Ivan Degny, gaat *boomen*, ik verzeker het u, dus als u het mooi vindt, zou ik er serieus over denken, het is een goede investering en nog niet zo duur.’

Bernard kijkt van het schilderij naar Evelien. ‘Echt?’

Evelien knikt met grote overtuiging.

‘Wat kost zoiets tegenwoordig?’

Grote Gracht 723

Robert tuit zijn lippen en komt op me af, hij wil me kussen maar ik duw hem weg. Ik zeg dat ik nooit aan het project had moeten beginnen. Robert knikt uitvoerig en beaamt dat hij dat vanaf de eerste dag al heeft gezegd, dat monden niet interessant zijn, dat het te eenzijdig is, dat ik naar hem had moeten luisteren, dat hij dat idee van voyeurschilderijen veel beter vond, dat deze schilderijen slaapverwekkend zijn, dat hij er geen in zijn huis zou willen hebben, zelfs niet die van zijn eigen mond, dat ze ook als serie niet werken, dat zijn vrienden het ook een stom project vinden, dat ik mijn verf aan het verbruiken ben, dat ik beter... Ik kijk hem aan. Ik ben verbaasd. Hij ziet dat hij te ver is gegaan en wil het goed maken, maar ik duw hem nog harder van me af en zeg dat ik het niet over mijn schilderijen heb, maar over die mensen, dat ik de meesten niet terugken, dat ik geen zin heb morgen Femke Schoons te zien, die heeft vast ook een snottende peuter aan haar rok hangen die mijn muur komt bekladden. Robert wil weten wie Femke Schoons is. Ik vertel dat we een hele nacht zoenend hebben gedanst, dat ik jaren haar naam niet heb geweten maar dat ik haar laatst op een foto zag, dat ze fotomodel blijkt te zijn en dat ze morgen komt. Hoort zij dan wel in de serie, vraagt Robert. Ik knik, ja, die kus met haar was mijn langste kus, wij hebben net zo lang gekust tot André, de broer van Mark, die om ons heen met iedereen ruzie zocht, eindelijk wegging. Robert wil weten waarom hij ruzie zocht. Omdat hij jaloers was dat ik de vrouw had die hij had willen hebben. Robert wil het record direct verbeteren. Maar ik zeg dat ik wil slapen.

Bakkerskade 115

Femke kijkt me verbaasd aan en roept uit dat ze er niet aan moet denken, dat alle baby's lelijk zijn, en de paar mooie baby's die ze kent net als zij bij een modellenbureau zitten, om vrouwen te verleiden kinderen te krijgen, zoals zij vrouwen moet verleiden

een shampoo te kopen van een merk dat ze zelf ook nooit zou gebruiken. Ze ratelt maar door terwijl ik het doek op de ezels zet en de verf begint te mengen. Als ze alleen al een baby hoort gaan haar nekharen overeind staan. Ze heeft nog steeds hetzelfde prachtige lange haar. Kinderen, zegt ze, zijn net als honden, de meeste zijn slecht opgevoed en je hebt er alleen maar last van. Maar de grootste hekel heeft ze aan mensen die gedachteloos broeden. Broeds oké, maar broeden! Haar vriend, een beroemde acteur, explodeert ook in haar armen als ze hem drie weken niet heeft gezien, vooral vlak voor ze ongesteld moet worden, dan is ze sowieso een pot stroop die mannen aantrekt, ze kreunt dat ze rond die dagen smacht naar sperma, niet een kind, maar zaad, want het hebben van een baarmoeder betekent niet dat je hem hoeft te gebruiken, je blindedarm heb je ook voor niets.

Ik wil gaan beginnen. Direct neemt ze een professionele pose aan. Ik zeg dat ze gewoon ontspannen op de stoel mag zitten omdat ik alleen haar mond schilder.

Ze springt op, pakt haar handtas en werkt haar lippen bij. En slijmerige spenen, zegt ze, terwijl ze haar lippen glosst, als vrouwen die van de grond oprapen, in hun mond doen en dan weer terug in een baby stoppen. Ze kokhalst maar is zo enthousiast over haar onderwerp dat ze, na even haar lippen in haar spiegeltje getuit te hebben, direct weer doorgaat dat die klotekoters ook nergens met hun poten vanaf kunnen blijven en absoluut niet luisteren, alleen maar dreinen, blèren en janken. Ik zeg dat ze er prachtig uitziet. Ze glundert dat ze nog geen rimpeltje heeft en niet zo uitgezakt is als de meeste moeders met hun slechte huid als gevolg van elke avond broccoli en pasta eten. Ze snapt niet waarom vrouwen zich niet meer aantrekkelijk kleden als ze eenmaal geworpen hebben, ze begrijpt dat mannen vreemdgaan. Ze lacht betekenisvol naar me. Moedergevoelens. Daar veegt ze haar kont mee af! Ze moeten eerst duizend keer het woord mama zeggen tot hun kind het eindelijk herhaalt en dan gillen ze dat het kind kan praten! Ik zeg dat ze nu even stil moet zijn anders kan ik haar niet schilderen. Direct bevriest haar mond in een adembenemende glimlach. Ik weet dat ze die moeiteloos vol kan houden.

De donkere lippen tuiten. De bovenlip is smaller en vertoont een scherpe afscheiding naar de witte huid. De inkeping in het midden loopt precies in twee evenwijdige lijnen omhoog naar de neus. De kin steekt iets naar voren en is bedekt met stoppelwaas.

Ik heb tijdens alle kussen die ik hem gaf nooit gezien dat de mond van Martijn zo vrouwelijk en perfect is. Ik leg mijn kwasten neer en neem afstand van het doek. Hij staat op, sloft naar me toe, vindt zichzelf lelijk en zinkt weer neer in de stoel. Ik heb geen zin in zijn eeuwige somberheid. Niet nu ik net een prachtig schilderij heb gemaakt. Ik vraag of we een eind zullen gaan rijden. Hij zucht dat hij zijn motor heeft verkocht. Ik ben verrast. Martijn zei altijd dat hij tot zijn pensioen wilde rijden, liefst nog langer. Hij zucht dat er nog iets is. Ik zeg dat ik dat al weet. Hij lijkt opgelucht. Ben je er niet blij mee, vraag ik, alle ouders zijn toch blij met een kind. Martijn zegt dat hij heel gelukkig is, dat zijn zoon hem een nieuw doel in zijn leven heeft gegeven, maar dat het zo duur is en dat hij dus een echte baan heeft moeten nemen. Je werkt dus niet meer bij de anti-kernenergiebeweging. Hij knikt en zegt dat hij sinds de geboorte van Goran het leven anders ervaart, hij heeft leren relativeren en ziet nu zelfs de voordelen van kernenergie.

Eikenlaan 8

Dora zingt als een nachtegaal. Overal staan bloemen, terwijl het herfst is. Ze geeft me een kus en zegt dat ze gelukkig is. Ik zeg dat ik het ook zo fantastisch vind. Verbaasd vraag ze van wie ik het gehoord heb. Ik zeg dat de kranten en tv er bol van staan. Van wat, vraag Dora. Dat de muur vannacht gevallen is. O, zegt ze en wijst naar de bank, waar Ysbrand en Julia hand in hand zitten. Ik word oma, zegt ze. Oma! Ik kijk naar de buik van Julia, maar daar is nog

niets te zien. Ik kijk rond in de kamer. Dora straalt. Bernard straalt. Ysbrand en Julia stralen. De hele kamer straalt. Het hele huis straalt. De hele wereld straalt. Ik word tante! Ik krijg een neefje of een nichtje. Ik vraag of ze al wat voelt maar ze schudt lachend haar hoofd, het is pas de tweede maand. Shit, nog zeven maanden wachten. Ik wil weten hoe het eruit gaat zien. Krijgt het net zo'n grote mond als Ysbrand of net zulke blauwe ogen als Julia. Bernard trekt een fles champagne open en schenkt de glazen in. Julia wil niet en legt haar handen beschermend over haar buik. Eén slokje mag toch wel, zegt Bernard. Julia schudt streng haar hoofd en vertelt dat ze een vrouw kent die dronk tijdens haar zwangerschap en een kind kreeg zonder voetjes. Ysbrand zegt dat hij Julia's glas wel wil. Bernard vindt dat Julia niet zo moet zeuren en één slokje moet nemen, het wordt zijn eerste kleinkind. Julia neemt een minuscuul klein slokje en zegt dat het Bernard's schuld is als ze een gehandicapt kind krijgt. Bernard zegt dat het kind dan bij hem op kantoor mag komen werken als levende papier-versnipperaar. Julia vindt de grap niet leuk, ze kijkt sip. Ysbrand zegt dat ze zich niets van Bernard moet aantrekken, het is zijn vader maar.

Galerie Het Zand, Zeesingel 76

'Het is ónze auto. O punt N punt Z punt E punt.' Evelien smijt woedend haar leren handschoenen op het bureau van Boudewijn.

'Ze is een goeie chauffeur, ik kan haar toch niet met de trein laten gaan?'

'Ze wil toch altijd ál-les op de motor doen?'

'Wees redelijk. Het sneeuwt. Het is bijna duizend kilometer. En ze moet een groot doek meenemen.'

'En ik dan?'

'Lieverd.' Boudewijn komt sussend naast haar staan. 'Jij hebt toch je eigen auto.'

'Maar die wilde ik net naar de garage brengen.'

'Ben je toch weer ongesteld geworden?'

Ze grijpt haar handschoenen. 'Jij met dat dooie rotzaad van je, je moet je eens een keer goed laten controleren!' Ze loopt met grote stappen de galerie uit. Boudewijn kijkt haar liefdevol na.

Onder het kasteel, Praag

Karel slaat Jana op haar billen. Jana trekt haar trui recht en geeft Karel een speelse tik op zijn handen. Om ons heen zijn allemaal Jana's. Een gebukte Jana. Een liggende Jana. Een denkende Jana. Allemaal grote mooie dikke blote Jana's in steen. Karel trekt een werkbank opzij, hij vraagt of ik zo genoeg ruimte heb. Hij werkt tegenwoordig niet meer met eikenhout maar in steen. Zijn atelier is in een oud gebouw met dikke muren en donkere gangen. Overal is het bloedheet, want de verwarming wordt centraal gestookt en schijnt niet lager te kunnen. Karel gaat zitten. Jana vertrekt, ze zegt in gebroken Engels dat ze gaat koken.

De onderlip is vochtig en krult naar buiten. De mondboeken wijzen ver omhoog. Buiten de mondboeken aan iedere kant een diepe lachplooi.

Ik kan die altijd lachende mond ook wel zonder voorbeeld tekenen. Ik ken hem zo goed. Elk haartje, elk plooitje, de vlekjes op zijn bovenlip. Hij lijkt geen wrok te koesteren dat ik hem drie jaar geleden genadeloos heb ingewisseld voor Robert. Veronica Land (met de L van laaghartig, van liefdeloos, van luizenstreek), wat zit je toch ingewikkeld in elkaar. Soms snap ik niets van je. Karel vraagt of ik geen zin meer heb om hem te schilderen. Sinds wanneer heb je eigenlijk dat sikje, wil ik weten. Speciaal voor deze gelegenheid gekweekt, lacht hij.

Praag, Karelsbrug

De lucht is bruin van de kolendamp. De eeuwenoude huizen zijn grauw. Uit elke schoorsteen komt rook. De mensen lopen weggedoken in hun dikke jassen en mutsen. De sneeuw is vies geworden van de duizenden voetstappen. Ik heb mijn arm door die van Karel gestoken, en we steken de rivier over. Karel fantaseert dat zijn beelden op een dag ook op een brug met zijn naam zullen staan. Hij haalt een rol King uit zijn zak en zegt dat hij die illegaal importeert omdat de Tsjechen alles hebben behalve echte pepermunt. Je bent gelukkig, hè, zeg ik. Hij zegt dat hij heel erg gelukkig is, Jana wil een kind van hem, en een kind maken is de ultieme manier om elkaar de liefde te verklaren, daar kan geen beeld, hoe mooi ook, tegenop. We kijken naar het stromende water onder de brug en hij zegt dat Plato ooit schreef dat de mens door voort te leven in een kind zichzelf herschept en vernieuwt, en dat wij zo deel kunnen uitmaken van de onsterfelijke natuur. Karel wijst naar het zwarte beeld van de man met de uitgestoken hand boven ons en zegt dat hij soms niet snapt waarom hij überhaupt beelden maakt, eigenlijk zou hij alleen maar kinderen willen maken. Maar, lacht hij, die kinderen zullen ook moeten eten, dus zal ik toch beelden moeten blijven maken. En jij, vraagt hij aan mij.

Wilhelmskade 41

Wanda's mond valt open. Dora zit heel hard te knikken.

Wanda steekt haar arm uit. 'Knijp eens.'

Dora knijpt.

'Au!'

'Het schijnt echt vaker voor te komen bij eeneiigen.'

'Twee kan ik me nog voorstellen maar drie!'

'Ze hebben toch ook alledrie tegelijkertijd een ontstoken blindedarm gehad? En herinner je die operatie aan hun knieën nog, dat was toch ook hetzelfde?'

‘Dora! Ik weet niet wat jij indertijd van die boekjes hebt opgestoken, maar hier zijn drie vrouwen voor nodig, die alledrie moeten willen en nog vruchtbaar moeten zijn ook, volgens mij droom je.’

DC-10

Beneden me zie ik dikke wattenwolken, daar wil ik in liggen, rollen, slapen, maar de man naast me wil praten. Hij doet in landbouwwerktuigen en vliegt vaak naar Zambia, waar hij altijd goeie handel heeft. Hij wil weten wat ik doe. Ik wil slapen maar vertel dat ik schilder. Hij zegt dat hij zijn huis zelf bijhoudt want de schilders van vandaag leveren allemaal slecht werk. Ik zeg dat ik kunstenaar ben en dat huizen schilderen niet echt mijn hobby is. Hij zucht opgelucht dat mijn schilderen gelukkig maar een hobby is, zijn vrouw heeft als hobby origami. Hij wil weten wat mijn man doet. Ik zeg dat hij ook kunstenaar is. Hij kreunt dat een gewoon gezin daar toch niet van kan leven. Ik zeg dat wij geen gezin zijn. Hij wordt kwaad en zegt dat het belangrijk is voor kinderen dat hun ouders getrouwd zijn. Ik zeg dat wij geen kinderen hebben en ze ook niet willen. Dat had ik beter niet kunnen doen. Ik ben dus een van die vrouwen die ons land laat vergrijzen, die alleen maar doet waar ze zin in heeft, die eerst een goeie opleiding volgt met steun van de overheid en dan kinderloos blijft, zodat hij later geen AOW heeft. Hij spettert dat ik de hoofdoorzaak ben van de algehele scheefgroei van onze huidige demografie, dat dit het gevolg is van de vrouwenemancipatie, dat ze daar nooit aan hadden moeten beginnen, dat ze dat in Afrika wel beter geregeld hebben, dat daar de mannen niet van die slappe doetjes zijn zoals bij ons. Zal ik de stewardess vragen deze man door te spoelen, wij van de familie Land (met de L van luiervas, van legbatterij, van logistiek) hebben onze inhaalslag goed waargemaakt, ik word verdomme drie keer tante dit jaar, wat lult die man nou.

Lusaka

Chipo staat me met een stralende glimlach van spierwitte tanden op te wachten. Hij zegt wel twintig keer dat hij niet had gedacht me ooit nog te zien, dat we eerst gaan eten als ik iets wil eten en als ik geen honger heb we direct naar het dorp rijden. Ik heb geen honger, verzeker ik hem, ik vind het heerlijk om direct naar het dorp te rijden. We binden al mijn spullen vast tussen de dozen en vaten in de overvolle laadbak van zijn oude Nissan. Hij zegt dat hij de afgelopen dagen boodschappen heeft gedaan in de stad, omdat het ziekenhuis waar hij werkt ver weg is.

Mbilila

Een zwarte huid is iets heel anders na al die roze velletjes van de afgelopen tijd. Het hele dorp staat te kijken naar mijn schilderij, dat in het zand tegen een van de hutten in het midden van het dorp staat. Ze vinden het maar vreemd dat ik zijn gezicht maar voor de helft heb geschilderd en willen weten of ik zijn ogen lelijk vind. Een oude vrouw zegt dat ogen schilderen in mijn land misschien ongeluk brengt. Ik kijk naar mijn eigen schilderij en zie het opeens ook met heel andere ogen. De stralende mond van Chipo die ons allemaal toelacht lijkt een reclame voor tandpasta en niet een schilderij uit de serie gekuste monden voor de expositie in galerie Het Zand. Ik pak mijn schetsboek en loop het dorp in.

Een vrouw loopt met een emmer vol water op haar hoofd weg bij de waterput, het water klotst over de rand. Op haar rug draagt ze een kind in een doek geknoopt. Het kind wordt nat.

Een vrouw met borsten zo slap als pannenkoeken stamp de maïs in een tot vijzel uitgeholde boomstam. Haar borsten klappen omhoog door de kracht van de klap.

Een oude man met een vaal gescheurd T-shirt zit tegen een lemen but. Bij zijn voeten scharrelen wat kippen door het zand. Naast hem geeft een moeder haar kind uit een gerimpelde borst te drinken.

Een vrouw, haar rugdoek hangt los over haar schouder, houdt haar peuter onder zijn armpjes vast terwijl er uit zijn piemeltje een straaltje pies spuit.

In het zand zitten twee vrouwen, ieder met een kind op de rug. Ze gooien de rijst omhoog in grote ronde zeven. De vliesjes en vuiltjes vliegen weg door de wind. Achter hen knabbelt een geit aan een struik.

Een man kluift de laatste restjes vis van een heel grote graat. Naast hem zit een hond, die omhoog kijkt en wacht tot hij klaar is.

Towela, de zus van Chipu, komt naast me zitten en kijkt mee over mijn schouder. Ze vraagt waar mijn man is. Ik zeg dat hij thuis is. Zij begint hard te lachen en zegt dat je nooit je man alleen moet laten. Ik vraag waarom. Ze sist tussen haar tanden, waarmee ze wil zeggen dat hij nu dus een ander heeft. Ik zeg dat hij dat niet doet. Opeens ben ik daar niet meer zo zeker van. Ik ben zo vaak weg. Misschien heeft Robert een minnares voor al die nachten alleen. Maar mijn hoofd blijft schudden. Ze wil

weten of we kinderen hebben. Weer schud ik mijn hoofd. Ze gelooft me niet, ik ben al oud. Ik ben pas dertig, zeg ik, en ik wil geen kinderen. Geen kinderen! Nu verandert het gesis in een hoge toon die afkeuring en misprijzen in zich meedraagt. Ik zeg haar dat mijn schilderijen een soort kinderen zijn. De hoge toon verandert in bulderend gelach. Steeds meer vrouwen komen om ons heen staan. Allemaal praten ze over het feit dat ik geen kinderen heb. Niemand lijkt het te begrijpen of kan het geloven. Er wordt aan mijn borsten en mijn buik gevoeld. Geknik en gegiechel. Of ik wel elke maand bloed. Of ik niet ziek ben. Dat ik de broer van de een en zelfs de man van de ander mag proberen, dat ik Chipó's tweede vrouw moet worden, dat hij mij er heus wel bij neemt, dat witte mannen slecht zaad hebben, dat ik op moet schieten want straks kan het niet meer, dat het heus geen pijn doet, dat ik geen vrouw ben als ik geen kinderen krijg. Ik zeg dat ik al iemand heb en dat ik écht geen kinderen wil. Ze vinden dat ik mijn kinderen dan maar aan hen moet geven, dan voeden zij ze wel voor me op, dan kan ik ze komen halen als ze ouder zijn, als ik ze nodig heb.

Kapsalon Mireille, Wethouder Biermanstraat 33

‘Als ze mijn jongen maar niet weer ongelukkig maakt.’

‘Ze gaat hem toch alleen maar schilderen!’

‘Denk je nou echt dat ze helemaal naar Afrika reist om alleen maar koffie bij hem te drinken en dan weer op het vliegtuig naar huis te stappen?’ Mevrouw Jansen schudt haar hoofd. ‘Dora maakt zich ook zorgen om haar.’

‘Dora maakt zich altijd zorgen, is het niet om haar kinderen dan is het wel om het uitblijven van kleinkinderen, dat is nu opgelost dus nu maakt ze zich weer zorgen dat Veronica nog geen kind heeft en alleen maar bezig is met haar werk.’

Mevrouw Jansen knikt. ‘Ze heeft gelijk, Veronica beseft niet hoe afschuwelijk vrouwen zich voelen als ze er na de menopauze opeens achterkomen dat het niet meer kan!’

‘Straks komt ze zwanger terug van jouw zoon, zijn alle problemen in een keer opgelost.’

‘O mijn god!’

Namibië, ergens langs een onverharde weg

Ik stap uit de bus bij de enige boom in de hele omgeving. De enige boom zelfs die ik de afgelopen uren vanuit de bus met ramen zonder glas heb gezien. Ik maakte me al zorgen of ik de boom überhaupt wel zou vinden. Achter de boom ligt het pad. Het verdwijnt achter de horizon. Ik heb twee doeken, twee tassen en een rugzak vol verf, spullen en kleren bij me. De zon begint al te dalen. Ik wil niet vannacht door een leeuw worden verscheurd naast een schilderij met een tandpastalich. Dus zet ik de doeken en de tassen tegen de boom, plak er een papiertje op met ‘For Mr. Mark Jansen’, doe mijn rugzak om en loop het pad op.

Mbilila

‘Waarom neem je haar er niet bij? Ik zie aan je ogen dat je haar wilt.’ Towela zit naast haar broer bij een vuurtje.

‘Vanaf de eerste seconde dat ik haar zag op straat wilde ik haar. Maar—’ Chipso staart in het vuur.

‘Je had haar gewoon moeten nemen.’

‘Ze heeft drie grote broers.’

Towela fluit tussen haar tanden. ‘Waarom heb je haar weer laten komen?’

‘Omdat ik dacht dat ze eindelijk wilde.’

Towela en Chipso staren alletwee in het vuur. Towela spuugt. Het vuur sist.

Droogfonteyn

De lucht is knalrood, paars en roze door elkaar. Ik kan alleen maar omhoogkijken naar het hemelschilderij. Nu rijden naar de horizon om nooit meer terug te komen, om eeuwig tussen de wolken te zoeven, een engel te zijn. Ik voel dat mijn gezicht nat wordt van de tranen. Deze schoonheid overdondert me. Ik sta net zo in vuur en vlam als de wereld waarin ik loop. Vóór me verschijnen wat bomen, een stel gebouwen en een auto.

Mark staat in de deuropening. Hij kijkt naar mij terwijl ik op hem afloop. Als ik bij hem ben sluit hij me in zijn armen. Hij zegt dat hij me pas volgende maand had verwacht.

We zitten aan de tafel in de keuken. Mark kookt. Hij zegt dat het goed is dat ik ben gekomen, omdat hij iets heel belangrijks voor me heeft. Ik wil weten wat het is, maar hij zegt dat we alle tijd hebben. Ik heb verdomme net een uur gelopen, nu gaat hij me ook nog nieuwsgierig maken met een waardevolle verrassing. Hij zegt dat ik het zelf wel vind als hij gelijk heeft. Ik loop door het houten huis, helemaal geen huis voor een man alleen. Overal mooie houten meubels met dikke kussens. Aan de wand grote Afrikaanse doeken. Zou hij me een van die prachtige doeken willen geven. Ik kan toch niet nóg meer sjouwen. O shit, mijn spullen! Mark zegt dat hij er zo heen zal rijden om ze op te halen. Niemand zal ze pakken, of het moest een verdwaalde olifant zijn die het uit nieuwsgierigheid kapot zal trekken.

We zitten op de waranda. Uit mijn tassen haal ik drie pakken hagelslag, drie potten pindakaas en een kilo drop, allemaal van zijn moeder. We staren naar de sterren. Ik heb nog nooit zo veel sterren gezien en zo veel stilte gehoord. In de verte zie ik het schijnsel van een vuur. Mark zegt dat daar een fotograaf kampeert die het project met de bushmen volgt. Zijn hier altijd zo veel sterren, vraag ik. Hij knikt. Vind je het vervelend dat ik hier ben, vraag ik weer. Hij zegt dat hij het juist heel erg fijn vindt dat ik er ben. Ik wil iets zeggen maar hij stopt me, hij kijkt me aan en zegt dat hij echt niet om mij is verhuisd. Dat hij altijd al naar Afrika wilde. Dat zijn moeder het nou eenmaal in haar hoofd heeft

gehaald dat ik daar de schuld van ben. Ben je dan niet eenzaam hier. Ik heb mijn motor en— Hij begint te lachen. —een heel leuke vrouw. Heb jij een vrouw. Ze is naar de stad en komt over drie dagen terug. Ze is Spaans, ze heet Elena en ze werkt voor hetzelfde project als hij. Weten je ouders het niet. Ouders moeten niet alles willen weten, mompelt hij. Opeens stralen de sterren feller en is de lucht zachter. Er valt een betonblok van duizend kilo van mijn schouders. Morgen maak ik het laatste schilderij van de serie. Ik voel me zo licht dat ik moet oppassen niet omhoog te schieten naar de sterren.

Galerie Het Zand, Zeesingel 76

‘Je bent de liefste man van de hele wereld.’ Evelien staat voor Boudewijn en veegt de haren uit haar gezicht.

Boudewijn kijkt verbaasd naar zijn vrouw. ‘Wat is er, is er iets gebeurd.’

‘Nee, niets. Ja, alles. Het is gelukt.’

‘Wat! Wil Neftar bij ons komen exposeren?’

Evelien valt hem om de nek. ‘Nee, gek, ik ben zwanger!’

Boudewijn begint te huilen.

Droogfonteyn

Het warme geronk van zijn Moto Guzzi weerkaatst tegen de bergen. Mark heeft zijn armen om mijn middel geslagen. In zijn keuken staat mijn laatste schilderij. Ik ben klaar. In de achteruitkijkspiegels zie ik dat Mark zijn ogen dicht heeft. Onze haren wapperen in de wind. Hier wil ik blijven. Hier wil ik nooit meer weg. Ik laat de motor zich voorttrekken door het gruis van het pad. Mark wijst met zijn vinger naar links. Ik sla een onduidelijk pad in en ontwijk de grote stenen. Dan komen we op iets wat op een splitsing lijkt, hij wijst dat ik weer naar links moet. In de verte beneden ons, zie ik de bomen en zijn huis. Mooi, hè, zegt hij.

Ik stop bij een paar hutjes gemaakt van takken en besmeurd met leem. Er lopen kleine lichtgekleurde mensen met heel kort haar, die enthousiast op ons afkomen. Mark zegt dat ik de motor hier kan laten staan en gewoon wat rond moet lopen, want hij moet praten met de stamoudste over een formulier dat ze van de regering hebben gekregen.

Ik loop langs de hutjes. Op de grond zitten vrouwen en kinderen, ze kijken me lachend aan maar komen niet naar me toe. Ik loop verder en zie het karkas van een beest dat er misschien al jaren ligt. Ik wou dat ik mijn schetsboek bij me had. Ik loop nog verder, naar de top van de heuvel en kijk om me heen. Er is niets. Nee. Er is heel veel. Heuvels van zand en steen. Schaduwen als grillige beesten klaar voor de aanval. Patronen als golven in het zand. Sporen van een springbok of een ander beest. En stilte. Overweldigende stilte. Ik draai me om om terug te gaan naar de nederzetting, en zie een man op me afkomen met grote passen, alsof hij naar beneden loopt in plaats van omhoog. Hij draagt verbleekte jeans en in zijn hand slingert een fotocamera. Met hem ga ik oud worden, schiet er door mijn hoofd. Hij komt op me af en steekt zijn hand uit. Beduusd steek ook ik mijn hand uit. *I'm Jack Olivier*, zegt hij. *I'm* Veronica Land (met de L van langverwachte, van luidkeels, van lokroep, van love, van lanceerbasis, van landingsrechten, van lotsbestemming, van losbarsten, van lichterlaaie, van loepzuiver, van liefhebben, van levensdoel, van links en rechts, van onder en boven, van voor en tegen, van nieuw en oud, van mooi en lelijk, van wit en zwart, van nat en droog, van hard en zacht, van snel en langzaam, van vies en schoon, van koud en warm, van veel en weinig, van, van, van...). Hij wil weten wat ik hier doe. Wat moet ik zeggen. Dat ik hier ben om een door mij gekuste mond te schilderen. De mond van een van mijn vele flirts. Dat ik bezet ben maar dat ik twijfel. Dat ik vrij ben. Dat ik voor hem ben. Dat ik hier ben. Dat ik nooit meer wegga. Dat ik in zijn armen wil liggen. Dat ik elke porie van zijn lijf wil kennen. Elke zucht uit zijn mond. Elke blik uit zijn ogen. Dat... *I'm a friend of Mark*, zeg ik. Hij wist al dat ik kwam, Mark had tegen hem gezegd dat er ergens de komende weken een speciale vrouw zou komen,

dat het duidelijk is dat ik dat ben, dat hij ernaar heeft uitgekeken me te ontmoeten, dat Mark heeft gezegd dat wij elkaar misschien wat te zeggen zouden hebben maar dat, als ik het niet erg vind, hij nu terug moet naar de nederzetting want de bushmen hebben zojuist een antilope gevangen en hij moet de slacht fotograferen. *Stop! Ga niet weg. Kom terug. Blijf bij me. Laat me niet alleen. Laat me nooit meer alleen. Niet alleen.* Maar Jack loopt de heuvel af. Het zand springt weg van onder zijn voeten. De zandkorrels lijken te vliegen als elfen in een bos. Ze willen niet meer landen, maar voor altijd blijven zweven in de lucht. Net als ik.

Ik kijk naar de voetstappen in het zand.

Verzorgingstehuis Betania, Heidegreef 345

‘Wat is er?’ Een heel oude vrouw in een roze peignoir kijkt naar haar heel oude man, Fons, die in zijn bed voor het raam ligt.

‘Herinner je je dat meisje nog?’ zegt Fons hijgend.

‘Welk meisje?’

‘Dat meisje dat bijna verdronk bij haar eerste zwemles.’

‘O, dat meisje dat je bijna hebt laten verzuipen in het diepe.’

Hij glimlacht. ‘Dat meisje schildert. Ze was op tv. Ik herkende haar direct. Ze schildert.’

‘Dat heb je al gezegd.’

‘Heel mooie, grote, wilde portretten, betoverende portretten.’

‘Maar goed dat je haar dan niet heb laten verzuipen,’ krast zijn vrouw.

‘Ik wist dat ze tot grote dingen in staat was. Ik wist het.’ De man doet zijn ogen dicht.

‘Fons, er komen de hele dag mensen op tv. Weet je dat zelfs Greetje van Nelis van de viskraam op tv is geweest.’

Op de lippen van de oude man verschijnt een glimlach. Hij ademt nog een keer uit.

Droogfonteyn

Mark begrijpt er niets van. Ik heb Elena nog niet eens gezien en de stamoudste wil me ontmoeten. Maar ik wil weg. Ik wil weg om nooit meer terug te komen. Ik doe mijn rugzak om en grijp m'n tassen. Wil je me naar de boom brengen. Maar de bus komt pas overmorgen, zegt Mark. Ik wil weg. Ik wil nu weg. Ik breng je naar de stad, zegt Mark.

Landrover

We zitten naast elkaar en denderen voort over het gruis. Achter me klapperen mijn doeken tegen elkaar in de bak. Het interesseert me niet, ik wil weg. Ik moet weg. Ik mag die man nooit meer zien.

Windhoek

We volgen de pijl die naar het vliegveld wijst. Ik herinner me opeens dat Mark een verrassing voor me had. Ik vraag hem ernaar. Hij zegt dat hij gelooft dat ik dát nu juist niet wil en kijkt me doordringend aan. Weet je het zeker, zegt hij, krijg je hier geen spijt van. Waarvan, vraag ik. Mark lacht en zegt dat ik hem weet te vinden als ik terug wil komen en dat Jack hier nog een half jaar is. Ik kom niet terug, zeg ik. Ik moet naar huis. Ik moet de doeken exposeren. Ik moet Robert zien.

De mond is dicht. De dunne lippen liggen op elkaar.

Het is bijna een rechte streep, waarbij de mondhoeken iets omhoogkomen. De zijkanten van de bovenlip steken een klein beetje over de onderlip, het midden van de onderlip komt iets naar voren, waardoor er een kleine streep schaduw ontstaat.

Door de druk van de lippen komt de mond als geheel iets naar voren, onder de onderlip ontstaat een donkerder vlak. De huid is droog en verweerd en bedekt met duizenden kleine sproetjes. De stoppels zijn donker en komen over het hele oppervlak naar boven, maar direct rond de mond zijn ze lichter. De vage plooien boven de mondhoeken beschrijven een brede boog naar boven en komen ver boven de neusvleugels uit. De lippen hebben bijna dezelfde kleur als de huid maar zijn glad. Tussen de twee lijnen omhoog van de bovenlip naar de neus is een oud litteken in de vorm van een V en op de kin, iets naar rechts is ook een litteken. Een kleine lijn die naar links buigt. Onder aan de kin is een korstje van het scheren. Daarnaast zijn de stoppels opeens iets langer.

Dat heb je vaker gedaan, zegt een oude mevrouw naast me. Ik kijk op van mijn schetsboek. Ik knik. Dit is een mond om door gekust te worden, zegt de vrouw weer. Ik slik mijn tranen weg.

Wilhelmskade 41

‘Het ligt allemaal zo gevoelig.’ Dora zucht.

‘Ja, zusje, oma zijn is een delicate baan.’

‘Het zijn niet alleen de vrouwen die overgevoelig reageren, ook de jongens reageren zo. Die krijgen toch geen andere hormonen?’

‘Staat daar niets over in je boeken?’

‘Nee, in mijn boek staat dat de band van vaders met de baby pas ontstaat in de eerste drie dagen na de geboorte en dat voor moeders de bevalling het begin is van afstand nemen.’

‘Veronica is weer terug, hoorde ik.’

‘Die is gisteren geland, ik had haar nog helemaal niet terug verwacht, weet je, ik heb het idee dat er iets is gebeurd, iets naars, maar ze wil me niet zeggen wat.’

‘Trekt de navelstreng weer?’

Bakkerskade 115

Je bent vreemdgegaan. Robert kijkt me woedend aan. Ik schud mijn hoofd. Hij zegt dat hij het ziet. Ik zeg dat er niets is gebeurd. Hij wil weten wie het is. Er is geen man. Hij zegt dat hij me niet gelooft. Ik geloof mezelf ook niet. Hij zegt dat ik vreemd doe en dat hij geen zin in leugens heeft. Ik zeg dat ik niet lieg. Hij zegt dat ik moet ophouden eromheen te draaien. Ik zeg dat hij zelf moet ophouden. Hij zegt dat hij dat ook wil, dat hij er genoeg van heeft, dat hij me niet meer herkent, dat ik niet meer de vrouw ben op wie hij verliefd is geworden, dat ik hem ongelukkig maak, dat ik vroeger zo heel anders was, dat hij het al een hele tijd heeft zien aankomen, dat we uit elkaar zijn gegroeid. Heb je een ander, vraag ik. Ik zie de flits in zijn ogen. Ik zie de snelle blos op zijn wangen. Ik zie de haartjes in zijn nek bewegen. Is het al lang, vraag ik. Hij is stil. Hij knikt en kijkt naar mijn veertien doeken die naast elkaar langs de wand staan opgesteld. Sinds wanneer is het, vraag ik weer. Hij wijst naar het doek met de mond van Karel.

Café Bob, Abrahamweg 18

Pompen, fleppen, kezen, ze doen het elke nacht en steeds houdt zij haar benen in de lucht, opdat er niets weglekt. Paula struikelt over haar woorden. Ze roken niet, ze eten geen vlees, alleen onbespoten groente, Han draagt al vier jaar lang geen strakke broeken, glijmiddelen gebruiken ze niet want die kunnen de zaadcellen beschadigen. Wat zegt je dokter, vraag ik. Woedend vertelt ze dat die laatst over een IVF-behandeling begon, maar daar piekert ze niet over, zij wil het natúúrlijk, bij het idee dat haar kind in een reageerbuis wordt gekweekt, griezelt ze, dat is net klonen. Ook het woord ‘adoptie’ gooit ze van zich af. Haar kind moet háár kind zijn. Uit háár buik, met zĳn zaad. Ik herinner haar aan Conny met het spuitje. Ze griezelt en snapt niet dat mensen kunnen praten over ‘kinderen nemen’, het is geen kwestie van ‘nemen’ het is een kwestie van geluk. Jouw drie schoonzussen hebben geluk. En jij hebt geluk, zegt ze tegen mij. Hoezo. Dat je nooit de man bent tegengekomen met wie je kinderen wilt. Ik ben die man wel tegengekomen, denk ik, alleen wil ik geen kinderen.

Galerie Het Zand, Zeesingel 76

Door de zaal loopt een bouwvakker met een wastafel. In de hoek ligt een stapel gipsplaat. Als ik het kantoor binnenkom staan Boudewijn en Evelien voorovergebogen over een stalenboek. Evelien valt me om de hals. Ze zegt dat ik mooi ben, dat ze van me houdt, dat ik haar favoriete kunstenaar ben, dat ze me een heel groot nieuwtje heeft te vertellen. Je bent zwanger, zeg ik. Ze kijkt teleurgesteld. Ze zegt dat ze het zelf had willen vertellen.

Het Helderse Bos

Ik trek het gas open. Ik stuif vooruit. Boomstronken en takken steken overal uit het pad. Ik grijp het stuur stevig vast, want hij wil

alle kanten op behalve recht vooruit. Ik duik naar beneden om een laaghangende tak te ontwijken. Ik voel het zand wegsputten onder mijn wielen. Het geronk en getril van de machine maakt me rustig. Dender maar, motor. Schreeuw maar. Alle geluiden die je maakt zijn mooi. Beweeg maar door het zand. Schuif maar weg. Ik schuif met je mee. Ik heb je in mijn greep en jij mij. Ik laat je niet los en jij mij niet. Voor me verschijnt een heel diepe kuil. Veel dieper dan alle kuilen die ik hier ooit heb gezien. Ik kan er niet meer omheen. Ik kan er niet overheen. Ik mag er niet in. Hier komen we nooit meer uit. We duiken erin. Voor we de bodem raken, draai ik het gas helemaal open. Op het moment dat je grond voelt, schiet je alweer tegen de hoge zanderige wal voor ons. Je banden slaan zich erin. Het zand blaast om me heen. Ik zie niets meer. Ik kom omhoog. Je tilt me op. We schieten eruit. We suizen door de lucht. Met een harde klap komen we weer neer. Ik knijp in de rem. Ik stop. Ik lach naar je. Je bent sterker dan ik had gedacht. Je bent zonder hulp uit die diepe kuil geklommen. Ik ben trots op je.

Pansiusdreef 231

‘Ik wou dat je dood was.’

‘Jij wilt wel meer.’

Maud en Roxanne, haar jongste dochter, staan ieder aan een kant van de tafel.

‘Dit is mijn huis en ik ben hier de baas.’

‘Maar ik ben al elf. Alle meisjes in mijn klas mogen.’

‘Je zussen mochten het niet, dus jij ook niet.’

‘Wat heb ik nou met mijn zussen te maken, vroeger mocht wel meer niet.’

‘Je hebt me gehoord.’

De telefoon gaat. Maud loopt naar het toestel.

‘Ik doe het toch!’ gilt Roxanne. Ze rent naar buiten.

‘Met Maud.’

Het is Patricia. ‘Mam, Luna zit onder de bultjes, kleine rode

bultjes, het lijken wel vlooiënbeten en nu heeft Jesse het ook, Veronica zegt dat ik naar de dokter moet gaan, maar ik denk dat het gewoon van hun luiers is, wat denk jij?’

‘Veronica weet niets van baby’s en ik ook niet meer. Luierslag zijn blaasjes en geen bultjes. Natuurlijk moet je naar de dokter!’

‘Jezus, mam, wat is er, heb je ruzie?’

Maud begint te huilen. ‘Ik wil bij jou gewoon een keer oma zijn.’

Bakkerskade 115

An slaat haar arm om me heen en vraagt wat er is. Ik zeg dat ik me gewoon niet zo lekker voel. Dat zijn de zenuwen voor morgen, voor de opening, zegt ze. Al dagen voel ik me niet lekker. Al weken niet. Niet sinds ik die tekening van de mond heb gemaakt die naast mijn bed hangt met de titel ‘De waarheid’.

Galerie Het Zand, Zeesingel 76

‘Dit is mama,’ Christien tilt Fai omhoog voor het doek. De peuter begint enthousiast met haar brandweerauto op het doek te slaan.

Boudewijn komt aangesnel. ‘Niet aanraken!’

‘Maar dit ben ik.’

‘U mag het niet aanraken,’ zegt hij dwingend en duwt Fai weg van het schilderij.

‘Blijf van mijn kind af.’

Victor Buizing kijkt om zich heen.

Sjors gaat naast hem staan en trekt aan zijn snor. ‘Je voorstellingen klopten niet, hè?’

Victor haalt zijn schouders op, ‘Ach, weet je, kunst, het blijft altijd gokken, je weet nu eenmaal nooit wat de gek ervoor geeft.’

Een mevrouw in een chic donkerpaars mantelpakje loopt rond met een lijst. Haar vinger glijdt over de titels. *De ornitholoog*, *De puber*,

De verleiding, De smeerlap, De loser, De hypocriet, De vriend, De moeder, De verandering, De nacht, De kameleon, De man, De lach, De laatste kus. ‘Welke is nog niet verkocht?’ roept ze.

Naast haar loopt een man in een strak maatpak met over zijn arm een regenjas. ‘De puber.’

‘Kopen,’ zegt de vrouw terwijl ze rondkijkt welk schilderij ‘De puber’ is.

‘Wist jij dat ze ook met vrouwen heeft gezoend?’ zegt Ysbrand.

‘Waarom trek je zo’n vies gezicht.’ Julia duwt haar wijsvinger op z’n neus. ‘Wij vrouwen kunnen heel lekker zoenen, of niet soms?’

Bakkerskade 115

*Een diep spoor van voetstappen loopt over een heuvel
van mul zand en verdwijnt in het niets.*

Bronzengracht 219

Ysbrand roept wie er beschuit met muisjes wil, Otto schreeuwt dat hij niet zo hard moet roepen want Isabel slaapt, Isabel roept dat ze wakker is, Julia loopt met haar zoontje Pilou, wat in een of ander Frans dialect ‘schatje’ schijnt te betekenen, de trap op en verdwijnt in de kamer waar Isabel ligt, Benny en Olga komen binnen met een kinderwagen, een rugzak met papieren luiers, een reiswiegje voor het geval dat, een tas vol knuffels en Kila, hun baby, ze praten alletwee met vreemde hoge stemmen alsof ze net uit het ziekenhuis komen en een mislukte keeloperatie hebben ondergaan waarbij per ongeluk alle lage tonen zijn doorgeknipt, Otto roept dat ze hun spullen in de huiskamer moeten zetten, dat er zo niemand meer door de gang kan, Benny en Olga piepen dat daar oma is, Dora, ook na een verkeerde ingreep van een keelchirurg, pakt Kila op en oeteldepoetelt door de gang, waarbij ze bijna

struikelt over de reiswieg die ze niet gaan gebruiken, Julia komt weer naar beneden met een huilende Pilou op haar arm en blijkt ook al verknipt door de chirurg, Pilou lijkt daar in elk geval aan ontsnapt te zijn, Otto roept dat de volgende naar boven mag, Benny en Olga grissen Kila uit Dora's handen en snellen de trap op, Dora kijkt even beteuterd naar haar lege handen maar ziet dan Julia met de huilende Pilou, Ysbrand vraagt waarom niemand beschuit met muisjes wil, er is genoeg, Bernard, stil in de enige fauteuil in het huis, steekt zijn vinger op, maar Ysbrand ziet het niet, Dora piept tegen Pilou dat hij misschien dorst heeft, Julia piept tegen Pilou dat hij nog geen dorst kan hebben, dat hij net gedronken heeft, terwijl ze haar borst uit haar bloes trekt en op de bank gaat zitten, Dora piept tegen Bernard dat het zo schattig is zo'n klein mensje te zien drinken, Bernard laat zijn vinger weer zakken, ik pak een beschuitje van de schaal en geef het aan hem, hij geeft me een knipoog, ik knipoog terug, Olga komt met een huilende Kila binnen en Benny met de rugzak, op de grond spreidt hij een handdoek uit, Olga, streng en opeens weer met haar gewone stem, zegt dat hij de handdoek niet op de grond moet leggen, dat daar te veel bacteriën zijn, Benny legt de handdoek op de bank, direct schiet haar stem weer een octaaf omhoog als ze, wat is papa dom, hè, piept, Otto komt binnen en doet een trompet na die een welkomstgalm speelt terwijl hij de deur openhoudt, Isabel komt binnen in een roze peignoir met Joke op haar arm.

Dat mijn drie broers nou allemaal tegelijk hun blindedarmoperatie, de operatie aan hun knie en in dezelfde maanden hun eerste kind hebben gekregen betekent toch niet dat ze hun kinderen ook allemaal zo'n belachelijke hondenkenelnaam moeten geven, Kila, Pilou en Joke!

Welke luiers gebruiken jullie, vraagt Benny in het algemeen, Always, zeg ik. Hij kijkt me even aan, snapt dan pas de grap en sneert dat ik dit gevoel voor een baby nooit zal snappen.

Een stralende vrouw op handen en voeten in een groene sappige wei. Ze kauwt op een dot gras. Onder haar hangen vier grote dikke druppelende borsten.

Lijn 61

De lucht van babyzalf en poep overheerst. Tegenover me zit een moeder met een baby ingesnoerd in een buggy. Kom jij maar eens hier, zegt ze tegen de baby. De baby kijkt naar zijn voetjes. Ik kijk naar mijn benen in sexy panty's onder een kort rokje, klaar voor de lunch met de New Yorkse galeriehouders. De moeder maakt haar baby los en neemt hem op schoot. Heb jij bahbah gedaan. Dat wisten we allemaal al. De baby pakt haar hand. Ga jij mij knijpen. Ze zet de baby naast zich neer op de bank. Kijk, jij kan al zitten, leuk, hè. Er loopt een meneer met een hond langs. Kijk, een hondje! De bus slaat af en helt naar links. Nu gaan we bochtje maken, zegt ze terwijl de bus al lang weer rechtdoor rijdt. De bus stopt. De baby glijdt bijna van de stoel en slaakt een kreetje. Stout stoplicht, zegt ze en neemt het kind weer op haar schoot. De bus trekt op. De hond blaft. Hondje wil naar buiten! Evaatje en mama willen ook naar buiten, hè. Ze trekt de buggy naar haar toe en rijdt over mijn voet. Au! Ze reageert niet en wauwelt door dat ze lekker naar oma gaan. Evaatje wordt weer in haar gordels gesjord. Gespje zegt klik, hè. Ze drukt op de stopknop boven haar hoofd. Busje moet stoppen, hè. De bus stopt. Ze staat op. Snel trek ik mijn been in, ik ben te laat, de buggy schramt mijn panty, er schiet een ladder in. Hé, roep ik, mijn panty. Je zat in de weg, zegt ze en duwt de buggy als een stormram voor zich uit naar de open deur. Ook de man met de hond gaat niet snel genoeg opzij. De buggy plet de hond tegen de bank. De hond piept, de man kijkt boos. De deur gaat al weer dicht. Ze schreeuwt, chauffeur, chauffeur! De deur gaat weer open. Bij de deur raakt de buggy klem. Help me

dan, snauwt ze tegen de jongen die tegen een paal staat geleund. Hij helpt haar eruit. De deur gaat weer dicht. Iedereen slaakt een zucht van verlichting.

Bakkerskade 115

*Een groot ooievaarsnest barstensvol opengesperde
kinderhoofdjes met trillende tongetjes. In de lucht
vliegt een adelaar.*

De bel gaat. Ik druk op de knop en hoor beneden de deur opengaan. Ik maak mijn kwast schoon en hoor iemand de trap opkomen. Ik herken de voetstappen niet en loop naar de deur. Jack. Daar staat Jack. Ik versteen. Ik wil iets zeggen maar mijn mond weigert dienst. Ik wil naar hem toe lopen maar mijn benen zijn vastgekleefd aan de grond. Ken je me nog, vraagt hij.

Wilhelmskade 41

‘Ik heb opeens een heel andere dochter, zo verliefd heb ik haar nog nooit gezien.’

‘Zou ze dan eindelijk de ware gevonden hebben.’ Wanda loopt naar de kast en trekt er een fles wijn uit. ‘Daar drinken we op.’

Dora knikt gretig.

‘Wat doet hij, waar woont hij, hoe heet hij?’

‘Hij is een Zuid-Afrikaan, maar woont in Londen, hij heeft sociale geografie gestudeerd, maar is fotograaf, hij heet Christopher, maar noemt zich Jack, morgen vliegt ze met hem naar India, waar hij een of ander huwelijk van emigranten moet fotograferen en zij gaat tekenen.’

‘Proost! Toch wel handig dat ze geen typiste is geworden.’

Boeing 747

Beneden me een meer in een witte wereld. Hij pakt mijn hand en zegt dat dat de Aralzee is, dat hij daar vorig jaar een serie heeft gemaakt over de vissers die niet meer kunnen vissen omdat het meer is verzilt en opdroogt door de irrigatiekanalen die het sovjetregime heeft aangelegd om de katoenplantage te bewateren. Ik kijk naar zijn hand en vraag of ik zijn toekomst mag voorspellen. Hij knikt. Mijn vinger glijdt over de lijnen in zijn palm. Ik zeg dat hij een heel reislustig type is en, ik wijs met mijn vinger naar een kruising van twee scherpe lijnen, dat hij de vrouw van zijn leven heeft gevonden en dat ze hem nooit meer zal verlaten, dat ze van nu af aan altijd samen over de wereld zullen reizen, dat die vrouw nog nooit zo veel van iemand heeft gehouden, dat ze elke minuut meer van hem houdt. En waar gaan we wonen, vraagt hij. Ik kijk weer en fantaseer dat ze overal op de wereld zullen wonen en dat ze geen huis nodig hebben. Maar als het regent, vraagt hij. Dan kruipen ze onder een stuk plastic, zeg ik. Worden we dan niet ziek. Ik kijk in de hand en zeg dat hij nooit ziek wordt. Word ik oud, vraagt hij. Heel erg oud, zeg ik, wel honderd jaar. Krijg ik kinderen. Ik kijk hem aan, ik zeg dat hij geen kinderen zal krijgen. Je moet in mijn hand kijken, zegt hij. Ik kijk in zijn hand en schud mijn hoofd, nee, ik zie geen kinderen. Weet je het zeker, vraagt hij weer. Heel zeker, zeg ik.

Limo in Chennai

Binnen in de auto is het koud en buiten heet. De familie van de bruid heeft een limousine gestuurd om ons op te halen. Door de ruiten van spiegelglas zie ik mensen om ons heen. Zij zien ons niet maar wij hen wel. Overal mensen, bij elke hoek die we omslaan zijn er meer en nog meer mensen. Vrouwen in wapperende felgekleurde sari's, mannen in voornamelijk donkere broeken en shirts of soms helemaal in het wit of oranje. Mensen in riksja's, bussen en toeterende auto's. Een man slaapt op een handkar en

een hele familie op een krant. Een vrouw doet de was en hangt die over een hek. Ik probeer snelle schetsen te maken maar er is zo veel te zien dat ik mijn boekje wegstop en de beelden alleen in me opneem. Jack wijst naar een groot huis. De slagboom gaat open. De chauffeur rijdt het terrein op. We zijn bij het huis van de bruid.

Gandhi Road 468

‘Die jongen mag er niet bij,’ zegt een oude tante die zenuwachtig door een kamer waggelt.

‘Maar hij is speciaal hierheen komen vliegen om foto’s van de ceremonie te maken,’ zegt een jonge tante.

‘We mogen de goden niet verzoeken, het moet een vruchtbaar huwelijk worden, het gebeurt niet.’

‘Zullen we vragen of z’n vrouw de foto’s maakt?’

Salai Road

Een meisje ligt op de smalle berm tussen de drukke brede wegen. Ze slaapt terwijl het verkeer toeterend langs haar heen dendert. Mijn handen, die als laatste de traditionele hennabeschildering hebben gehad, zijn nog niet droog. Het is de kunst ze zo lang mogelijk niet te bewegen en de henna er goed in te laten trekken, des te donkerder wordt de kleur. Jack zegt dat hij hoopt dat mijn foto’s net zo mooi zijn geworden als mijn schilderijen. Maar ik weet niets van diafragma en sluitertijd, ik hoop alleen maar dat ik het goed gedaan heb. De hele middag heeft de bruid met haar zussen, nichten, tantes en vriendinnen gekletst en gedanst. Als er hapjes langskwamen stopten de nog niet beschilderde handen ze in de monden van de beschilderden. Het meisje aan de overkant wordt wakker en kijkt om zich heen. Ik zwaai. Ze zwaait en springt op. Een riksja versnelt. Een vrachtauto versnelt. Ze rent de straat op. Jack rent de straat op. De vrachtauto geeft gas. Het meisje lacht naar Jack. De riksja toetert. De hoorn van de vrachtauto gilt. Jack grijpt het kind. De toeter blijft gillen. Alles toetert. Eén lange toeter brult door de lucht. Alleen maar wagens. Ik zie ze niet meer.

Waar zijn ze. Waarom duiken ze niet op. Hij is toch groot. Hij is toch hoger dan een riksja. Hij moet er bovenuit steken. Ik moet hem kunnen zien. Waar is hij. Ik gil zijn naam. Jack. Jack. Weer gil ik. Nee, ik krijs. Jack! Waar ben je. Jack, waar ben je. Wat is er gebeurd. Waarom zie ik je niet. Als je maar niets hebt. Niet dood. Niet nu. Niet nu ik je net gevonden heb. De wagens bewegen, maar jij bent weg. Je staat niet aan de overkant. Jack. Jack. Lig je vermorzeld op het asfalt. Er komt een opening tussen het verkeer. Ik moet naar de overkant. Ik moet weten waar je bent. Opeens zie ik je. Je zit op je knieën naast het meisje. Jullie lachen. Ik kijk naar mijn handen. De henna is eraf gebladderd. Er lopen oranje lijnen over mijn palmen.

Gandhi Road 468

Het lijkt of Jack, als hij foto's maakt, verdwijnt in de bonte massa sari's van de tantes of in het wit van de kostuums van de ooms. Het huis is volgeladen met familie voor de officiële verloving, die niet eerder plaats heeft kunnen vinden omdat de bruid en de bruidegom in Amerika studeren. Midden in de grote kamer is een goudkleurig kussen neergelegd. Voor het kussen staan bakjes met bloemblaadjes en gekleurd poeder. Iedereen is zenuwachtig, de broers en ooms van de bruidegom zijn er nog niet. De vader loopt wel tien keer naar de telefoon om de portier te bellen.

Er komt een groep mannen binnen met schalen vol cadeaus, fruit, zoetigheden én de verlovingsringring. De tantes maken keelgeluiden, iemand blaast op een schelp, de bruid schrijdt naar binnen en lacht schuchter. Ze gaat op het kussen zitten, een voor een zegenen alle tantes, ooms en haar vader en moeder het meisje. Bloemen worden over haar heen gestrooid, poeders op haar voorhoofd gedrukt en cadeaus uitgereikt. De familie van de bruidegom vertrekt weer, de vrouwen verdwijnen naar een zijkamer, waar een altaar is gebouwd. Jack wil hen volgen maar wordt tegengehouden. Hij stopt een van zijn camera's in mijn handen en duwt me naar binnen. Voor het altaar staat een kleine

vijzel, waarin de moeder symbolisch rijst stampst, terwijl alle tantes achter haar staan en meeduwen tegen de billen van de moeder, alsof hun leven ervan afhangt.

Ik kom de kamer weer in en Jack blijkt naar het huis van de bruidegom te zijn vertrokken, waar het ritueel nu in omgekeerde volgorde plaatsvindt. Een tante in een gele sari komt naast me zitten en vraagt hoeveel kinderen ik heb. Ik zeg dat ik geen kinderen heb. Ze zegt dat ik dan moet opschieten, kinderen worden het gezondst als ze uit een jonge moeder komen. Dan is het misschien beter dat ik helemaal geen kinderen meer krijg, zeg ik. Maar dat kan absoluut niet, ze draait wild met haar ogen bij het idee.

Na een paar uur is Jack terug, ik ben volgestouwd met allerlei zoetigheden en buiten is het donker geworden. Maar de dag is nog niet voorbij, de bruid krijgt straks haar laatste maaltijd in het ouderlijk huis.

Om het grote gouden kussen zijn tientallen overvolle schalen met eten geplaatst en de kamer puilt uit met zeker honderd mensen in feestkledij. De bruid komt binnen. Weer draagt ze een andere sari, deze nog mooier dan de vorige. Ze gaat op het kussen zitten en kijkt giechelend de kamer rond. Zij weet wat er gaat komen. Honderd keer zal ze gezegend worden. Een voor een strooit men rijst en bloemblaadjes over haar hoofd, cirkelt met een schaalje vuur om haar hoofd, drukt wat poeder op haar voorhoofd en stopt een hap lekkers in haar mond. Meer dan honderd happen krijgt ze.

Morgen moet ze om vijf uur op om aangekleed en opgemaakt te worden voor de eigenlijke huwelijksceremonie.

Sri Partasarati Tempel

‘We moeten voor de buitenlanders bidden,’ zegt de dikke tante van de gele sari, ‘ze hebben nog geen kinderen.’

‘Misschien kunnen ze ze wel niet krijgen,’ zegt een tante in een groene sari en met een dikke zwarte bril.

‘Dan moeten we nog harder bidden.’ Ze trekt aan een bel boven haar hoofd, en zinkt op de grond neer voor het gebed.

‘Ik weet wel wat beters,’ zegt de ander en zinkt ook neer.

Tiroemoelai trouwzaal

De luxe van de airconditioning wordt hier ten volle benut. Ik heb het koud. De tante die gisteren de gele sari droeg en nu een groene stelt me voor aan een nieuwe tante met een dikke zwarte bril. Ze heeft een baby bij zich en vraagt of ik die even vast wil houden want zij moeten helpen. Verbaasd kijk ik naar de slapende baby in mijn armen terwijl zij zich voegt bij de horde nerveuze tantes die rondrennen met schalen vol vuur, kokosnoten, citroenen, bloemen en poeders. De baby begint te huilen. Tante Zwart-Bril is nergens te zien. Ik probeer het baby'tje te troosten maar het gaat steeds harder huilen. Er komt een oude Indiase dame op me af die het kindje pakt, uit de doek wikkelt en op haar onderarm legt. Het ene beentje links, het andere beentje rechts van haar elleboog en het hoofdje in haar hand. Dan laat ze heel snel haar vingers bewegen alsof ze het kindje een hoofdmassage geeft. De baby stopt acuut met huilen en slaapt weer verder. Ze duwt de baby terug in mijn armen en verdwijnt tussen de gasten. Dan is daar de bruidegom met toekomstige schoonvader, begeleid door vrouwen met vuurtjes. De mannen nemen plaats op een verhoging versierd met bloemen. Priesters beginnen mantra's te zingen, de baby begint weer te huilen. Waar is de oude vrouw. Vanaf een afstand gebaart ze naar mij en wijst naar haar onderarm. Ik leg de baby met een beentje links en een rechts van mijn elleboog en laat het hoofdje rusten in mijn hand. Ik probeer mijn vingers te bewegen. De baby blijft huilen. Ik kijk naar de oude vrouw. Zij beweegt alleen haar vingers heel gelijkmatig en snel, zoals Dora vroeger piano speelde. Ik probeer haar na te doen. Het lukt. De baby stopt met huilen en valt weer in slaap. De oude vrouw lacht. Ik ook.

Ik zie Jack staan. Hij maakt een foto van me. De gasten beginnen te joelen, de bruid komt binnen, verstopt achter een groot stuk

voile, opgehouden door de tantes en de moeder van de baby. Ze lopen tot vóór de bruidegom, keren dan om en verdwijnen weer door de deur. Tergend verleidelijk komt de bruid na een paar minuten weer terug en gaat uiteindelijk naast hem zitten. De baby blijft rustig slapen, terwijl vóór mij de bruid en de bruidegom de rituelen ondergaan. Water loopt over de kokosnoot die ze vasthouden, hun kleding wordt aan elkaar geknoopt. Als de ringen wisselen vliegen handenvol bloemblaadjes door de lucht.

Zo plotseling als het begon, is het ook weer over. Iedereen schudt handen. Tante Zwart-Bril staat voor me, pakt haar kind en vraagt of het goed gegaan is. Ik zeg dat het heel goed is gegaan. Kinderen, zegt ze, zijn makkelijker dan mannen, en ze verdwijnt tussen de andere bruiloftsgasten die aanvallen op het lunchbuffet in de zaal ernaast. Jack komt naast me staan en vraagt, was het mooi. Ik knik.

Ramada Taj Hotel

We liggen op bed. Het is al heet. De ventilator roteert boven ons hoofd. Het eentonige getik maakt me weer slaperig. Jack zegt dat hij gisteren een heel mooie foto van me heeft gemaakt en dat hij mij, Veronica Land (met de L van liefkozing, van levensvreugde, van libido), de liefste vrouw vindt die hij ooit heeft ontmoet.

Er wordt geklopt. Jack springt op. Er staat een man voor de deur. Jack zegt dat hij een verrassing voor me heeft.

Chennai

Ik moet me concentreren omdat iedereen links en kriskras door elkaar rijdt. We zoeven op onze gehuurde motoren tussen het verkeer door, ontwijken kuilen, koeien, kinderen. We rijden door grote en kleine straten, langs markten en tempels, langs krotten en villa's. De mensen kijken naar ons. Vreemdelingen rijden hier niet op motoren en vrouwen al helemaal niet, die zitten in

amazonezit achterop terwijl hun sari's klapperen langs de achterwielen. Het wegdek is kapot en de vrachtauto's denderen rakelings langs ons. Iedereen toetert. Langs de kant leven overall mensen, zijn vuurtjes met kokende vrouwen, poepende kinderen en plassende mannen. Alles bedekt met stof, zand en vuilnis. Ik stop naast wat hutjes gemaakt van stukken plastic. Een moeder zit met een baby op de grond terwijl haar andere kind naast haar ligt te slapen. De grote wielen van een vrachtauto rijden rakelings langs het slapende kind, de moeder kijkt gelaten voor zich uit. Ik maak een heel snelle schets, dit wordt een schilderij. We rijden verder in de stroom riksja's, auto's, bussen, fietsen, vrachtauto's en lopenden. Opeens moet ik vol in de remmen, voor me ligt een kudde koeien doodleuk te herkauwen. Een van de koeien draait zich lui om en kijkt me slaperig aan. Ik slinger verder tussen de gaten, mensen en kuilen. Deze oorverdovende overvolle wereld om me heen wordt me niet vertrouwd. Na elke bocht zie ik weer iets wat ik nooit eerder heb gezien. De bebouwing wordt dunner en er verschijnen meer krotten van karton en golfplaat, die overgaan in hutjes tussen wat gras. Een jongen slingert op een fiets. Achterop heeft hij een stapel dozen met eieren die ver boven hem uitsteekt.

Golden Beach

We zetten onze gehuurde Bajaj-motoren naast elkaar, kopen drinken bij een karretje en gaan op het strand zitten. De branding kabbelt, de avondwind brengt een verkoelende bries. Jack gooit steentjes in het water en zegt dat hij volmaakt gelukkig is. Hij zegt dat hij me iets wil vragen. Ik jou ook, zeg ik. Hij vraagt of ik hetzelfde wil vragen als hij. Ik zeg dat ik denk van wel. Hij zegt dat hij dat ook denkt. Maar niet met zo veel poespas en rituelen als hier, zeg ik. Hij beaamt dat en wil het liefst niemand erbij. Ja, zeg ik en draai me naar hem toe. Hij slaat zijn armen om me heen. Ik voel zijn warme lippen. Dit wil ik voor eeuwig. Zijn geur, zijn smaak, zijn huid, zijn ziel, zijn ogen, zijn humor, zijn stem, zijn

passie, zijn verhalen, zijn denken, zijn foto's, zijn idealen, zijn lichaam, zijn... Au! Au! Op onze ruggen komen harde slagen neer. We schieten uit elkaar. De klappen houden op. Achter ons sist een stem, *No kissing!* Er staat een woedende politieagent met een stok. Als hij ziet dat we buitenlanders zijn, begint hij in gebroken Engels ons de les te lezen, het is verboden onzedelijke handelingen in het openbaar te plegen. Hij trekt een bonnenboekje uit zijn zak en begint te schrijven. Alleen de cijfers vierhonderd kunnen we lezen de rest is in Hindi. Jack zegt dat hij met liefde betaalt, dat was deze kus hem meer dan waard.

Sri Partasarati Tempel

'Het heeft gewerkt,' zegt tante Zwart-Bril.

'Wat,' vraagt de tante die ooit een gele sari droeg en nu een oranje.

'Mijn truc met de baby, heb je gisteren bij het afscheid die fotograaf met zijn vrouw gezien, ik verzeker je, die hebben binnen negen maanden een baby.'

'Dan zal ik bidden dat het een gezond kind mag worden, want ze zijn al zo oud.' Ze trekt aan de bel en zinkt neer in gebed.

Bronzengracht 219

Isabel is helemaal in de wolken met mijn schilderij van de moeder met de baby en het slapende kind. Ze zegt dat ze al zo vaak aan Otto heeft gevraagd een schilderij van me te kopen maar dat alles altijd direct weg is. Dit vindt ze het mooiste wat ik ooit heb gemaakt. Ze herkent zich in de ogen van de vrouw, want ze weet nu wat het is om moeder te zijn. Ze kijkt me meewarig aan. Jokke lacht. Isabel geeft haar een kusje en duwt haar dan behoedzaam in mijn armen met een blik van 'toe maar, je kan het'. Ik pak de baby van haar over terwijl ze angstvallig blijft volgen of ik haar wel goed rechtop houd, het hoofdje genoeg ondersteun en haar niet laat

vallen. Ze voelt even aan mijn trui en vraagt of het echte wol is. Ik knik. Ze vertelt dat Jokke alleen van natuurlijke stoffen houdt, dat ze direct gaat huilen als ze kunststof aanraakt. Ik kijk naar de baby en bedenk hoe moeilijk het tegenwoordig is natuurlijk van kunststof te onderscheiden. Isabel gaat door over de kwaliteit van knuffels, babykleertjes en luiers. Dan pakt ze Jokke weer uit mijn armen met een blik van ‘nu heb je genoeg gehad’, trekt haar volle borst uit haar bloes, stopt de tepel in de babymond, kijkt vol adoratie naar de zuigende Jokke en wil weten of de vrouwen in India hun baby’s ook borstvoeding geven. Worden alle vrouwen zo dom als ze kinderen krijgen of is dat alleen in mijn familie. Otto komt luid zingend binnen. Jokke kijkt op, de moedermelk stroomt net zo hard weer uit de mond als dat het erin leek te gaan. Otto kijkt smeltend naar het slijmerige tafereel. Als Jokke de borsten leeggezogen heeft, waarbij de helft weer uit haar mond is gelopen, pakt Otto haar op voor het boertje. Op zijn schouder ligt een grote lap. Ervaring, zegt hij. Liefdevol loopt hij met haar rond en tikt haar zachtjes op de rug. Als de boer komt met weer een scheut melk, piepen ze tegelijkertijd, goed zo, Jokke! Dan vraagt Otto of ik haar even wil, het gevaar is geweken. Isabel zegt dat het niet hoeft, ik heb haar al gehad, maar Otto vindt dat ik nog een keer moet. Ook hij heeft de ‘het is goed voor haar’-blik in zijn ogen. Je hebt wel schone handen, hè, zegt hij als hij haar aangeeft. Ik toon hem mijn schone handpalmen en voel me net als vroeger, toen Dora onze handen voor het eten wilde zien. Jokke valt in slaap. Otto en Isabel kijken vertederd naar de baby in mijn armen. De bel gaat. Otto loopt naar de gang en doet open, even later roept hij dat Isabel moet komen. Ze staat op en vraagt bezorgd of ze me wel even alleen kan laten. Ik knik. Ik zucht. Ik hoor heftig praten. Woorden als kapot, jouw schuld en dat gaat je geld kosten, schetteren door de gang. Steeds harder worden de stemmen. Jokke doet haar ogen open, kijkt me aan en begint te huilen. Stil maar meisje, zeg ik en wieg haar heen en weer. Op de gang schreeuwt Otto net zo hard als vroeger. Jokke gaat harder huilen. Ik leg haar op mijn onderarm, doe het ene beentje links en het andere rechts en leg haar hoofdje in mijn hand. Ze is wel wat

groter dan het baby'tje in India en zeker veel zwaarder maar het lukt. Mijn vingers bewegen onder haar hoofdje. Ze stopt direct met huilen, ze kijkt me liefdevol aan en valt weer in slaap. In de gang slaat de voordeur keihard dicht. Otto en Isabel komen de kamer binnen en zien mijn snel bewegende vingers. Niet doen, gilt Isabel, haar fontanel! Ze ruikt de baby van mijn arm en houdt het beschermend tegen zich aan. Joke begint direct te huilen.

Wilhelmskade 41

'Wat zeg je nou! Zijn ze getrouwd? Nee, dat kan niet waar zijn.' Wanda slaat haar handen op haar knieën terwijl Dora heftig knikt. 'En dat vertel je me nú pas!'

'Ik weet het zelf net. Ze zijn stiekem met z'n tweetjes getrouwd, morgen vliegen ze naar Rio de Janeiro.'

'Op huwelijksreis?'

'Nee, Veronica heeft daar een expositie in een galerie.'

Wanda valt Dora om de nek. 'Gefeliciteerd! Maar wel jammer dat ze geen groot feest hebben gegeven zoals de boys, het is zo heerlijk iedereen weer te zien, wat voor jurk had ze aan?'

Dora haalt haar schouders op.

'Ach, wat maakt het uit, de kogel is eindelijk door de kerk, zonder kerk dan, we moeten het vieren!' Wanda loopt de gang in en roept omhoog: 'Wim, kom eens naar beneden, we hebben groot nieuws!'

2000

Central Park Hotel, New York

De tranen lopen over zijn wangen. Zo heb ik hem nog nooit gezien. Hij loopt met grote passen door de kamer. Hij zou geloof ik het liefst een stoel tegen de muur kapotgooien, zijn onmacht omzetten in een daad, maar hij roept alleen maar waarom, waarom. Ik ga naar hem toe, pak zijn hand en zeg hem dat er geen waarom is, alleen maar een gevoel. Gevoelens kun je veranderen, snikt Jack.

Galerie Het Zand, Zeesingel 76

Ik kom de galerie binnen. Ze zijn alletwee druk aan het telefoneren. Boudewijn praat zorgelijk in zijn mobiel en probeert een oppas te regelen voor vanavond terwijl Evelien geïrriteerd praat met iemand die Iris morgen moet afhalen van balletles en naar een feestje van een klasgenootje moet brengen. Ze is nog niet uitgeregeld als ook haar mobieltje gaat. Iris blijkt van een pony gevallen tijdens de paardrijles en heeft haar knie bezeerd. Boudewijn vergeet me zelfs te begroeten na drie weken New York en rent naar zijn auto om naar de manege te gaan. Evelien roept hem na dat hij naar het ziekenhuis moet gaan en foto's moet laten maken van de knie. Tegen mij zegt ze dat ze zelf nog steeds pijn heeft van een val die ze ooit heeft gemaakt als meisje. Ik zeg dat ik iets leuks te vertellen heb. Evelien kijkt blij verrast op en komt dan op me af met haar armen wijd terwijl ze kirt dat ze het fantastisch vindt, dat het tijd werd, dat ze dacht dat het nooit zou gebeuren. Waar heeft ze het over. Ik zeg dat ik in New York al mijn schilderijen heb verkocht én een afspraak heb voor een nieuwe expositie. Ze kijkt teleurgesteld.

Restaurant De Vleugels, Rijnkade 25

Paula zegt dat Han niet meer wil, dat hij er genoeg van heeft, dat hij vindt dat ze het moet accepteren maar zij voelt dat het deze keer gaat lukken. Ik zucht, Paula zucht ook. Zes keer heeft ze de eicelpuncties en het terugplaatsen gedaan, hij moet nu even door, ze zijn er bijna, volgende week gaat de uroloog zijn zaad rechtstreeks uit zijn ballen halen, haar klok tikt, ze wordt bijna veertig en dan mag het niet meer, en nu heeft Han haar gezegd dat hij volgende week niet gaat. Paula huilt dat ze alleen maar een man met goed zaad nodig heeft, een die haar bevrucht, het maakt haar niet meer uit wie. Was ze maar bij Jan gebleven met zijn brandblussers, hij heeft al twee zonen en een dochter. Dan kijkt ze me smekend aan en stelt voor te ruilen. Wat ruilen, vraag ik. De mannen, zij met Jack en ik met Han. Ze straalt, dat is dé oplossing. Dan zijn we allemaal gelukkig.

Lange Gracht 223

*De vrouw staat met blote voeten in het zachte zand.
Achter haar is het spoor van haar voetstappen te
zien. Hoog boven in de lucht vliegt een ooievaar.
Ze kijkt omhoog naar de vogel.*

Ring om de stad

Het licht staat op rood. Ik rij tussen de auto's door naar voren. Er staan al twee andere motoren die zich ook naar voren hebben gewerkt. Ze maken plek voor mij als ik erbij kom. We groeten elkaar en voelen de ogen van de automobilisten in onze ruggen. Wees maar lekker jaloers, denk ik, en als het licht op groen springt, scheuren we weg. Vandaag flitsen ze me maar, ik wil gewoon even heel hard scheuren. Geen gezeik aan mijn hoofd.

Even alleen zijn. De tegenliggers hebben hun lichten aan. Ik krijg een steentje tegen mijn gezicht. Het doet pijn. Het is geen steentje maar een regendruppel. En nog een. En nog een. Ik probeer mijn gezicht af te schermen met mijn handschoen. Maar de druppels blijven keihard in mijn gezicht slaan. Ik ga zachter, de regen harder. Het koude water stroomt mijn mouwen en nek in, waarom heb ik mijn regenpak niet meegenomen, de wolken waren al grijs toen ik wegreed. Mijn kruis wordt nat, mijn voeten. Mijn bril beslaat. Ik word blind en koud. De regen slaat steeds harder. Een vrachtauto haalt me in. Het water spat zo hoog op dat ik verdwijn in het niets. Ik moet mijn stuur beetgrijpen om niet te vallen. De regen heeft weer vrij spel. Geniepige zweepslagen denderen non-stop op mij neer. Geen seconde geen pijn. De regen verandert in hagel. Kiezelen boren zich in mij. Ik hap naar lucht maar als ik mijn mond opendoe lijken mijn tanden te breken van de korrels die te pletter slaan op mijn glazuur. Ik moet stoppen maar er is geen vluchtstrook en het zicht is totaal verdwenen.

Geert Grootplein 4

Ik sta in de gang en vraag of hij even zijn naam op de verjaardagskaart zet want Fred is morgen jarig. Benny pakt een pen en tegelijkertijd roept hij dat de kinderen nu allemaal hun jassen aan moeten doen. Milo zegt dat hij nog moet poepen en Joemie roept dat haar jas kwijt is. Benny roept dat Pilou zijn zusje moet helpen maar Pilou roept dat hij altijd al moet helpen. Benny roept dat ze stil moeten zijn voor mama. Milo roept dat zijn vader moet komen vegen. Benny loopt naar de wc en vraagt of ik even een rood jasje kan zoeken. Joemie roept dat ze haar rode jas niet aan wil. Ik loop naar de kapstok en pak het kleine rode jasje. Joemie gilt dat ze haar gele ski-jack aan wil. Benny zegt dat ze niet gaan skiën maar naar school gaan. Pilou wil ook zijn ski-jack aan. Benny roept of ik even een nieuwe rol wc-papier uit de badkamer wil halen. Ik ren naar boven, doe voorzichtig de deur open, Olga ligt met migraine in bed. Ze kreunt als ik langs haar loop. Uit de badkamer pak ik een

rol en loop weer naar de deur. Olga piept dat ze niet hun ski-jacks aan mogen. Beneden staat Joemie klaar in haar gele ski-jack. Ik geef Benny de rol en zeg dat Olga heeft gezegd dat de kinderen geen ski-jacks aan mogen. Hij zucht, veegt Milo's billen schoon en pakt de rode jas van de grond. Joemie begint te krijsen. Pilou rent naar buiten, hij gilt dat ze te laat zijn. Milo roept dat zijn rugzakje weg is. Benny zegt dat het aan zijn stoel hangt. Benny hangt de rode jas aan de kapstok. Joemie kijkt mij glunderend aan en vraagt of ik het een mooi ski-jack vind. Ik zeg dat ik haar rode jasje veel mooier vind. Ze trekt een vies gezicht. Pilou staat buiten te roepen dat ze nu echt moeten komen, maar Milo huilt dat zijn rugzak er echt niet is. Benny loopt de kamer in en roept of iemand weet waar de rugzak van Milo is. Pilou roept dat hij die al heeft.

Benny rijdt weg, Milo achter en Joemie voorop, zijn aktetas om zijn schouder. Naast hem rijdt Pilou op zijn eigen fiets. De kinderen zwaaien, Benny ziet er uitgeput uit. Dat Paula mannen met kinderen op de fiets het 'toppunt van sexy' vindt! Ik zwaai terug, pak een pen en zet Benny's naam op de kaart.

Kleine Singel 23

In de kamer hoor ik de kinderen vechten over wie de afstandsbediening mag hebben. An doet de deur open en roept dat ze helemaal geen spelletjes meer mogen doen als ze ruzie blijven maken. Ze komt weer naast me aan tafel zitten, schenkt thee in en zegt dat er inderdaad veel verandert als je kinderen krijgt, dat je veel verliest maar dat je er nog veel meer voor terugkrijgt. Ik wil niets terug. Ik ben volmaakt gelukkig. Ze zegt dat ze me nu twintig jaar kent en dat ze zeker weet dat ik een goeie moeder zou zijn. Maar ik wil geen moeder zijn, geen goeie en geen slechte. De kinderen beginnen weer te gillen over de afstandsbediening. An blijft dit keer zitten en zegt met een ernstige stem dat Jack nu al tien jaar zijn kinderwens opzij heeft gezet en of ik niet vind dat hij nu aan de beurt is. Dat de lastige jaren alleen maar het begin zijn. Ik werp haar tegen dat je kind ook een neurotische junk kan

worden die zijn tachtigjarige moeder elke maand van haar AOW berooft. In de kamer wordt het gegil steeds harder. An staat op, doet de deur weer open en roept dat ze nu echt moeten óphouden. De kinderen gaan gewoon door. An gaat weer zitten en vertelt dat ze ooit een dekbedhoes heeft gekregen. Die vond ik eerst afschuwelijk lelijk, zegt ze. Maar op een gegeven moment wende ze eraan en uiteindelijk is ze er heel erg van gaan houden en wil ze hem nooit meer kwijt omdat hij door het vele wassen zo heerlijk zacht is geworden. Ik krijg nooit dekbedhoezen, zeg ik. In de kamer begint er een te huilen en ik zeg dat ik maar weer eens ga, sta op, trek mijn leren jas aan en pak m'n helm. Je hebt ook heel leuke kinderhelmpjes, zegt An, in alle kleuren, en ze doet de voordeur open—

Ik zie het meteen. Hij is weg. Mijn motor is weg. MIJN MOTOR!

Politiebureau, Schoolstraat 34

'Het leek wel of dat mens d'r kind was ontvoerd.' De agent kijkt naar de kopie van de aangifte die hij net heeft opgenomen.

'O, ging het niet over een kind?' De oudere agente kijkt naar haar collega. 'Ik zou hebben gezworen dat ze het over haar kind had.'

'Het ging over een BMW, van bijna twintig jaar oud. Zo'n ding is niet eens veel meer waard.'

'Ach, misschien zit ze in de overgang, of ze heeft net ruzie gehad met haar man, je weet maar nooit waar een mens mee binnenkomt, nietwaar.'

De collega knikt en legt de aangifte op de hoge stapel.

Industrieterrein bij de haven

Als jij naar links kijkt, kijk ik naar rechts. Jack stuurt de auto tussen de vervallen gebouwen door. We moeten ook goed naar binnen kijken, zeg ik opnieuw. Tegen een muur zit een stel junkies te

gebruiken. Een roestige containerdeur klappert in de wind. Een autowrak is volgegroeid met onkruid. Er loopt een zakenman in een driedelig pak, die is hier duidelijk niet voor een vergadering. Jack vraagt of we weer naar huis zullen gaan. Hij is moe, we zijn al heel de dag bezig. Maar mijn bloed pompt nog steeds als een razende door me heen. Als we hem vandaag niet vinden, vinden we hem nooit meer, zeg ik. Hij zucht en slaat de zoveelste hoek om.

Wilhelmskade 41

‘Maar ze heeft toch genoeg geld om een nieuwe te kopen?’ Wanda kijkt Dora vragend aan.

‘Ze was gewoon verknocht aan dat ding, het zijn waarschijnlijk gewoon een stel rotjochies geweest, even joyrijden en dan in de plomp.’

‘Is ze er eindelijk vanaf, hebben wij ook weer een probleem minder, elke keer als de winter komt vind ik het een naar idee dat ze nog steeds op dat gevaarlijke ding rondrijdt.’ Wanda neemt een slok. ‘En zwanger schijnt ze ook maar niet te worden.’

‘Ze hebben het erover, ving ik laatst toevallig op.’

‘Toevallig? Het wordt tijd, haar verloofdatum is bijna verstreken.’

‘Wanda!’

‘Wat wil je dan dat ik zeg, dat je dochter alleen maar met haar eigen carrière bezig is, dat het tegennatuurlijk is wat ze probeert, dat ze eindelijk dat egocentrische gedrag van haar eens moet gaan veranderen!’

‘Hé, je hebt het wel over mijn dochter!’

Lange Gracht 223

Een vrouw loopt door een donkere straat, slechts verlicht door een gebroken lantaarnpaal die het licht omhooggooit in plaats van naar beneden werpt.

De deur gaat open. Jack draait de muziek zachter. Vanwaar die grafstemming. Er is toch niemand dood, zegt hij. Ik begin te huilen. Hij komt naast me zitten, slaat zijn armen om me heen en vraagt wat er is. Ik ontplof, wat er is, we waren twintig jaar samen, we hebben zo veel samen meegemaakt, ik ken élk geluidje, élk schroefje, élk lekje. Hij had net nieuwe bedrading. Jack duwt me van zich af en roept dat ik over mijn motor praat alsof ik het over een puber met een beugel heb. Zo voelt het ook, snik ik. Hij zegt dat ik toch een nieuwe kan kopen. Ik snuif. Een oude nieuwe, zegt hij, dezelfde. Dat hij me wel wil helpen zoeken, dat we een advertentie kunnen zetten. Maar dat is niet dezelfde, snik ik weer en kijk naar de foto die Jack pas van mij maakte op een zonnige zondagochtend in de stad. Ik zit op de motor. Op de grond liggen twee junks en Jack zei dat ik moest doen als op die foto van die man op dat ouwe boek. Ik duw de foto tegen mijn borst. Jack zucht en zegt dat beneden het eten op tafel staat.

Kleine Singel 23

‘Ziet ze zó op tegen een bevalling?’ Arthur loopt op handen en knieën door de kamer.

‘Nee, voor die bevalling is ze niet bang, ze zei zelfs dat ze dat best graag een keer zou willen meemaken, nee, het gaat haar om wat daarna komt.’ An tilt een kussen op.

‘Dan adopteren ze toch een kind? Dan slaan ze de eerste zware jaren over, met hun leeftijd komen ze toch niet meer in aanmerking voor een baby.’ Arthur kijkt onder de bank.

‘Adoptie? Ik weet niet.’ An tilt weer een ander kussen op

Arthur stoot zijn hoofd aan de rand van de bank ‘Waar hebben die kutkinderen die afstandsbediening nou weer gelaten.’

‘Ze hadden hem vanmiddag nog,’ zegt An en tilt weer een kussen op.

Op de Lange Gracht

Ik krab het ijs en de sneeuw van de ruit. Verdomme, waarom heb ik mijn motor niet meer. Het heeft gesneeuwd en is volle maan. Ik wil, voordat alles weer vies wordt, voordat ander verkeer het besmeurt, even rijden over de maagdelijk sneeuw. Alleen zijn met de wind en het geronk van de motor. Zal ik doen wat Jack zegt, een advertentie zetten. Of moet ik een nieuwe kopen. Eentje die niet heel de tijd lekt, eentje die niet telkens naar de garage moet. Jack tikt op het raam. Ik kijk naar hem. Hij duwt zijn lippen plat tegen de ruit en geeft een kus. Dan tekent hij met zijn tong een hartje op het raam. Wat hou ik van deze man. Elke keer als ik hem zie meer. Meer dan iets anders op de wereld, ik geloof zelfs meer dan mijn motor. Ik blaas een lading luchtkusjes terug en stap in zijn auto.

Industrieterrein bij de haven

Zelfs met alle ramen open voelt het niet hetzelfde. Ik kan beter naar huis teruggaan. Nog één rondje. Ik kijk bij het licht van de maan naar de patronen die ik in de sneeuw heb gereden. Niet zo mooi als met een motor. Jammer dat Jack dit tekenen in de sneeuw niet leuk vindt. Hij houdt niet van sneeuw. Hij is altijd weer blij als de winter voorbij is. Aan zijn achteruitkijkspiegel bungelt het verdroogde zeepaardje dat zijn vader vorig jaar met ons heeft gevonden op het strand bij Durban. Misschien moeten we met kerst weer naar zijn ouders gaan in Zuid-Afrika. Ik weet dat ze het heerlijk zullen vinden als we komen, maar dan krijg ik weer de hele tijd die blikken naar mijn buik. Waarom heeft een auto een dak. Ik wil de wind voelen. Ik wil de kou voelen. Ik wil voelen. Ik begin te

schreeuwen. Ik schreeuw dat ik van hem hou. Ik wil dat de hele wereld het weet. Ik wil hem niet kwijt. Maar ik wil ook niet dat hij me een schuldgevoel aanpraat. We móeten geen kind nemen. We moeten het níet doen. Nog vijf jaar en dan kan het niet meer. Houd ik het nog vijf jaar vol deze strijd met hem te voeren. Ik ben de vrouw, ik moet het maken. Ik had me verdomme moeten laten steriliseren toen het nog geen probleem was. Wat ben ik toch een dom wijf. Ik rij weer een rondje. De achtjes en de cirkels worden lelijk. Ik ga terug en rij langs de oude gebouwen die weerkaatsen in het maanlicht. Ik zie licht uit een container komen. Ik kijk naar binnen. Binnen zitten een stel jongens bij hun motoren— *Motoren!* Ik keer om en kijk weer naar binnen. Daar tussen hen in— Ik keer. Ik weet het zeker. Dat is mijn motor. Ik stop bij de container. De jonge jongens kijken verschrikt op. Dat is mijn motor, zeg ik. Rot op, lelijk wijf, zegt een van de jongens. Rot op. Ik buk en pak een ijzeren staaf die ik zie liggen en loop op hem af. Ik wil hem een ram geven. Dat wijf is gek! schreeuwt er een. Ik sla, mis en de staaf komt hard neer op de ijzeren vloer. Het geeft een keiharde knal. Ik draai me om, maar de jongens rennen de container al uit. Ik ren achter ze aan, ze zijn veel sneller dan ik. Als ratten verdwijnen ze tussen de gebouwen. Ik zie hun voetsporen ophouden daar waar geen sneeuw ligt. Ik stop. Ik haal ze toch niet meer in. Wat doet het er ook toe. Ik ren terug naar de container. Ik kijk. Hij is het echt. Mijn motor. Het plakbandje om het stuur. De deuk in de tank. Hij is er nog. De motor van Veronica Land (met de L van leeuwenmoed, van lefgozer, van lynchpartij). Ik zou hem wel willen omhelzen.

Lange Gracht 224

‘Nee, moeder, ik denk dat die droom niet doorgaat.’ Jack zit met de telefoon aan zijn oor op de bank.

‘Ben je wel gelukkig?’ klinkt er met een echo van de andere kant.

‘Ja, ik ben heel erg gelukkig,’ zegt hij. Hij slikt duidelijk wat weg.

‘Dan zal ik het ook proberen te zijn,’ zegt zij, terwijl ook zij duidelijk iets wegslikt.

Eikenlaan 8

‘Ik wil dat je er nu over ophoudt.’ Bernard draait zich om en trekt de dekens over zich heen. ‘Dat kind heeft een goeie beslissing gemaakt, denk aan je zelf, weet je nog hoe erg jij het vond toen je de piano moest opgeven?’

‘Dat kwam door die hond.’ Dora kijkt naar haar man.

‘Niets hond, dat was veel later, het kwam omdat we kinderen wilden, ik elke dag werkte en jij de opvoeding ging doen.’

‘Ik heb er geen spijt van.’

‘Maar dat heb je wel jaren gehad, laat haar nou eindelijk eens met rust, laat je niet opfokken door je zus, laat dat kind doen waarvoor ze is geboren en dan bedoel ik niet kinderen maken maar schilderen.’

‘Denk je?’

‘Met haar kan ik tenminste gewoon af en toe een borrel drinken zonder al dat gezeik over dat opa moet voorlezen omdat de oppas opeens heeft afgezegd.’ Hij draait zich om en doet zijn licht uit. ‘Volgens mij hebben ze dan nog helemaal geen oppas gebeld,’ klinkt er kwaad uit het donker.

De Lange Gracht

De wind waait door mijn haren. Ik heb je terug. Ik voel de kou niet. Ik hoor het knisperen van de sneeuw onder mijn wielen. Er is niemand op straat. Weten ze dan niet dat er niets mooiers is dan dit. Jack zal het niet geloven als hij het ziet. Het licht brandt nog. Hij is nog niet naar bed gegaan. Ik zou het gas helemaal willen opendraaien. Ik zou naar hem toe willen stuiven maar ik moet heel rustig blijven rijden, anders val ik. Met nog geen twintig kilometer per uur rij ik naar hem toe. Mijn man, mijn liefde. Hé, pas op. Voor me steekt opeens een vrouw over, ze heeft iets in haar armen. Ik toeter. Ze kijkt naar me. Verschrikt. Ze blijft als verlamd staan, als een konijntje verblind door het felle licht. Ga wég, gil ik. Ik rem. De motor schuift door. Ik zet mijn voeten op de grond, ik

probeer mijn hakken in de sneeuw te zetten, maar ik glijd. Ga opzij! gil ik weer, ga wég! Ik wil sturen maar de motor laat zich niet sturen, hij glijdt door. Ik klap tegen haar aan. Het is een doffe klap. Ze valt. Ik val. De motor valt. Ik klauter overeind. De vrouw ligt stil op de sneeuw. Ik raak haar aan, maar ze beweegt niet. Ik sjoer aan haar bewegingloze lijf en schreeuw. Ze reageert niet. Ik duw en schud. Mevrouw! Mevróuw! roep ik. Ik schud nog harder. Ze is slap. Ik zie het. Ik weet het. Ze is dood. Ik kon niet stoppen. Ik probeerde het maar het kon niet. Ik kijk om me heen, waarom komt niemand me helpen. Opeens begint ze als een baby te huilen, maar haar gezicht beweegt niet. Het komt uit de lap die ze stevig omklemt. Ik trek de lap uit haar armen. Er zit een baby in. De baby bloedt. Jáck, Jáck! gil ik. Mijn stem galmt over de gracht. Er komt niemand. Jáck! Ik pak het kindje uit haar armen en begin te rennen. Het moet naar een ziekenhuis. Het is gewond. Het is een baby'tje. Het is klein. Jáck! Jáck! Ik ren naar het licht van ons huis. Het kindje. We moeten het kindje redden. Dit kindje is gewond. Jáck! Jáck! Kom me helpen. Ik ren. Het kindje. Ik heb een kindje. Jáck! Jáck! Ik heb een kind.

Dit boek is een kind van mijn fantasie

Eventuele gelijkenissen van personen,
objecten en situaties uit dit verhaal anders
dan die uit de historische context
berusten op louter toeval

An, André, Anita, Annabel, Anneke, Anneloes, Annet, Anja, Ansje, Alex, Arie (Dikke), Arnold, Arthur, Astrid, Balweg (= Dröge, meneer), Bas, Bastiaan, Benny, Bernard, Boer (meneer Van den), Boudewijn, Brouwer (juffrouw), Bruno, Bukkie, Caesar, Carla, Carlo, Caro, Casper, Cees, Chantal, Cintha, Chipso, Chris (=Christien), Clementa, Conny, Dave, David, Desiree, Dijkman (mevrouw), Dirk, Dora, Dorien, Doris, Eddy, Edwin, Eefje, Elena, Elsje, Eric, Erik, Eva, Evelien, Evertje, Fai, Femke, Ferry, Flame (= Franz), Flip, Fons, Franca, Frank, Frans, Fred, Frits, Geert, Ger, Gerard, Gerda, Goran, Greetje, Graat (de, = Graderius), Guus, Han, Hanja, Hanneke, Hans, Harry, Heleen, Helga, Hester, Ignatia, Ingrid, Irene, Iris, Isabel, Ivan, Jaap, Jack, Jacob, Jan, Jana, Jannes, Jannie, Jansen (meneer), Jansen (mevrouw), Jean-Ives, Jeroen, Jochem, Joemie, Johnny, Jolande, Joop, Joost, Jokke, Jos, Josefiën, Joran, Jourie, Judith, Julia, Karel, Kempstein (pa), Kila, Kitty, Klaas, Klaas-Jan, Koos, Lange (mevrouw De), Laura, Lidwina, Linda, Lindenboom (mevrouw), Lobanov, Man (meneer De), Marijke, Marjolein, Margreet, Mark, Marlies, Martha, Martijn, Maud, Max, Menno, Mercury, Mevrouw, Michiel, Micky, Mieke, Milo, Minke, Mireille, Monique, Mozes, Natasja, Neftar, Nelis, Neon (= Nico), Oetje, Olga, Oscar, Otto, Patricia, Patrick, Paul, Paula, Pepijn, Peter, Peter Paul, Petra, Pieter, Pilou, Pink, Rik, Rikkie, Robert, Roberta, Rode Kees (= Abu), Rogier, Ron, Ronald, Roxanne, Sam, Saskia, Siepke, Silvia, Sjors, Snake, Sonja, Stephan, Suzan, Teun, Tejo, Thea, Theo, Thomas, Tim, Tineke, Tiny, Tommy, Towela, Trix, Ursula, Vanbeek (juffrouw), Veronica, Victor, Vosje, Vries (mevrouw De), Wanda, Wim, Wouter, Ysbrand, Zongy (= Renate)

Abba, Bobby, Braque, Deep Purple, Di (Lady), Ellie (Mrs), Golden Earring, Jacky (Kennedy), JR, Karl Marx, Kristin, Mick Jagger, Mouth en MacNeal, Mondriaan, Mozart, Pam, Picasso, Plato, Rembrandt, Sneeuwvitje, Sue Ellen

advocaat, aquavit, bessenjenever, bier, brandewijn, cassis, champagne, Chardonnay, cola, jenever, koffie, melk, moedermelk, Nescafé, pilsje, ranja, rode wijn, rosé, rum, sinas, Seven-up, sherry, thee, vieux, water, whisky, witte wijn, wodka, wortelsap

aardappelen, appeltaart, aubergine, banaan, beschuit, bietjes, blikje vis, boter, boterhammen, boontjes, borrelnootjes, broccoli, brood, broodkruimels, broodje, cake, chips, citroenen, dipsaus, drop, eigenheimers, eieren, eiersalade, erwtes, groentesoep, hagelslag, ham, ijsje, jus, kauwgom, koeienhart, koekje, kokosnoot, krakeling, macaroni, mayonaise, muisjes, onbespoten groente, ongepelde pinda, pasta, patat, peen, pepermunt, pinda's, pindakaas, pindasaus, prei, rauwkost, rijst, roze worst, slagroomtaart, slavink, snijbonen, spaghetti, spitskool, spruitjes, stroopwafel, suiker, taugésla, tomatenpuree, vis, vla, vlees, voorgekauwde prut, voorgekookte maaltijden, vruchten, wikkels, wortel, worteltjes, zoetigheden

Boer d'r ligt een kip in het water, Cocaine In My Brain, De herdertjes lagen bij nacht, Er is een Kindeke geboren op aard, Hoe leit dit Kindeke, I'm free, Jingle Bells, Joy to the world, Klap eens in je handjes blij blij blij, Kling klokje klingelingeling, Komt allen tezamen, Midden in de winternacht, Money, money, money, Nu zijt welkome, O Denneboom, Radar Love, Ravel's pianoconcert voor één hand, Smoke on the water, 't Is geboren het God'lijk Kind

banjo, bas(-gitaar), drumstel, gitaar, piano, saxofoon, viool, vleugel

acteur, afwasser, agent, alcoholist, amateur-fotograaf, assistente, badmeester, baliejuffrouw, beunhaas, bisschop, blusapparatenhandelaar, bouwvakker, bovenmeester, broodjesverkoopster, chirurg, chauffeur, collectant, componist, conrector, danseres, danslerares, directeur, directiesecretaresse, dirigent, docente, dokter, examiner, fietsenmaker, fotograaf, fotomodel, galeriehouder, geoloog, glazenwasser, gynaecoloog, hoer, hoofddocent, hotelbaas, huiseigenaar, invalmeester, juf, junk, kampleider, kandidaat, kapper, keelchirurg, kinderarts, kinderlokker, klassenleraar, kolenboer, koningin, kok, kraamverzorgster, kunstenaar, landbouwwerktuighandelaar, leraar, ME'er, meester-schilder, melkboer, meubelontwerper, moeder-overste, motorverkoper,

muziekjuf, muzikant, non, notaris, oppas, ornitholoog, pastoor, paus, pianist, pianolerares, politieagent, pompbediende, portier, president, priester, psycholoog, rector, rij-instructeur, scheikundig-laborant, schilder, serveerster, slager, stamoudste, stewardess, straaljagerpilot, student medicijnen, stukadoor, stuwadoor, tekenjuf, therapeut, treinconducteur, typiste, uitgever, uitkerings-trekker, uroloog, verpleegster, visser, vroedvrouw, vuilnisman, waswif, wereldkampioen-motorcross, wijkverpleegster, winkeljuffrouw, zakenman

Academie der Schone Kunsten, Heilige Maagd School, Rijsschool van Rijn, St. Theresia Kleuterschool, Van Rijsen College, Watergraaf Lyceum, Zonnebloemschool

Bakkerskade 115, Beverkade 15, Bloesemweg 70, Eikenlaan 8, Grote Janssingel 98, Het Tuinhuis, Lange gracht 223, Summanstraat 69

Afghanistan, Afrika, Amerika, België, Biafra, Brazilië, Brussel, Chennai, Droogfonteyn, Durban, Engeland, Frankrijk, India, Joegoslavië, Lapland, Laos, Londen, Lusaka, Mbilila, Namibië, New York, Paramaribo, Portugal, Rio de Janeiro, Spanje, Suriname, Toulouse, Windhoek, Zambia, Zuid-Afrika, Zürich

adelaar, albatros (grote witte), antilope, beest, bever, bij, ezel, geit, haantje, hengst (zwarte), hond (grote zwarte, met een roze pikkie, schoot-, van Fred), kip, koe, konijn, marmotje, meeuw, muis (grijze), leeuw, lijster, olifant, ooievaar, paard (schommel-), pony, rat, rund, spin, springbok, teef, tor, varken (stom), vis (klein), vogel (heel klein, zwerm), worm

bloemen (roze, rode, paarse), boomstronken, boom, bomen (groepje), buxusheg, coniferen, geraniums, gras, huiskamerplanten, laurierstruik, klimop, kastanjeboom, kamerplant, krokussen, onkruid, populieren, takken, waterplanten

babytruitje, badpak (blauw), beha(-atje, blauw, roze), bloesje, blouse (oranje, witte), bontjas (vieze oude), boxer, broek (paarse), cape, damespak (licht blauw skai), handschoenen (zwarte), helm, hemdje, hoedje, hoofdkap, jack (leren, paars, zwart leren), jas (die tot op de grond komt, groene, rood, van

haren, witte), jeans (verbleekte), jurk (blauwe, groene met korte mouwen, lange witte, met bloemen, nieuwe witte, oude, rode, zacht met allemaal kantjes, zwarte, zwart-witte), kap (grote), kleren (zelfgemaakte van oude lappen, zwarte), lange jurk (donkerrood, donkerblauw), Levi, luier, maatkpak (strak), mantelpakje (chic donkerpaars), motorlaarzen, naveldoek, onderbroek (met roze stipjes, stomme, witte, zwarte), pak (net, paars), panty, peignoir (roze), petticoat, plateauzolen, pyjama, pyjamabroek, regenjas, ribpak, rok (zwarte), rokje (kort), sandaaltjes, sandalen, sari (gele, groene, oranje), schoenen (bruine, hoge, met veters), setje (roze), shirt (lievelings-), ski-jack (gele), sokken (witte), spijkerbroek (echte), T-shirt, trouwjurk (witte), trui, truitje (groene met stipjes, roze met streepjes, witte), tuinbroek (roze), vest, voetbalschoenen, zomerjurk (wijde met oranje bloemen), zwembroek

arm uit de kom, auto in sloot, bebloed hoofd, bedrogen vrouw, bekladde atlas / boeken / bureau / muur / platen, bekraste hand, bezeerde knie, bezwangerd meisje, bijensteek, blauw oog / scheenbeen, blindedarm, bloedende huid, bloedvinger, bronchitis, depressief, deuk in hoofd (2x), diefstal geld / helm / motor, doodgebeten marmotjes (6), doodgeknipte worm, doodgereden moeder en kind, doodgeschoten (2x), gat in de heg, gebroken achterrem / beeldjes / bekers / benen / bord / heveltje / ketting / kopjes / piek / raam / ruit / schaal / vaas / vloer, gefrustreerd, geladderde panty, geplette hond, geraakte zenuw, gescheurde doos / tekening (2x), gestorven van ouderdom (2x), gestoten hoofd, gevallen kind (veel), haren trekken, hoesten (3x), hond bijt in kleren / wijsvinger, hoofdpijn, kapotte pick-up / voorvork, klap met hand / mes / wapenstok, klas uitgestuurd, migraine, neergestort vliegtuig, ontwrichte schuurdeur, opengebroken deur, prikjurk, roos, schaafwond, splinter in vinger, tand door lip, uitgetrokken breiwerk, val met fiets / motor (3x), verbrand aanrecht / aardappelen / eten, verdrinking, verhongerde vogel, verknijpt haar, verkrachting, verzopen motor, vlek in kleed, vork in been, weggelopen kind

Met dank aan Adriaan, Hanneke, Flip (v. D.), Flip (S.), Marc, Nelleke, Nico, Oscar, Sabine, Thierry en Wendy